

ILGTSPĒJAS UN GADA PĀRSKATS 2023

APSTIPRINĀTS
ar 16.05.2024. akcionāru
sapulces protokola
lēmumu Nr.A1.1/3-2

Saturs

01 PRIEKŠVārDS

Priekšvārds [8](#)

02 PAR PārSKATU

Par pārskatu [10](#)

03 PAR LDZ

LDz pārvaldītās infrastruktūras raksturojums [17](#)

LDz vērtību ķēde [19](#)

LDz pamatdarbība 2023.gadā [22](#)

Būtiskākie notikumi un procesi 2023.gadā [26](#)

Dzelzceļa infrastruktūras attīstības projekti [28](#)

Meitu sabiedrību darbība [33](#)

Darbinieku raksturojums 2023.gadā [37](#)

04 KORPORATĪVĀ PārVALDĪBA

Pārvaldības modelis [40](#)

Būtiskākās politikas labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai [48](#)

Atbilstība likumu un citu tiesību aktu prasībām [53](#)

05 BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS JOMAS UN IETEKMES PUŠU IESAISTE

Iekšējo un ārējo ietekmes pušu iesaiste [55](#)

Būtiskās ilgtspējas jomas [60](#)

06 VIDES IETEKME

Ilgspējīgas mobilitātes veicināšana [62](#)

Resursu efektīva pārvaldība, patēriņa un piesārņojuma mazināšana [64](#)

Radītās emisijas [73](#)

Klimata pārmaiņu ietekme [74](#)

07 SOCIĀLĀ IETEKME

Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība [76](#)

Sabiedrība [84](#)

08 EKONOMISKĀ IETEKME

Infrastrukturā efektīva pārvaldība, modernizācija un attīstība [90](#)

Sadarbības partneru un piegādātāju izvēle [92](#)

Tiešā ekonomiskā ietekme [93](#)

Finansējuma un investīciju piesaiste darbības attīstībai [96](#)

Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija [97](#)

09 NEATKARĪGA REVIDENTA APLIECINĀJUMA ZIŅOJUMS

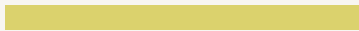
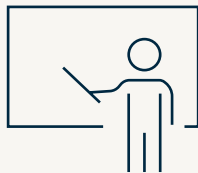
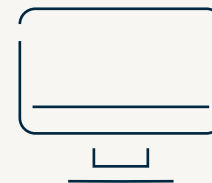
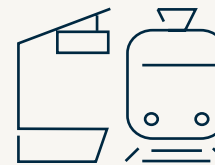

Neatkarīga revidenta ierobežotas pārliecības apliecinājuma ziņojums [98](#)

10 GADA PārSKATS

LDz gada pārskats [103](#)

GRI indikatoru satura rādītājs

VAS “Latvijas dzelzceļš” Ilgtspējas pārskats par laika periodu no 2023.gada 1.janvāra līdz 2023.gada 31.decembrim
ir sagatavots atbilstoši GRI 1 Foundation 2021 GRI ziņošanas standartiem

GRI indikators		Pārskata sadaļa
Organizācijas profils		
2-1	Informācija par organizāciju	Par pārskatu
2-2	Ilgtspējas pārskatā ietvertās sabiedrības/uzņēmumi	Par pārskatu
2-3	Ziņošanas periods, biežums un kontaktinformācija	Par pārskatu
2-4	Iepriekšējos pārskatos sniegtās informācijas korekcijas	Par pārskatu
2-5	Ārējais apliecinājums	Par pārskatu
Darbība un strādājošie		
2-6	Darbības jomas, vērtību ķēde un citas darījumu attiecības	Par LDz
2-7	Darbinieki	Darbinieki un strādājošie
2-8	Strādājošie, kas nav uzņēmuma darbinieki VAS “Latvijas dzelzceļš” nepaļaujas uz darbiniekiem, kuri nav uzņēmuma darbinieki un kuru darbu LDz kontrolē	Darbinieki un strādājošie
Pārvaldība		
2-9	Pārvaldības struktūra un sastāvs	Pārvaldības modelis
2-10	Augstākās pārvaldības institūcijas locekļu nominēšana un atlase	Padome
2-11	Augstākās pārvaldības institūcijas priekšsēdētājs	Padome
2-12	Augstākās pārvaldības institūcijas loma uzņēmuma ietekmes vadības pārraudzībā	Padome
2-13	Atbildības deleģēšana par ietekmes vadības pasākumiem	Padome
2-14	Augstākās pārvaldības institūcijas loma ilgtspējas ziņošanā	Padome
2-15	Interesu konflikti	Valde
2-16	Nozīmīgu problēmjaudājumu komunikācija	Padome

GRI indikators		Pārskata sadaļa
2-17	Augstākās pārvaldības institūcijas kolektīvās zināšanas (par ilgtspējas jautājumiem)	Padome
2-18	Augstākās pārvaldības institūcijas snieguma novērtēšana	Padome
2-19	Atalgojuma politikas	Padome
2-20	Atalgojuma noteikšanas process	Personāla vadības un atalgojuma politika
2-21	Ilgadējais kopējā atalgojuma rādītājs	Personāla vadības un atalgojuma politika
2-22	Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas paziņojums	Priekšvārds
2-23	Politikās noteiktās apņemšanās	Būtiskākās politikas labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai
2-24	Politikās noteikto apņemšanos ieviešana praksē	Būtiskākās politikas labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai
2-25	Procesi negatīvās ietekmes mazināšanai/kompensēšanai	Būtiskākās politikas labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai
2-26	Mehānismi jautājumu uzdošanai un problēmjaudājumu aktualizēšanai	Būtiskākās politikas labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai
2-27	Atbilstība likumu un citu tiesību aktu prasībām	Atbilstība likumu un citu tiesību aktu prasībām
2-28	Dalība asociācijās	Būtiskās ilgtspējas jomas un ietekmes pušu iesaiste
Ietekmes pušu iesaiste		
2-29	Pieeja ietekmes pušu iesaistei	Būtiskās ilgtspējas jomas un ietekmes pušu iesaiste
2-30	Koplīgumi	Koplīgumi
Būtiskās ilgtspējas jomas		
3-1	Būtisko jomu noteikšana	Būtiskās ilgtspējas jomas
3-2	Būtisko jomu saraksts	Būtiskās ilgtspējas jomas

Specifisko standartu informācija

Aspekts	GRI tēmu standarts	GRI indikators vai LDz specifiskais indikators		Pārskata sadaļa
Vides ietekme	Resursu efektīva pārvaldība, patēriņa un piesārņojuma mazināšana	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	3-3 Būtiskās jomas vadība	Resursu efektīva pārvaldība, patēriņa un piesārņojuma mazināšana
		GRI 301: Materiāli 2016	301-1 Izmantotie materiāli pēc svara un tilpuma	Materiāli
		GRI 303: Ūdens un notekūdeņi 2018	303-5 Ūdens patēriņš	Ūdens resursu izmantošana
			306-3 Radītie atkritumi	Atkritumi
	Energoefektīvs un samazināts energoresursu patēriņš	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	3-3 Būtiskās jomas vadība	Energoefektīvs un samazināts energoresursu patēriņš
		GRI 302: Energija 2016	302-1 Energijas patēriņš organizācijā	Energoefektīvs un samazināts energoresursu patēriņš
Sociālā ietekme	Ilgtspējīgas mobilitātes veicināšana		LDZ-1 Ilgtspējīgas mobilitātes veicināšana Pasažieru skaits; pasažieru apmierinātība; vidējais ātrums pasažieru pārvadājumos; veiktie uzlabojumi dzelzceļa infrastruktūrā; sabiedrības iesaiste	Ilgtspējīgas mobilitātes veicināšana
	Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	3-3 Būtiskās jomas vadība	Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība
		GRI 401: Nodarbinātība 2016	401-1 Jaunu darbinieku pieņemšana un darbinieku mainība	Darbinieku mainība
		GRI 401: Nodarbinātība 2016	401-2 Pagaidu un nepilnas slodzes darbiniekiem nepieejamais atbalsts un priekšrocības, kas tiek nodrošinātas pilna laika darbiniekiem	Sociālā aizsardzība
		GRI 401: Nodarbinātība 2016	401-3 Bērna kopšanas prombūtne	Sociālā aizsardzība
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-1	Darba drošības un veselības vadības sistēma	Darba drošība un arodveselība
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-2	Bīstamo faktoru identificēšana, risku novērtējums un nelaimes gadījumu izmeklēšana	Darba drošība un arodveselība
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-3	Arodveselības veicināšanas pasākumi	Darba drošība un arodveselība
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-4	Darbinieku dalība, konsultācijas un komunikācija par darba drošības un veselības jautājumiem	Darba drošība un arodveselība
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-5	Darbinieku apmācības darba drošības un veselības jomā	Darba drošība un arodveselība
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-6	Darbinieku veselības veicināšana	Darba drošība un arodveselība

Specifisko standartu informācija

Aspekts	GRI tēmu standarts	GRI indikators vai LDz specifiskais indikators	Pārskata sadaļa
Sociālā ietekme	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-7 Arodveselības un darba drošības pārkāpumu novēršana	Darba drošība un arodveselība
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-8 Darbinieki, uz kuriem attiecas darba drošības un veselības vadības sistēma	Darba drošība un arodveselība
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-9 Nelaiimes gadījumi darba vietā	Nelaiimes gadījumi darba vietā
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-10 Ar darbu saistīta darbinieku slikta veselība	Nelaiimes gadījumi darba vietā
	GRI 406: Nediskriminācija 2016	406-1 Diskriminācijas gadījumu skaits un korektīvās darbības	Diskriminācijas gadījumi
	Darbinieku izaugsme	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	Darbinieku izaugsme
	GRI 404: Apmācība un izglītība 2016	404-1 Vidējais apmācību stundu skaits gadā uz vienu darbinieku (Netiek apkopotas vidējās apmācību stundas dalījumā pa dzimumiem un darbinieku kategorijām)	LDZ Mācību centra darbība
	GRI 404: Apmācība un izglītība 2016	404-2 Programmas darbinieku prasmju uzlabošanai un pārejas atbalsta programmas	LDZ Mācību centra darbība
	Satiksmes drošība	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	Satiksmes drošība
	GRI 416: Klientu veselība un drošība 2016	416-1 Veselības un drošības novērtējums produktu un pakalpojumu radītajai ietekmei	Dzelzceļa drošības uzlabošana
	GRI 416: Klientu veselība un drošība 2016	416-2 Neatbilstības gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību	Dzelzceļa drošības uzlabošana
	Pasažieru infrastruktūras pieejamība un labiekārtošana	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	Pakalpojumi pasažieriem ar īpašām vajadzībām
	GRI 413: Vietējās kopienas 2016	413-2 Darbības ar nozīmīgu faktisko un iespējamo negatīvo ietekmi uz vietējām kopienām	Pakalpojumi pasažieriem ar īpašām vajadzībām
	Sabiedrības izglītošana	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	Sabiedrības izglītošana
	GRI 413: Vietējās kopienas 2016	413-1 Darbības ar vietējo sabiedrību iesaistīšanos, ietekmes novērtējumi un attīstības programmas	Sabiedrības izglītošana
Nozares jauno profesionāļu izaugsmes veicināšana		LDz-2 Nozares jauno profesionāļu izaugsmes veicināšana Sadarbību ar izglītības iestādēm; prakses nodrošināšana; iesaiste pētniecības un attīstības projektos; pasākumi jauno speciālistu piesaistei	Nozares jauno profesionāļu izaugsmes veicināšana

Specifisko standartu informācija

Aspekts	GRI tēmu standarts	GRI indikators vai LDz specifiskais indikators	Pārskata sadaļa
Ekonomiskā ietekme	Vēsturiskā mantojuma saglabāšana/pieejamība	LDz-3 Vēsturiskā mantojuma saglabāšana/pieejamība Latvijas dzelzceļa vēstures muzeja darbība un citi pasākumi	Vēsturiskā mantojuma saglabāšana
	Infrastruktūras efektīva pārvaldība, modernizācija un attīstība	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021 GRI 203: Netiešā ekonomiskā ietekme 2016	Infrastruktūras efektīva pārvaldība, modernizācija un attīstība
		3-3 Būtiskās jomas vadība	
		203-1 Investīcijas infrastruktūrā un pakalpojumu attīstībā	
		201-4 No valsts saņemtā finansiālā palīdzība	
		3-3 Būtiskās jomas vadība	
		204-1 Vietējo piegādātāju proporcija	
		3-3 Būtiskās jomas vadība	
Pārskats	Tiešā ekonomiskā ietekme	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021 GRI 201: Ekonomiskais sniegums 2016	Tiešā ekonomiskā ietekme
		201-1 Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība	
	Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija	LDz-4 Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija Nozīmīgākie IT sistēmu un digitālie risinājumi; veiktie uzlabojumi vai jaunu sistēmu izstrāde u.c. pasākumi	Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija

01

PRIEKŠVārds

Ilgtspējas pārskats, kas ir sagatavots saskaņā ar starptautiski atzītām Global Reporting Initiative (turpmāk – GRI) vadlīnijām, ļauj noteikt un analizēt uzņēmuma ietekmi uz dažādiem ilgtspējas aspektiem ilgākā laika nogrieznī. Šajā pārskatā ir atspoguļota un analizēta VAS “Latvijas dzelzceļš” saimnieciskās darbības ietekme uz ekonomiku, vidi un sabiedrību. Pārskatā ir sniegts ieskats svarīgākajos VAS “Latvijas dzelzceļš” darbības un finanšu rādītājos, nozīmīgāko projektu īstenošanā, ikdienas darbībā, kā arī sabiedriskajās un starptautiskajās aktivitātēs.

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Rinalds Pļavnieks

VAS "Latvijas dzelzceļš"
Valdes priekšsēdētājs

2023.gads dzelzceļa nozarei bija dinamisks un nesa nopietnus izaicinājumus gan Latvijā, gan starptautiskā mērogā – turpināja paplašināties starptautisko sankciju ierobežojumi un ģeopolitiskās norises padziļināja ietekmi uz kravu pārvadājumu nozari. Jau pirms vairākiem gadiem kravu apjomu samazinoties, zuda pamats LDz vēsturiskajam pozicionējumam, tādēļ šobrīd LDz prioritārais darbības fokuss ir mūsdienīgas pasažieru infrastruktūras attīstība, vienlaikus piedāvājot kravu pārvadājumus lauksaimniekiem un citiem vietējiem ražotājiem, kravu pārvadājumus no ostām un industriālajiem parkiem uz pilsētām patērētājiem vai tālākai pārstrādei. Šodien mēs jo īpaši apzināmies, ka dzelzceļš ir arī neatsverams atbalsts valsts drošības un aizsardzības jomā, tādēļ mēs arvien vairāk pievēršamies arī militārās mobilitātes stiprināšanai. Šie jaunie apstākļi, darbības virzieni un akcentu maiņa ir radījuši korekcijas arī LDz ieņēmumu struktūrā, tādējādi jautājums par jaunu, optimālu dzelzceļa infrastruktūras finansēšanas modeli pastāvīgi ir mūsu un mūsu partneru dienas kārtībā.

Aizvadītajā gadā vienlaikus ar šo stratēģiski nozīmīgo problēmjautājumu risināšanu LDz veica arī nozīmīgus pasākumus, lai stiprinātu savu ilgtspējīgas attīstības kapacitāti. Kā viena no prioritātēm, ko esam izvirzījuši savas ilgtermiņa attīstības priekšplānā, ir iekšējās kultūras maiņa – uzlabojot darba vidi, motivējot darbiniekus un stiprinot sadarbību visos uzņēmuma līmeņos. Aizvadītajā gadā notika aktīvs gatavošanās darbs, lai jau 2024.gada sākumā uzsāktu iekšējās kultūras maiņas iedzīvināšanu. Šī programma paredz virkni dažādu darbību, rīcību un pieeju, lai īstenotu apņemšanos – padarīt LDz darbību atbilstošu turpmākajam dzelzceļa infrastruktūras pielietojumam, efektīvāku, elastīgāku, inovatīvāku, vienlaikus domājot par katra darbinieka attīstību un labbūtību. Mēs apzināmies, ka lojāli, uz izaugsmi vērsti un laimīgi darbinieki ir mūsu vērtīgākais resurss un stiprinot komandu, mēs kā uzņēmums kļūsim noturīgāki pret jebkuriem satricinājumiem un spēsim ātrāk un veiksmīgāk sasniegt izvirzītos mērķus.

Stiprinot ilgtspējas jomu pārvaldību un savlaicīgi domājot par Korporatīvās ilgtspējas ziņu sniegšanas direktīvas prasību ieviešanu, 2023.gadā esam izveidojuši Ilgtspējas komiteju ar būtiskās jomas pārstāvošu dalībnieku loku un funkcijām. Komiteja strādā pie LDz koncerna būtisko ilgtspējas jomu noteikšanas, mērķu definēšanas šajās jomās un ir atbildīga par citu ar ilgtspējas pārvaldību saistītu procesu vadību.

Sākot ar 2025.gadu LDz un arī vairākām Koncerna sabiedrībām kļūst saistoša Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīva un ar to saistīto Eiropas ilgtspējas ziņošanas standartu (ESRS) prasības. Tādēļ 2023.gadā mēs esam uzsākuši sagatavošanās darbus direktīvas prasību ieviešanai, pārskatot līdz šim saskaņā ar Global Reporting Initiative (GRI) standartiem noteiktās LDz ilgtspējas jomas. Tiek izstrādāta LDz koncerna Ilgtspējas politika un 2024.gadā paredzēts veikt papildu konsultācijas ar katrai jomai būtiskajām ārējām ieinteresētajām pusēm.

Līdz ar jauno ilgtspējas ziņošanas prasību ieviešanu, kā arī ņemot vērā, ka LDz infrastruktūras un ar to saistīto pakalpojumu attīstībā ir būtisks gan publiskais, gan privātais finansējums, 2023. gadā esam uzsākuši savas darbības izvērtēšanu saskaņā ar ES Taksonomijas regulas prasībām. 2023.gadā ir izstrādātas iekšējās vadlīnijas, kas apkopo Taksonomijā ietvertās dzelzceļa jomā tipiskākās saimnieciskās darbības un nosaka pieeju, kā LDz izvērtēt konkrētu kapitālieguldījumu vai aktīvu atbilstību šīm prasībām. Ir veikti grozījumi līdzšinējos LDz koncerna Investīciju plānošanas un izpildes kontroles noteikumos, iekļaujot prasību ikgadējās kapitālieguldījumu plānošanas laikā veikt katra plānotā attīstības vai atjaunošanas projekta izvērtējumu atbilstoši Taksonomijas prasībām. 2024.gada LDz vidēja termiņa investīciju plāns ir sagatavots, jau veicot šādu novērtējumu.

Aizvadītais gads nav bijis viegls un LDz bija jāpārvar izaicinājumi dažādos virzienos – pielāgoties ieņēmumu samazinājumam, starptautiskajām sankcijām, vienlaikus realizējot vairākus vērienīgus infrastruktūras attīstības projektus. Tomēr mēs esam spējuši saglabāt nemainīgi augstu dzelzceļa infrastruktūras kvalitāti un nodrošināt efektīvus pasažieru un kravu pārvadājumus. Mēs esam mērķtiecīgi strādājuši, lai izveidotu jaunus pasažieru maršrūtus un piesaistītu kravu apjomus Baltijas valstu tirgos. Tāpat turpinām attīstīt dažādas iespējas paplašināt biznesu arī ārpus Latvijas tirgus, piemēram, Koncerna meitas kapitālsabiedrībai atverot filiāli Igaunijā, un strādājam pie tālākas biznesa iespēju paplašināšanas Centrāleiropā. Lai arī pārmaiņas un pielāgošanās jauniem apstākļiem ne vienmēr notiek tik strauji, kā gribētos, esmu pārliecināts, ka šobrīd LDz pārliecinoši veic pirmos soļus savai darbībai jaunā posmā.

02

PAR PÄRSKATU

2-1; 2-2; 2-3; 2-4; 2-5

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Pārskata periods:	2023.gada 1. janvāris – 2023.gada 31. decembris
Pārskata publicēšanas datums:	2024.gada maijā latviešu valodā. Pārskats publiski ir pieejams latviešu un angļu valodā vietnē http://parskati.ldz.lv/ . Pārskats angļu valodā tiek iesniegts publicēšanai starptautiskajā GRI datu bāzē http://database.globalreporting.org/ .
Ziņošanas biežums:	Ilgtspējas pārskats tiek sagatavots vienu reizi gadā kopš 2016.gada un iepriekšējais pārskats par 2022.gadu tika publicēts 2023.gada jūnijā. Pārskats par 2023.gadu ir sagatavots atbilstoši GRI (Global Reporting Initiative) 2021.gada ziņošanas standartiem.
Kontaktinformācija:	E-pasta adrese jautājumiem vai komentāriem par VAS “Latvijas dzelzceļš” ilgtspējas pārskatu Agnese.Licite@ldz.lv .
Iepriekšējos gados sniegtās informācijas korekcijas:	Nav būtisku izmaiņu.

VAS “Latvijas dzelzceļš” (turpmāk tekstā arī LDz) ir valsts kapitālsabiedrība, kuras 100% kapitāla daļu pieder valstij, un to turētājs ir Satiksmes ministrija.

VAS “Latvijas dzelzceļš” ir publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs un “Latvijas dzelzceļš” Koncerna (turpmāk tekstā – Koncerns) valdošais uzņēmums. LDz pārvalda dzelzceļa infrastruktūru un sniedz publiskās lietošanas dzelzceļa minimālo piekļuves pakalpojumu kompleksu un piekļuvi publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, kravas vagonu apstrādes, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumus, elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus un elektronisko sakaru pakalpojumus.

Uzņēmuma juridiskā adrese ir Rīgā, Emīlijas Benjamiņas ielā 3 (līdz 2024.gada februārim – Gogoļa iela 3, ielas nosaukums mainīts, pamatojoties uz Rīgas domes lēmumu), bet tā struktūrvienības un meitas sabiedrības darbojas visā Latvijā – vietās, kur ir nozīmīgi dzelzceļa mezgli un tiek nodrošināta kravu tranzīta plūsmu apstrāde un pasažieru pārvadājumu organizēšana.

VAS “Latvijas dzelzceļš” ilgtspējas pārskatā par darbību 2023.gadā informācija par uzņēmumu tiek atspoguļota tādā pašā tvērumā, kā VAS “Latvijas dzelzceļš” gada pārskatā par tā finanšu rādītājiem.

Pārskatā ir ietverta informācija par VAS “Latvijas dzelzceļš”, kas ir valdošais uzņēmums “Latvijas dzelzceļš” koncernā. Koncerns sastāv no valdošā uzņēmuma VAS “Latvijas dzelzceļš” un piecām

atkarīgajām sabiedrībām, no kurām četrās sabiedrībās – SIA “LDZ CARGO”, SIA “LDZ Loģistika”, SIA “LDZ ritošā sastāva serviss” un SIA “LDZ apsardze” – valdošajam uzņēmumam ir tieša izšķiroša ietekme. Koncernā ietilpst arī neatkarīga akciju sabiedrība AS “LatRailNet”, kas saskaņā ar Eiropas Savienības regulējumu ir dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja un atbild par infrastruktūras lietošanas maksas noteikšanu un jaudas sadali dzelzceļa pārvadājumiem. Atkarīgajā sabiedrībā AS “LatRailNet” valdošajam uzņēmumam VAS “Latvijas dzelzceļš” ir netieša izšķiroša ietekme.

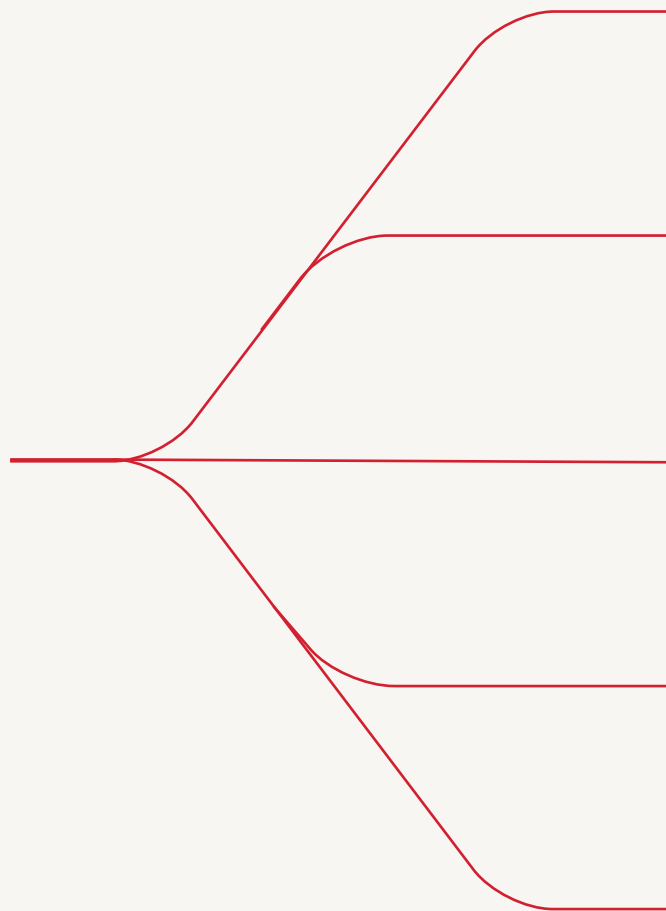
Pārskata saturs atspoguļo tikai VAS “Latvijas dzelzceļš” darbību ilgtspējas jomā un tajā netiek detalizēti aplūkoti atkarīgo sabiedrību darbība šajā jomā.

VAS “Latvijas dzelzceļš” Ilgtspējas pārskata pārbaudi saskaņā ar Starptautisko revīzijas un apliecinājumu standartu padomes izdoto 3000. starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu (SAUS), kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude (SAUS 3000), ir veikusi auditorkompānija “PricewaterhouseCoopers”.

Revidents izvēlēts, balstoties uz to, ka “PricewaterhouseCoopers” ir arī VAS “Latvijas dzelzceļš” gada pārskata par 2023.gadu revidents. Lēmums par 2021.–2023.gada Ilgtspējas pārskatu revidentu ievēlēt SIA “PricewaterhouseCoopers” pieņemts VAS “Latvijas dzelzceļš” akcionāru sapulcē, kas tika sasaukta 29.07.2021.

Revidenta apliecinājums atrodams šī pārskata [98.lpp.](#)

Koncerna struktūra 2023.gada 31.decembrī

03

PAR LDZ

VAS "Latvijas dzelzceļš" pamatfunkcija ir publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšana, atjaunošana un attīstība pasažieru un kravu pārvadājumiem, kas tiek nodrošināta saskaņā ar Latvijas Republikas un Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem un kvalitātes kritērijiem un saskaņā ar "VAS "Latvijas dzelzceļš" vidējā termiņa darbības stratēģiju 2021. – 2025.gadam".

Misija

Mēs droši, efektīvi un ilgtspējīgi pārvaldām un pastāvīgi attīstām dzelzceļa infrastruktūru, nodrošinām konkurētspējīgus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas tautsaimniecības un sabiedrības interesēs.

Vīzija

Mēs būsim efektīvs, konkurētspējīgs un klientiem augstu pievienoto vērtību sniedzošs uzņēmums, elastīgi reaģējot uz pārmaiņām transporta nozarē.

LDz vispārējais stratēģiskais mērķis, kas ir apstiprināts ar Ministru kabineta 16.06.2021. rīkojumu Nr.421, ir:

Nodrošināt efektīvu, drošu un ilgtspējīgu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu, piedāvājot arī konkurētspējīgus loģistikas, dzelzceļa ritošās sastāva remonta un apkopes, stratēģiski svarīgu objektu apsardzes pakalpojumus, sekmējot videi draudzīgu dzelzceļa pārvadājumu attīstību.

2023.gadā netika atrisināts jautājums par Indikatīvā dzelzceļa infrastruktūras pārvaldības plāna apstiprināšanu Ministru kabinetā. Satiksmes ministrija, kura ir VAS "Latvijas dzelzceļš" valstij piederošo 100% akciju turētāja, pašlaik pie šī dokumenta strādā un tiek plānots, ka tas tiks apstiprināts 2024.gadā. Indikatīvais dzelzceļa infrastruktūras pārvaldības plāns ir būtiskākais politikas plānošanas dokuments, kas nosaka dzelzceļa infrastruktūras attīstību tautsaimniecības vajadzībām, un no tā ir atkarīga LDz tālākās attīstības stratēģijas un iekšējo plānošanas dokumentu izstrāde, tostarp, Vidēja termiņa darbības stratēģijas aktualizēšana vai jaunas stratēģijas izstrāde.

2022.gada 31.decembrī termiņš ir beidzies starp Satiksmes ministriju un LDz 09.11.2018. noslēgtajam daudzgadu līgumam "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu". Šobrīd norit darbs ar Satiksmes ministriju pie jauna līguma sagatavošanas un noslēgšanas atbilstoši Dzelzceļa likuma prasībām.

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

VAS "Latvijas dzelzceļš" faktos un skaitļos 2023.gadā

dibināta **1991.gada 2.septembrī**

uzskatāma par **1919.gada 5.augustā**

dibinātās Latvijas Dzelzceļu virsvaldes darba turpinātāju

Satiksmes ministrija

100%

Īpašnieks – LR Satiksmes ministrija

Zelta godalga
Ilgtspējas indeksā
2023.gads

Zelta godalga
Ilgtspējas indeksā
2022.gads

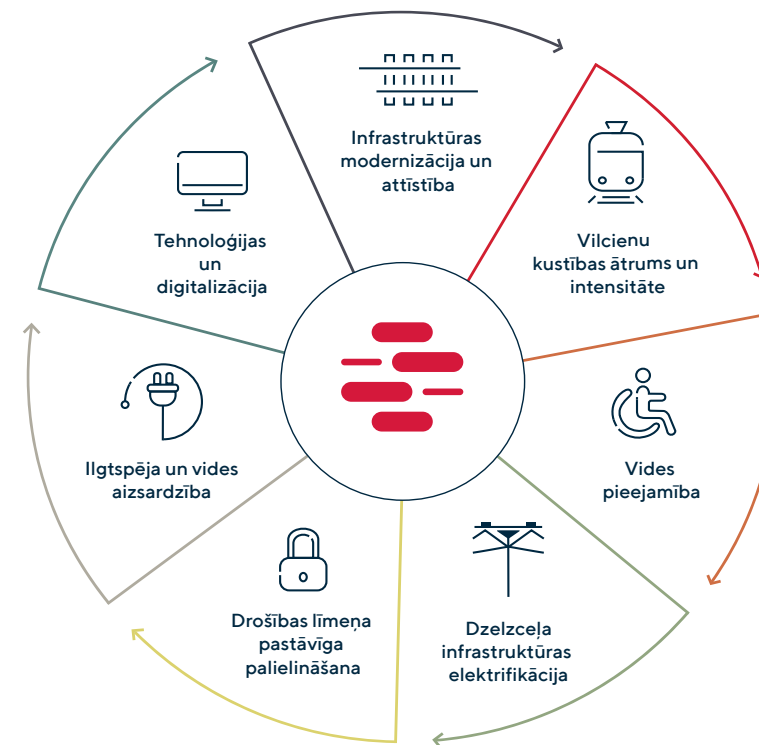

5.lielākais
darba devējs
TOP 500 par **2023.gadu**

4.lielākais
darba devējs
2022.gads

Nasdaq Rīga un "Prudentia" Top101.lv:

- 4.vieta transporta, tranzīta un loģistikas uzņēmumu grupā (2022.gadā – 1.vieta)
- 38.vieta Latvijas vērtīgākais uzņēmums (2022.gadā – 24.vieta)

Viens no LDz stratēģiskajiem darbības virzieniem ir arī piesaistīt Latvijas tranzīta nozarei arvien jaunus klientus, tādējādi sekmējot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu. Tas paveicams, attīstot intermodālu un multimodālu loģistikas piedāvājumu, veidojot stratēģiskās partnerības, apgūstot esošos un jaunus tirgus, attīstot loģistikas piedāvājumu virzību tirgū un pārdošanu.

VAS "Latvijas dzelzceļš" būtisks uzdevums ir veicināt pasažieru un kravu mobilitāti, kā arī sasniegt Latvijas transporta nozares politiku nosakošajos dokumentos definēto dzelzceļa kā sabiedriskā transporta mugurkaula statusu.

"VAS "Latvijas dzelzceļš" koncepcijā infrastruktūras attīstībai līdz 2035.gadam" ir definētas dzelzceļa infrastruktūras attīstības prioritātes.

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZĪŅOJUMS

VAS "Latvijas dzelzceļš" faktos un skaitļos 2023. un 2022.gadā

darbinieki

3911

3965

2023.gada 31.decembris

2022.gada 31.decembris

pārvadāto pasažieru skaits

17,134 miljoni

15,69 miljoni

2023.gads

2022.gads

apgrozījums

165 miljoni eiro

153 miljoni eiro

2023.gads

2022.gads

kravu pārvadājumu apjoms

15,63 miljoni tonnu

21,6 miljoni tonnu

2023.gads

2022.gads

uzņēmuma vērtība

171,26 miljoni eiro

232,9 miljoni eiro

2023.gads

2022.gads

nomaksāto nodokļu un nodevu apjoms

43 miljoni eiro

45 miljoni eiro

2023.gads

2022.gads

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

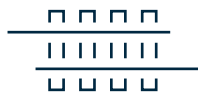
SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

LDz pārvaldītās infrastruktūras raksturojums

LDz infrastruktūras tīkls atrodas Latvijas Republikas ģeogrāfiskajās robežās. Latvijā pasažieru un kravu pārvadājumu veikšanai kopš dzelzceļa infrastruktūras izveidošanas sākuma tiek izmantots 1520 mm plats sliežu ceļu tīkls, kas ir platāks par Rietumeiropas sliežu platumu, kur galvenokārt tiek ekspluatēts 1435 mm plats sliežu ceļš. Latvijas dzelzceļa infrastruktūras sliežu ceļu standarts ir vienāds ar dzelzceļu Baltijas valstīs un austrumu kaimiņvalstīs.

1779 km*

LDz infrastruktūras kopējais
sliežu ceļu garums

140*

stacijas

403*

gājēju šķērsojumi

128*

pieturas punkti

caurtekas

1041

2023.gads

1042

2022.gads

694*

tilti ar kopējo garumu 15,8 km

pārmiju pārvedas

3214

2023.gads

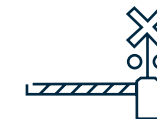
3223

2022.gads

43*

ceļa pārvadi

dzelzceļa pārbrauktuves

582

2023.gads

586

2022.gads

(likvidētas 3 pārbrauktuves, viena pārbrauktuve slēgta uz laiku)

1520 mm

platuma sliežu ceļi

1746 km*

250,9 km

elektrificēti posmi

33 km*

750 mm

platuma sliežu ceļi, pa kuriem kursē
vēsturiskais Gulbenes-Alūksnes
bānītis

120 km/h*

pasažieru vilcieniem

90 km/h*

kravas vilcieniem

Maksimālais vilcienu kustības ātrums dzelzceļa infrastruktūrā:

*Nav izmaiņu salīdzinājumā ar 2022.gadu

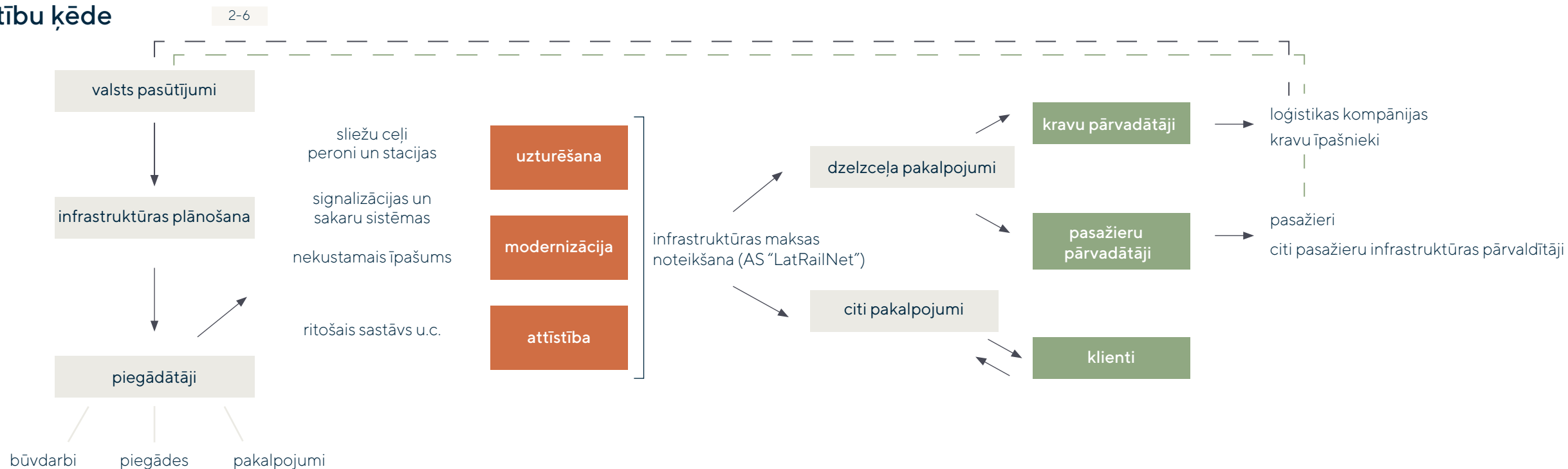
LDz infrastruktūra un elektrificētās zonas

* Elektrificēto līniju līdzstrāvas spriegums ir 3,3 kV.

LDz vērtību ķēde

VAS "Latvijas dzelzceļš" kā infrastruktūras pārvaldītājs darbojas tikai Latvijas Republikas teritorijā. Vienlaikus, Koncerna ietvaros un sadarbībā ar ārvalstu partneriem, kuri veic pārvadājumus pa VAS "Latvijas dzelzceļš" infrastruktūru, notiek sadarbība ar Baltijas, citu Eiropas Savienības valstu un ārpus Eiropas Savienības esošu valstu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājiem un pārvadātājiem.

Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, kad lielāko daļu VAS "Latvijas dzelzceļš" ieņēmumu veidoja kravu pārvadājumi pa dzelzceļa infrastruktūru, kuri lielākoties saistīti ar starptautiskiem pārvadājumiem, 2023.gadā lielāko daļu (67%) pārvadājumu veidoja pasažieru pārvadājumi, kas ir iekšzemes pārvadājumi, t.i., tiek veikti Latvijas teritorijā.

Valsts pasūtījums: LDz vispārējais stratēģiskais mērķis ir noteikts ar Ministru kabineta 16.06.2021. rīkojumu Nr.421 un tas ir – nodrošināt efektīvu, drošu un ilgtspējīgu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu, piedāvājot arī konkurētspējīgus loģistikas, dzelzceļa ritošā sastāva remonta un apkopes, stratēģiski svarīgu objektu apsardzes pakalpojumus, sekmējot videi draudzīgu dzelzceļa pārvadājumu attīstību.

Satiksmes ministrija, kura ir VAS "Latvijas dzelzceļš" valstij piederošo 100% akciju turētāja, pašlaik strādā pie Indikatīvā dzelzceļa infrastruktūras attīstības plāna. Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs – VAS "Latvijas dzelzceļš" – turpmākajos gados savu darbību veiks saskaņā ar Dzelzceļa likumu un šajā plānā noteiktajām vadlīnijām publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai un attīstībai, kā arī finansēšanas principiem.

Starp Satiksmes ministriju un LDz 09.11.2018. noslēgtā daudzgadu līguma “Par VAS “Latvijas dzelzceļš” pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu” darbības termiņš ir beidzies 2022.gada 31.decembrī. Šobrīd norit darbs ar Satiksmes ministriju pie jauna līguma sagatavošanas un noslēgšanas atbilstoši Dzelzceļa likuma prasībām.

Infrastruktūras plānošana: LDz saskaņā ar transporta politikas plānošanas dokumentiem plāno dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas, modernizācijas un attīstības darbus, lai palielinātu dzelzceļa pārvadājumu ātrumu, uzlabotu drošību, pasažieru infrastruktūras kvalitāti un pieejamību un attīstītu citas dzelzceļa tehniskās iespējas.

Maksas noteikšana (AS “LatRailNet”) – lēmumu pieņemšanu par jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, tai skaitā par piekļuves noteikšanu un novērtēšanu, atsevišķu vilcienu ceļu iedalīšanu, kā arī lēmumu pieņemšanu par infrastruktūras maksām, tai skaitā maksas noteikšanu un maksas iekasēšanas shēmu noteikšanu veic AS “LatRailNet”, kas ietilpst Koncernā, un kur valdošajam uzņēmumam ir netieša izšķiroša ietekme.

Dzelzceļa pakalpojumi: LDz svarīgākais pakalpojums ir dzelzceļa pakalpojumi, tostarp pasažieru pārvadājumiem nepieciešamo un kravu pārvadājumiem nepieciešamo pakalpojumu sniegšana. Lielāko kravu pārvadājumu apjomu pa Latvijas dzelzceļa infrastruktūru nodrošina Koncernā ietilpstošais uzņēmums SIA “LDZ CARGO”, kas darbojas arī starptautiskajā kravu pārvadājumu tirgū. Savukārt pasažieru pārvadājumus valsts robežās nodrošina AS “Pasažieru vilciens”.

Citi pakalpojumi: LDz sniedz arī citus pakalpojumus, piemēram, nekustamā īpašuma nomas, pārdošanas, apsaimniekošanas, elektroenerģijas iegādes un tirdzniecības pakalpojumus.

Piegādātāji

VAS “Latvijas dzelzceļš” pasažieru un kravu pārvadājumu nodrošināšanai, kā arī citu funkciju veikšanai iegādājas dažāda veida pakalpojumus un preces, kas nepieciešamas uzņēmuma pamatdarbības nodrošināšanai.

BūTiskākie iepirkumi

būvdarbi

remontdarbi, būvniecība un infrastruktūras modernizācijas darbi u.c.

pakalpojumi

apdrošināšana, finanšu pakalpojumi, juridiskās konsultācijas, atkritumu izvešana u.c.

piegādes

dažādas izejvielas un materiāli infrastruktūras uzturēšanai un pārvadājumu nodrošināšanai (smērvielas, degviela, guļšņi, šķembas, brusas, elektroenerģija u.c.), tehnikas vienības, videonovērošanas sistēmas, iekārtas u.c.

Tā kā VAS "Latvijas dzelzceļš" galvenie darbības virzieni ir saistīti ar publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanu, modernizāciju un attīstību, tā piegādātājus var iedalīt kategorijās saistībā ar šo darbu veikšanu:

1. uzturēšanas darbu nodrošināšanai tiek piesaistīti piegādātāji, kas var nodrošināt nepieciešamo izejmateriālu, piemēram, sliežu, gulšņu, šķembu u.c. materiālu piegādi, kā arī ar tehnoloģiju uzturēšanu saistītus pakalpojumus, piemēram, signalizācijas un sakaru iekārtu darbību, nepieciešamo programmatūru u.c.;
2. modernizācijas darbu veikšanai visbiežāk nepieciešama gan projektēšana, gan būvniecība un būvuzraudzība, kur VAS "Latvijas dzelzceļš" piesaista atbilstoši kvalificētus piegādātājus šo darbu veikšanai;
3. LDz attīstības projekti lielākoties ir saistīti ar liela mēroga būvniecības darbiem, tādēļ arī šajā jomā tiek piesaistīti piegādātāji, kam ir pieredze šādu projektu projektēšanā, būvniecībā un būvuzraudzībā. Ņemot vērā darbu apjomu un sarežģītību, vienā projektā var būt iesaistīti vairāki piegādātāji vai to apvienība. Tāpat liela mēroga projektos nereti iesaistīti arī konsultanti, kas palīdz izvērtēt projekta izmaksas un ieguvumus, ietekmi uz vidi u.c. aspektus.

Papildus minētajām kategorijām, kas tieši saistītas ar valsts pasūtījumam atbilstošas dzelzceļa infrastruktūras nodrošināšanu, VAS "Latvijas dzelzceļš" iepērk arī pakalpojumus, kas saistīti ar juridiskām, vadības, finanšu u.c. konsultācijām uzņēmuma darbības jomās.

VAS "Latvijas dzelzceļš" piegādātājus izvēlas iepirkumu vai cenu aptaujas veidā atkarībā no paredzamā līgumcenas apjoma un saskaņā ar iepirkumu regulējumu, kas nosaka attiecīgi piemērojamo procedūru.

Plašāk par VAS "Latvijas dzelzceļš" 2023.gadā izsludinātajiem iepirkumiem un noslēgtajiem līgumiem aprakstīts [91.lpp.](#) nodaļā "Sadarbības partneru un piegādātāju izvēle".

Lielākā daļa piegādātāju ir Latvijas Republikā vai citās Eiropas Savienības valstīs reģistrēti komersanti, tomēr to piegādes var ietvert produktu vai materiālu piegādi, kas ražoti ārpus Eiropas Savienības. Informāciju par tālāku piegādes ķēdi VAS "Latvijas dzelzceļš" līdz šim nav apkopojis.

LDz pamatdarbība 2023.gadā

Viens no būtiskākajiem VAS “Latvijas dzelzceļš” darbības rādītājiem ir pa dzelzceļa infrastruktūru nobraukto vilcienu-km skaits, kas ir pamatā infrastruktūras lietošanas maksas aprēķinam un nosaka infrastruktūras nolietojumu.

LDz darbību 2023.gadā turpināja ietekmēt ģeopolitiskie procesi, kas galvenokārt saistīti ar starptautisko sankciju paplašināšanu pret Krieviju un Baltkrieviju. Liela daļa no sektorālajām sankcijām (ierobežojumi uz kravu veidiem) stājās spēkā pakāpeniski, un sankciju ietekme uz LDz sāka parādīties 2022.gada 2.pusgadā, tā turpinājās visu 2023.gadu, tādējādi būtiskāks dzelzceļa kravu apjoma samazinājums vērojams tieši 2023.gadā.

Pārskata gada 12 mēnešos kopumā pa dzelzceļa infrastruktūru tika pārvadāti 15,64 miljoni tonnu kravu (2022.gada – 21,59 miljoni), kas ir par 5,95 miljoniem tonnu jeb 28% mazāk nekā 2022.gadā.

2023.gadā kopējais vilcienu-km skaits bija 9,77 miljoni un salīdzinājumā ar 2022.gadu ir samazinājies par 9,2%, (2022.gadā kopējais vilcienu-km skaits bija 10,76 miljoni) no tiem:

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

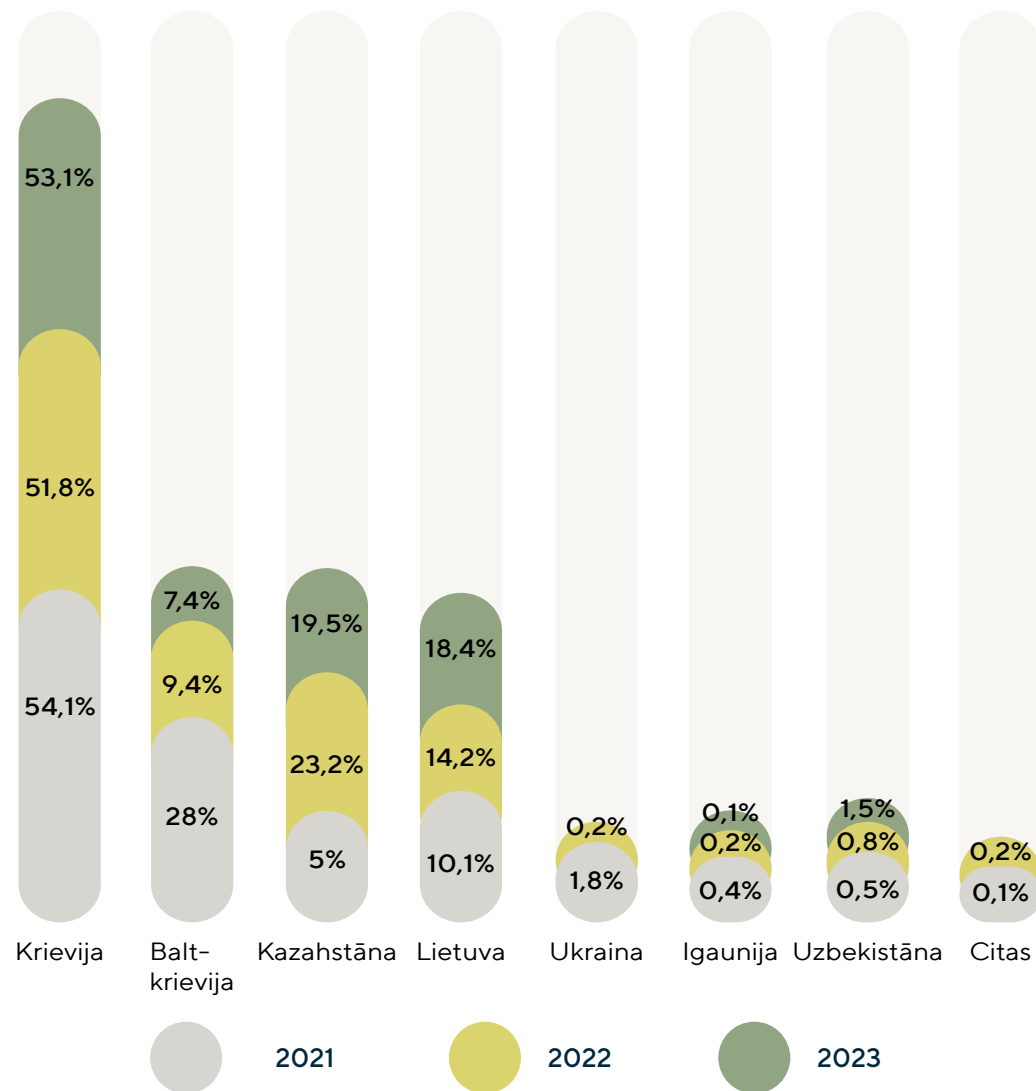
VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Dažādu valstu kravu apjomu (imports un sauszemes tranzīts) īpatsvars
2021. – 2023.gadā

Kravu pārvadājumu veidi

	2023.gada apjomi tūkstoši tonnu	Īpatsvars 2023.gadā	Salīdzinājumā ar 2022.gadu
 Iekšzemes pārvadājumi	1 630	10,4%	96%
 Eksporta pārvadājumi t.sk. virzienā no pieostu stacijām	3 499 3 211	22,4% 20,5%	94% 94%
 Importa pārvadājumi t.sk. virzienā uz pieostu stacijām	9 633 8 102	61,6% 51,8%	68,5% 67%
 Sauszemes tranzītā	874	5,6%	41,7%

Dzelzceļa kravu pārvadājumu apjomi Latvijas ostu virzienā

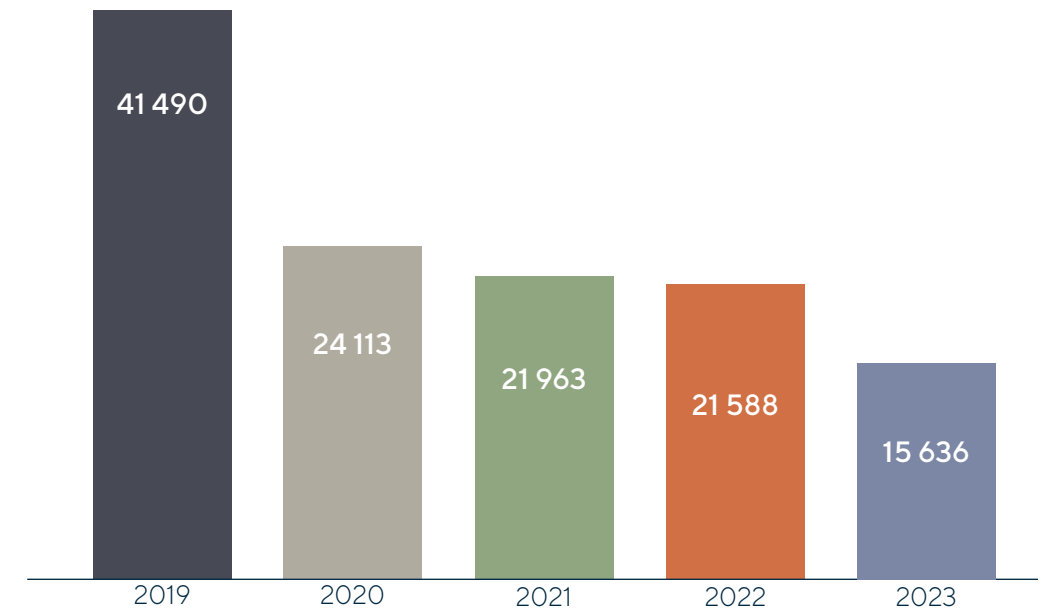
	Apjomi 2023. gadā (tūkst.t.)	Īpatsvars	Apjomi 2022.gadā (tūkst.t.)
 Rīgas ostas virzienā	5 173	49,1%	7 198
 Ventspils ostas virzienā	1 913	18,2%	5 264
 Liepājas ostas virzienā	3 449	32,7%	3 328

Lielāko kravu pārvadājumu apjomu pa Latvijas dzelzceļa infrastruktūru nemainīgi nodrošina Koncernā ietilpstošais uzņēmums SIA "LDZ CARGO", kas darbojas arī starptautiskajā kravu pārvadājumu tirgū. Savukārt pasažieru pārvadājumus valsts robežās nodrošina AS "Pasažieru vilciens".

Latvijā ir saglabājies un darbību turpina vēsturiskais šaursliežu dzelzceļa posms 33 kilometru garumā, kur pasažieru pārvadājumus starp Gulbeni un Alūksni nodrošina SIA "Gulbenes – Alūksnes bānītis".

Tāpat kā citās pasažieru pārvadājumu jomās, arī dzelzceļa pārvadājumos 2023.gadā pasažieru skaits turpināja palielināties, pietuvojoties pirmspandēmijas līmenim. 2023.gadā pa dzelzceļu kopumā pārvadāti 17,134 miljoni pasažieru, kas ir par 9,2% vairāk nekā 2022.gadā, kad ar vilcienu bija braukuši 15,69 miljoni pasažieru.

Kravu pārvadājumu apjoma dinamika 2019. – 2023.gadā (tūkst.tonnu)

Pasažieru pārvadājumi, izmantojot LDz infrastruktūras tīklu (milj. pasažieru)

	2023	2022	2021	2020	Pieaugums pret 2022. gadu
 Kopā	17,134	15,69	11,19	12,86	9%
 Elektrovilcieni	15,12	13,96	10	11,6	8%
 Dīzeļvilcieni	2,01	1,73	1,1	1,2	17%

2023.gada 27.decembrī Lietuvas valsts dzelzceļa grupas “Lietuvos geležinkeliai” pārvadājumu meitasuzņēmums “LTG Link” uzsāka regulārus pasažieru pārvadājumus starp Viļņu un Rīgu. Pirms pārvadājumu uzsākšanas Lietuvas dzelzceļa uzņēmums parakstīja līgumu ar VAS “Latvijas dzelzceļš” par infrastruktūras izmantošanu, kā arī saņēma ES Dzelzceļa aģentūras sertifikātu.

Vilciens no Viļņas izbrauc katru dienu plkst.6.30, bet Rīgas Centrālajā stacijā ierodas plkst.10.43. No Rīgas uz Viļņu vilciens katru dienu atiet plkst.15.28, bet Viļņā pienāk plkst.19.51. Brauciens starp abām galvaspilsētām ilgst aptuveni četras stundas un 15 minūtes.

LDz darbības rezultāti

VAS “Latvijas dzelzceļš” neto apgrozījums 2023.gadā bija 165 409 602 eiro, kas ir par 8% vairāk nekā 2022.gadā. 2023. gada saimnieciskās darbības rezultāts bija 0. LDz valsts normatīvajos aktos noteiktos valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara nodrošināšanai nepieciešamos līdzekļus 32 439 157 eiro apmērā ir atzinis 2023. gada ieņēmumos, vadoties pēc Starptautisko finanšu pārskatu standartu vadlīnijām, un pieprasīs tos segt pēc gada pārskata apstiprināšanas Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā noteiktajā kārtībā. 2022. gadā, pamatojoties uz Daudz gadu līgumā noteiktajām saistībām un pienākumiem, uz ieņēmumiem attiecināts no valsts budžeta saņemamais finanšu līdzsvara maksājums 24 358 998 eiro apmērā (arī 2023.gada saimnieciskās darbības rezultāts bija 0).

2023.gadā turpinājās VAS “Latvijas dzelzceļš” un Koncerna uzņēmumu darbības efektivitātes veicināšanas un izmaksu samazināšanas pasākumi, pārskatot biznesa, organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, ar mērķi nodrošināt Koncerna konkurētspējīgu un ilgtspējīgu darbību nākotnē. Mērķtiecīgi veicot funkciju pārskatīšanu un organizatoriskās struktūras izmaiņas, turpinājās arī darbinieku skaita samazināšanās valdošajā uzņēmumā un Koncernā kopumā.

2023.gada 12.aprīlī noslēdzās līdzšinējās VAS “Latvijas dzelzceļš” meitas sabiedrības SIA “LDZ infrastruktūra” likvidācijas process – Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs pieņēma lēmumu izslēgt SIA “LDZ infrastruktūra” no komercreģistra. SIA “LDZ infrastruktūra” galvenais darbības veids līdz likvidācijas brīdim bija ceļu mašīnu un mehānismu pakalpojumi un iznomāšana. SIA “LDZ infrastruktūra” saimniecisko darbību uzsāka 2007.gada jūlijā. Lēmums par SIA “LDZ infrastruktūra” likvidācijas uzsākšanu tika pieņemts 2020.gadā, ar mērķi optimizēt LDZ koncerna funkcijas, efektivizēt tā darbību un samazināt izdevumus. Pēc SIA “LDZ infrastruktūra” likvidācijas “Latvijas dzelzceļš” koncernā darbu turpina valdošais uzņēmums un piecas atkarīgās sabiedrības, no kurām četrās – SIA “LDZ CARGO”, SIA “LDZ Loģistika”, SIA “LDZ ritošā sastāva serviss” un SIA “LDZ apsardze” – valdošajam uzņēmumam ir tieša izšķiroša ietekme, un AS “LatRailNet”, kurā valdošajam uzņēmumam ir netieša izšķiroša ietekme.

BūTiskākie notikumi un procesi 2023.gadā

efektivitātes veicināšana

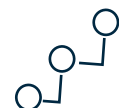
tehnoloģisko procesu
izvērtēšana

mērķa tirgu un kravu
segmentu diversifikācija

IT sistēmu attīstība

sadarbība Rail Baltica
projekta ieviešanā

darbs jaunajos
ģeopolitiskajos apstākļos

infrastruktūras attīstība

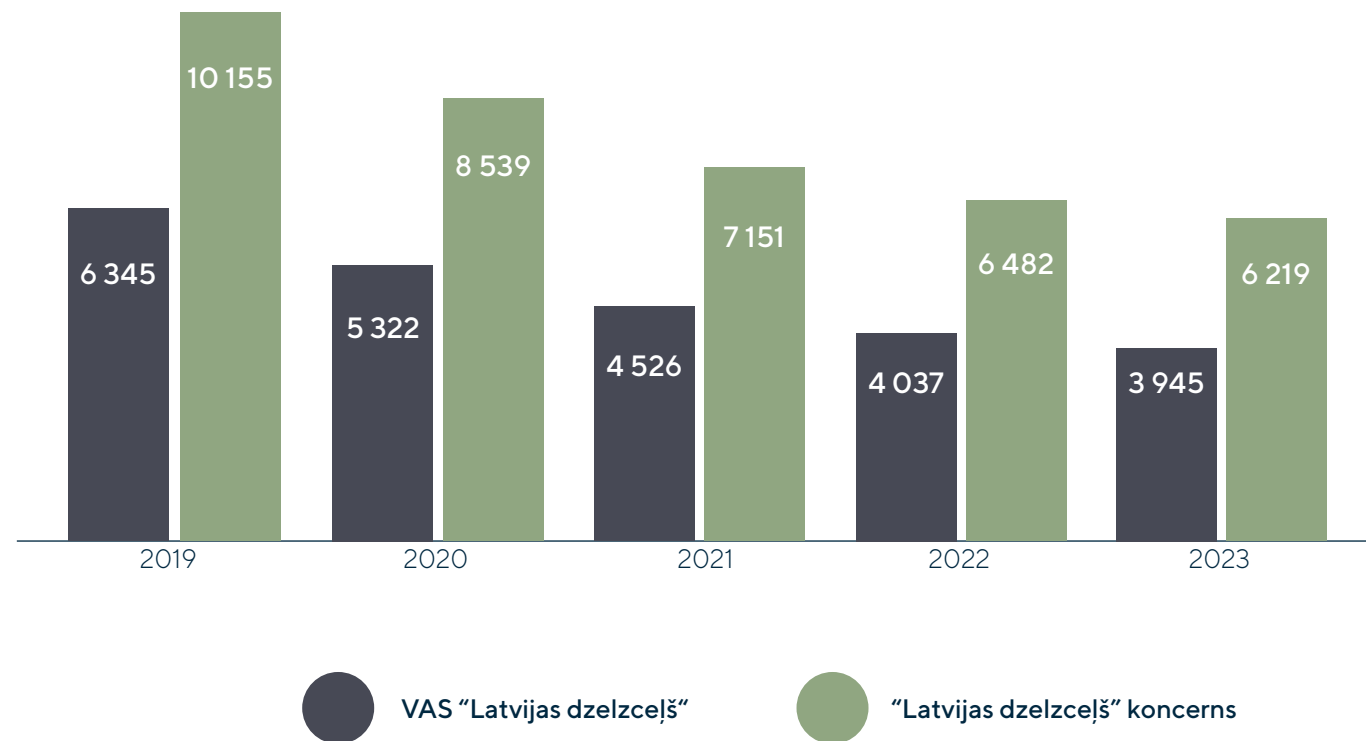

Lai līdzsvarotu tos kravu apjomus, kas piedzīvoja lejupslīdi jau iepriekšējos gados un ko papildināja starptautiskās sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju, Koncerns pārskata gadā turpināja meklēt jaunas iespējas piesaistīt kravas gan jau esošajos, gan jaunos tirgos. Jau kopš pirmo starptautisko sankciju ieviešanas pret Baltkrieviju un Krieviju, VAS "Latvijas dzelzceļš" ciešā sadarbībā ar Ārlietu ministriju, Valsts Ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldi u.c. iesaistītajām pusēm aktīvi strādāja un meklēja labākos risinājumus darbībai jaunajos ģeopolitiskajos apstākļos, izveidojot un pastāvīgi pilnveidojot savstarpējo sadarbību starptautisko kravu pārvaldājumu atbilstības sankciju prasībām kontrolē. LDz savā darbībā balstās uz tiesiskuma principiem, un rūpīgi seko atbildīgo iestāžu norādījumiem sankciju kontroles jomā, un, ņemot vērā sankciju izmaiņu dinamiku, šis ir bijis izaicinošs periods. 2023.gadā ar valdes lēmumu tika izveidota Sankciju daļa, kuras galvenais mērķis ir nodrošināt nulles toleranci pret sankciju pārkāpumiem un veicināt sankciju ievērošanas kultūru LDz koncernā.

2023.gadā Rīgas Centrālajā dzelzceļa stacijā un tās apkārtnē projekta "Rail Baltica" ietvaros turpinājās sliežu ceļu pārbūve un Centrālā multimodālā mezgla viadukta darbi. Šīs vērienīgās pārbūves laikā LDz uzdevums kopā ar tā realizētājiem ir nodrošināt stacijas darbības nepārtrauktību un svarīgāko pakalpojumu pieejamību. Pēc stacijas rekonstrukcijas vilcienu kustībai kopumā būs atvērti 14 sliežu ceļi, no kuriem četri būs "Rail Baltica" 1435 mm sliežu ceļi, un pārējie – LDz 1520 mm sliežu ceļi.

Līdz ar minētajām aktivitātēm LDz 2023.gadā būtisku uzmanību pievērša arī dzelzceļa pasažieru infrastruktūras attīstības projektiem, par kuriem informācija atrodama nodaļā "Dzelzceļa infrastruktūras attīstības projekti" [28.lpp.](#)

Vidējais darbinieku skaits

2023.gadā turpinājās arī aktīvi būvdarbi, lai līdz pārskata gada beigām noslēgtu Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava – Mangaļi – Ziemeļblāzma modernizāciju. Projekta ietvaros tika izbūvēts otrais sliežu ceļš posmā Mangaļi–Ziemeļblāzma, kā arī modernizēta mikroprocesoru centralizācija ar mērķi uzlabot Rīgas dzelzceļa mezgla efektivitāti. Šis projekts ievērojami paaugstinās satiksmes drošības līmeni un uzlabos apkārtnes iedzīvotāju dzīves kvalitāti un mobilitāti, kā arī samazinās apkārtnes vides piesārņojuma risku. Projekta kopējās izmaksas bija 24,6 miljoni eiro, un šī projekta īstenošanai bija piesaistīts ES Kohēzijas fonda līdzfinansējums 85% apmērā. 2023.gadā projekts tika pabeigts, noslēdzot pēdējos darbus 10,9 miljonu eiro apmērā.

Pakalpojumi pasažieriem ar īpašām vajadzībām

3-3; 413-2

Saskaņā ar ESTiesisko ietvaru, VAS “Latvijas dzelzceļš” pienākums ir nodrošināt cilvēku, kas pārvietojas ratiņkrēslā, nokļūšanu uz pasažieru platformām, kā arī viņu iecelšanu vilcienā un izcelšanu no tā.

Vēsturiski dzelzceļa infrastruktūra Latvijā nav tikusi veidota tā, lai tā būtu ērti un droši pieejama personām ar kustību ierobežojumiem, tādēļ VAS “Latvijas dzelzceļš” pēdējo gadu laikā, gan veicot dažādus apjomīgus modernizācijas projektus, gan arī mazākos projektos īpašu uzmanību pievērš tam, lai dzelzceļa pasažieru infrastruktūra – stacijas un pieturas punkti – būtu pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem, vecāka gadagājuma cilvēkiem, vecākiem ar bērnu ratiņiem un ikvienam sabiedrības pārstāvim.

Personām ar pārvietošanās ierobežojumiem ar pandusiem aprīkotas platformas pieejamas šādās stacijās un pieturas punktos (nav izmaiņu salīdzinājumā ar 2022.gadu):

Rīgas Centrālajā stacijā elektronisko tablo paziņojumi ir pielāgoti cilvēkiem ar redzes traucējumiem, bet viena iekšzemes pasažieru pārvadājumu biļešu kase aprīkota ar indukcijas cilpu to cilvēku ērtībai, kuri izmanto dzirdes aparātus. Savukārt pasažieriem ratiņkrēsls nokļūšanai uz perona un vilcienā tiek nodrošināta palīdzība, tostarp – mobilā pacēlāja pakalpojums. Kopš 2019.gada Rīgas Centrālajā stacijā atrodas “Satikšanās vieta”, kur, iepriekš piesakoties, pieteicējam tiek nodrošināta palīdzība nokļūšanai uz peronu un vilcienā. “Satikšanās vieta” ir aprīkota ar diviem krēsliem un audio konsoli, kura ir pieslēgta dzelzceļa bezmaksas uzziņu tālrunim 80021181.

Šobrīd projekta “Rail Baltica” ietvaros Centrālā dzelzceļa stacija Rīgā piedzīvo vērienīgas pārmaiņas un nākotnē vides pieejamība šajā objektā tiks nodrošināta atbilstoši visām mūsdienu prasībām, taču līdz stacijas modernizācijai LDz nodrošina risinājumu, lai cilvēki ratiņkrēsls varētu nokļūt uz pasažieru platformām ar pacēlāju vai liftu, kā arī mobilo pacēlāju personu iecelšanai vilcienā.

2023.gadā tika atjaunoti regulāri pasažieru pārvadājumi pa dzelzceļu no Rīgas uz Liepāju, tādēļ LDz no 2023.gada augusta arī Liepājas stacijā nodrošina pasažieru ar ierobežotām pārvietošanās spējām iecelšanu un izcelšanu no vilciena vagona, izmantojot mobilo pacēlāju.

Mobilā pacēlāja pakalpojums ir pieejams:

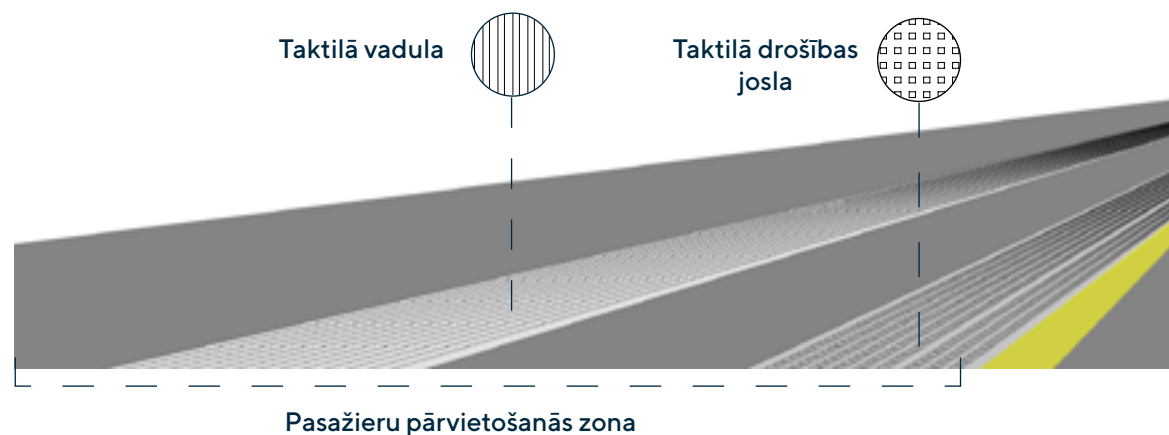

2023.gadā tika saņemti 387 pieteikumi, no kuriem izpildīti tika 339, jo 48 gadījumos pasažieris atteica pakalpojumu (2022.gadā – saņemti 513 pieteikumi, no kuriem izpildīti tika 429).

2022.gadā apstiprinātais VAS “Latvijas dzelzceļš” Pasažieru infrastruktūras universālā dizaina standarts nosaka LDz pārziņā esošo dzelzceļa staciju, pieturas vietu un pasažieru platformu vizuālo izskatu, to aprīkojumu un vides pieejamību. Universālā dizaina standarta mērķis ir vides un visa veida infrastruktūras vizuālā estētika, drošība, intuitīva, vienkārša, ērta un patīkama izmantojamība, pieejamība un piekļūstamība visām sabiedrības grupām, kā arī tās maksimāli ērta uzturēšana. Svarīgi, ka šajā standartā ir integrēti Invalīdu un viņu draugu apvienības “Apeirons” izstrādātie vides pieejamības principi. Pasažieru infrastruktūras universālā dizaina standarts tiek piemērots un īstenots, modernizējot esošo vai izbūvējot jaunu LDz pasažieru infrastruktūru. 2024.gadā tiks izstrādāta un apstiprināta jauna, papildināta VAS “Latvijas dzelzceļš” Pasažieru infrastruktūras universālā dizaina standarta redakcija.

Visās modernizējamajās dzelzceļa stacijās un pieturas punktos pasažieru platformās tiek iestrādātas taktilās vadulas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, pēc iespējas savienojot tās ar jau esošo pašvaldības gājēju infrastruktūru. LDz uzmanību pievērš arī vides pieejamībai tajās dzelzceļa stacijās un pieturas punktos, kas pagaidām nav iekļauti modernizācijas projektos.

Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos

Satiksmes drošība ir LDz būtiska prioritāte, kurai tiek veltīta pastāvīga uzmanība un investīcijas. 2023.gadā bija paredzēts pabeigt ES Kohēzijas fonda līdzfinansētu projektu nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošanai dzelzceļa infrastruktūras objektos, tomēr projekta ietvaros noslēgto līgumu ar būvnieku LDz izbeidzis vienpusējā kārtā, jo uzņēmējs, ar kuru bija noslēgts līgums par būvdarbu veikšanu, nespēja izpildīt savas saistības un veikt būvdarbus.

Vienlaikus, lai arī projekts “Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos” ir izbeigts, nožogojumu izveide ir iekļauta vairākos citos projektos, lai tiktu uzlabota dzelzceļa satiksmes drošība:

- 2023.gadā pabeigtā ES fondu līdzfinansētajā projektā “Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava – Mangaļi – Ziemeļblāzma modernizācija” ietvaros 2 km garumā ir izbūvēts nožogojums gājēju drošībai, ierobežojot brīvu piekļuvi publiskajai dzelzceļa infrastruktūrai;
- Projekta “Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija” ietvaros nožogojumu ir plānots izbūvēt Bolderājas pieturas punktā un Zemitānu stacijā;
- Projekta “Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai” ietvaros ir plānots izbūvēt nožogojumu kopumā 12,5 km garumā.

Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai

Pasažieru pārvadājumu ātrums pa dzelzceļu ir viens no būtiskākajiem faktoriem, kas ietekmē to, vai iedzīvotāji savu ikdienas vai brīvdienas gaitu veikšanai izvēlas dzelzceļu, kādu citu no sabiedriskā transporta veidiem vai savu personisko autotransportu.

Lai samazinātu ceļā pavadāmo laiku starpgalastacijām un paaugstinātu satiksmes drošības līmeni uz dzelzceļa pārbrauktuvēm, 2023.gadā turpinājās projekta “Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai” īstenošana.

Projektu bija plānots pabeigt līdz 2023.gada beigām, tomēr līdzīgi kā citos būvniecības projektos, ņemot vērā ārējos ģeopolitiskos faktorus, noteiktajā termiņā darbus pabeigt neizdevās un projekts ticis posmots starp diviem ES fondu plānošanas periodiem, t.i. 2014.–2020.gada un 2021.–2027.gada plānošanas periodiem.

Paredzēts, ka 2024.gadā projekts tiks realizēts, nodrošinot vilcienu kustības ātruma palielinājumu līdz 140 km/h posmos no Rīgas līdz Aizkrauklei un no Rīgas līdz Jelgavai, paaugstinot satiksmes drošības līmeni uz pārbrauktuvēm, kā arī likvidējot vilcienu kustības ātrumu ierobežojošās vietas.

Projekta kopējās izmaksas ir 60 miljoni eiro un tā īstenošanai ir piesaistīts ES Kohēzijas fonda līdzfinansējums 51 miljonu eiro apmērā. 2023.gadā tika paveikti darbi 2,19 miljonu eiro apmērā.

Kontakttīkla nomaina

Lai dzelzceļš kļūtu arvien videi draudzīgāks, LDz pārskata gadā turpināja darbu pie projekta, lai veiktu jau esošā, bet tehniski novecojušā 3.3kV kontakttīkla sistēmas nomainu uz 25kV sistēmu, kā arī pakāpeniski paplašinātu elektrificēto dzelzceļa tīklu. Tas sniegs dažādus ieguvumus, tostarp, samazinās energoapgādes iekārtu izmaksas, dos iespēju iekļauties kopējā Eiropas dzelzceļa tīklā, stabilizēs strāvas padeves efektivitāti līnijās, pasažieru pārvadājumos dos iespēju intensīvākai un ātrākai vilcienu satiksmei, bet kravu pārvadātājus motivēs pāriet uz elektrovilci.

Ar 2021.-2027.gada plānošanas perioda ES Kohēzijas fonda līdzfinansējumu un Atveseļošanās un noturības mehānisma finansējumu 2024.gadā plānots īstenot divus dzelzceļa infrastruktūras elektrifikācijas projektus, modernizējot elektrificētos iecirkņus Rīga-Tukums līnijā, nodrošinot migrāciju uz 25kV sistēmu Rīgas mezglā un paplašinot elektrificēto zonu posmā Zaslauks-Bolderāja un līnijā Aizkraukle-Krustpils. Abu projektu kopējais finansējums ir 207,7 miljoni eiro.

Tāpat nākamajos periodos ir plānots īstenot bezemisiju vilcienu dzelzceļu infrastruktūras attīstību, izbūvējot kontakttīklu dzelzceļa posmā Zemitāni-Garkalne. Projekts tiek finansēts no Atveseļošanās un noturības mehānisma līdzekļiem, un tā kopējais apjoms ir 74,4 miljoni eiro.

Sadarbspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs

2023.gadā turpinājās darbs pie projekta, kura mērķis ir jauna tehnoloģiskā modeļa ieviešana Latvijas un Igaunijas valstu dzelzceļos, pakāpeniski nomainot staciju un vilcienu kustības vadības sistēmu uz mūsdienīgām, Baltijas un Eiropas tirgos sadarbspējīgām informācijas tehnoloģiju sistēmām.

VAS "Latvijas dzelzceļš" un Igaunijas AS "Eesti Raudtee" 2019.gadā ir parakstījušas Dotācijas nolīgumu ar Inovācijas un tīklu izpildaģentūru (INEA) par projekta "Sadarbspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs" īstenošanu ar mērķi nomainīt šobrīd LDz ekspluatācijā esošo automatizēto pārvadājumu operatīvās vadības sistēmu uz jaunu operatīvo transporta vadības sistēmu un papildināt esošo transporta vadības sistēmu Igaunijas dzelzceļā.

Projekts "Sadarbspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs" paredz:

- Telemātikas aplikāciju pasažieriem un kravām ieviešanas iespēju analīzi (likumdošana; biznesa modelis; procesi; sistēmas arhitektūra)
- Kopējas sistēmas koncepcijas izstrāde
- Reāllaika dzelzceļa transporta pārvaldības sistēmas prototipa ieviešana
- Tehnisko specifikāciju izstrādi un sistēmu iegādi/ieviešanu - infrastruktūras pārvaldību un sadarbspēju ar NVS dzelzceļa sistēmu

Projekts tiek realizēts ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (EISI)/(CEF) līdzfinansējumu 40% apmērā. 2023.gadā tika paveikti darbi 0,74 miljonu eiro apmērā, un projektu ir paredzēts pabeigt līdz 2024.gada beigām.

Meitas sabiedrību darbība

Meitas sabiedrības nodrošina plašu dzelzceļa nozares pakalpojumu klāstu - kravu pārvadājumus pa dzelzceļu, ritošā sastāva uzturēšanu, remontu un modernizāciju, fiziskās un tehniskās apsardzes pakalpojumus, starptautisku multimodālu loģistikas pakalpojumu izstrādi un sniegšanu, kā arī dzelzceļa infrastruktūras būtisko funkciju veikšanu un atbild par infrastruktūras lietošanas maksas noteikšanu un jaudas sadali dzelzceļa pārvadājumiem.

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

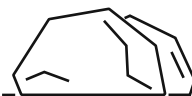
EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Lielāko daļu no LDZ koncerna ieņēmumiem nodrošina SIA "LDZ CARGO", kas ir viens no nozīmīgākajiem transporta un loģistikas nozares uzņēmumiem Latvijā. Pārskata gadā, paplašinoties sektorālajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju, turpināja samazināties pa dzelzceļa infrastruktūru, tostarp, SIA "LDZ CARGO" pārvadātie kravu apjomi. Vienlaikus, lai piesaistītu jaunus kravu apjomus un diversificētu kravu segmentus, SIA "LDZ CARGO" 2023.gada janvārī uzsāka kravu pārvadājumus Igaunijas teritorijā, bet jūnijā šajā kaimiņvalstī atvēra filiāli. 2023.gadā pa Igaunijas teritoriju uzņēmums pārvadājis 384 tūkstošus tonnu kravu, vienlaikus turpinot strādāt pie klientu piesaistes un jaunu maršrutu attīstīšanas. SIA "LDZ CARGO" plāno savu darbību attīstīt arī Lietuvā un 2023.gadā noslēdza līgumu ar "LTG INFRA" par Lietuvas publiskās dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu. Jau 2023.gada beigās tika veikts pirmais pārvadājums Lietuvas teritorijā – no Klaipēdas ostas līdz Tallinai pārvadātas dzelzceļa sliedes 50m laidumā klientam "Rail Baltica" projekta īstenošanai.

Būtiskākie kravu segmenti:

	graudi un graudu pārstrādes produkti	37,8% 22,7%	2023.gads 2022.gads
	nafta un naftas produkti	15,5% 18,8%	2023.gads 2022.gads
	rūda	9,8% 8,3%	2023.gads 2022.gads

pārvadāto kravu apjoms pa
dzelzceļu Latvijas teritorijā

14,78 miljoni tonnu
2023.gads

19,97 miljoni tonnu
2022.gads

kravu pārvadājumi
Igaunijas teritorijā

384 000 tonnu
2023.gads

0 tonnu
2022.gads

neto apgrozījums
no pamatdarbības

134,37 miljoni eiro
2023.gads

148,44 miljoni eiro
2022.gads

peļņa

3,068 miljoni eiro
2023.gads

5,1 miljoni eiro
2022.gads

Ilgtspējas indeksa Platīna kategorijas novērtējums

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

VAS "Latvijas dzelzceļš" meitas uzņēmums SIA "LDZ Logistika" piedāvā klientiem intermodālus kravu ekspedēšanas un loģistikas pakalpojumus, tādējādi piesaistot Latvijas tranzīta nozarei jaunus klientus un sekmējot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu. SIA "LDZ Logistika" cieši sadarbojas ar pārvadātājiem, ostām, termināliem, kā arī citiem uzņēmumiem, kas sniedz transportēšanas pakalpojumus gan Latvijā, gan ārvalstīs.

SIA "LDZ Logistika" pārskata gadā turpināja sadarbību ar klientiem, kam ir nepieciešami pārvadājumi no Eiropas Savienības un citām valstīm caur Latviju kā tranzīta valsti, piedāvājot plašu pakalpojumu spektru ar visa veida modalitāti: autotransports, jūra, dzelzceļš, pārkraušanas darbi.

VAS "Latvijas dzelzceļš" meitas uzņēmums SIA "LDZ apsardze" ir viens no vadošajiem uzņēmumiem Latvijā apsardzes pakalpojumu jomā, kas veic objektu un kravu fizisko apsardzi, projektē un montē apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmas, veic to uzturēšanu un tehnisko apkopi, kā arī saņemto trauksmes signālu monitoringu. Uzņēmums SIA "LDZ apsardze" ir saņēmis beztermiņa apsardzes darbības speciālo atļauju Nr.146/2016-TA, kā arī Industriālās drošības sertifikātu Nr.380, un tā vadības sistēma ir sertificēta atbilstoši ISO 9001:2015 standarta prasībām.

2023.gadā uzņēmums turpināja paplašināt tehniskās apsardzes sniegtos pakalpojumus, piedāvāja klientiem plaša spektra apsardzes un ugunsdrošības pakalpojumus. Aktīvi piedaloties dažādos apsardzes pakalpojumu iepirkumos, SIA "LDZ apsardze" ieguva jaunus klientus ārpus Koncerna. SIA "LDZ apsardze" darbība pārskata gadā bija veiksmīga un uzņēmuma ieņēmumi no pamatdarbības sasniedza 9,3 miljonus eiro.

neto apgrozījums
no pamatdarbības

14,8 miljoni eiro
2023.gads

19,2 miljoni eiro
2022.gads

peļņa

264 373 eiro
2023.gads

711 989 eiro
2022.gads

Ilgtspējas indeksa Zelta kategorijas novērtējums

neto apgrozījums
no pamatdarbības

9,3 miljoni eiro
2023.gads

7,59 miljoni eiro
2022.gads

peļņa

242 431 eiro
2023.gads

193 367 eiro
2022.gads

Ilgtspējas indeksa Sudraba kategorijas novērtējums

[PRIEKŠVārds](#)[PAR Pārskatu](#)[PAR LDZ](#)[KORPORATĪVĀ
Pārvaldība](#)[BūTiskās ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE](#)[VIDES
IETEKME](#)[SOCIĀLĀ
IETEKME](#)[EKONOMISKĀ
IETEKME](#)[NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS](#)

LDZ RITOŠĀ SASTĀVA SERVISS

VAS "Latvijas dzelzceļš" meitas sabiedrība SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" veic dzelzceļa ritošā sastāva tehnisko apkopi un remontus, lokomotīvu ekipēšanu un modernizāciju. Tāpat uzņēmuma būtiskāko pakalpojumu spektrā ietilpst arī maģistrālo kravas, manevru dīzeļlokomotīvu un sliežu ceļu mašīnu noma, lokomotīvu rezerves bāzes uzturēšana un degvielas tirdzniecība.

2023.gadā turpinājās starptautisko sankciju un ģeopolitisko notikumu ietekme, kuru dēļ bija apgrūtināta rezerves daļu un materiālu piegāde. Tomēr aizvien biežāk piegādātāji rada iespēju līdzvērtīgas preces ievest gan no Ukrainas ražotājiem, gan no ES ražotājiem. SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" veic remontu darbus visam ritošajam sastāvam, kas tiek ekspluatēts uz sliežu ceļiem ar 1520mm platumu, nodrošinot augstus kvalitātes standartus savas remonta programmas izpildē. SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" 2023.gadā veiksmīgi īstenoja iepļānotos remontus, izmantojot krājumus un piegādes no ES valstu un Ukrainas ražotājiem.

LATRAILNET

AS "LatRailNet", kas ietilpst Koncernā, valdošajam uzņēmumam ir netieša izšķiroša ietekme. AS "LatRailNet" veic publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskās funkcijas – lēmumu pieņemšanu par jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, tai skaitā gan par piekļuves noteikšanu un novērtēšanu, gan atsevišķu vilcienu ceļu iedalīšanu, un lēmumu pieņemšanu par infrastruktūras maksām, tai skaitā maksas noteikšanu un maksas iekasēšanas shēmu noteikšanu. AS "LatRailNet" savas funkcijas pilda tā, lai veicinātu LDz vidēja termiņa darbības stratēģijas un biznesa modeļa iedzīvināšanu, stingri ievērojot vienlīdzības principu attiecībā uz dzelzceļa pārvadātājiem un pieteikumu iesniedzējiem.

neto apgrozījums
no pamatdarbības**50,9 miljoni eiro**
2023.gads59,6 miljoniem eiro
2022.gads

peļņa

1,23 miljoni eiro
2023.gads- 325 226 eiro
2022.gads

Ilgtspējas indeksa Zelta kategorijas novērtējums

neto apgrozījums
no pamatdarbības**1,42 miljoni eiro**
2023.gads1,3 miljoni eiro
2022.gads

peļņa

64 990 eiro
2023.gads37 569 eiro
2022.gads

Ilgtspējas indeksā nepiedalījās

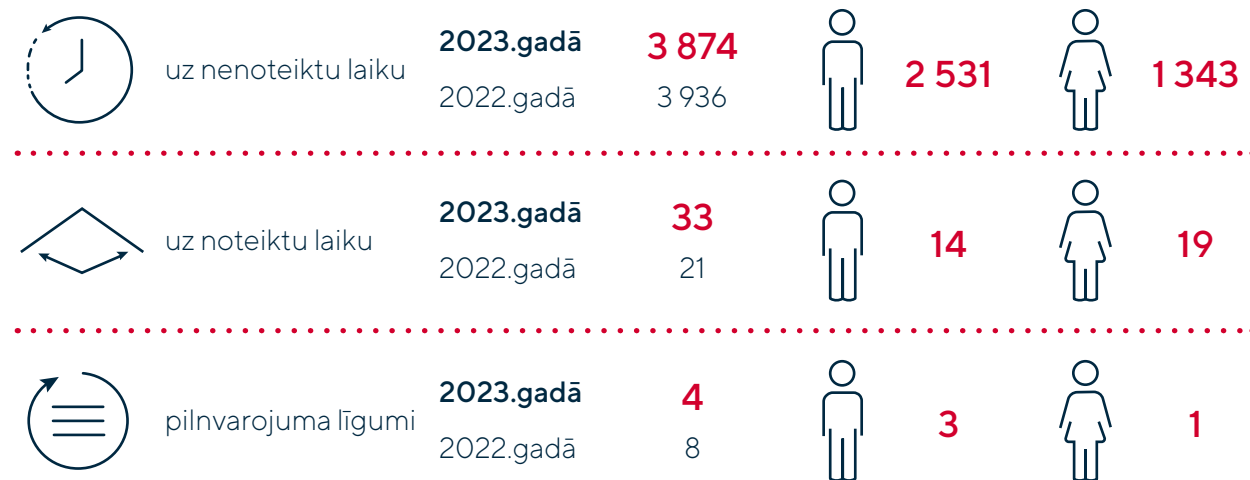
VAS "Latvijas dzelzceļš" darbinieku raksturojums 2023.gadā

2-7; 2-8

2023.gadā turpinājās VAS "Latvijas dzelzceļš" un Koncerna uzņēmumu darbības efektivitātes veicināšanas un izmaksu samazināšanas pasākumi, pārskatot biznesa, organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, ar mērķi nodrošināt Koncerna konkurētspējīgu un ilgtspējīgu darbību nākotnē. Mērķtiecīgi veicot funkciju pārskatīšanu un organizatoriskās struktūras izmaiņas, turpinājās arī darbinieku skaita samazināšanās valdošajā uzņēmumā un Koncernā kopumā. Viens no aktuālajiem jautājumiem uzņēmuma LDz personāla vadības jomā pēdējos gados ir jaunu darbinieku piesaiste un motivējoši pasākumi pirmspensijas vecuma darbiniekiem nodot savas ilggadējās zināšanas jauniem profesionāļiem.

2023.gadā ir pensionējušies 37 uzņēmumā strādājošie. Savukārt, lai motivētu gados jaunākus darbiniekus veidot karjeru uzņēmumā, darbiniekiem tiek piedāvāta iespēja dalībai dažādās motivācijas un kompetenču attīstības programmās, lai VAS "Latvijas dzelzceļš" arī gados jauno speciālistu skaits pamazām pieaugtu. LDz struktūrvienības atrodas visā Latvijas teritorijā, kur uzņēmuma darbinieki nodrošina kvalitatīvu un drošu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanu. Vislielākais cilvēku skaits ir nodarbināts lielajās Latvijas pilsētās, kas vienlaikus ir arī nozīmīgākie dzelzceļa satiksmes mezgli gan kravu, gan pasažieru pārvadājumos.

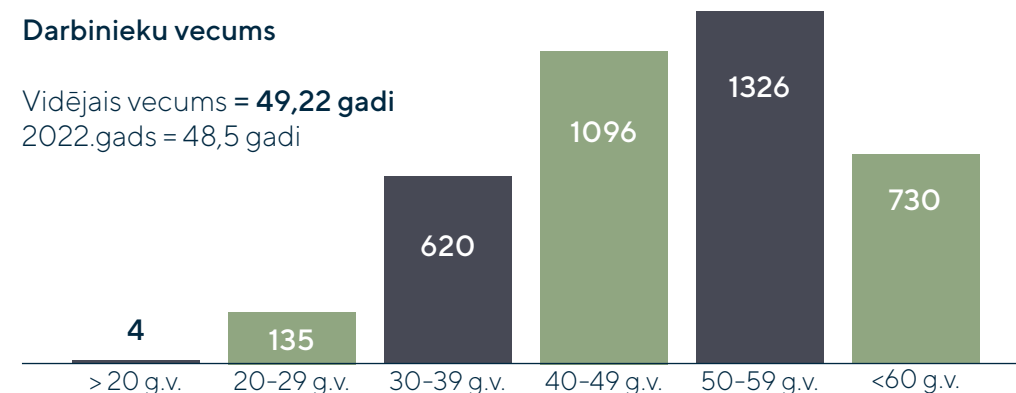
Nodarbinātības veids:

LDz tiek nodarbināti tikai uzņēmuma darbinieki.

Darbinieku vecums

Vidējais vecums = 49,22 gadi
2022.gads = 48,5 gadi

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Darbinieku dzimumu dalījums

2023.gads **2 548** jeb **65,15%**
2022.gads 2 570 jeb 65%

2023.gads **1 363** jeb **34,85%**
2022.gads 1 395 jeb 35%

Darbinieku skaits

Vidējais darbinieku skaits

3 945

2023.gads

4 037

2022.gads

-92
Izmaiņas pret 2022.gadu

Darbinieku skaits
2023.gada 1.janvārī

3 965

2023.gads

4 125

2022.gads

-160
Izmaiņas pret 2022.gadu

Darbinieku skaits
2023.gada 31.decembrī

3 911

2023.gads

3 965

2022.gads

-54
Izmaiņas pret 2022.gadu

Darbinieku skaits pēc nodarbinātības veida (pilna un nepilna darba laika), pēc dzimuma

pilna slodze

2 529 2023.gads
2 554 2022.gads

1 340 2023.gads
1 396 2022.gads

3 869 2023.gads

3 923 2022.gads

nepilna slodze

19 2023.gads
16 2022.gads

23 2023.gads
26 2022.gads

42 2023.gads

42 2022.gads

04

KORPORATĪVĀ PĀRVALDĪBA

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Pārvaldības modelis

2-9

VAS "Latvian Railways" vadības modelis atbilst korporatīvās pārvaldības labās prakses principiem. Uzņēmumam ir šādas institūcijas – akcionāru sapulce, padome un valde.

Akcionāru sapulce ievēlē padomi, kas savukārt ievēlē valdi un ir tās pārraudzības institūcija.

Lai nodrošinātu efektīvu pārvaldību, lēmumu pieņemšanu un mērķu sasniegšanu, uzņēmuma stratēģiskā un operatīvā vadība ir nodalīta. LDz attīstību un stratēģisko plānošanu īsteno valde, bet operatīvo vadību nodrošina Ģenerāldirekcijas struktūrvienību vadītāji. LDz Ģenerāldirekcija nodrošina valdes lēmumu, valdes priekšsēdētāja un valdes locekļu rīkojumu un norādījumu izpildi saskaņā ar likumiem, Ministru kabineta noteikumiem, LDz statūtiem, akcionāru sapulces, padomes, valdes lēmumiem un citiem LDz darbību reglamentējošiem un tai saistošajiem tiesību aktiem. Tā organizē VAS "Latvian Railways" funkciju izpildi, izstrādā stratēģiju, politikas, procedūras, kārtības, biznesa plānu, budžetu un citus VAS "Latvian Railways" un Koncerna darbību reglamentējošus dokumentus.

VAS "Latvian Railways" pamatdarbības nodrošināšanu veic struktūrvienības, kuru atbildībā ir ikdienas darbi uz sliežu ceļiem, stacijās un pieturas punktos, kā arī nekustamā īpašuma apsaimniekošana, vilcienu kustības vadība, informācijas sistēmu kvalitatīva uzturēšana.

VAS "Latvian Railways" un visus pārējos Koncerna uzņēmumus vada valdes, valdošajā uzņēmumā VAS "Latvian Railways" un trijās meitas sabiedrībās – SIA "LDZ CARGO", SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" un AS "LatRailNet" ir izveidotas arī padomes.

Uzņēmumam ir šādas institūcijas:

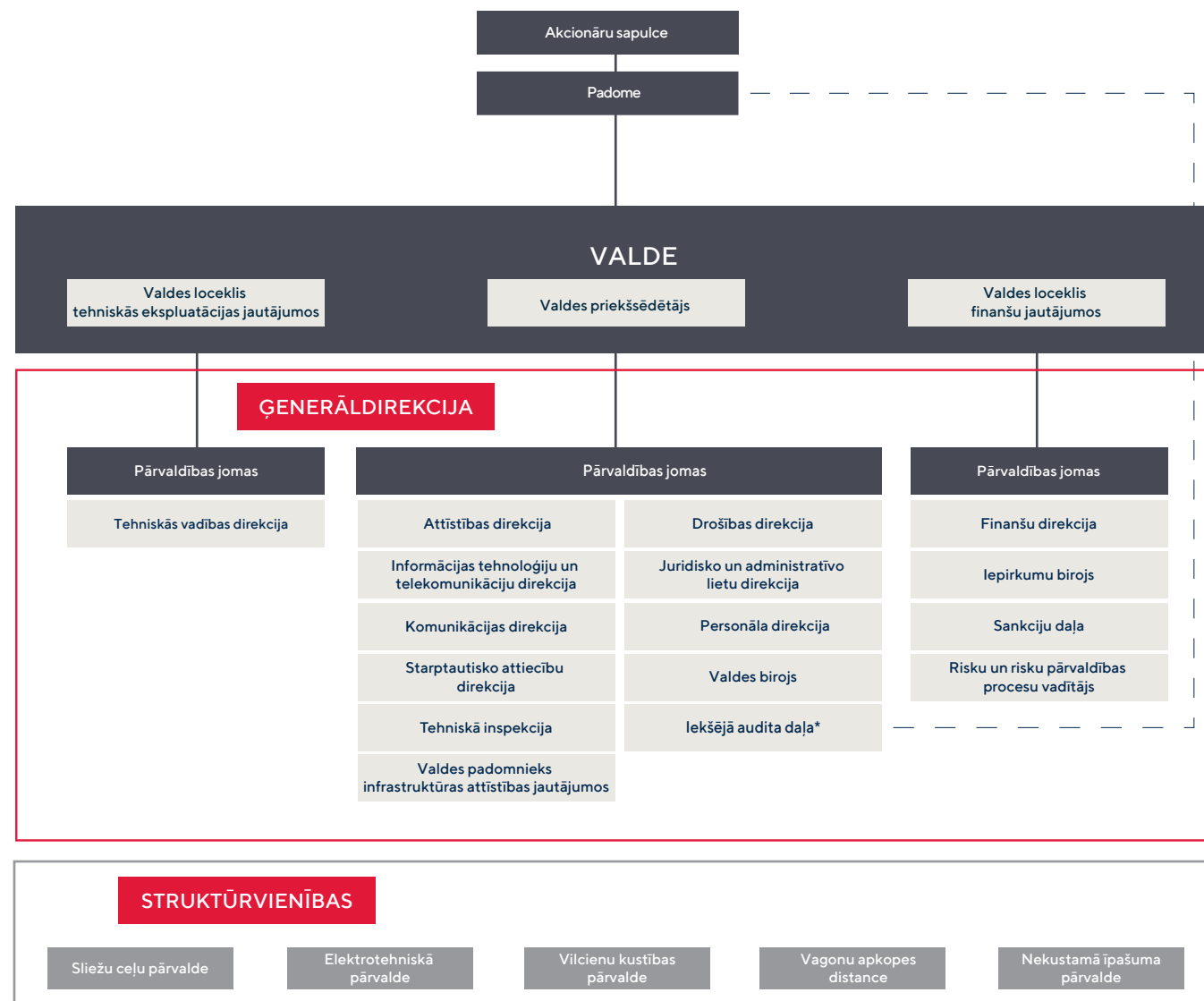
akcionāru sapulce

padome

valde

*Iekšējā audita daļa – funkcionāli pakļauta Sabiedrības padomei, administratīvi pakļauta Sabiedrības valdei

VAS "Latvian Railways" organizatoriskās struktūras shēma 2023.gada 31.decembrī

Akcionāri / Īpašnieki

Akcionāra intereses LDz akcionāru sapulcē pārstāv Satiksmes ministrijas valsts sekretārs vai ar valsts sekretāra rīkojumu noteikta cita ministrijas amatpersona, kurai ir visas tiesību aktos paredzētās kapitāla daļu turētāja pārstāvja tiesības, pienākumi un atbildība. VAS "Latvijas dzelzceļš" darbības pārraudzība tiek īstenota saskaņā ar [Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu](#), kurā ir skaidri noteikti sadarbības mehānismi akcionāru sapulču rīkošanai un informācijas apmaiņai.

2023.gadā ir notikušas 3 akcionāru sapulces, kurās tika apstiprināti VAS "Latvijas dzelzceļš" statūtu grozījumi, nosakot, ka gan LDz padomes, gan LDz valdes sastāvā ir trīs locekļi, un pieņemts lēmums par LDz padomes sastāvu. Tika izskatīti jautājumi par VAS "Latvijas dzelzceļš" 2022.gada pārskatu, konsolidēto pārskatu un Koncerna konsolidētajiem darbības rezultātiem. Tāpat tika izskatīti 2022.gada iekšējā audita rezultāti un apstiprināts iekšējā audita 2023.gada darba plāns. Akcionāru sapulce izskatīja arī jautājumu par iepriekšējās piekrišanas saņemšanu kapitālsabiedrības mantas apgrūtināšanai ar lietu tiesībām, pieņēma zināšanai informāciju par akcionāru sapulču lēmumu izpildi 2022.gadā, kā arī iepazīnās ar valdes ziņojumu par maksātspējas draudiem. Akcionāru sapulce piekrita kapitālsabiedrības mantas nodošanai bezatlīdzības lietošanā biedrībai "Latvijas Dzelzceļa nozares pensionāru organizācija", kā arī iepazīnās ar valdes sniegto informāciju par vēšanos pret AB "Lietuvas geležinkeliai" (Lietuvas dzelzceļš).

Padome

2-10, 2-11, 2-17

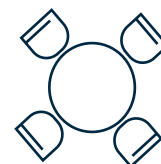
VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes darbības organizēšanas principus un sadarbību ar akcionāriem nosaka VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes reglaments. VAS "Latvijas dzelzceļš" padome līdz 2023.gada 13.janvārim darbojās piecu cilvēku sastāvā, bet ar 2023.gada 13.janvāra ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu tika veikti grozījumi VAS "Latvijas dzelzceļš" statūtos, nosakot, ka LDz padomes sastāvā ir trīs locekļi.

2023.gada 21.novembrī no VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes priekšsēdētāja amata atkāpās padomes priekšsēdētājs Jānis Lange.

2023.gada 31.decembrī un šī pārskata publicēšanas brīdī padome darbojas divu padomes locekļu sastāvā.

Padomes sastāvs līdz 2023.gada 31.decembrim:

- **Andris Liepiņš** – padomes priekšsēdētāja vietnieks, neatkarīgais padomes loceklis
- **Reinis Ceplis** – neatkarīgais padomes loceklis

padomes sēdes

18
2023.gadā22
2022.gadā

pieņemtie lēmumi

170
2023.gadā154
2022.gadā

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Andris Liepiņš

VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes priekšsēdētāja vietnieks,
neatkarīgais padomes loceklis.

Pilnvaru termiņš: 07.06.2019. – 06.06.2024.

Absolvējis Rīgas Tehniskās universitātes Rīgas Biznesa skolu, iegūstot maģistra grādu biznesa vadībā, Kolumbijas Universitāti (ASV), iegūstot maģistra grādu starptautiskajās attiecībās, kā arī Latvijas Universitāti, iegūstot maģistra grādu sabiedrības vadībā un bakalaura diplomu ekonomikā. Bijis AS "Latvenergo" padomes priekšsēdētāja vietnieks, audita komitejas un cilvēkresursu komitejas loceklis, VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" valdes priekšsēdētājs. A.Liepiņš pašlaik veic arī AS "Air Baltic Corporation" padomes locekļa un SIA "Rīgas nami" padomes locekļa pienākumus.

Reinis Ceplis

VAS "Latvijas dzelzceļš" neatkarīgais padomes loceklis

Pilnvaru termiņš: 07.06.2019. – 06.06.2024.

Absolvējis Latvijas Universitātes Ekonomikas fakultāti, iegūstot bakalaura grādu ekonomikā, kā arī ASV ieguvis sertificēta finanšu analītiķa grādu (CFA institūtā). Auditorkompānijas "Baker Tilly Baltics" padomes priekšsēdētājs un ģimenes veselības centra "Stārķa Ligzda" valdes loceklis, kā arī SIA "Good Health" valdes priekšsēdētājs un SIA "Respectful Consulting" veselības aprūpes produktu attīstības vadītājs.

Bijis Somijas publiskās AS "Lassila & Tikanoja PLC" Latvijas meitas uzņēmuma SIA "L&T" vadītājs, AS "A.C.B." finanšu direktors, investīciju bankas "SUPREMA" korporatīvo finanšu speciālists, investīciju bankas "Trasta komercbanka" korporatīvo finanšu speciālists, kā arī Rīgas Fondu biržas Listinga departamenta vadītājs.

VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes locekļu nominēšanas process atbilst korporatīvās pārvaldības labās prakses principiem, nodrošina atklātu, godīgu un profesionālu padomes locekļu atlasīšanu, līdz ar to veicinot profesionālas un kompetentas kapitālsabiedrības institūcijas izveidi.

LDz kā publiskas personas kapitālsabiedrībai un tās atkarīgajām sabiedrībām padomes locekļu atlases un atsaukšanas kārtība ir noteikta ārējos tiesību aktos un uz to pamata izdotajos tiesību aktos un tā tiek ievērota.

Pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu un saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem "Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātai publiskai personai", padomes locekļu kandidātu atlases, novērtēšanas procesu padomes un valdes locekļa amatam īsteno nominācijas komisija, kurā ar balsstiesībām iekļauj kapitāla daļu turētāja vai kapitālsabiedrību padomes izvirzītos pārstāvjus un neatkarīgos ekspertus, kā arī koordinācijas institūcijas (Pārresoru koordinācijas centra) izvirzītos pārstāvjus.

Padomes sastāvs tiek veidots tā, lai nodrošinātu labai pārvaldībai un VAS "Latvijas dzelzceļš" komercdarbības veidiem vai nozarei nepieciešamās kompetences, neatkarību lēmumu izvērtēšanā un pieņemšanā. Informācija par padomes locekļu profesionālo darba pieredzi un izglītību ir publicēta uzņēmuma mājas lapā. LDz padomē šobrīd abi padomes locekļi ir neatkarīgi padomes locekļi un atbilst ārējos tiesību aktos noteiktām neatkarības prasībām.

Šobrīd abi padomes locekļi ir vīrieši, sieviešu pārstāvības padomē nav. Padomes locekļu amata termiņš ir pieci gadi.

Audita komiteja

Ar mērķi sniegt atbalstu LDz padomei tās gada pārskatu sagatavošanas procesa uzraudzībā, kā arī iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēmas darbības uzraudzības uzdevumu veikšanā ir izveidota LDz padomes audita komiteja. Tā darbojas atbilstoši tiesību aktu prasībām, ievērojot labas korporatīvās pārvaldības principus. Audita komitejas nolikumā ir aprakstīti komitejas uzdevumi, tiesības un pienākumi, tās darbība, atbildība, kā arī komitejas sastāvs un struktūra, un nolikums ir publicēts LDz mājas lapā. Audita komitejas pienākums ir ziņot padomei par konstatētajiem trūkumiem: finanšu pārskatu un konsolidēto finanšu pārskatu gatavošanā un/vai pārbaudē, iekšējās kontroles un riska pārvaldības un iekšējā audita darbības efektivitātē un nekavējoties ziņot par zvērināta revidenta neatbilstību Revīzijas pakalpojumu likumam. Audita komitejas priekšsēdētājs ir Reinis Ceplis un komitejas loceklis ir Andris Liepiņš.

Padomes un valdes loma ilgtspējas jautājumos 2-12; 2-13; 2-14; 2-17

VAS "Latvijas dzelzceļš" vidēja termiņa darbības stratēģija 2021.-2025.gadam ir apstiprināta ar padomes lēmumu un padome, saskaņā ar tās reglamentu, uzrauga stratēģijas īstenošanu. Reizi pusgadā kapitāla daļu turētājam tiek iesniegta padomes sēdē izskatīta un apstiprināta atskaite par stratēģijas ieviešanas rīcības plāna izpildi.

LDz padome ir pārraudzības institūcija, kas uzrauga LDz valdes darbu un valdes reglamentā ir noteiktas valdes locekļu atbildības jomas un darbība, tostarp uzņēmuma interešu nodrošināšana konkrētajās jomās. Šajās jomās ietilpst arī ilgtspējas jautājumi – vides aizsardzība, satiksmes drošība, darba aizsardzība, iepirkumu procedūras uzraudzība, personāla vadība, iekšējā un ārējā komunikācija un citi jautājumi.

Lai efektīvāk nodrošinātu savā atbildībā esošo jomu pārvaldīšanu, valdes locekļu pakļautībā ir Ģenerāldirekcijas struktūrvienības, kuru darbiniekiem valdes locekļi ir tiesīgi izdot rīkojumus un dot saistošus norādījumus savā atbildības jomā.

Saskaņā ar LDz padomes reglamentu, viens no padomes uzdevumiem ir arī apstiprināt būtiskākās politikas, kurās definēti VAS "Latvijas dzelzceļš" darbības principi attiecībā uz risku pārvaldību, interešu konflikta novēršanu, korupcijas apkarošanu, korporatīvo pārvaldību, atalgojumu, dividendēm, iekšējo auditu, informācijas atklāšanu, apriņķu un konfidencialitāti, trauksmes celšanu, godīgas konkurences īstenošanu, dažādību, ilgtspēju, darījumu partneru izpēti, sankciju risku pārvaldību, personas datu apstrādi un reizi gadā izskatīt būtiskākajās politikās noteiktos ziņojumus padomei.

Uzņēmuma vadības pārstāvji – gan padomes, gan valdes locekļi – pastāvīgi pilnveido savas zināšanas korporatīvās pārvaldības un ilgtspējas jautājumos, tostarp, tiek apmeklētas dažādas apmācības. Visi LDz valdes un padomes locekļi ir ieguvuši Baltijas korporatīvās pārvaldības institūta profesionāla valdes un padomes locekļa sertifikātu.

LDz padome un valde ieņēma arī būtisku lomu LDz būtisko ilgtspējas jomu noteikšanā, piedaloties intervijās, kā arī pēc ārējo un iekšējo ietekmes pušu viedokļu apkopošanas, LDz būtisko ilgtspējas jomu izvirzīšanas un būtisko ilgtspējas jomu matricas izveidošanas iepazīstoties ar šī procesa rezultātu.

Tāpat, LDz valdes priekšsēdētājs sagatavo ilgtspējīgas attīstības stratēģijas paziņojumu, kas ir iekļauts šī pārskata ievaddaļā. Ilgtspējas pārskats tiek apstiprināts valdes sēdē un pēc apstiprināšanas ar to iepazīstas arī LDz padome.

Nozīmīgu problēmjaudājumu komunikācija

2-16

LDz padomes reglamentā ir noteikta informācijas aprites kārtība un padomes tiesības pieprasīt informāciju no valdes, kas nepieciešama padomei lēmumu pieņemšanai. Informācija lēmumu pieņemšanai padomei tiek iesniegta vienu nedēļu pirms sēdes dienas vai īsākā termiņā saskaņā ar padomes priekšsēdētāja lēmumu. LDz padomei ir pienākums sniegt informāciju akcionāram par būtiskiem ar Sabiedrības komercdarbību saistītiem jautājumiem, piemēram, ja pasliktinās finanšu situācija. Katrā padomes sēdē LDz valde informē LDz padomi par uzņēmuma operatīvās darbības rezultātiem, tostarp, arī uzņēmumam nozīmīgiem problēmjaudājumiem.

Padomes snieguma novērtēšana

2-18

VAS "Latvijas dzelzceļš" padome reizi gadā veic pašvērtējumu un informācija par veikto padomes pašvērtējumu un galvenie secinājumi par tā rezultātiem tiek iesniegti izskatīšanai akcionāru sapulcē.

2023.gada 27.jūnijā ar padomes lēmumu tika apstiprināts padomes darba pašvērtējums par 2022.gadu un kopumā LDz padome savu darbu 2022.gadā vērtē kā pietiekami efektīvu gan akcionāru interešu nodrošināšanā, gan padomes funkciju izpildē un darba organizēšanā. Padomes pašvērtējums par 2023.gadu šī pārskata sastādīšanas brīdī vēl nav apstiprināts.

Padomes locekļu atlīdzība

Padomes locekļu atlīdzību nosaka saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma un Ministru kabineta 2020.gada 4.februāra noteikumu Nr.63 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu, kā arī valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru" prasībām. LDz padomes locekļiem nav noteikta atalgojuma mainīgā daļa, kā arī netiek izmaksātas jebkādas kompensācijas atsaukšanas no amata vai amata atstāšanas gadījumā.

2023.gadā LDz padomes locekļiem kopumā izmaksātais atalgojums: 100 251,98 eiro, tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. (2022.gadā – 164 589 eiro).

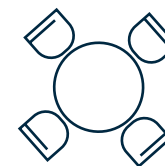
Valde

2-10

Valde ir LDz izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv uzņēmumu. Valde atbild par LDz komercdarbību, par tiesību aktiem atbilstošu grāmatvedību, kā arī pārvalda LDz mantu un rīkojas ar uzņēmuma līdzekļiem atbilstoši likumiem, LDz statūtiem, padomes un akcionāru sapulces lēmumiem. Uzņēmuma valdes iekšējās kārtības un darbības noteikumus nosaka VAS “Latvijas dzelzceļš” valdes reglaments. LDz valdes locekļu nominēšanas un ievēlēšanas kārtību, kā arī kandidātiem obligāti izvirzāmās prasības nosaka Publiskas personas kapitāldaļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi, kā arī Pārresoru koordinācijas centra vadlīnijas.

Valdes locekļu nominēšanas process atbilst korporatīvās pārvaldības labās prakses principiem, nodrošina atklātu, godīgu un profesionālu valdes locekļu atlasi, līdz ar to veicinot profesionālas un kompetentas kapitālsabiedrības institūcijas izveidi. Valdes sastāvs tiek veidots tā, lai nodrošinātu labai pārvaldībai un LDz komercdarbības veidiem vai nozarei nepieciešamās kompetences, neatkarību lēmumu izvērtēšanā un pieņemšanā.

2023.gada 13.janvāra ārkārtas akcionāru sapulcē tika pieņemts lēmums veikt grozījumus VAS “Latvijas dzelzceļš” statūtos, nosakot, ka LDz valdes sastāvā ir trīs locekļi. Tāpat pārskata gadā ir notikušas izmaiņas valdes sastāvā – 2023.gada 9.februārī LDz padome pieņēma lēmumu atsaukt no amata VAS “Latvijas dzelzceļš” valdes priekšsēdētāju Māri Kleinbergu. Uz laiku līdz konkursa noslēgumam par valdes priekšsēdētāju tika iecelts līdzšinējais valdes loceklis Rinalds Pļavnieks, bet 2023.gada 19.jūnijā, noslēdzoties nominācijas procedūrai un atbilstoši atklātā konkursa rezultātiem, Rinalds Pļavnieks tika ievēlēts par VAS “Latvijas dzelzceļš” valdes priekšsēdētāju. Šobrīd valdes sastāvā ir viens vīrietis un viena sieviete.

valdes sēdes

70

2023.gadā

59

2022.gadā

pieņemtie valdes lēmumi

413

2023.gadā

411

2022.gadā

Rinalds Pļavnieks

VAS "Latvian Railways" valdes priekšsēdētājs

Pilnvaru termiņš no 20.07.2023. līdz 19.07.2028.

R.Pļavnieks kopš 2020.gada bija SIA "GEFCO BALTIC" Baltijas jūras reģiona dzelzceļa, gaisa, jūras un lielpārveidības departamenta vadītājs, savukārt līdz tam – globālo klientu vadītājs "GEFCO" SA grupā tās galvenajā birojā Francijā. Līdz 2016.gadam strādājis par biznesa attīstības vadītāju "GEFCO UNITED KINGDOM" LTD Apvienotajā Karalistē, bet no 2012. līdz 2015.gadam – ieņēmis dažādus amatus arī SIA "GEFCO BALTIC".

R.Pļavniekam ir lektora pieredze Rīgas Tehniskajā Universitātē Datorzinātnes un informācijas tehnoloģiju fakultātē un Inženierekonomikas un vadības fakultātē. Tāpat R.Pļavnieks ir bijis pasniedzējs Latvijas Jūras akadēmijā – Ostu un kuģniecības vadības bakalaura programmā "Transports un loģistika" un "Starptautiskā biznesa stratēģija".

R.Pļavnieks ir studējis Latvijas Jūras akadēmijā, kur ieguvis ekonomista ostu vadīšanā kvalifikāciju, un maģistra grādu – Jūras transporta vadības inženierijā.

Kopš 2021.gada bija VAS "Latvian Railways" valdes loceklis.

Vita Balode-Andrūsa

VAS "Latvian Railways" valdes locekle

Pilnvaru termiņš: 01.06.2020.–31.05.2025.

V.Balode-Andrūsa no 2009.gada strādāja Zviedrijas lidostu operatoru valsts akciju sabiedrībā "Swedavia AB", kur pēdējos sešus gadus veica ekonomikas direktores uzņēmuma komercdarbības un nekustamo īpašumu attīstības segmenta, mazumtirdzniecības un lidostu reklāmas biznesa segmenta, kā arī autostāvvietu un mobilitātes biznesa segmenta vadītājas pienākumus. Pirms tam sešus gadus strādāja "SAS Scandinavian Airlines", kur, pabeidzot uzņēmuma vadības praktikantu programmu, bija austrumu tirgus kravas aviopārvadājumu maršrutu vadītāja.

V.Balode-Andrūsa ir absolvējusi Stokholmas Ekonomikas augstskolu, kur ieguvusi maģistra grādu ekonomikā, specializējoties ekonomikas analizē un kontrolē. Vēlāk studēja arī augstskolas doktorantūrā, iegūstot licencētu grādu grāmatvedībā un vadības ekonomikā.

Valdes locekļu atlīdzība

2-19

Valdes locekļu atlīdzību nosaka saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma un Ministru kabineta 2020.gada 4.februāra noteikumu Nr.63 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu, kā arī valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru" prasībām.

LDz valdes locekļu atlīdzības noteikšana, tās apmērs, veidi, piešķiršanas kārtība un citi motivācijas instrumenti ir noteikti padomes apstiprinātās "VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes locekļu atlīdzības un motivācijas vadlīnijās". LDz valdes locekļa mēneša atlīdzības apmēru nosaka ar LDz padomes lēmumu un padome to var pārskatīt reizi gadā – pēc gada pārskata apstiprināšanas, kā arī pēc darbības rezultātu apstiprināšanas, ņemot vērā atlīdzības fiksētās daļas apmēru nozarē privātā sektora attiecīgā amatam atbilstoša lieluma kapitālsabiedrība, izvērtējot PKC vadlīnijās noteiktos kritērijus. Prēmija LDz valdes loceklim var tikt izmaksāta līdz divu mēnešu atlīdzību apmēram un lēmumu par prēmijas izmaksāšanu pieņem padome, ņemot vērā LDz darbības rezultātus iepriekšējā pārskata gadā, vidēja termiņa darbības stratēģijas izpildi, valdes locekļa darbību un ieguldījumu uzņēmuma mērķu sasniegšanā – atbilstoši katram valdes loceklim noteikto sasniedzamo darba izpildes rādītāju (KPI) rezultātiem.

LDz valdes locekļiem var piešķirt atsaukšanas pabalstu ne vairāk kā triju mēnešu atlīdzību apmērā Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrības pārvaldības likumā noteiktajos gadījumos.

2023.gadā LDz valdes locekļiem kopumā izmaksātā atlīdzība bija 322 463,59 eiro, tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (2022.gadā – 421 967 eiro).

Valdes locekļu darbības rezultātu izvērtēšanu veic, ievērojot Pārresoru koordinācijas centra vadlīnijas un Satiksmes ministrijas izdotos iekšējos noteikumus noteikto kārtību. Katra valdes locekļa individuālie sasniedzamie mērķi nākamajam periodam tiek noteikti ar LDz padomes lēmumu. Tāpat katrs valdes loceklis novērtēšanas perioda beigās veic pašvērtējumu atbilstoši viņam noteiktajiem sasniedzamajiem mērķiem un kompetencēm, ko reizi gadā, pēc gada pārskata apstiprināšanas, iesniedz izskatīšanai LDz padomes sēdē.

Interesu konflikti

2-15

VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes un padomes locekļi ir valsts amatpersonas, tāpēc interešu konflikta situāciju un amatu savienošanas jautājumus risina atbilstoši ārējiem normatīvajiem aktiem par interešu konflikta situāciju novēršanu valsts amatpersonu darbībā. LDz padomes reglamentā ir noteikti pienākumi par ārējā regulējuma ievērošanu un rīcību, ja konstatēts interešu konflikts vai potenciāls interešu konflikts. LDz valsts amatpersonu interešu konflikta un amatu savienošanas jautājumu kārtošana izpildi, kas ir kapitālsabiedrības valdes un padomes kompetencē, uzrauga norīkotais valsts kapitāla daļu turētāja pārstāvis.

Vienlaikus, arī LDz pastāv iekšējās kontroles mehānismi, kas kalpo interešu konfliktu risku novēršanai gan valsts amatpersonu darbībā, gan ikviena Koncerna strādājošā darbībā. Tai skaitā, saskaņā ar Krāpšanas novēršanas politiku, Koncernā tiek uzturēts un aktualizēts korupcijas riskam pakļauto amatu saraksts.

Ētikas kodeksā ir aprakstīts interešu konflikta jēdziena skaidrojums, kas attiecināms uz visiem Koncerna darbiniekiem, tostarp valsts amatpersonām. Pienākums ievērot Ētikas kodeksu ir nostiprināts LDz darba kārtības noteikumos, kur noteikts, ka darbinieku pienākums ir ievērot vispārpieņemtās ētikas normas gan attiecībā ar kolēģiem, klientiem, apmeklētājiem, gan saskarsmē ar valsts, pašvaldību un nevalstiskām institūcijām. Koncerna sadarbības partneru biznesa ētikas pamatprincipu 8.punktā ir noteikts, ka LDz sadarbības partneris apliecina, ka tā darbinieki nepiedalīsies lēmumu pieņemšanā, atrodoties interešu konflikta situācijā, kā arī neizmantos ietekmi, kas varētu būt radusies no šādas interešu konflikta situācijas noteikta lēmuma pieņemšanā.

Ņemot vērā Finanšu ministrijas izstrādātās "Vadlīnijas korupcijas un interešu konflikta novēršanas iekšējās kontroles sistēmas (tostarp interešu konflikta un korupcijas risku vadības) iekšējam auditam", 2023.gadā tika turpināts korupcijas un krāpšanas risku iekšējās kontroles sistēmas novērtēšanas audits un veikta šī audita otrā daļa. Auditā tika identificētas iespējas pilnveidot kontroles, kas nodrošina Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma prasību ievērošanu.

Būtiskākās politikas labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai

2-23; 2-24; 2-25; 2-26

Domājot par ilgtermiņa mērķu sasniegšanu un izaugsmi nākotnē, VAS "Latvijas dzelzceļš" savos stratēģiskās attīstības plānos un ikdienas procesos iestrādā ilgtspējīgas pārvaldības aspektus. Plānojot korporatīvās sociālās atbildības aktivitāšu virzienus, LDz ņem vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Globālā līguma un korporatīvās sociālās atbildības desmit pamatprincipus, kas rosina ievērot cilvēktiesības, nodrošināt kvalitatīvus darba apstākļus, saudzēt vidi un vērsties pret korupciju. Savukārt, lai veicinātu korporatīvās pārvaldības kultūras attīstību Latvijas kapitālsabiedrībās, LR Tieslietu ministrijas izveidotā Korporatīvās pārvaldības konsultatīvā padome 2020.gadā ir izstrādājusi un atbilstoši 15.03.2022. Ministrukabineta noteikumiem Nr.175 Latvijas kapitālsabiedrības piemēro Korporatīvās pārvaldības kodeksu (labas korporatīvās pārvaldības ieteikumi uzņēmumiem Latvijā) kurā, ņemot vērā Latvijas Republikas normatīvajos aktos uzņēmumiem izvirzītās prasības un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) ieteikumus uzņēmumu korporatīvajai pārvaldībai definēti 17 principi. Kodeksā noteiktie principi ir paredzēti normatīvajos aktos noteiktās kārtības papildināšanai, sniedzot stabilas, bet elastīgas norādes uzņēmumam piemērotākās korporatīvās pārvaldības modeļa izstrādē. Šim kodeksam un tajā iekļautajiem principiem atbilst arī VAS "Latvijas dzelzceļš" darbība un atbilstība plašāk ir aprakstīta VAS "Latvijas dzelzceļš" paziņojumā par korporatīvo pārvaldību Koncernā 2023.gadā.

LDz padome ik gadu izskata ziņojumus par būtisko politiku sniegumu un sasniegtajiem rezultātiem. Tāpat visas būtiskās politikas tiek pārskatītas ne retāk kā reizi trijos gados un tiek aktualizētas, lai nodrošinātu to atbilstību aktuālajai situācijai.

Lai nodrošinātu nulles toleranci pret sankciju pārkāpumiem un veicinātu sankciju ievērošanas kultūru LDz koncernā, 2023.gadā tika izveidota Sankciju daļa, pārņemot Drošības direkcijas funkcijas sankciju jomā. Attiecīgi, 2023.gadā padome apstiprināja LDz koncerna sankciju politiku un LDz koncerna drošības politiku jaunā redakcijā.

LDz padome pārskata gadā iepazīnās ar ziņojumiem par Koncerna personāla vadības un atalgojuma politikas īstenošanu 2022.-2023.gadā, kā arī ar ziņojumu par "Latvijas dzelzceļš" koncerna risku vadības procesa norisi 2022.gadā.

Lai tiktu sasniegti Koncerna stratēģiskie mērķi, balstoties uz ilgtspējības un atbildības principiem attiecībās ar klientiem, darbiniekiem, sadarbības partneriem, sabiedrību un apkārtējo vidi, 2022.gadā ir izstrādāta Korporatīvās sociālās atbildības un ilgtspējas politika.

Saskaņā ar šo politiku, Koncerns atbildīgu uzņēmējdarbības praksi ikdienā pauž un korporatīvās sociālās atbildības un ilgtspējas politiku realizē šādās jomās:

darbinieki

klienti

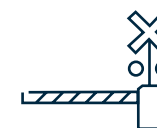
vide

sabiedrība

uzņēmējdarbības vide

satiksmes drošība

Korporatīvās pārvaldības kodekss

Korporatīvās pārvaldības kodeksa mērķis ir noteikt vienotus principus, saskaņā ar kuriem LDz īsteno korporatīvo pārvaldību, veicinot ētisku, atbildīgu un caurskatāmu korporatīvās pārvaldības praksi Koncernā.

Korporatīvās pārvaldības kodekss ietver Koncerna korporatīvās vērtības, informāciju par LDz organizatorisko struktūru un pārvaldi, informāciju par LDz akcionāru un akcionāru sapulcēm, LDz padomi, valdi, kā arī LDz līdzdalību meitas sabiedrībās. Kodekss ietver informāciju par Koncerna korporatīvās pārvaldības instrumentiem, korporatīvo sociālo atbildību, atalgojuma politiku, interešu konfliktu novēršanu padomes un valdes locekļu darbībā, kā arī iekšējo kontroli un risku vadību. Tāpat kodeksā ir noteikta informācijas atklāšanas kārtība, sadarbība ar saistītajām un ieinteresētajām pusēm un korporatīvās pārvaldības nodrošināšanas kontroles mehānismu.

Korporatīvās pārvaldības kodekss ir apstiprināts 2021.gadā.

Iekšējā audita politika

Iekšējā audita politika nosaka vienotus iekšējā audita darbības principus un uzdevumus, prasības iekšējā audita neatkarībai un objektivitātei un audita kvalitātes nodrošināšanai Koncernā.

Politiku īsteno LDz iekšējā audita daļa, un tās īstenošanas uzraudzību veic LDz padome un Audita komiteja.

Ikgadējo uz risku novērtējumu balstīto iekšējā audita darba plānu izstrādā iekšējā audita daļa, un to apstiprina LDz valde, saņemot iepriekšēju piekrišanu no LDz padomes un akcionāru sapulces. Saskaņā ar šo darba plānu iekšējā audita darbinieki sistemātiski pārbauda LDz iekšējās kontroles sistēmas darbību, novērtē tās efektivitāti un piemērotību, lai nodrošinātu organizācijas mērķu sasniegšanu un risku pārvaldību, tai skaitā krāpšanas un korupcijas risku pārvaldību, kā arī atbilstību tiesību aktos noteiktajām prasībām.

2023.gadā iekšējā audita daļas darbinieki ir veikuši 10 auditus, no tiem 7 auditos tika pārbaudītas arī LDz koncerna atkarīgo sabiedrību iekšējās kontroles.

Starp nozīmīgākajiem auditiem pārskata gadā bija publisko investīciju projektu auditi, kuros tika novērtēta projekta plānošana, saistīto iepirkumu norise, projekta izpildes vadība un uzraudzība, projekta risku pārvaldība, tai skaitā esošo kontroļu pietiekamība un efektivitāte visā projekta īstenošanas procesā. Šo auditu rezultātā tika ieteikti uzlabojumi publisko investīciju projektu vadībā un iepirkumu procesa organizācijā.

Nemot vērā ģeopolitisko situāciju, pārskata gadā tika veikts arī audits IT sistēmām, kuru ražotāji vai uzturētāji ir Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas uzņēmumi. Audita rezultātā tika rosināts ieviest papildu kontroles, lai pārliecinātos par attiecīgo IT sistēmu drošību un mazinātu konfidencialu datu tīšas vai nejaušas nopludināšanas risku.

Pārskata gadā veikti auditi arī citās LDz darbības jomās: fizisko personu datu aizsardzība, vides un energopārvaldības programma, darījumu partneru riska vadība, darbības nepārtrauktība, PRIME salīdzinošā novērtējuma datu analīze, degvielas tirdzniecība.

Kopumā pārskata gadā iekšējais audits ir sniedzis 72 ieteikumus (2022.gadā – 62 ieteikumi), kas attiecas uz 14 augstas ietekmes konstatējumiem (2022.gadā – 11), 27 vidējas ietekmes konstatējumiem (2022.gadā – 39) un 31 zemas ietekmes konstatējumiem (2022.gadā – 12).

Risku politika

Koncerna Risku vadības politika nosaka risku pārvaldības pamatprincipus un risku vadības procesa elementus Koncernā, kā arī atbildības sadalījumu starp VAS “Latvijas dzelzceļš” valdošo uzņēmumu un tā meitas sabiedrībām šīs politikas ievērošanā.

Koncerna risku vadības sistēmas pārvaldību veic LDz valde, savukārt uzraudzību – padome.

Risku vadības politikas īstenošanā galvenokārt ir iesaistīti LDz risku un risku pārvaldības procesu vadītājs, atkarīgo sabiedrību risku vadītāji, risku uzraugi, risku īpašnieki jeb jomas atbildīgie vadītāji, projektu vadītāji. Risku īpašnieki ne retāk kā reizi ceturksnī informē risku vadītāju par identificētajiem riskiem, risku indikatoru izmaiņām un noteiktajiem vai plānotajiem risku mazināšanas un kontroles pasākumiem.

Risku vadības politika ir apstiprināta 2020.gadā.

VAS “Latvijas dzelzceļš” padomes audita komiteja pārrauga LDz iekšējās kontroles un riska pārvaldības sistēmu, komitejas sēdēs piedalās LDz koncerna risku vadītājs.

Koncerna sabiedrībās identificētie riski ir reģistrēti risku reģistros, novērtēti pēc vienotas kvalitatīvās novērtēšanas metodes un to novēršanai vai mazināšanai tiek plānoti jauni vai uzlaboti esošie kontroles pasākumi. Lai nodrošinātu efektīvu risku vadību, Koncerna riski tiek iedalīti risku kategorijās, kas apvieno pēc potenciālajām sekām līdzīgus vai radniecīgus riskus.

Kopējais risku līmenis 2023.gadā salīdzinot ar 2022.gadu nav mainījies un atbilstoši Koncernā spēkā esošajai risku novērtēšanas sistēmai ir vērtējams kā augsts. Būtisko risku cēloņi ir ārējie faktori, galvenokārt, karadarbība Ukrainā un pret Krieviju un Baltkrieviju noteiktās starptautiskās ekonomiskās sankcijas.

Risku veidi

Drošības riski, tai skaitā satiksmes drošības, bīstamo kravu, infrastruktūras drošības, kritiskās infrastruktūras drošības, IT drošības u.c. riski

Operatīvās darbības riski, tai skaitā infrastruktūras uzturēšanas un ekspluatācijas, ražošanas procesu nodrošināšanas un darbības nepārtrauktības, ritošā sastāva ekspluatācijas, pakalpojumu sniegšanas procesa, darba aizsardzības un citi riski

Finanšu riski, tai skaitā nodokļu, finanšu līdzsvara nodrošināšanas, kredītriski, likviditātes un naudas plūsmas riski

Tiesiskie riski, tai skaitā juridiskie, atbilstības, iepirkumu, korupcijas un interešu konflikta, fizisko personu datu aizsardzības u.c. riski

Stratēģiskie riski, tai skaitā stratēģiskās plānošanas, investīciju projektu īstenošanas, reputācijas, jaunu attīstības virzienu plānošanas un ieviešanas u.c. riski

Krāpšanas novēršanas politika

Krāpšanas novēršanas politikas mērķis ir izveidot iekšējās kontroles vidi, kas nodrošinātu krāpšanas novēršanu, tostarp, interešu konfliktu novēršanas un korupcijas apkarošanas jomās, kā arī nodrošināt iespējamo krāpšanas gadījumu konstatēšanu, noteiktu atbildības līmeņus kontroļu pasākumu izvērtēšanai un krāpšanas iespējamo gadījumu pārbaudes veikšanai.

Politikā ir ievērotas Trauksmes celšanas likumā un Ministru kabineta “Noteikumos par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” noteiktās Koncernam saistošās prasības.

Par Politikas uzraudzību un kontroles veikšanu Koncernā ir atbildīgs Krāpšanas novēršanas vadītājs (Drošības direktors).

Politika nosaka krāpšanas novēršanas pamatprincipus un prasības, kas ir jāievēro Koncerna sabiedrībām un to darbiniekiem.

Krāpšanas novēršanas politika ir apstiprināta 2022.gadā.

2023.gadā saņemtie ziņojumi un tālākā rīcība

2023.gadā, izmantojot kādu no informācijas kanāliem – e-pastu, telefonu, sociālo tīklu saziņas iespējas, pastu, mutvārdus, tajā skaitā LDz iekštīklu, ir saņemti 13 ziņojumi (2022.gadā – 16) par iespējamajiem krāpšanas gadījumiem. Par saņemto informāciju ir veiktas pārbaudes un sagatavoti priekšlikumi uzraudzības sistēmas uzlabošanai, bet divos gadījumos pārbaudes vēl turpinās. Trauksmes cēlēja ziņojumi pārskata gadā netika saņemti (2022.gadā viens no ziņojumiem bija reģistrēts kā trauksmes cēlēja ziņojums).

Drošības politika

Koncerna Drošības politikas mērķi ir īstenot ieviestās drošības procedūras, lai aizsargātu dzelzceļa infrastruktūru un veicinātu uz atklātību vērstu biznesa partnerību. Tāpat šīs politikas mērķis ir uzlabot personāla prasmes un izpratni par drošības jautājumiem, savlaicīgi spēt identificēt iespējamus riskus un apdraudējumus, izstrādāt un efektīvizēt risinājumus apdraudējumu mazināšanai, kā arī nostiprināt spēju reaģēt uz iespējamajiem drošības incidentiem – infrastruktūrai, darījumiem, informācijas aizsardzībai un personālam, stingri ievērojot ārējās un iekšējās tiesību aktos noteiktās normas, kā arī vispārējos tiesību principus. Koncerna Drošības politikas uzraudzību un kontroli nodrošina Drošības direktors.

Drošības politika jaunā redakcijā ir apstiprināta 2023.gadā.

Satiksmes drošības politika

Satiksmes drošības politikas mērķis ir noteikt satiksmes drošības pārvaldības principus Koncernā un tā funkcijas, politikas īstenošanai nepieciešamos dokumentus un sistēmas, lai sasniegtu izcilu drošības līmeni.

Politikas ievērošanas uzraudzības, kontroles un norādījumu sniegšanas funkciju LDz un Koncerna uzņēmumos nodrošina Galvenais tehniskais inspektors.

Satiksmes drošības politika ir apstiprināta 2023. gada martā.

Informācija par satiksmes drošību 2023.gadā atrodama nodaļā “Satiksmes drošība” [84.lpp.](#)

Vides un energopārvaldības politika

Vides un energopārvaldības politikas mērķis ir noteikt VAS “Latvijas dzelzceļš” un tās meitas sabiedrību vides un energopārvaldības principus un uzdevumus, lai mazinātu Koncerna uzņēmumu saimnieciskās darbības negatīvo ietekmi uz vidi.

Par Koncerna kopējās vides un energopārvaldības sistēmas uzturēšanu un pilnveidošanu ir atbildīga LDz Attīstības direkcija, kas nepieciešamības gadījumā ierosina grozījumus Vides un energopārvaldības politikā.

Vides un energopārvaldības politika ir apstiprināta 2021.gadā. Informācija par vides un energopārvaldības programmu 2022.–2028.gadam un 2023.gadā paveikto šajā jomā ir publicēta nodaļā “Vides ietekme” [61.lpp.](#)

Ētikas kodekss

Ētikas kodekss apkopo Koncerna valdošā uzņēmuma un atkarīgo sabiedrību komercdarbības labās prakses un darbinieku profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus.

LDz Ētikas kodeksā ir ietverti tādi Koncernam būtiski aspekti kā darba drošība, satiksmes drošība, cilvēktiesības, vienlīdzīgas iespējas, profesionāla darbība, politiskā darbība, savstarpēja cieņa. Tāpat kodeksā ir aprakstīti uzņēmuma pamatprincipi vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā, godīgas uzņēmējdarbības principi, informācijas aizsardzības pamatprincipi, kā arī sadarbība ar klientiem, piegādātājiem un sabiedrību. Ētikas kodeksā ietvertos principus ievēro visi Koncerna darbinieki, pildot darba un amata pienākumus, savstarpējā saskarsmē, kā arī attiecībās ar akcionāru vai dalībnieku, valsts, pašvaldību un nevalstiskām institūcijām, klientiem, piegādātājiem un citām trešajām personām.

Par iespējamiem Ētikas kodeksa pārkāpumiem ir iespēja ziņot, un saņemtos ziņojumus izskata Koncerna Ētikas komisija. Pārskata gadā ziņojumi par iespējamiem pārkāpumiem netika saņemti.

Ētikas kodekss ir apstiprināts 2021.gadā.

Sankciju politika

Sankciju politika ir LDz koncerna būtiskā politika, kas apstiprināta 2023.gadā.

Politikas mērķis ir nodrošināt Koncernā Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā un citos tiesību aktos noteikto Latvijas Republikā tieši piemērojamo noteikto prasību izpildi, un novērst iespējamību Koncernam tikt iesaistītam sankciju režīma pārkāpšanā, sankciju apiešanā vai mēģinājumā izvairīties no sankciju izpildes.

Politikas mērķis ir noteikt arī kārtību, kādā tiek īstenoti sankciju risku izvērtēšanas un sankciju atbilstības pārbaudes pasākumi, un uzlabot Koncerna personāla prasmes un izpratni par sankciju jautājumiem, savlaicīgi identificēt iespējamos riskus, izstrādāt un pilnveidot risinājumus ar sankciju risku saistīto apdraudējumu mazināšanai.

Atbilstība likumu un citu tiesību aktu prasībām

2-27

LDz savā darbībā seko līdzi atbilstībai likumu un citu tiesību aktu prasībām. Katrs jaunais tiesību akts, kas varētu skart LDz intereses, atbilstoši LDz noteiktajam kompetences sadalījumam, tiek nosūtīts atbildīgajai struktūrvienībai izvērtēšanai, vai tiesību akta ietekmē nepieciešamas izmaiņas LDz iekšējos tiesību aktos vai citādi uzņēmuma darbībā. Izvērtējumā tiek iesaistītas visas struktūrvienības, kuru darbu regulējums var skart, kā arī, nepieciešamības gadījumā, risku pārvaldītājs. Pēc izvērtējuma veikšanas normatīvo aktu prasības tiek adaptētas LDz iekšējos dokumentos un kontroles vidē.

2023.gadā nav piemēroti nozīmīgi sodi vai sankcijas par VAS “Latvijas dzelzceļš” darbības neatbilstību normatīvajiem aktiem. Arī 2022.gadā būtiskas sankcijas un sodi netika piemēroti.

05

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS JOMAS UN IETEKMES PUŠU IESAISTE

LDz kā viens no Latvijā un Baltijā vadošajiem transporta, loģistikas un infrastruktūras uzņēmumiem darbojas ciešā sasaistē ar citiem tirgus dalībniekiem un dažādiem sadarbības partneriem.

Iekšējo un ārējo ietekmes pušu iesaiste

Izstrādājot GRI ilgtspējas pārskatu par 2022.gadu, tika izveidots uzņēmuma ārējo ietekmes pušu saraksts, identificējot tos uzņēmumus, iestādes un organizācijas privātajā, valsts un nevalstiskajā sektorā, kuru darbība ietekmē LDz vai uz kuriem LDz saimnieciskā darbība atstāj vai varētu atstāt ietekmi. 2023.gadā ietekmes pušu saraksts nav mainījies un ir atbilstošs LDz darbībai.

Aptaujājot gan ārējās, gan iekšējās uzņēmuma ietekmes puses, VAS "Latvijas dzelzceļš" būtiskākās ilgtspējas jomas – sociālās, ekonomiskās un vides aspektos – noteica 6 soļos, kas atbilst GRI standartu prasībām par būtisko ilgtspējas jomu noteikšanu un ietekmes pušu iesaisti.

Sākotnēji, analizējot LDz darbības virzienus, nozares aktuālo problemātiku, iepriekšējos gados veidotos ilgtspējas pārskatus un praksi dzelzceļa nozarē, tika izvirzītas 24 ilgtspējas jomas, kas aptver uzņēmuma potenciālos vides, sociālās un ekonomiskās ietekmes aspektus.

Šīs jomas tika validētas un precizētas intervijās ar uzņēmuma padomes un valdes pārstāvjiem un noteiktu funkciju vadītājiem, kā arī iegūts šo iekšējo ietekmes pušu vērtējums izvirzītajām ilgtspējas jomām, sarindojot tās prioritārā secībā. Savukārt darbinieku viedoklis par aktuālajiem ar darba vidi saistītiem jautājumiem, tiek noteikts, veicot regulāras aptaujas un izmantojot citus atgriezeniskās saites instrumentus.

Ārējo ietekmes pušu aptaujāšanai tika sagatavota tiešsaistes anketa un kopumā tika saņemtas 32 respondentu atbildes par LDz ilgtspējas jomām, sarindojot prioritārā secībā no visbūtiskākās līdz vismazāk būtiskajai. Respondentiem tika dota iespēja pievienot arī papildu tēmas katrā no jomām, kā arī sniegt viedokli par LDz ilgtspējas sniegumu kopumā. Papildus anketēšanai atsevišķi ārējo ietekmes pušu vadības pārstāvji tika intervēti, ar mērķi gūt plašāku priekšstatu par viņu skatījumu LDz darbības sasaistē ar nozares un tās politikas plānošanas procesiem, pilnveides iespējām un ilgtspējīgas attīstības potenciālu.

LDz darbības virzienu izpēte
un potenciālo ilgtspējas jomu
identificēšana

Sākotnējo 24 ilgtspējas
jomu noteikšana

Intervijas ar uzņēmuma
iekšējām ietekmes pusēm –
valdes un padomes locekļiem,
struktūrvienību vadītājiem

Aptaujas anketas izplatīšana
ārējām ietekmes pusēm, kā arī
individuālas intervijas ar ārējo
ietekmes pušu pārstāvjiem

Ilgtpējas jomu apkopošana
un precizēšana

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

VAS "Latvijas dzelzceļš" nozīmīgākās ārējās ietekmes puses

Ietekmes puse	Ietekmes pušu organizācijas, kuru pārstāvji piedalījās intervijās		Ietekmes pušu organizācijas, kuras tika anketētas	
 Klienti	AS "Pasažieru vilciens" Rīgas brīvostas pārvalde Ventspils brīvostas pārvalde	Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvalde	AS "Baltijas Ekspresis" AS "Baltijas Tranzīta serviss"	
 Sadarbības partneri	SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas"		Pilnsabiedrība "BERERIX" "Leonhard Weiss" OÜ AS "BMGS"	AS "RB Rail" RP SIA "Rīgas satiksme" Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
 Politikas veidotāji, uzraugošās iestādes	Satiksmes ministrija		VSIA "Autotransporta direkcija" Valsts dzelzceļa administrācija Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija	
 Nevalstiskās organizācijas; Vietējās kopienas	Nodibinājums Invalīdu un viņu draugu apvienība "APEIRONS"		Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts Biedrība "Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts" (InCSR)	Latvijas Dzelzceļnieku biedrība Biedrība "Latvijas Riteņbraucēju apvienība" Rīgas apkaimju alianse
 Arodbiedrības	Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrība			
 Citas			Finanšu iestādes Izglītības iestādes Mediji	Pašvaldības Starptautiskās dzelzceļa institūcijas

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDz

KORPORATīvā
Pārvaldība

BŪTISKās ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIālā
IETEKME

EKONOMISKā
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZĪNOJUMS

Būtiskākās ietekmes puses – biedrības un organizācijas, kuru dalībnieks ir LDz

Latvijā strādājošās organizācijas

Latvijas Dzelzceļnieku biedrība

Eiropas dzelzceļnieku asociācijas Latvijas sekcija (A.E.C)

Latvijas Dzelzceļa un satikmes nozares arodbiedrība (LDzSA)

Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts (BKPI)

Latvijas Darba devēju konfederācija

Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera

Starptautiskās organizācijas

Starptautiskā dzelzceļu organizācija – (UIC – The International Union of Railways)

Starptautiskā dzelzceļa transporta komiteja (CIT – The International Rail Transport Committee)

Sadraudzības dalībvalstu dzelzceļa transporta padome (CSŽT – Совет по железнодорожному транспорту государств – участников Содружества)

Eiropas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju sadarbības platforma (PRIME – Platform of Rail Infrastructure Managers in Europe)

Starptautiskā dzelzceļu policijas un drošības dienestu sadarbības organizācija (COLPOFER – The association of railway security managers and railway/transport police forces)

Ziemeļjūras – Baltijas jūras dzelzceļa kravu pārvadājumu koridors (RFC8 – North Sea – Baltic Rail Freight Corridor (NSB RFC))

Koordinācijas Transsibīrijas pārvadājumu padome (KSTP – Международный Координационный совет по трансевразийским перевозкам)

Dzelzceļu sadarbības organizācija (OSŽD – Организация сотрудничества железных дорог)

Eiropas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju kopiena (CER – The International Rail Transport Committee)

RailNetEurope (RNE)

LDz ārējās ietekmes puses un būtiskie temati

Satiksmes ministrija

Akcionārs – Satiksmes ministrija

- Dzelzceļa nozares attīstība un tās loma pasažieru un kravu pārvadājumu mobilitātes nodrošināšanā
- LDz stratēģija, pārvaldība, finanšu un darbības rezultāti
- Ieguldījums tautsaimniecībā
- Darbības atbilstība normatīvajiem aktiem
- Zaļais kurss

Darbinieki, arodbiedrības

- Darba koplīgums
- Darbinieku iesaiste uzņēmuma attīstībā
- Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība, tiesības, attīstība, motivācija
- Darba drošība un arodveselība

Uzraugošās iestādes un
politikas veidotāji

- Darbības atbilstība Latvijas un ES tiesību aktu prasībām un godīga konkurence
- Dzelzceļa nozares attīstība un tās loma pasažieru un kravu pārvadājumu mobilitātes nodrošināšanā
- Kritiskās infrastruktūras drošība
- Datu drošība

Klienti

- Infrastruktūras un pakalpojumu efektivitāte un kvalitāte – infrastruktūras pieejamība, vilcienu kustības ātrums, drošība, pasažieru apziņošana u.c. aspekti
- Sadarbība infrastruktūras attīstības plānošanā un efektivitātes uzlabošanā
- Informācijas pieejamība

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDz

KORPORATīvā Pārvaldība

BŪTISKās ILGTSPēJAS JOMAS UN IETEKMES PUŠU IESAISTE

VIDES IETEKME

SOCIālā IETEKME

EKONOMISKā IETEKME

NEATKARīga REVIDENTA APLIECINājuma Ziņojums

Izglītības iestādes

- Iesaiste darba tirgus prasībām atbilstošu izglītības programmu izstrādē
- LDz ekspertu iesaiste izglītības programmās
- Drošības lekcijas skolu un pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņiem

Sadarbības partneri

- Skaidri un caurspīdīgi iepirkumi, godīga konkurence un tiesību aktu ievērošana
- LDz iesaiste nozīmīgu transporta projektu plānošanā un realizēšanā

Pašvaldības

- Sadarbība iedzīvotāju mobilitātes veicināšanā – autostāvvietu, velonovietņu u.c. izveidē pašvaldībās, kurās atrodas dzelzceļa stacijas
- Informācijas pieejamība par plānoto infrastruktūras attīstību

Mediji

- Informācijas pieejamība par LDz, pamatdarbību, pārvaldību un aktualitātēm
- Iesaiste ar dzelzceļa drošību saistītas problemātikas aktualizēšanā

Nevalstiskās organizācijas un vietējās kopienas

- Organizāciju un vietējo kopienu pārstāvju iesaiste un konsultācijas par nozīmīgu LDz infrastruktūras projektu izstrādi un to ietekmi uz vietējo kopienu interesēm
- Trokšņu līmenis un citi vides aspekti
- Informācijas pieejamība par plānoto infrastruktūras attīstību
- Konsultācijas par vides pieejamību un tās pilnveidošanu
- Informatīvu drošības kampaņu rīkošana, lai samazinātu dzelzceļa negadījumos cietušo un bojā gājušo skaitu

Finanšu iestādes

- LDz finanšu rezultāti, būtiski notikumi, atbilstība tiesību aktiem un līgumu nosacījumu ievērošana

Starptautiskās dzelzceļa organizācijas

- Latvijas dzelzceļa nozares interešu pārstāvību ES politikas veidošanā
- Informācija par galvenajām norisēm, dokumentāciju un tiesību aktu projektiem – savlaicīgai tiesisko un tehnisko izmaiņu paredzēšana

Ar katru no ārējām ietekmes pusēm uzņēmums komunicē un sadarbojas noteiktā veidā, apzinoties tās ietekmi uz uzņēmuma darbību īstermiņā un ilgtermiņā un tiecoties arī problemātiskos gadījumos rast visām pusēm pieņemamu risinājumu. Pastāvīgi vērtējot savas darbības sociālo, vides vai ekonomisko ietekmi, ārējās ietekmes puses tiek iesaistītas būtisku jautājumu risināšanā, kas notiek dažādos līmeņos un formātos. Atbilstoši veiktajai ārējo un iekšējo ietekmes pušu anketēšanai un interviju rezultātiem, 2022.gadā tika apkopots visu pušu redzējums par LDz būtiskākajām ilgtspējas jomām, kas plašāk aprakstīts nodaļā “Būtiskās ilgtspējas jomas” [60.lpp.](#) Ņemot vērā, ka no 2025. gada LDz kļūst saistoša Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīva un ar to saistīto Eiropas ilgtspējas ziņošanas standartu (ESRS) prasības, 2023. gadā LDz ir uzsācis sagatavošanās darbus direktīvas prasību ieviešanai koncernā, tostarp, jau tikušas pārskatītas līdz šim saskaņā ar GRI standartiem noteiktās LDz ilgtspējas jomas, tās salīdzinātas ar ESRS standartos noteiktajām ilgtspējas jomām, un Ilgtspējas komitejā ir apstiprinātas būtiskās ilgtspējas jomas tālākam darbam.

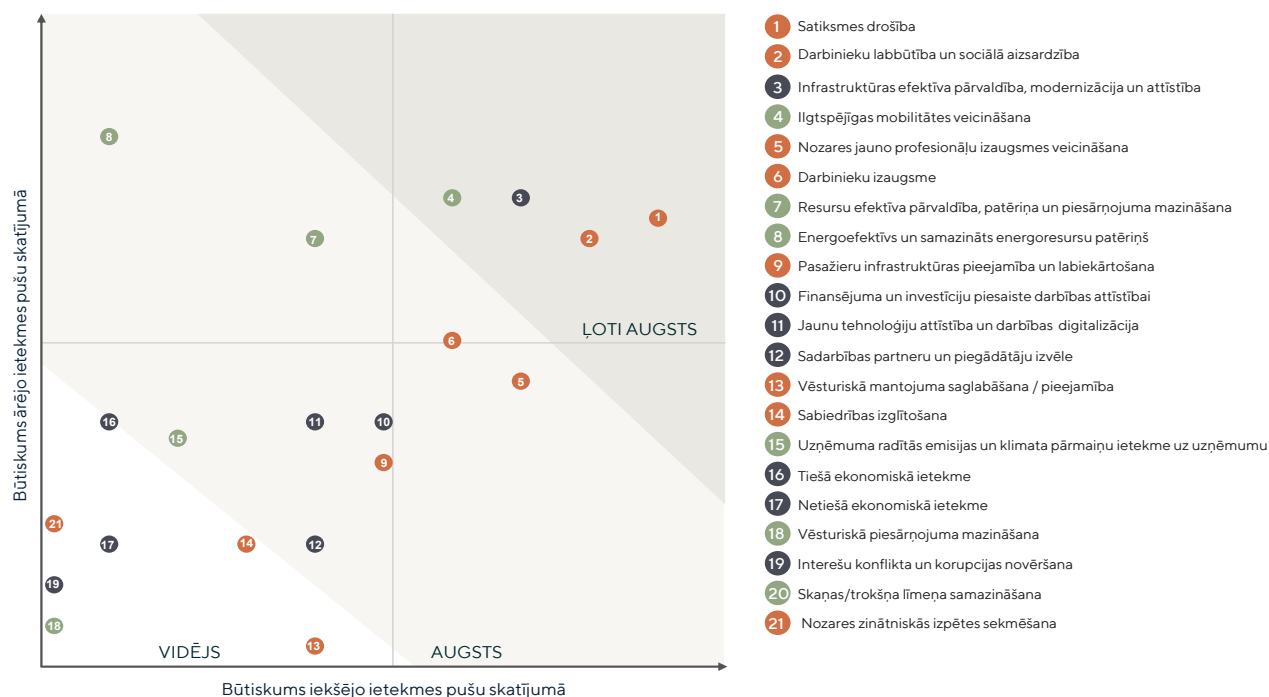
BūTiskās ilgtspējas jomas

3-1; 3-2

Atbilstoši veiktajai ārējo un iekšējo ietekmes pušu anketēšanai un interviju rezultātiem, tika apkopots abu pušu redzējums par LDz būtiskākajām ilgtspējas jomām.

Procesa rezultātā tika izveidota būtisko ilgtspējas jomu matrica. Atbilstoši matricai izveidota ilgtspējas pārskata satura struktūra, pamatojoties uz GRI 2021.gada standartu prasībām un informācijas publiskošanas labo praksi.

Gan ārējās, gan iekšējās ietekmes puses par būtiskākajām LDz ilgtspējas jomām uzskata satiksmes drošību, darbinieku labbūtību un sociālo aizsardzību, infrastruktūras modernizāciju un attīstību, kā arī ilgtspējīgas mobilitātes veicināšanu.

Ilgtspējas pārskatā ir iekļautas kopumā 16 ļoti būtiskās, būtiskās un atsevišķas vidēji būtiskās tēmas. Ievērojot GRI standartu, visām 16 tēmām noteikti atbilstoši GRI indikatori vai arī uzņēmuma definēti būtiskie aspekti, kas apzīmēti ar indikatoru LDZ-x.

LDz pilnā apmērā ziņo par divām sociālās ietekmes jomām, kuru būtiskums novērtēts kā vidējs – vēsturiskā mantojuma saglabāšana un sabiedrības izglītošana. Tas saistāms ar to, ka LDz ir izveidojis Latvijas dzelzceļa vēstures muzeju un nodrošina tā darbību, savukārt sabiedrības izglītošana ir nozīmīga LDz Vidēja termiņa darbības stratēģijas 2021.–2025. gadam kontekstā – LDz regulāri veic izglītojošas kampaņas par drošību dzelzceļa tuvumā un citiem būtiskiem jautājumiem, kas, tostarp, saistās ar citām būtiskajām ietekmes jomām – satiksmes drošību un infrastruktūras efektīvu pārvaldību, modernizāciju un attīstību.

Vides ietekmes aspekti:

- Ilgtspējīgas mobilitātes veicināšana
- Resursu efektīva pārvaldība, patēriņa un piesārņojuma mazināšana
- Energoefektīvs un samazināts energoresursu patēriņš
- Uzņēmuma radītās emisijas un klimatu pārmaiņu ietekme uz uzņēmumu
- Vēsturiskā piesārņojuma mazināšana
- Skaņas/trokšņa līmeņa samazināšana

Ekonomiskās ietekmes aspekti:

- Infrastruktūras efektīva pārvaldība, modernizācija un attīstība
- Finansējuma un investīciju piesaiste darbības attīstībai
- Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija
- Sadarbības partneru un piegādātāju izvēle

- Tiešā ekonomiskā ietekme
- Netiešā ekonomiskā ietekme
- Interesu konflikta un korupcijas novēršana

Sociālās ietekmes aspekti:

- Satiksmes drošība
- Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība
- Nozares jauno profesionāļu izaugsmes veicināšana
- Darbinieku izaugsme
- Pasažieru infrastruktūras pieejamība un labiekārtošana
- Vēsturiskā mantojuma saglabāšana / pieejamība
- Sabiedrības izglītošana
- Nozares zinātniskās izpētes sekmēšana

06

VIDES IETEKME

Ilgtspējīgas mobilitātes veicināšana

LDz-1

Latvijas un visas Eiropas Savienības transporta nozares politiku un tās būtiskākos mērķus nosakošie un izstrādē esošie dokumenti definē dzelzceļu kā sabiedriskā transporta mugurkaulu, nodrošinot integrētu un ilgtspējīgu transporta sistēmu, kas veicina pasažieru un kravu mobilitāti visā ES, t.sk., Latvijas teritorijā.

Lai šo statusu veiksmīgi sasniegtu, VAS “Latvijas dzelzceļš” ir izstrādājusi koncepciju infrastruktūras attīstībai, definējusi infrastruktūras attīstības prioritātes līdz 2035.gadam, kā arī realizē virkni infrastruktūras attīstības projektu, kas detalizētāk aprakstīti [28.lpp.](#) un kas ir vērsti uz klientu ērtību uzlabošanu un dzelzceļa pieejamību visām sabiedrības grupām, vilcienu kustības ātruma palielināšanu, dzelzceļa drošības līmeņa paaugstināšanu, tā radītā kaitējuma videi samazināšanu u.c. mērķiem.

Dzelzceļš kā pārvietošanās kļūst arvien populārāks un līdz COVID-19 pandēmijai ik gadu pa Latvijas dzelzceļa infrastruktūru tika pārvadāti gandrīz 20 miljoni pasažieru.

Pēc 2020. un 2021.gadā piedzīvotā pasažieru skaita sarukuma, 2023.gadā pasažieru pārvadājumos, tāpat kā 2022.gadā, bija vērojamas pozitīvas tendences – pasažieru skaits pakāpeniski atgriezās un sāka pietuvoties pirmspandēmijas līmenim.

Pārskata gadā pa dzelzceļu kopumā pārvadāti 17,134 miljoni pasažieru, kas ir par 9,2% vairāk nekā 2022.gadā, kad ar vilcienu bija braukuši 15,7 miljoni pasažieru.

Balstoties uz šīm tendencēm, dzelzceļa pasažieru pārvadājumiem īpašpievērstouzmanībupolitiskā, sabiedriskā, valsts un pašvaldību līmenī, pastāvīgi pieaugošo pieprasījumu pēc multimodāliem transporta risinājumiem, kā arī pasažieru pārvadājumu tendencēm vairumā Eiropas Savienības valstu, tiek prognozēts arī turpmāks pasažieru skaita un pasažieru pārvadājumu īpatsvara dzelzceļa infrastruktūras izmantošanā pieaugums Latvijā.

Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm mobilitātes veicināšanā

LDz-1

VAS “Latvijas dzelzceļš” aktīvi sadarbojas ar pašvaldībām, kuru teritorijās atrodas pasažieru dzelzceļa stacijas vai pieturas punkti. Lai iedzīvotājiem būtu pēc iespējas ērti izmantot vilcienu satiksmi savās ikdienas gaitās, LDz kopā ar pašvaldībām meklē risinājumus mobilitātes punktu izveidei dzelzceļa staciju un pieturvietu tuvumā – ierīkojot velo novietnes, autostāvvietas, pielāgojot cita veida sabiedriskā transporta pienākšanas un atiešanas laikus vilcienu sarakstam, lai iedzīvotājiem būtu ērti nokļūt stacijā un tālāko ceļu mērot vilcienā. Sadarbībā ar pasažieru pārvadātāju AS “Pasažieru vilciens” pēdējos gados atsevišķos maršrutos ir izveidoti ekspresvilcieni.

Arī turpmākajos pasažieru pārvadājumu līniju modernizācijas projektos sadarbībā ar VSIA “Autotransporta direkcija”, pasažieru pārvadātāju AS “Pasažieru vilciens” un vietējām pašvaldībām tiks izvērtēta esošo staciju un pieturas punktu funkcionalitāte, noslodze un atrašanās vieta, kā arī potenciāla nepieciešamība veidot jaunas stacijas un pieturas punktus.

VAS “Latvijas dzelzceļš” kā vienīgais dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs Latvijā aktīvi strādā pie tā, lai pasažieriem paredzētā dzelzceļa infrastruktūra būtu pieejama ikvienam iedzīvotājam. Lai to nodrošinātu, ilggadējs LDz sadarbības partneris un konsultants ir Nodibinājums Invalīdu un viņu draugu apvienība “Apeirons”.

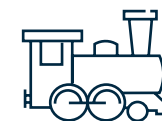
Klientu apmierinātība

VAS “Latvijas dzelzceļš” regulāri mēra iedzīvotāju viedokli par infrastruktūras kvalitāti, lai pārliecinātos, vai dzelzceļa infrastruktūras attīstība notiek to lietotājiem vēlamajā virzienā. Šis mērījums tiek veikts, ik gadu veicot sabiedriskās domas aptauju.

Vidējais vilcienu ātrums pasažieru pārvadājumos 2023.gadā

elektrovilcienu
iecirknī

52,2 km/h

dīzeļvilcienu
iecirknī

60,3 km/h

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

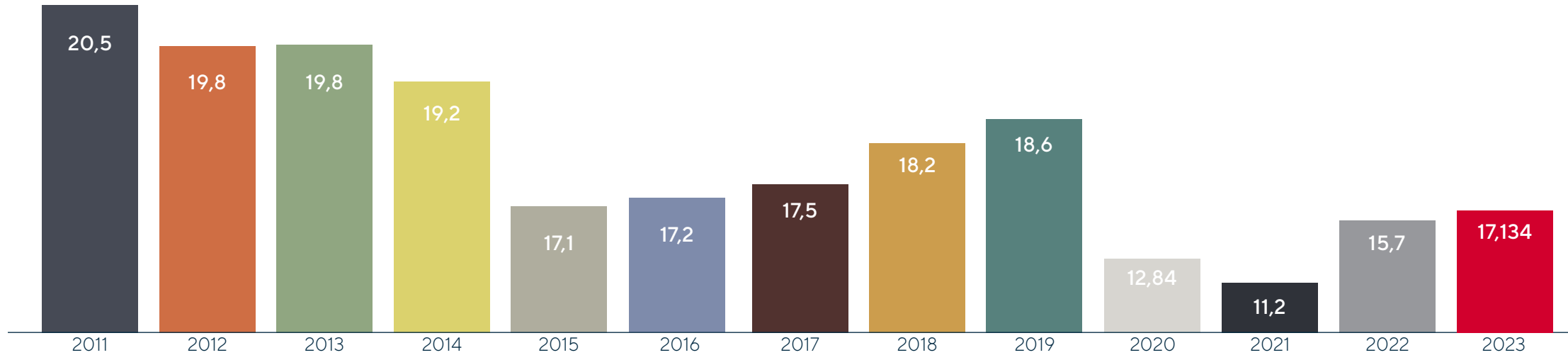
VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Pasažieru pārvadājumi (milj. cilvēku)

2023.gada jūnijā-augustā AS "Pasažieru vilciens" veiktā pētījuma rezultāti

salīdzinājumā ar 2022.gada janvāra VAS "Latvijas dzelzceļš" pētījuma datiem

72%
2023.gadā

70%
2022.gadā

respondentu ir pilnībā vai drīzāk apmierināti ar staciju ēku izskatu, tīrību, tehnisko stāvokli, aprīkojumu

66%
2023.gadā

62%
2022.gadā

aptaujāto apmierina drošība stacijās un to teritorijā

60%
2023.gadā

60%
2022.gadā

ir pilnībā vai drīzāk apmierināti ar pasažieru platformu/pieturu izskatu, tīrību, tehnisko stāvokli, aprīkojumu

52%
2023.gadā

42%
2022.gadā

apmierināti ar iepirkšanās, ēdināšanas un citu pakalpojumu pieejamību stacijās

34%
2023.gadā

53%
2022.gadā

apmierināti ar labierīcību pieejamību stacijās

Resursu efektīva pārvaldība, patēriņa un piesārņojuma mazināšana

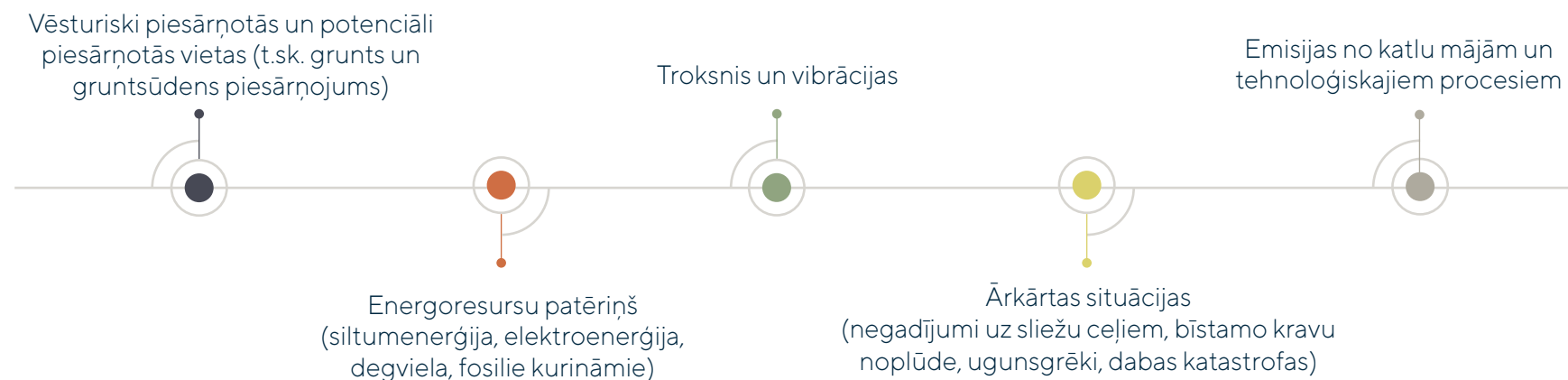
3-3

Lai nodrošinātu efektīvu un ilgtspējīgu vides aizsardzības un energoresursu pārvaldību, Koncernā 2021.gadā ir apstiprināta Vides un energopārvaldības politika, par kuru detalizētāka informācija ir pieejama [52.lpp.](#)

LDz ir integrēti ieviesta, sertificēta vides un energopārvaldības sistēma. 2023.gada februārī SIA "LRTDEA" – TUV Rheinland grupa veica vides pārvaldības sistēmas uzraudzības un eneropārvaldības sistēmas pārsertifikācijas auditu atbilstoši ISO 14001:2015 un ISO 50001:2018 standartu prasībām. LDz vides un energopārvaldības sistēma tika atzīta par atbilstošu standartu prasībām un neatbilstības netika konstatētas.

2023.gada 7.augustā tika apstiprināts pārskats par VAS "Latvijas dzelzceļš" Vides un energopārvaldības programmas 2022. – 2028.gadam izpildi 2022.gadā. Pārskatā iekļauta informācija par būtiskajiem vides aspektiem, programmā iekļauto pasākumu izpildi un sasniegtajiem rezultātiem 2022.gadā.

Atbilstoši veiktajam novērtējumam par 2022.gadu, uzņēmuma darbības rezultātā ir identificēti pieci būtiskie vides aspekti:

Katram no šiem vides aspektiem ir noteiktas nozīmīgākās normatīvo aktu prasības, veikts situācijas apraksts un noteikta turpmākā rīcība jeb definēti uzdevumi no 2022. – 2028.gadam. Nozīmīgās energopatēriņa jomas ir palikušas nemainīgas – elektroenerģijas, siltumenerģijas un dīzeļdegvielas patēriņš. Energopārvaldības sistēmas ietvaros nozīmīgajām energopatēriņa jomām ir identificēti energopārvaldības izpildījuma indikatori, kas tiek vērtēti katru gadu un pēc nepieciešamības pārskatīti.

Materiāli

301-1; 301-2

Lai dzelzceļa infrastruktūra būtu droša un kvalitatīva, tās uzturēšanā un attīstībā tiek izmantoti dažādi materiāli – smiltis un grants, šķembas, koka un dzelzsbetona gulšņi un citi. Gadu no gada šo materiālu apjoms ir mainīgs un atkarīgs no plānoto un realizēto remontdarbu apjoma

VAS “Latvijas dzelzceļš” pamatdarbības veikšanā izmantoti otrreizējās lietošanas materiāli:

	2023.gads	2022.gads	Resursu veids
 Dzelzsbetona gulšņi lietoti (gab.)	13 148	19 383	Neatjaunojams materiāls
 Koka gulšņi un brusas lietoti (gab.)	883	556	Atjaunojams materiāls

Otrreiz pārstrādāti materiāli pamatdarbības nodrošināšanā nav izmantoti.

Ūdens resursu izmantošana

303-5

VAS “Latvijas dzelzceļš” ikdienas vajadzībām un saimnieciskās darbības veikšanai viens no patērētajiem resursiem ir ūdens, kas tiek iegūts gan no centralizētām ūdens apgādes sistēmām, ko nodrošina dažādi komersanti, gan arī no uzņēmuma īpašumā esošiem ūdens ieguves urbumiem.

Apzinoties, ka ūdens ir viens no tiem dabas resursiem, kas nevar atjaunoties tik ātri, kā tiek patērēts, ūdens resursu taupīšana ir viens no videi draudzīgas saimniekošanas pamatnosacījumiem un arī LDz cenšas saimniekot pēc iespējas ilgtspējīgāk.

iegūtā un izmantotā ūdens apjoms

75 808 m³

2023.gadā

76 415 m³

2022.gadā

radīto un attīrīto notekūdeņu daudzums

86 541 m³

2023.gadā

88 163 m³

2022.gadā

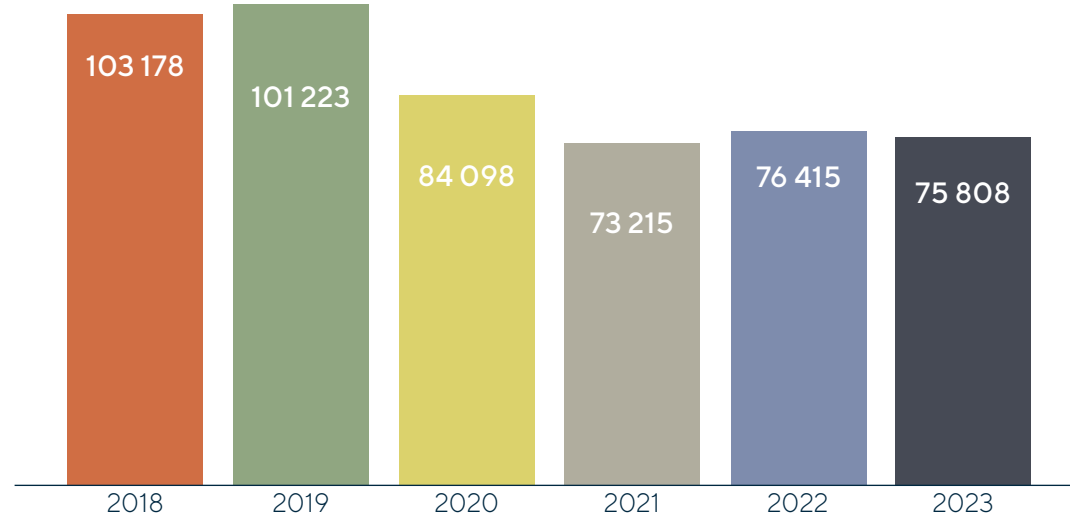

Infrastruktūras būvniecības un remonta darbiem 2023.gadā patērētie materiāli un to apjoms

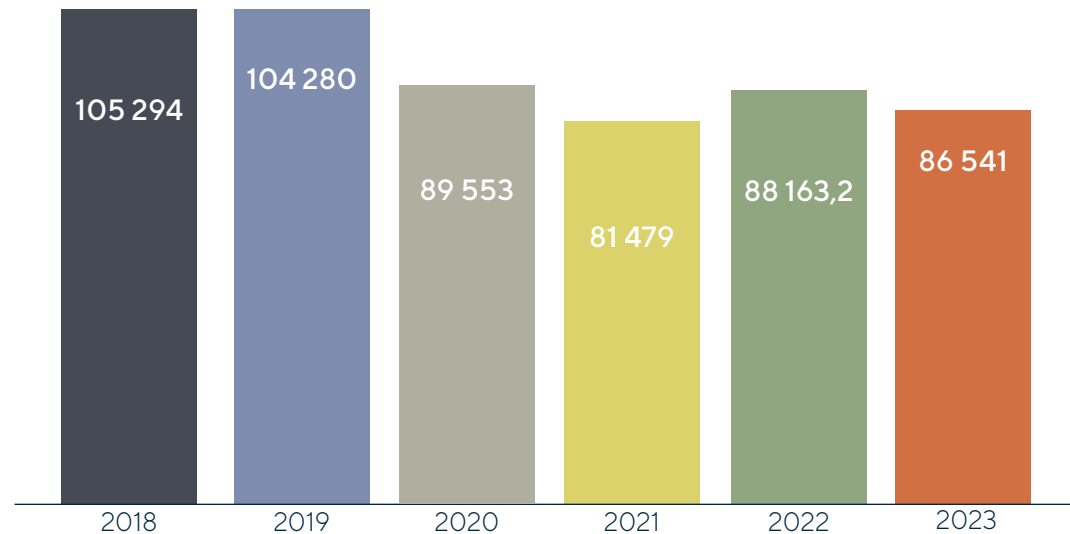
	Materiāls	2023.gads	2022.gads	Mērvienība	Resursu veids
	Smilts	7 439	2 709	tonnas	Neatjaunojams materiāls
	Grants (dolomīta šķembas)	312	409	tonnas	Neatjaunojams materiāls
	Granīta šķembas	36 812	26 015	tonnas	Neatjaunojams materiāls
	Piesūcinātie ozolkoka gulšņi	1 048	818	gab.	Atjaunojams materiāls
	Piesūcinātie skujkoka gulšņi	2 284	2 254	gab.	Atjaunojams materiāls
	Pārmijas ozolkoka brusas	1 475	1 701	gab	Atjaunojams materiāls
	Pārmijas skujkoka brusas	3 160	3 068	gab	Atjaunojams materiāls
	Tilta brusas (koka)	226	413	gab.	Atjaunojams materiāls
	Dzelzsbetona gulšņi	10 671	1 516	gab.	Neatjaunojams materiāls

Iegūtā un izmantotā ūdens daudzuma (m³) dinamika pa gadiem:

Radīto un attīrīto notekūdeņu daudzums (m³)

Atkritumi

306-3

Tāpat kā teju ikviena saimnieciskā darbība ir saistīta ar dažādu atkritumu radīšanu, arī dzelzceļa nozare šajā ziņā nav izņēmums. LDz saimnieciskās darbības rezultātā tiek radīti dažāda veida atkritumi, tostarp arī bīstamie un otrreiz pārstrādājami.

No atkritumu apsaimniekotājiem ik mēnesi tiek saņemti apmaksas rēķini, kuros ir iekļauta informācija par nodoto sadzīves atkritumu apjomu (m³). Arī informācija par bīstamo atkritumu apjomu tonnās iegūta no atkritumu apsaimniekotājiem, kuriem bīstamie atkritumi nodoti turpmākai to atbilstošai apsaimniekošanai.

2023.gadā kopā utilizācijai ir nodoti ~ 9 938 m³ sadzīves atkritumu (2022.gadā – 10 487 m³) un atkritumu apsaimniekošanas jomā LDz pārskata gadā veikusi sadarbību ar 29 uzņēmumiem un par atkritumu apsaimniekošanu kopumā samaksāti 218 189 eiro (2022.gadā – 198 707 eiro).

LDz utilizācijai nodotie bīstamie atkritumi

	būvgruži, nešķiroti atkritumi	11,6 tonnas 2023.gadā	5,6 tonnas 2022.gadā
	riepu glabāšana	0 tonnas 2023.gadā	1,9 tonnas 2022.gadā
	baterijas	0 tonnas 2023.gadā	0,035 tonnas 2022.gadā
	sadzīves tehnika	0 tonnas 2023.gadā	0,185 tonnas 2022.gadā
	metāli (sadzīves tehnikas)	0 tonnas 2023.gadā	0,066 tonnas 2022.gadā

Energoefektīvs un samazināts energoresursu patēriņš

3-3; 302-1

Ēku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi ir definēti VAS "Latvijas dzelzceļš" nekustamā īpašuma attīstības un apsaimniekošanas programmā laika posmam līdz 2030.gadam. Programmā ir noteikti mērķi samazināt elektroenerģijas un siltumenerģijas īpatnējo patēriņu nekustamajos īpašumos, veikt nekustamā īpašuma energoefektivitātes paaugstināšanu, kā arī samazināt elektroenerģijas un ūdens patēriņu nekustamā īpašuma ekspluatācijā un apsaimniekošanas procesā.

Sagatavojot energoefektivitātes pasākumu plānu, tiek noteikts teorētiski iespējamais ieguvums, par kādu MWh apjomu LDz potenciāli varētu samazināt siltumenerģijas vai elektroenerģijas patēriņu objektos. Pēc apstiprināto pasākumu realizācijas tiek veikti faktiskie siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņa mērījumi un to analīze. Ievērojot to, ka īpaši siltumenerģijas patēriņu ietekmē vairāki rādītāji, tajā skaitā arī ārējā gaisa temperatūra, 2024. gadā plānots ieviest datu normalizācijas risinājumu, faktiskā patēriņa datiem piemērojot klimatisko korekciju. Tas ļaus precīzāk noteikt energoefektivitātes ieguvumus pēc apstiprināto pasākumu realizācijas.

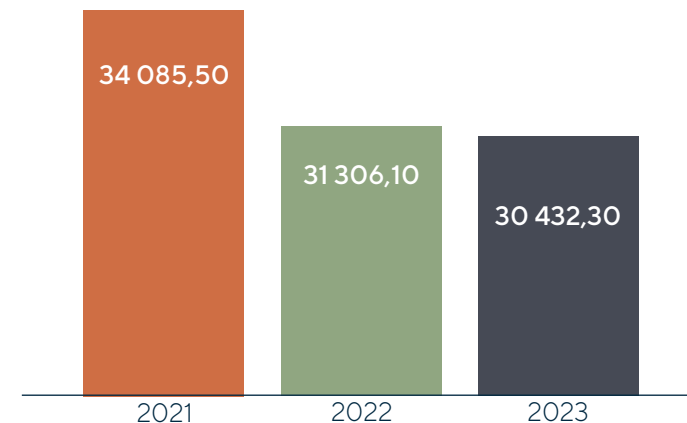
Kopējais energoresursu patēriņš LDz saimnieciskās darbības nodrošināšanai – ražošanas procesiem, ēku apkurei un apgaismojumam, autotransportam – **2023.gadā bija 84 146,12 MWh** (2022.gadā 85 399,6 MWh), tai skaitā: elektroenerģija (iepirkta), siltumenerģija (iepirkta), autobenzīns, dīzeļdegviela, sadzīves krāšņu kurināmais, dabasgāze, sašķidrinātā naftas gāze, akmeņogles, malka un koksnes granulas. Salīdzinājumā ar 2022.gadu kopējais energoresursu patēriņš ir samazinājies par 1 253,48 MWh, t.i. 1,5%.

Elektroenerģija

Elektroenerģija ir kritiski nepieciešams resurss VAS "Latvijas dzelzceļš" pamatdarbības nodrošināšanai – LDz ikdienā izmanto elektroenerģiju dažādiem ražošanas procesiem un dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai, tāpat arī iekštelpu un āra apgaismojumam un biroja ierīču darbināšanai. Viens no LDz Vides un energopārvaldības programmā noteiktajiem uzdevumiem ir elektroenerģijas patēriņa samazināšana dzelzceļa infrastruktūras pārvaldībā, kā arī nekustamā īpašuma ekspluatācijā un apsaimniekošanā.

2023.gadā ir palielinājies elektroenerģijas patēriņš pārmiju apsildei, kas izskaidrojams ar laikapstākļiem. Pārskata gadā vairākas reizes pieredzēti periodi, kad gaisa temperatūra bija zem normas, kā arī bijušas krasas laikapstākļu izmaiņas. Garākais periods, kad temperatūra bija zem normas, bija no novembra vidus līdz decembra vidum.

Elektroenerģijas patēriņš MWh/gadā

Elektroenerģijas patēriņš LDz infrastruktūras uzturēšanai

	2023	2022	2021
Elektroenerģijas patēriņš pārmiju apsildei (MWh/gadā)	1 698,7 (+10,5%)	1 538 (-31,6%)	2 247,8
Elektroenerģijas patēriņš ārējam apgaismojumam (MWh/gadā)	2 603 (-16,8%)	3 128,9 (-8,08%)	3 128,9
Elektroenerģijas patēriņš SCB* un sakaru iekārtu darbībai (MWh/gadā)	11 441,8 (-1,5%)	11 618,6 (-2,3%)	11 891

*SCB – signalizācija, centralizācija, bloķēšana

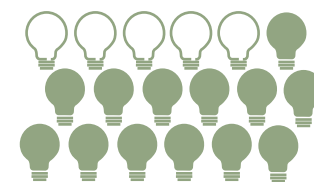

Savukārt visstraujākās gaisa temperatūras izmaiņas notika gada sākumā – no +5,4°C 1. janvārī vidējā gaisa temperatūra pazeminājās līdz -13,2°C 6. janvārī, bet pēc tam atkal paaugstinājās līdz +4,3°C 14. janvārī. Tādējādi arī ir nācies pielāgot pārmiju apsildi, lai nodrošinātu drošu vilcienu kustību neatkarīgi no laikapstākļiem.

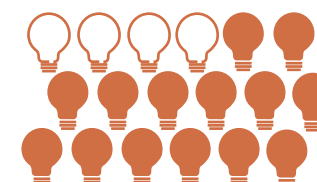
Savukārt elektroenerģijas patēriņš ārējā apgaismojuma nodrošināšanai samazinājies par 16,8%, kas skaidrojams ar peronu un parku apgaismojuma atslēgšanu stacijās, kur netiek veikti pasažieru pārvadājumi. Tāpat jāņem vērā, ka āra apgaismojums tiek ieslēgts/izslēgts pēc nepieciešamības – veicot darbus uz sliežu ceļiem. Vairākos objektos ierīkota automātiskā apgaismojuma ieslēgšana/izslēgšana (krēslas sensori). Palielināts arī LED gaismekļu pielietojums ārējā apgaismojuma nodrošināšanā ar mērķi samazināt elektroenerģijas patēriņu un padarīt apgaismojumu energoefektīvāku.

2023.gadā nedaudz samazinājies arī elektroenerģijas patēriņš SCB un sakaru iekārtu darbībai. Tas saistīts ar veikto infrastruktūras uzturēšanas darbu apjomu. VAS "Latvijas dzelzceļš" kā Sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs sniedz elektroenerģijas sadales pakalpojumus kā sistēmas operators un tirdzniecības pakalpojumus kā elektroenerģijas tirgotājs. 2023. gadā samazinājies elektroenerģijas tirdzniecības apjoms visos segmentos, kas saistīts gan ar pieslēgumu skaita samazināšanos, gan arī ar to, ka lietotāji izmantojuši savas tiesības elektroenerģijas atvērtā tirgus apstākļos pirkt elektroenerģiju no jebkura tirgotāja par izdevīgāko cenu, vienlaikus izmantojot LDz elektroenerģijas sadales pakalpojumu.

Elektroenerģijas zudumi MWh/gadā

3 324,20 MWh
2023.gadā

3 436,30 MWh
2022.gadā

3 877,70 MWh
2021.gadā

2023.gadā pārdotās elektroenerģijas apjoms (tirdzniecība) juridiskajām un fiziskajām personām

2022.gads

Juridiskie lietotāji
(t.sk. LDz meitas uzņēmumiem)

7 519 MWh

10 898 MWh

Mājsaimniecību lietotāji

5 111 MWh

5 996 MWh

Kopā

12 630 MWh

16 894 MWh

LDz pieslēgumi elektroenerģijas tirdzniecībai

mājsaimniecības

4 232

2023.gadā

4257

2022.gadā

pieslēgumi

4 513

2023.gadā

4 555

2022.gadā

juridiskās personas

1 031

2023.gadā

982

2022.gadā

169

Koncerna iekšējās struktūras

177

2022.gadā

862

ārējie klienti

805

2022.gadā

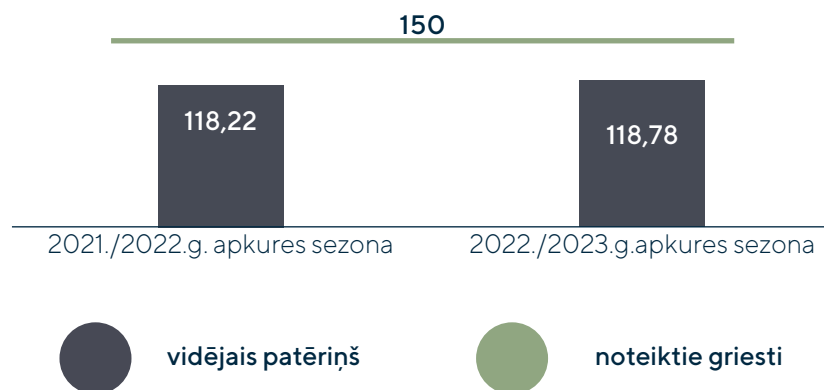
Siltumenerģija

Siltumenerģijas patēriņa mazināšana ir viens no VAS "Latvijas dzelzceļš" noteiktajiem sasniedzamajiem mērķiem energoefektivitātes jomā. LDz īpašumā esošo ēku siltināšana ir starp efektīvākajiem paņēmieniem, lai vienlaikus ietaupītu siltumenerģiju un elektroenerģiju un uzlabotu ēku kvalitāti un ilgtspējību.

Atbilstoši LDz Nekustamā īpašuma attīstības un apsaimniekošanas programmai no 2021. līdz 2030.gadam īpatnējam siltumenerģijas patēriņam jābūt mazākam par 150 kWh/m² gadā. LDz 2022./2023. apkures sezonā patēriņš bija 118,78 kWh/m², līdz ar to programmā noteiktais mērķis ir izpildīts.

2022./2023. gada apkures sezonā (no 1. oktobra līdz 30. aprīlim) LDz īpatnējais siltumenerģijas patēriņš vidēji palielinājies par 0,56 kWh/m² (+0,47%) salīdzinājumā ar 2021./2022. gada apkures sezonu, kas vērtējams kā nebūtisks palielinājums.

Vidējais siltumenerģijas patēriņš kWh/m²

LDz centralizētās siltumapgādes objektos siltumenerģijas patēriņš tiek noteikts pēc siltuma skaitītāju rādījumiem. Dati tiek nodoti arī pakalpojumu sniedzējiem, kuri izraksta rēķinus pēc noteiktā patērētā siltumenerģijas daudzuma LDz objektos (MWh).

Savukārt katlumājās saražotās siltumenerģijas daudzums tiek noteikts pēc skaitītāju rādījumiem, bet objektos, kur nav uzstādīti siltumskaitītāji, saražoto MWh daudzumu aprēķina pēc patērētā kurināmā daudzuma.

saņemtās (iepirktās)
siltumenerģijas apjoms

15 235,6 MWh
2023.gadā

17 050,9 MWh
2022.gadā

saražotā
siltumenerģija

10 834,4 MWh
2023.gadā

9 577,8 MWh
2022.gadā

pārdotā
siltumenerģija

10 765,3 MWh
2023.gadā

10 407,5 MWh
2022.gadā

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

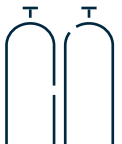
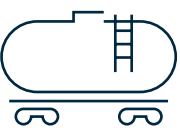
SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

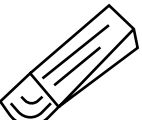
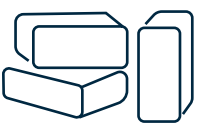
NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

2023.gadā VAS "Latvijas dzelzceļš" objektos tika ierīkotas trīs katlumājas, kur kā kurināmo izmanto kokskaidu granulas, un viena katlumāja, kurā tiek izmantota elektriskā katliekārtas siltumenerģijas ražošanai. Jauno katlumāju ierīkošana ļāva atteikties no dīzeļdegvielas katlumājas, kā arī no centralizētas siltumapgādes trīs objektos, kuros bija ievērojami siltuma zudumi ārējos siltumtīklos. 2023.gadā, atjaunojoties akmeņogļu piegādei, koksnes briketes apkurē vairs netika izmantotas. Tās tika izmantotas kā rezerves kurināmais akmeņogļu katlumājās.

Neatjaunojamo kurināmā resursu patēriņš 2023.gadā

	akmeņogles	204,858 MWh 2023.gadā	376,2 MWh 2022.gadā
	dabasgāze	2814,078 MWh 2023.gadā	2361 MWh 2022.gadā
	sadzīves krāšņu kurināmais	573,269 MWh 2023.gadā	711,9 MWh 2022.gadā
	sašķidrinātā naftas gāze	2 685 MWh 2023.gadā	5 306,5 MWh 2022.gadā

Atjaunojamo un daļēji atjaunojamo kurināmā resursu patēriņš 2023.gadā

	malka	529,587 MWh 2023.gadā	506,0 MWh 2022.gadā
	koksnes granulas	2731,277 MWh 2023.gadā	2101,3 MWh 2022.gadā
	koksnes briketes	0 MWh 2023.gadā	1,3 MWh 2022.gadā
	elektroenerģija	1295,800 MWh 2023.gadā	0 MWh 2022.gadā

Degviela

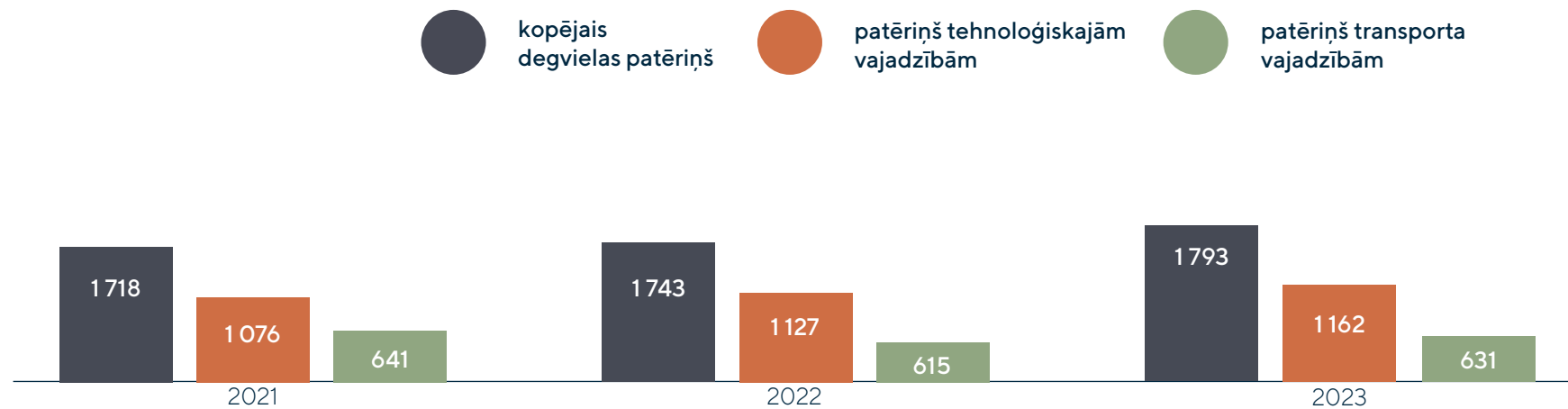
Dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai, kā arī dažādu ar uzņēmuma funkciju nodrošināšanu saistītu uzdevumu veikšanai tiek izmantota degviela, nodrošinot tās kopējā patēriņa tehnoloģiskajām vajadzībām un transporta vajadzībām uzskaiti.

Pārskata gadā kopējais degvielas patēriņš nedaudz palielinājās – tas bija par 50 000 litru jeb 2,87% vairāk nekā 2022.gadā.

Šajā periodā ir pieaudzis degvielas patēriņš gan tehnoloģiskajām vajadzībām, gan transporta vajadzībām. Degvielas patēriņa apjoms ir atkarīgs no dzelzceļa infrastruktūras pārvaldības un uzturēšanas darbu apjoma.

LDz ir ieviesta un tiek uzturēta GPS kontrole, maršrutu plānošana un autoparka nomaina uz jaunākām automašīnām, kas ir ekonomiskākas degvielas patēriņa ziņā. 2023.gadā salīdzinot ar 2022.gadu ir nobraukti par 109 113 kilometriem mazāk, vienlaikus degvielas patēriņš pārskata gadā ir pieaudzis. Šāda attiecība var rasties, piemēram, strādājot ar traktortehniku uz vietas, kad degviela tiek patērēta, bet kilometrus nobrauc maz. Jāņem vērā, ka 2023.gadā ar degvielu darbināmās LDz sliežu ceļu mašīnas vairāk nekā iepriekšējā periodā līdztekus ikdienas uzturēšanas darbiem ir bijušas iesaistītas infrastruktūras attīstības projektu īstenošanā Latvijā, kā arī sniegušas ārpakalpojumu Lietuvas kolēģiem, tādējādi arī pieaudzis degvielas patēriņš.

Degvielas izlietojums (tūkst. litros)

*Kopējā energopatēriņa aprēķina vajadzībām dīzeļdegvielas patēriņš tiek pārrēķināts megavatstundās (MWh), izmantojot Būvniecības kontroles valsts biroja 2022.gadā izstrādātajos Metodiskajos norādījumos enerģijas ietaupījumu ziņošanai un aprēķināšanai ietvertās formulas.

Radītās emisijas

2023.gadā, gatavojoties Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvas un ar to saistīto Eiropas ilgtspējas ziņošanas standartu (ESRS) prasību ieviešanai, LDz noslēdza līgumu ar konsultantu par siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju aprēķināšanu atbilstoši SEG emisiju protokola metodikai. Veicamais darbu apjoms emisiju aprēķināšanā par 2022.gadu ir izrādījies laikietilpīgāks LDz siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņa fragmentēto datu rezultātā, un ilgtspējas pārskatā par 2023.gadu emisiju aprēķinus tādā formā, kā to paredz GRI standarti, pagaidām iekļaut nav iespējams. Pēc aktuālo 2023.gada datu saņemšanas tiks uzsākts darbs pie 2023.gada emisiju aprēķina, veicot to ar konsultantu palīdzību.

Par būtiskākajiem LDz SEG emisiju avotiem saskaņā ar SEG emisiju protokola iedalījumu uzskatāmi:

- 1.tvērums jeb tiešās emisijas, kuras tiek radītas LDz piederošo transportlīdzekļu un iekārtu ekspluatācijas laikā (tās šobrīd galvenokārt rada iekšdedzes dzinēju tehnoloģiskais un dienesta autotransports, kā arī LDz pārvaldībā esošās sliežu ceļu tehnikas vienības, kas galvenokārt tiek izmantotas sliežu ceļu un ar to saistītās infrastruktūras uzturēšanai, kā arī mazie rokas instrumenti);
- emisijas, sadedzinot kurināmo LDz katlu mājās (kā kurināmo izmantojot dabasgāzi, dīzeļdegvielu, sašķidrināto naftas gāzi, koksnes granulas un malku un elektrokatlus). Elektrokatlu emisijas izmantotās elektroenerģijas dēļ pieskaitāmas pie 2.tvēruma;
- emisijas, gaisa kondicionēšanas iekārtās izmantojot aukstumaģentus (kopumā LDz saimnieciskās darbības nodrošināšanai uzstādītas 1195 gaisa kondicionēšanas iekārtas, taču to skaits katru gadu tiek pārskatīts).

Tiešās SEG emisijas LDz pašlaik aprēķina tikai katlumājām, kurām ir izdota Valsts vides dienesta (VVD) B vai C kategorijas piesārņojošās darbības atļauja. Katlumājām emisijas tiek aprēķinātas dabas resursu nodokļa ietvaros. Katlumājām, kuras atbilst C kategorijai, tiek izmantots VVD izstrādātais dabas resursu nodokļa kalkulators. Savukārt katlumāju, kuras atbilst B kategorijai, emisiju aprēķināšanai tiek izmantoti individuāli izstrādāti stacionāro piesārņojuma avotu emisiju limita projekti (SPAELP), kurus izstrādā uzņēmējs pēc LDz pieprasījuma. Šajos emisiju limitu projektos tiek ietverti visi faktori un formulas, lai LDz patstāvīgi varētu aprēķināt emisijas.

- 2.tvērums – iepirkta elektroenerģija, ko LDz iepērk biržā, un siltumenerģija, kas tiek iegādāta no centralizētajiem siltumapgādes tīkliem;
- 3.tvērums – netiešās emisijas, kuras LDz plāno aplēst 2024.gadā, bet ievērojamu to apjomu pirmšķietami veido pasažieru un kravu pārvadājumu operatoru veiktie pārvadājumi pa LDz infrastruktūru. Iepriekšējos gados saskaņā ar starptautisko dzelzceļa organizāciju pieprasījumu tikušas aprēķinātas dīzeļlokomotīvu radītās emisijas tikai kravu pārvadājumos, taču 2024. gadā plānots aplēst arī pasažieru pārvadājumu radītās emisijas un citus 3.tvēruma emisiju apjomus, tostarp, iegādātos pakalpojumus un preces, atkritumu apsaimniekošanu, darbinieku biznesa braucienus, LDz iznomātos aktīvus u.c. 3.tvēruma kategorijas. Būtisku emisiju apjoma daļu, visticamāk, veido arī ar infrastruktūras būvniecību saistītās darbības, ko nodrošina ārējie piegādātāji, taču precīzai šo emisiju apjoma aplēsei būs nepieciešams papildus laiks.

Klimata pārmaiņu ietekme

Klimata pārmaiņas un ar to saistītie ekstremālie laikapstākļi var būtiski ietekmēt arī dzelzceļa nozari – pēdējos gados arī Latvijas teritorijā gaisa temperatūra nereti sasniedz ekstremālu karstumu, kas var ietekmēt dzelzceļa infrastruktūru un vilcienu kustības drošību. Ja gaisa temperatūra ilgstoši ir virs +30 grādiem pēc Celsija, sliedes atklātās vietās var uzkarst līdz 50 grādiem un vairāk.

Latvijā gaisa temperatūras amplitūda ir ļoti plaša: no -30 līdz +30 grādi un pat vairāk. Liekot un nostiprinot dzelzceļa sliedes, tas tiek ņemts vērā, taču sliedēm piemīt savas fizikālās un ķīmiskās īpašības. Proti, aukstumā sliedes saraujas, bet karstumā – izplešas.

Veidojot dzelzceļa infrastruktūru, tiek ņemtas vērā temperatūras svārstības un to ietekme uz sliedēm – lai ziemas apstākļos savienojuma vietās starp tām neveidotos pārāk liela atstarpe. Savukārt novietojot sliedes pārāk tuvu vienu otrai, vasarā pie augstas temperatūras var veidoties iekšējā pārslodze, radot tā dēvēto sliežu ceļa izmetumu – izlocīšanos vai deformāciju, kas sliktākajā scenārijā var izraisīt pat satiksmes negadījumu ar vilciena nobraukšanu no sliedēm.

Lai nepieļautu šādas avārijas situācijas, tiek samazināta dinamiskā slodze jeb tiešā ritošā sastāva iedarbība uz sliežu ceļu brauciena laikā. To iespējams samazināt, samazinot ātrumu, jo tad iedarbība uz sliežu ceļu ir vienmērīgāka, bez straujām dinamiskās slodzes izmaiņām – tātad ar mazāku varbūtību kritiski iedarboties uz uzkaršušajām sliedēm. Tādēļ ekstremāli karstos laikapstākļos noteiktos posmos var tikt samazināts vilcienu kustības ātrums.

Pēdējos gados arvien biežāk Latvijā ir novērojamas arī tāda dabas parādība kā vētras, arī spēcīgas vēja brāzmas var ietekmēt vilcienu kustības precizitāti – uz sliežu ceļiem uzpūsti koku zari, dažādi priekšmeti u.c. uz elektrotīkliem krītoši koki – ievērojami iespaido dzelzceļa infrastruktūru. Tāpat dzelzceļa darbību ietekmē nepastāvīgie laikapstākļi ziemā – straujas temperatūras svārstības, snieguni var traucēt signalizācijas, luksoforu, pārmiju un citu ierīču darbību, tādēļ var tikt kavēta vilcienu satiksme.

2023.gada augusta sākumā plašā Latvijas teritorijā plosījās vētra, kas nodarīja vērā ņemamus postījumus arī dzelzceļa infrastruktūrai un ietekmēja vilcienu kustību. LDz darbinieki novāca no sliedēm un elektrotīkliem vēja nogāztos kokus un atjaunoja elektroiekārtu darbību, lai pēc iespējas operatīvi likvidētu negaisa radītās sekas un vilcienu kustību varētu atjaunot. Vēja ietekmē tika pārrautas un sabojātas arī elektrolīnijas vairāku kilometru garumā un tika veltīti ievērojami darbinieku resursi šo traucējumu pēc iespējas drīzai novēršanai.

07

SOCIĀLĀ
IETEKME

Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība

3-3

Darbinieku mainība

401-1

“Latvijas dzelzceļš” koncerna personāla vadības un atalgojuma politika, kas detalizētāk aprakstīta [51. lpp.](#), nosaka, ka darbinieki ir svarīgākais LDz stratēģiskais resurss, kas rada un attīsta uzņēmuma vērtības un nodrošina tā konkurētspēju pakalpojumu tirgū. Personāla vadības procesi LDz tiek organizēti un vadīti tā, lai uzturētu un attīstītu uzņēmuma vērtības – izaugsmi, drošību un sinerģiju – un tās izprastu un ievērotu visi darbinieki.

VAS “Latvijas dzelzceļš” un visos Koncerna uzņēmumos tiek īstenota taisnīga un normatīvajiem aktiem atbilstoša attieksme pret darbiniekiem, tiek veidota droša un veselībai nekaitīga darba vide un uzņēmums rūpējas par darbinieku fizisko un sociālo labklājību. LDz ir atbildīgs darba devējs, kas nodrošina saviem darbiniekiem tādas sociālās garantijas, kas stiprina to darba stabilitātes un sociālās aizsargātības izjūtu. LDz personāla vadības un atalgojuma politikā ir definēti šajā jomā sasniedzamie mērķi, tostarp, nodrošināt darbiniekiem adekvātu un konkurētspējīgu darba samaksu par viņu darbu un ieguldījumu, veicināt nozīmīgu kompetenču attīstību, tādējādi ilgtermiņā uzlabojot arī darba efektivitāti un produktivitāti.

Darba attiecības izbeigušo darbinieku skaits, t.sk., pensionējušies darbinieki

275

izbeidza darba attiecības

37

pensionējušies darbinieki

53

optimizācijas rezultātā
samazināto štata vietu

Jaunie darbinieki 2023.gadā

līdz 20 gadiem

4

2

2

20–29 gadi

36

30

6

30–39 gadi

58

41

17

40–49 gadi

39

28

17

50–59 gadi

53

30

23

60 gadi un
vairāk

31

22

9

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

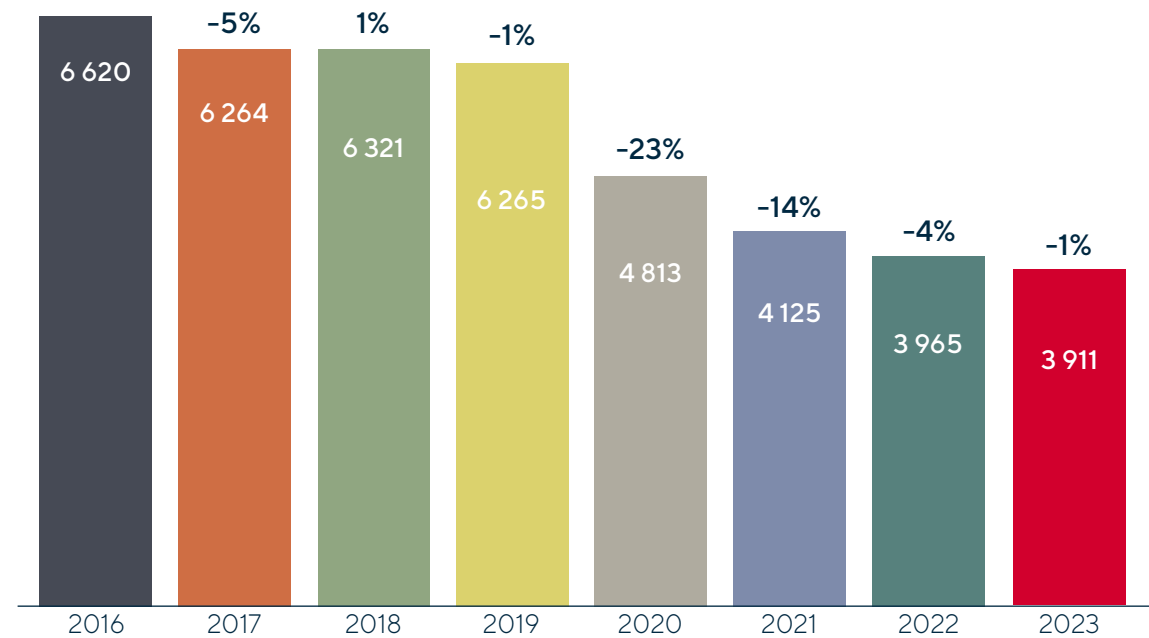
Atbrīvotie darbinieki

Kopējā darbinieku mainība 2023.gadā: **257/3945 = 6,5%**
Kopējā darbinieku mainība 2022.gadā: 308/4037 = 7,6%

Darbinieku skaita izmaiņas (pēc to skaita katra gada 31.decembrī)

Sociālā aizsardzība

Bez valsts likumdošanā noteiktajām sociālajām garantijām ikvienam LDz darbiniekam, atbilstoši starp Koncerna uzņēmumiem un Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrības noslēgtajam Darba koplīgumam ir ieviestas papildu garantijas.

Bērna kopšanas atvaļinājums

401-3

devušies

26

11

15

atgriezušies

45

13

32

Darbā 12 mēnešus pēc atgriešanās no bērnu kopšanas atvaļinājuma bija nodarbināti 28 darbinieki – 4 vīrieši un 24 sievietes (2022.gadā – 30 darbinieki – 8 vīrieši un 22 sievietes).

Darba drošība un arodveselība

403-1; 403-2; 403-3; 403-4; 403-5; 403-6; 403-7; 403-8

Lai darba vide būtu droša visiem strādājošajiem, VAS “Latvijas dzelzceļš” ievēro Latvijas Republikas normatīvo aktu prasības šajā jomā, kā arī uzņēmums ir izstrādājis saistošus iekšējos normatīvos dokumentus – Darba aizsardzības politiku un Darba aizsardzības sistēmu.

Politikas mērķis ir noteikt Koncerna darba aizsardzības pārvaldības principus un rīcības virzienus, ievērojot darba aizsardzības jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasības, lai radītu un nodrošinātu darbinieku dzīvībai un veselībai drošu un nekaitīgu darba vidi.

Par Darba aizsardzības politikas īstenošanu un valsts līmeņa normatīvā regulējuma ievērošanu uzņēmumā ir atbildīga VAS “Latvijas dzelzceļš” Tehniskā inspekcija, kuras pienākums ir gan kontrolēt un uzraudzīt, kā tiek ievēroti darba drošības noteikumi, gan arī sniegt rekomendācijas, lai pastāvīgi uzlabotu darba aizsardzību uzņēmumā.

VAS “Latvijas dzelzceļš” Darba aizsardzības politika un Darba aizsardzības sistēma ietver organizatorisko struktūru, pienākumu sadali, darba vides iekšējo uzraudzību, plānošanu un darba vides riska novērtēšanu, kā arī nosaka konkrētus pasākumus, lai sasniegtu izvirzītos mērķus darba aizsardzībā.

Lai attīstītu darba drošību kā prioritāro vērtību gan ikvienā pamatdarbības posmā, gan mijiedarbībā ar sabiedrību, 2023.gada oktobrī VAS “Latvijas dzelzceļš” pievienojās sociālajai iniciatīvai “Misija Nulle”, apņemoties ievērot un nodrošināt augstākus darba drošības standartus un rūpes par saviem darbiniekiem. Pievienošanās šai iniciatīvai dod iespēju konsultācijām ar jomas ekspertiem un pieredzes apmaiņu ar citiem šīs iniciatīvas biedriem – vairāk nekā 90 Latvijas darba devēju, uzņēmēju un institūciju pārstāvjiem, risinot jautājumus par drošu darba vidi.

Darba vietu veiktās pārbaudes 2023.gadā

Struktūrvienība	Pārbažu skaits	2022.gads
 Ģenerāldirekcija	18	0
 Sliežu ceļu pārvalde	41	129
 Elektrotehniskā pārvalde	44	90
 Nekustamā īpašuma pārvalde	13	31
 Vilcienu kustības pārvalde	26	12
 Vagonu apkopes distance	15	20
	157	282

Šo darba vides iekšējās uzraudzības pārbaūžu rezultātā tika atklātas un novērstas vairākas neatbilstības, piemēram, ķīmisko vielu vai to maisījumu glabāšana nemarkētā iesaiņojumā, kā arī atsevišķās darba vietās nebija pieejamas ķīmisko vielu drošības datu lapas un nebija rakstiska apliecinājuma tam, ka darbinieki ir iepazīstināti ar drošības datu lapām.

LDz Tehniskās inspekcijas darba aizsardzības nodaļa veic darba aizsardzības prasību atbilstības kontroli, gan organizējot darba vides iekšējās uzraudzības pārbaudes, gan veicot nelaimes gadījumu darbā un gandrīz notikušo nelaimes gadījumu darbā vispusīgu un godīgu izmeklēšanu, lai noskaidrotu cēloņus un izdarītu secinājumus ar mērķi uzlabot darba drošību un nepieļaut šādu gadījumu atkārtosanos nākotnē.

Jautājumos, kas saistīti ar darba aizsardzību, tiek iesaistītas uzticības personas, tiešie vadītāji un struktūrvienību vadītāji. Konsultējoties ar darbiniekiem, tiek veikta darba vides risku novērtēšana un preventīvo pasākumu, kuri var ietekmēt darbinieku veselību un drošību, plānošana un ieviešana, tādējādi uzlabojot darba vidi un mazinot arodsaslimšanas. Darba aizsardzības speciālisti un atbildīgās personas darba aizsardzībā veic instruktāžu un apmācību plānošanu un organizēšanu darba aizsardzības jautājumos, kā arī informē darbiniekus par darba vides risku novērtēšanu, nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas rezultātiem un citiem jautājumiem.

Pirms darba tiesisko attiecību uzsākšanas, kā arī pirms jaunu procesu un iekārtu lietošanas uzsākšanas, ikviens darbinieks tiek atbilstoši apmācīts un instruēts. Tiek sagatavoti un darbiniekiem izsniegti vai darba vietās izvietoti darba aizsardzības informatīvi skaidrojošie materiāli, maketi, shēmas u.c.

VAS "Latvijas dzelzceļš" visiem darbiniekiem apmaksā veselības apdrošināšanas polisi un obligāto veselības pārbaudi, kā arī nodrošina strādājošos ar visiem amata pienākumu veikšanai nepieciešamajiem darba aizsardzības līdzekļiem. Savukārt ar dažādiem iekšējās komunikācijas paņēmieniem, darbiniekiem tiek regulāri atgādināts gan par veselīga dzīvesveida priekšnosacījumiem, gan iespējām novērst riskus, kas saistīti ar drošību darba vidē.

Nelaimes gadījumi darba vietā

403-9; 403-10

2023.gadā "Latvijas dzelzceļš" darba vides faktoru iedarbības rezultātā notika 6 nelaimes gadījumi darbā, kuros cietuši 6 darbinieki (1 nelaimes gadījuma rezultātā darbinieks gājis bojā).

Notikušo nelaimes gadījumu darbā izmeklēšana veikta atbilstoši 25.08.2009. Ministru kabineta noteikumu Nr.950 "Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība" prasībām. Piecos negadījumos cietušajiem nebija iestājušies smagi veselības traucējumi, tādēļ izmeklēšanu veica darba devējs – VAS "Latvijas dzelzceļš". Tika sagatavoti nepieciešamie dokumenti, saskaņoti ar Valsts darba inspekcijas (VDI) amatpersonu un iesniegti VDI.

No pieciem notikušajiem nelaimes gadījumiem darbā, kuriem nebija smagu seku, vienā negadījumā traumas iemesls bija paslīdēšana uz apledojušas virsmas, bet divos gadījumos tika izmežģīta un salauzta potīte, neveikli liekot kāju. Vienā gadījumā darbiniekam tika konstatēta saslimšana ar Laima boreliozes infekciju pēc ērces koduma, bet viens darbinieks guva sasitumu, krītot uz muguras, kad, ar gulšņu knaiblēm velkot no zemes nolietoto koka brusu, nenovērtēja savu fizisko un satveršanas spēku.

Viens darbinieks – sliežu ceļu montieris nāvīgi tika traumēts, veicot dzelzceļa pārmiju attīrīšanu no sniega. Darba vietā bija norīkots signālists, kurš savlaicīgi nebrīdināja pārinieku par vilciena tuvošanos, kā rezultātā darbinieks gāja bojā pēc sadursmes ar ritošo sastāvu.

Negadījumu, kura rezultātā iestājās darbinieka nāve, izmeklē Valsts policija un Valsts darba inspekcijas (VDI) amatpersona, iesaistot LDz nozīmēto pārstāvi.

- Ar darbu saistītu traumu izraisītu nāves gadījumu skaits = 1 un īpatsvars = **0,2**;
- Ar darbu saistītu traumu ar augstu kaitējuma pakāpi (izņemot nāves gadījumus) skaits = 0 un īpatsvars = **0**;

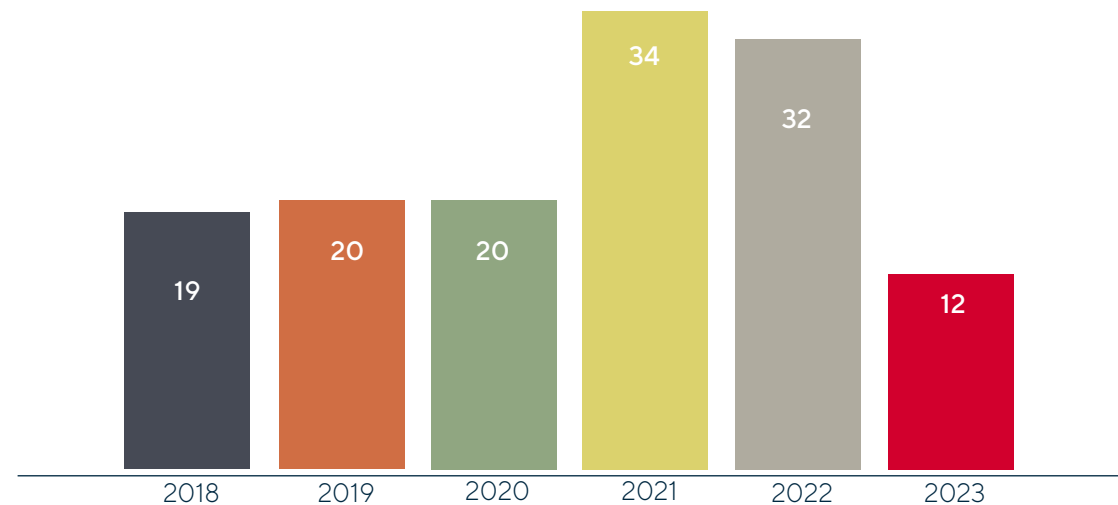
- Reģistrējamu ar darbu saistītu ievainojumu (recordable work-related injury) skaits = 6 un to īpatsvars = **0,9**.

*LDz tiek nodarbināti tikai uzņēmuma darbinieki un šajā statistikā ir iekļautas tikai LDz darbinieku darba stundas.

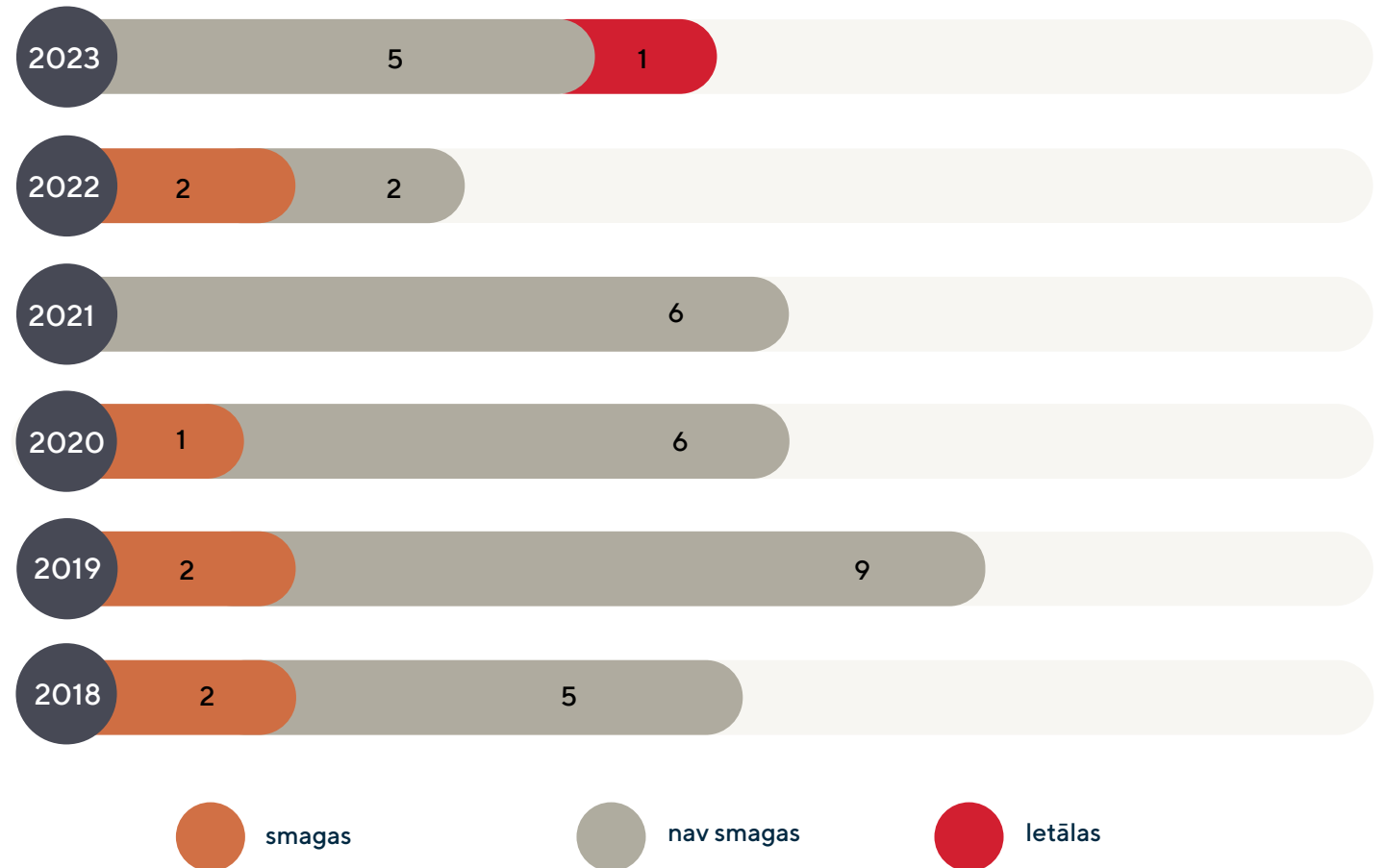
Darbs dzelzceļa nozarē atsevišķām profesijām ir fiziski smags un sarežģīts, un ik gadu uzņēmuma darbiniekiem tiek konstatētas arodsaslimšanas, kas iegūtas, pildot darba pienākumus. Visbiežāk arodsaslimšanas tiek konstatētas tiem darbiniekiem, kuri ikdienā veic fizisku darbu un biežākie faktori, kuri ilgstošas iedarbības rezultātā izraisa arodsaslimšanas ir fiziska pārslodze, vibrācija, piespiedu pozas, muguras muskuļu sasprindzinājums un biežas ķermeņa rotācijas.

2023.gadā VAS "Latvijas dzelzceļš" arodsaslimšanas apstiprinātas kopumā 12 darbiniekiem, un tas ir par 20 gadījumiem mazāk nekā 2022.gadā.

Arodslimību kopskaita dinamika VAS "Latvijas dzelzceļš"

Nelaimes gadījumos cietušo darbinieku skaita dinamika un sadalījums pēc gūto traumu smaguma

Diskriminācijas gadījumi

406-1

Pārskata gadā nav bijuši diskriminācijas incidenti uzņēmumā (arī iepriekšējos gados tādi nav bijuši). VAS "Latvijas dzelzceļš" ievēro nediskriminēšanas principus, nodarbinot dažāda vecuma, dzimumu un tautību iedzīvotājus.

3-3

Darbinieku izaugsme

Koncerna personāla un atalgojuma politika nosaka, ka uzņēmums atbalsta darbinieku profesionālo attīstību, nodrošinot viņiem mācību un izaugsmes iespējas, kas ceļ darbinieku profesionalitāti un veicina lojalitātes veidošanos.

404-2; 404-1

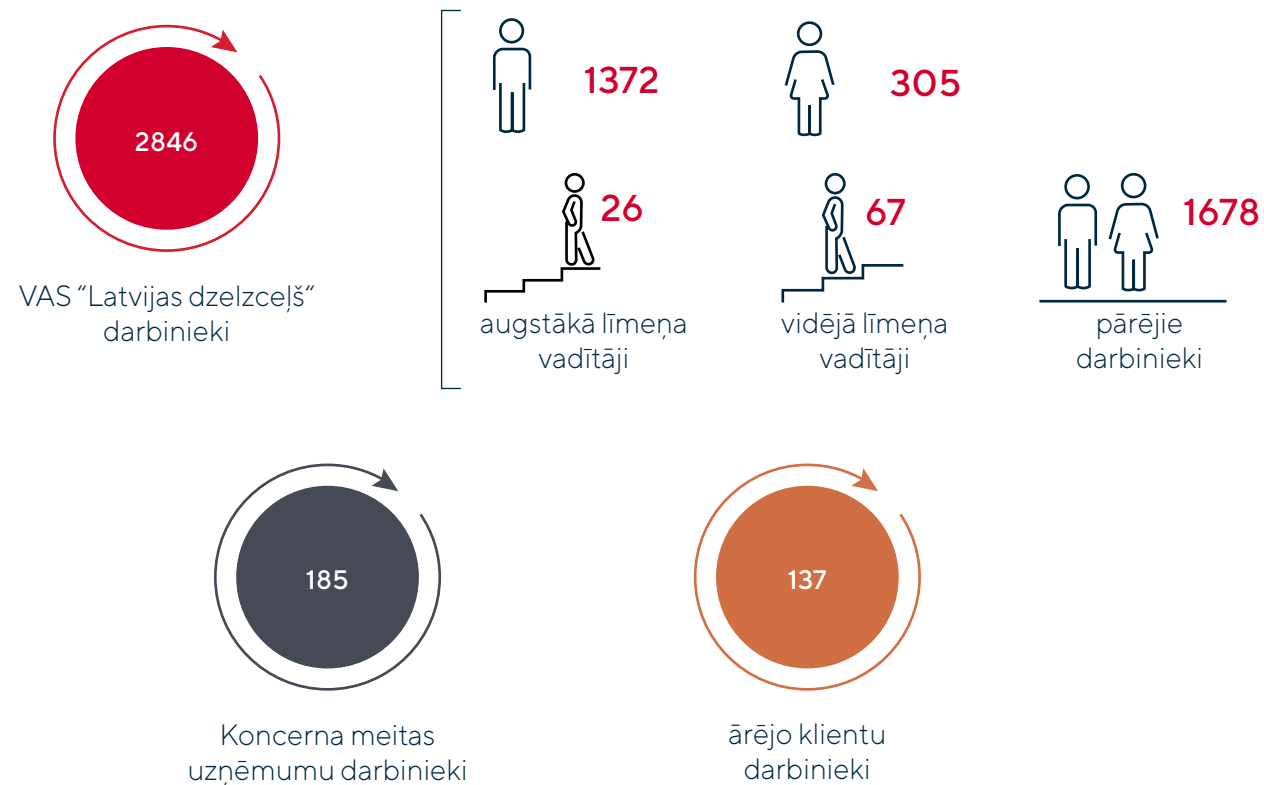
LDZ Mācību centra darbība

Nozīmīga loma darbinieku izglītošanā ir LDZ Mācību centram, tāpēc šī mācību iestāde tiek attīstīta, lai tā nodrošinātu augsta līmeņa izglītības programmas Koncerna darbiniekiem un ārējiem klientiem.

LDZ Mācību centrs 2023.gadā

LDZ Mācību centrs nodrošinājis apmācības 33 546 dalībniekstundu apmērā (2022.gadā – 42 573 dalībniekstundu apmērā). Pārskata gadā netika apkopoti dati par vidējo apmācību stundu skaitu dalījumā pa dzimumiem un darbinieku kategorijām.

Kopumā apmācīti **3168** izglītojamie (2022.gadā – 3775), no kuriem:

2023.gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, prioritāras ir bijušas mācības, kas saistītas ar dzelzceļa satiksmes drošības nodrošināšanu, bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību, drošas darba vides veidošanu un uzturēšanu.

Pārskata gadā tika īstenotas neformālās izglītības programmas un semināri, nodrošināts kvalifikācijas apstiprināšanas eksaminācijas process pirmās klases vagonu apskatītājiem – remontētājiem, nodrošināta dzelzceļa speciālistu apmācības un eksaminācijas sistēmas darbība.

Cilvēkresursu vadības risku mazināšanai uzņēmumā 2023.gada nogalē īstenota moduļu apmācība vidējā līmeņa vadītājiem, nodrošinot vadītāja darbam nepieciešamo kompetenču pilnveidi:

- apmācīti **18** vidējā līmeņa vadītāji 11 moduļprogrammās.

Lai nodrošinātu LDz ar atbilstošas kvalifikācijas dzelzceļa speciālistiem, LDz Mācību centrs 2023.gadā organizēja mācības tiem dzelzceļa speciālistiem, kuriem bija vēlme pilnveidot savas zināšanas un prasmes vilces līdzekļu ekspluatācijas, to agregātu apkopes un remonta jautājumos.

- **7** dzelzceļa speciālisti veiksmīgi nokārtoja kvalifikācijas eksāmenu Daugavpils tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā, iegūstot valsts atzītu izglītības dokumentu ar kvalifikāciju “lokomotīvu saimniecības tehniķis”

LDz Mācību centrs aktīvi iesaistījās jauno darbinieku integrācijas procesā.

- 2023.gadā **58** jaunie uzņēmuma darbinieki piedalījās “Jauno darbinieku dienā”, stiprinot jauno darbinieku piederību un lojalitāti uzņēmumam, nodrošinot iesaisti kolektīvā un paaugstinot viņu personiskā komforta līmeni.

Nodrošinot dzelzceļa satiksmes drošību reglamentējošo normatīvo aktu prasību izpildi, LDz Mācību centrs uztur LDz IS “Eksaminācijas sistēma” darbību, kas paredzēta dzelzceļa speciālistu apmācībai un eksaminācijai.

- 2023.gadā **846** dzelzceļa speciālisti apstiprināja savas zināšanas un kvalifikāciju darba pienākumu veikšanai.

Karjeras novērtējums un karjeras attīstības pasākumi

Ikvienam VAS “Latvijas dzelzceļš” darbiniekam ir iespēja veidot karjeru kādā no struktūrām, un, iesaistoties Personāla direkcijai, tiek novērtēta gan nodarbināto profesionālā kvalifikācija, gan personīgā vēlme pilnveidot savas profesionālās prasmes un kompetences.

Pamatojoties uz LDz iekšējiem normatīvajiem aktiem, pirms speciālistu un vadītāju līmeņa darbinieku pārcelšanas citā amatā ir jāveic karjeras attīstības pārrunas. Karjeras attīstības pārrunu rezultāti tiek apkopoti atzinumos vai kopsavilkumos un tiek izmantoti kā pamatojums vērtējamā darbinieka pārcelšanai/nepārcelšanai amatā vai citam karjeras attīstības mērķim. Nepieciešamības gadījumā papildus tiek izveidots individuāls attīstības plāns ar konkrētiem uzdevumiem un termiņiem kompetenču pilnveidošanai un šajā plānā noteiktā perioda beigās jānotiek atkārtotām pārrunām.

46

darbiniekiem veiktas karjeras attīstības pārrunas (2022.gadā – 43 darbiniekiem), kuru rezultātā:

- 6 attīstības pārrunas ar mērķi novērtēt motivāciju mācīties un pārbaudīt nepieciešamību darba pienākumu veikšanai apgūt/pilnveidot angļu valodas prasmes
- 5 karjeras attīstības pārrunas ar mērķi pārcelt vadītāja amatā
- 15 karjeras attīstības pārrunas ar mērķi pārcelt speciālista vai inženiera amatā
- 4 attīstības pārrunas ar mērķi veikt Individuālo attīstības plānu izpildes pārbaudi
- 16 darbiniekiem veiktas pārrunas saistībā ar norīkošanu apmācībai mācību programmā “Vadītāju akadēmija 2022”

Šobrīd LDz nenodrošina atbalsta programmas darbiniekiem darba attiecību pārtraukšanai pensijas vai atlaišanu gadījumos.

Sabiedrība Satiksmes drošība

3-3

Dzelzceļa drošības uzlabošana

416-1; 416-2

Viena no stratēģiskajām uzņēmuma prioritātēm ir gājēju un citu satiksmes dalībnieku drošība dzelzceļa tuvumā, tādējādi Satiksmes drošības politika ir viena no būtiskajām LDZ politikām.

VAS "Latvijas dzelzceļš" 2023.gadā turpināja veikt mērķtiecīgus ieguldījumus dzelzceļa drošības uzlabošanā.

LDZ 2023.gadā turpināja sadarbību ar Valsts policiju un pēc Pārbrauktuļu vadības centra dežurantu sniegtās informācijas Valsts policijai tika nosūtīti aptuveni 120 iesniegumi par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu saistībā ar autovadītāju ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu uz dzelzceļa pārbrauktuvē. Valsts policijai pārskata periodā ir nosūtīti arī aptuveni 110 iesniegumi par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu par pārbrauktuves ierīču bojājumiem.

Satiksmes drošības pārkāpumu jomā pārskata gadā, tāpat kā 2022.gadā, nav konstatēti pārkāpumi un uzņēmumam nav piemēroti sodi vai sankcijas.

VAS "Latvijas dzelzceļš" jau vairākus gadus īsteno informatīvus pasākumus, pievēršot sabiedrības uzmanību dzelzceļa drošības problemātikai, kā arī izglīto bērnus un jauniešus par jautājumiem, kas saistīti ar drošību dzelzceļa tuvumā. Plašāk par šiem pasākumiem aprakstīts nodaļā "Sabiedrības izglītošana" [87.lpp.](#)

2023.gadā veiktie pasākumi satiksmes drošības uzlabošanai:

Dzelzceļa pārbrauktuve posmā Ķemeri – Tukums I (Durbes ielā) aprīkota ar automātiskajām barjerām ar attālināto kontroli un video novērošanas sistēmu

Gājēju pāreja posmā Dubulti – Sloka (pieturas punktā "Pumpuri") aprīkota ar gaismas un skaņas signalizāciju

Gājēju pāreja posmā Olaine – Cena (pieturas punktā "Dalbe") aprīkota ar gaismas un skaņas signalizāciju

Gājēju pāreja posmā Sarkandaugava – Mangaļi (Gaujienas ielā) aprīkota ar gaismas un skaņas signalizāciju

Gājēju pāreja stacijā "Ziemeļblāzma" aprīkota ar gaismas un skaņas signalizāciju

Gājēju pāreja stacijā "Mangaļi" aprīkota ar gaismas un skaņas signalizāciju

NelaiMes gadījumi uz dzelzceļa

2023.gadā uz dzelzceļa slīdēm kopumā ir notikuši 16 negadījumi, kuros iesaistīts kustībā esošs ritošais sastāvs un gājējs. Negadījumos kopumā gāja bojā 11 cilvēki, bet traumēti tika pieci cilvēki. Tostarp, 2023.gadā negadījumi, kas klasificēti kā pašnāvība vai tās mēģinājumi, ir fiksēti deviņas reizes, no kurām septiņi negadījumi bija ar letālu iznākumu un divos negadījumos cilvēki tika smagi traumēti.

Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 11.maija Direktīvas (ES) 2016/798 par dzelzceļa drošību un 02.06.2020 MK noteikumu Nr.334 “Dzelzceļa satiksmes negadījumu klasifikācijas, izmeklēšanas un uzskaites kārtība”, negadījumu statistikā netiek iekļauti tie gadījumi, kad cilvēki apzināti izraisa sadursmi ar vilcienu (pašnāvība vai tās mēģinājums).

Veicot notikušo nelaiMes gadījumu analīzi, secināts, ka pārskata gadā trīs negadījumos, kuros bojā gāja trīs cilvēki, šīs personas atradās slīžu ceļu zonā, neievērojot drošības noteikumus un bija gulējušas uz slīžu ceļiem. Trīs citos negadījumos, kuros trīs cilvēki tika traumēti, personas atradās nedrošā attālumā no kustībā esoša ritošā sastāva. Viens negadījums, kurā bojā gāja cilvēks – LDz darbinieks – notika, veicot darba pienākumus uz slīžu ceļiem. Šī nelaiMes gadījuma apstākļi plašāk ir aprakstīti nodaļā “Darba drošība un arodveselība” [79.lapā](#).

Biežākie negadījumu iemesli

	Atrašanās slīžu ceļu zonā, neievērojot piesardzības noteikumus	Cilvēks gulēja slīžu ceļu zonā: 3 negadījumos 3 bojā gājuši cilvēki	5 negadījumos cietušo ārējās pazīmes liecināja par atrašanos alkohola reibumā
	Atrašanās nedrošā attālumā no kustībā esoša ritošā sastāva	3 negadījumos 3 traumēti cilvēki	
	NelaiMes gadījums darbā	Veicot darba pienākumus uz slīžu ceļiem, bojā gājis viens VAS “Latvijas dzelzceļš” darbinieks	

Pārskata gadā 2 cilvēki gāja bojā dzelzceļa staciju teritorijās, bet ceļu posmos notika 5 negadījumi, no kuriem 2 gadījumos cilvēki gāja bojā un 3 tika smagi traumēti.

Gaišajā diennakts laikā ir notikuši 2 negadījumi, bet tumšajā diennakts laikā – 5 no visiem pārskata gadā notikušajiem negadījumiem.

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

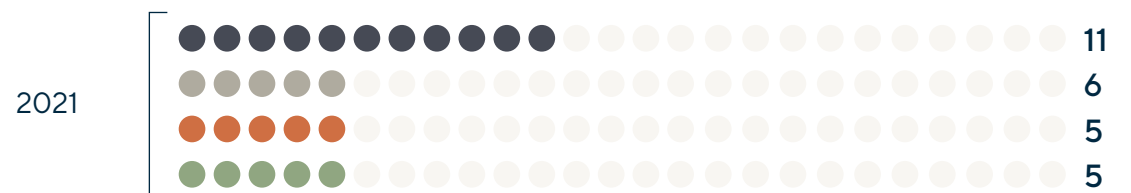
VIDES
IETEKME

**SOCIĀLĀ
IETEKME**

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Dzelzceļa negadījumos cietušie

nopietnos negadījumos traumēto cilvēku skaits

cietušie

bojā gājušie

pašnāvība vai pašnāvības mēģinājums

Sabiedrības izglītošana

3-3; 413-1

Izglītošana dzelzceļa drošības jautājumos

Pēdējo 10 gadu laikā dzelzceļa negadījumos Latvijā bojā ir iet vidēji 18 cilvēki gadā un lielākā daļa nelaimes gadījumu notiek neuzmanīgas rīcības vai pārgalvīgas uzvedības dēļ. Lai izglītotu iedzīvotājus par drošu dzelzceļa sliežu šķērsošanu un mazinātu dzelzceļa negadījumos cietušo un bojā gājušo skaitu, VAS "Latvijas dzelzceļš" jau vairāk kā desmit gadus īsteno informatīvus pasākumus, atgādinot iedzīvotājiem par svarīgākajiem drošības noteikumiem, kas jāievēro, atrodoties dzelzceļa sliežu tuvumā vai šķērsojot tās.

2023.gadā VAS "Latvijas dzelzceļš" uzsāka gatavošanos jaunai drošības kampaņai, kuras mērķis būs pievērst uzmanību dzelzceļa negadījumu problemātikai. Kampaņas, kuras nosaukums būs "Dzelzceļa spoki brīdina!", aktīvā fāze plānota 2024.gada pavasarī, taču jau 2023.gadā LDz sadarbībā ar Latvijas māksliniekiem strādāja pie animācijas īsfilmu seriāla radīšanas un šajā procesā aktīvi tika iesaistīti bērni un jaunieši. LDz pārskata gadā organizēja divus zīmējumu konkursus – "Uzzīmē vilcienu" un "Uzzīmē nāvējošos palīgus", kuros ikviens bērns un jauniešis tika aicināts radoši izpausties, savos zīmējumos attēlojot vilcienus vai lokomotīves, tālrūni, austiņas un skrejriteni. Tādējādi bērnu un jauniešu auditorijai tika papildu atgādināts par drošību dzelzceļa tuvumā un atsaucība konkursos bija ievērojama – kopumā tika saņemti 2 569 mākslas darbi no visas Latvijas, un deviņi no šiem zīmējumiem tika iedzīvināti jaunajās animācijas īsfilmās.

VAS "Latvijas dzelzceļš" regulāri organizē arī Drošības stundas mācību iestādēs, lai pēc iespējas plašāk izskanētu aicinājums dzelzceļa tuvumā būt īpaši vērīgiem un piesardzīgiem. 2023.gadā LDz speciālisti Drošības stundas pasniedza 164 klasēm gan skolās, gan pirmsskolas izglītības iestādēs visā Latvijā, kur ar drošas sliežu šķērsošanas noteikumiem iepazinās 3304 bērni un jaunieši. Šajās drošības stundās bērni un jaunieši tiek apmācīti, kā pareizi un droši uzvesties dzelzceļa tuvumā un vilcienā, kā arī uzzina daudz interesanta par dzelzceļu.

Visa aktuālā informācija par drošību ir izvietota arī VAS "Latvijas dzelzceļš" tīmekļa vietnē www.dzirdiredzidzivo.lv

Nozares jauno profesionāļu izaugsmes veicināšana

LDz-2

VAS "Latvijas dzelzceļš" jau vairākus gadus cieši sadarbojas ar profesionālās un augstākās izglītības iestādēm, veicinot jauno nozares speciālistu izglītošanu un piesaisti darbam gan uzņēmumā, gan dzelzceļa nozarē kopumā.

Starp ilggadējiem LDz sadarbības partneriem ir Rīgas Tehniskā universitāte, kā arī Rīgas un Daugavpils profesionālās izglītības iestādes, kur tiek apmācīti jaunie dzelzceļa jomas speciālisti.

2023.gadā sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes Mašīnzinību, transporta un aeronautikas fakultātes Transporta institūtu, Rīgas Valsts tehnikumu, Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu un citām izglītības iestādēm LDz organizēja mācību prakses 72 šo izglītības iestāžu studentiem un audzēkņiem. Tāpat pārskata gadā LDZ Mācību centrs organizēja 5 informācijas dienas Rīgas Valsts tehnikuma Dzelzceļa elektrolīniju mehāniķa, Dzelzceļa transporta automātikas, telemehānikas un sakaru tehniķa un Sliežu ceļa tehniķa specialitāšu 1.kursa audzēkņiem, tādējādi padziļinot izpratni par viņu nākotnes profesiju.

Lai sekmētu jauniešu iesaisti dzelzceļa nozarē un popularizētu dzelzceļam raksturīgās profesijas, LDz iesaistās arī karjeras izglītības programmā skolēniem "Ēnu diena". 2023.gadā skolēniem bija iespēja "ēnot" 11 dažādu dzelzceļa profesiju pārstāvjus Rīgā un Daugavpilī, un Ēnu dienā kopumā piedalījās 21 skolēns.

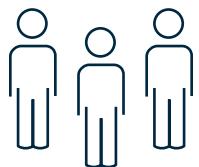
Vēsturiskā mantojuma saglabāšana

LDz-3

VAS "Latvijas dzelzceļš" ne tikai rūpējas par esošās dzelzceļa infrastruktūras kvalitāti, drošību un attīstību, bet arī saglabā tās dzelzceļa vēstures liecības, kas stāsta par dzelzceļa nozares vēsturi Latvijā no tās pirmsākumiem, kas meklējami 19.gadsimta otrajā pusē.

Galvenais dzelzceļa nozares mantojuma glabātājs ir Latvijas dzelzceļa vēstures muzejs, kura ekspozīcijas atrodas Rīgā, Uzvaras bulvārī 2a, un Jelgavā, Stacijas ielā 3. Muzeja darbība balstās uz Muzeja nolikumu un Vidēja termiņa attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam.

Muzejs lepojas ar plašāko ritošā sastāva kolekciju Baltijā un rūpējas par visdažādāko dzelzceļa vēstures liecību saglabāšanu. Muzeja kolekcijas regulāri tiek papildinātas, gan pašam muzejam uzmeklējot un iegādājoties dažādus priekšmetus, gan arī saņemot dāvinājumus no dzelzceļa nozares entuziastiem. Muzejā ir apskatāms Baltijā lielākais un modernākais dzelzceļa makets mērogā 1:87. Makets ir 44 m² liels un unikāls ar to, ka vairums detaļu ir roku darbs, tas tapis vairāku gadu garumā, iesaistoties dzelzceļa modelisma entuziastiem no Latvijas un ārvalstīm.

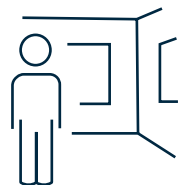

muzeja apmeklētāji

31 909**2023.gadā**

26 813

2022.gadā

muzeja krājuma vienības

20 551**2023.gadā**

20 513

2022.gadā

no biļetēm iegūtie
muzeja ienākumi**71 640,50 eiro****2023.gadā**

57 074,00 eiro

2022.gadā

6

izstādes

9 889

apmeklētāji

2023.gadā

5

izstādes

17 566

apmeklētāji

2022.gadā

509ekskursijas
un nodarbības**6 773**

apmeklētāji

2023.gadā

472

ekskursijas
un nodarbības

7 130

apmeklētāji

2022.gadā

A blurred freight train moving on tracks with gravel in the foreground.

08

EKONOMISKĀ
IETEKME

Infrastrukturā efektīva pārvaldība, modernizācija un attīstība

3-3

VAS “Latvijas dzelzceļš” ir viens no lielākajiem uzņēmumiem Latvijā, kas ar savu saimniecisko darbību sniedz vērā ņemamu ieguldījumu valsts tautsaimniecībā un nodrošina dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu pasažieru un kravu pārvadājumiem. LDz galvenais uzdevums ir valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšana un drošu, augstas kvalitātes un efektīvu dzelzceļa pakalpojumu nodrošināšana Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs.

Atbilstoši Dzelzceļa likumam, VAS “Latvijas dzelzceļš” sniedz publiskās lietošanas dzelzceļa minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkārtējās vides vietām, pakalpojumu, kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumus, elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus, elektronisko sakaru pakalpojumus, kā arī citus pakalpojumus.

VAS “Latvijas dzelzceļš” darbojas saskaņā ar 14.07.2021. LDz padomes apstiprināto Vidēja termiņa darbības stratēģiju 2021.–2025. gadam un tās īstenošanas Rīcības plānu. Savukārt “VAS “Latvijas dzelzceļš” koncepcija infrastruktūras attīstībai 2021.–2035.gadam”, ietver patreizējo dzelzceļa infrastruktūras un ar to saistīto LDz darbības aspektu aprakstu un ieskicē Latvijas dzelzceļa stratēģiskās attīstības vīziju un tās būtiskākos virzienus, kas tieši atspoguļojas Latvijas dzelzceļa vidēja termiņa darbības stratēģijā, uz infrastruktūras attīstību un modernizāciju vērstajos projektos.

2023.gadā netika atrisināts jautājums par Indikatīvā dzelzceļa infrastruktūras pārvaldības plāna apstiprināšanu Ministru kabinetā, tomēr tiek plānots, ka plāns tiks apstiprināts 2024. gada sākumā. Tas ir būtiskākais politikas plānošanas dokuments attiecībā uz dzelzceļa infrastruktūras attīstību un tās nodrošināšanu tautsaimniecības vajadzībām, un no tā ir atkarīga LDz tālākās attīstības stratēģijas un iekšējo plānošanas dokumentu izstrāde, tostarp, Vidēja termiņa darbības stratēģijas aktualizēšana vai jaunas stratēģijas izstrāde.

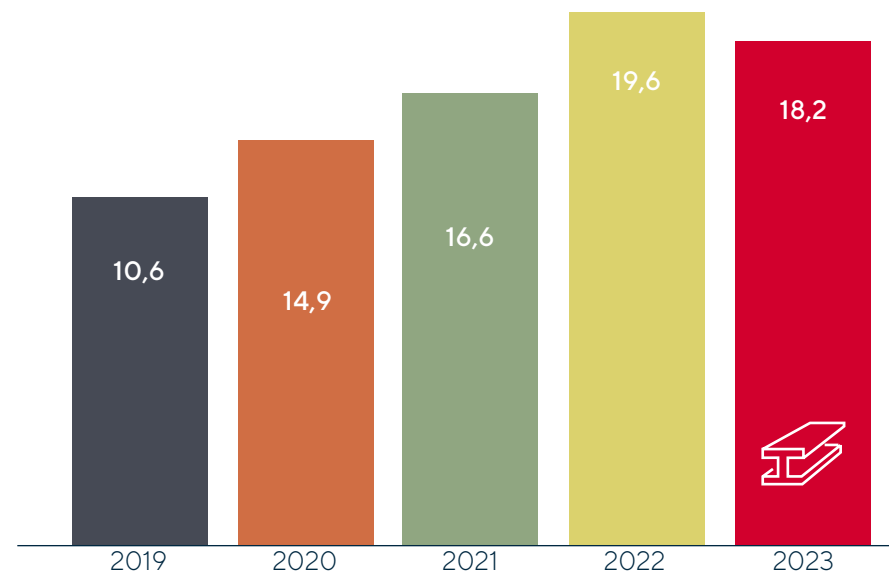
Investīcijas infrastruktūrā un pakalpojumu attīstībā

203-1

VAS “Latvijas dzelzceļš” kā publiskās lietošanas infrastruktūras pārvaldītāja uzdevums ir nodrošināt ilgtspējīgā dzelzceļa sistēmas finansējuma modeli balstītu, klientu mobilitātei un Eiropas dzelzceļa pamattīkla prasībām atbilstošu dzelzceļa infrastruktūras izveidi un uzturēšanu, atjaunošanu un attīstību, īstenojot efektīvu tā rīcībā esošo resursu pārvaldību un nodrošinot pilna dzelzceļa pakalpojuma cikla darbību visā valsts teritorijā.

Lai fiksētu sliežu ceļu kvalitāti un lemtu par nepieciešamajiem uzlabojumiem, ik gadu tiek veiktas vairākas pārbaudes. Sliežu ceļa stāvokļa novērtējums tiek izteikts ar vidējo atzīmi, kuru iegūst, dalot pārbaudāmā iecirkņa kopējo ballu summu ar pārbaudīto kilometru skaitu. Saskaņā ar veiktajām pārbaudēm sliežu ceļu kvalitāte Latvijā ilgstoši atbilst novērtējumam “teicami”. 2023.gadā vidējais ballu skaits bija 18,2 un tas ir par 1,4 ballēm mazāk nekā 2022.gadā, kad vērtējums bija 19,6 balles. Šāds kvalitātes rādītājs noturēts, pateicoties ieguldījumiem infrastruktūrā, nodrošinot tās kvalitāti, drošumu un konkurētspēju.

Sliežu ceļu kvalitātes vērtējums ballēs

PRIEKŠVĀRDS

PAR PĀRSKATU

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
PĀRVALDĪBA

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

2023.gadā veiktās investīcijas infrastruktūras attīstībā

Kopā 2023.gadā attīstībā ieguldīti 51 337 100 EUR
(2022. gadā ieguldīti 6 881 300 EUR)

ES fondu un programmu līdzfinansētie projekti

Īstenojot savas pamatdarbības mērķi – dzelzceļa infrastruktūras uzturēšana un attīstīšana, VAS “Latvijas dzelzceļš” pastāvīgi plāno infrastruktūras uzlabošanu un modernizāciju, tostarp piesaistot arī Eiropas Savienības fondu finansējumu. Plašāk šie projekti aprakstīti nodaļā “Dzelzceļa infrastruktūras attīstības projekti” [28. lpp.](#)

Sadarbības partneru un piegādātāju izvēle

3-3; 204-01

VAS “Latvijas dzelzceļš” kā sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs iepirkuma procedūru organizēšanā rīkojas atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumam, ievēro Iepirkumu uzraudzības biroja apstiprinātās Vadlīnijas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un Koncerna izstrādātos iepirkumu noteikumus, kā arī rīkojas saskaņā ar Koncerna sadarbības partneru biznesa ētikas kodeksu.

Iepirkumu plānu un pasūtījumu apkopošanu, iepirkuma procedūru organizēšanu un to tiesisko uzraudzību uzņēmumā veic LDz Iepirkumu birojs. Tas ievēro visus saistošos tiesību aktus, kā arī sadarbojas ar LDz Drošības direkciju, lai visi iepirkumi tiktu organizēti pēc iespējas caurskatāmi, godīgi un atklāti. Katrā LDz iepirkuma līgumā ir atsauces uz Koncerna Sadarbības partneru biznesa ētikas kodeksu, kas jāievēro abām līgumslēdzējām pusēm. Šaubu gadījumā var tikt iedarbināts Trauksmes cēlēju mehānisms, kas paredz iespēju ikvienam anonīmi ziņot par iespējamām krāpšanas, korupcijas vai interešu konflikta gadījumiem.

Iepirkumu birojs katra iepirkuma ietvaros, pirms lēmuma pieņemšanas par iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, veic pārbaudes par pretendentu, kuram būtu piešķiramas līguma slēgšanas tiesības saskaņā ar Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumu. Viena laikus tiek pārbaudīts, vai uz pretendenta piedāvāto precī nav attiecināms aizliegums importam Eiropā saskaņā ar starptautisko vai nacionālo sankciju normatīviem.

Iepirkumu birojs, īstenojot iepirkuma procedūras, ievēro atklātumu, brīvas konkurences principu, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi, kas nozīmē vienādu prasību un vērtēšanas kritēriju noteikšanu visiem pretendentiem.

Iepirkumi

Iepirkuma līgumi

463

par kopējo summu
173 752 179 eiro

2023.gadā

723

par kopējo summu
170 800 463 eiro

2022.gadā

Īstenotie iepirkumi

264

2023.gadā

261

2022.gadā

59

zaļais iepirkums*

61

zaļais iepirkums*

219

noslēgušies ar
rezultātu

Iepirkuma līgumi

90%

Iepirkumu līgumu noslēgti ar
vietējiem piegādātājiem

2023.gadā

96%

Iepirkumu līgumu noslēgti ar
vietējiem piegādātājiem

2022.gadā

*Zaļais iepirkums ir iepirkums, kur tiek izmantoti vai iepirkti videi draudzīgi un/vai pārstrādāti materiāli, vai tie satur vides sakārtošanas un ilgtspējas pasākumus

Kopumā 2023.gadā tika veikti 264 iepirkumi, no tiem 219 ir beigušies ar rezultātu un noslēgti 463 iepirkuma līgumi, tostarp 59 no iepirkumiem tika piemērots “zaļā iepirkuma” princips un šo iepirkumu ietvaros tika iegādātas tādas preces kā biroja papīrs, drukas iekārtas, datortehnika un serveri, saimniecības preces (tīrīšanas līdzekļi u.c.), spuldzes u.tml., kā arī veikti pakalpojumu, elektroenerģijas iegādes un būvniecības iepirkumi.

Būtisks iepirkumu biroja darbības priekšnoteikums ir līdzekļu efektīva izmantošana. Pateicoties pārdomātai un atbildīgai iepirkumu politikai, 2023.gadā tika iekonomēti budžeta līdzekļi 2,3 miljonu eiro jeb 1,34% apmērā. Iekonomētā summa aprēķināta, salīdzinot pabeigto iepirkumu plānoto iepirkumu summu ar faktisko iepirkumu līgumsummu.

No visiem 463 noslēgtajiem līgumiem 2023.gadā 32 līgumi ir noslēgti ar ārvalsts piegādātāju, 16 līgumi ar ārvalsts filiāli Latvijā, visi pārējie 415 bija līgumi ar Latvijas piegādātājiem. (2022.gadā no noslēgtajiem 723 līgumiem 25 līgumi ir noslēgti ar ārvalsts piegādātāju, 3 līgumi ar ārvalsts filiāli Latvijā, pārējie 695 bija līgumi ar Latvijas piegādātājiem).

Tiešā ekonomiskā ietekme

3-3; 201-1

Līdz ar Krievijas uzsāktu karu Ukrainā, kravu pārvadājumos jau iepriekšējos gados novēroto pārvadājumu apjomu kritumu papildus negatīvi sāka ietekmēt sektorālo sankciju režīms. Liela daļa sektorālo sankciju stājās spēkā pakāpeniski, un patiesā sankciju ietekme bija redzama tikai sākot ar 2022.gada 2.pusgadu, tādējādi lielāks kravu apjomu kritums bija vērojams tieši 2023.gadā. Pārskata gadā pa LDZ infrastruktūru pārvadāti 15,6 miljoni tonnu kravu (2022.gadā – 21,6 miljoni tonnu), kas ir par 27,6% mazāk nekā iepriekšējā gadā – īpaši samazinājies pārvadāto akmeņogļu, naftas produktu un minerālmēslu apjoms, kas ir tipiskākās kravas, kuras iepriekšējos gados Latvijas virzienā tikušas vestas no Krievijas un Baltkrievijas.

Tikmēr pozitīvu tendenci uzrādīja pasažieru pārvadājumu apjomi, un 2023.gadā pa dzelzceļu kopumā pārvadāti 17,134 miljoni pasažieru (2022.gadā – 15,7 miljoni pasažieru), kas ir par 9,2% vairāk nekā 2022.gadā.

Analizējot dzelzceļa pārvadājumu struktūru Latvijā, ja iepriekšējos gados dzelzceļa tīkla izmantošanā dominēja kravu pārvadājumi, tad kopš 2020.gada šī situācija ir mainījusies, un 2023.gadā pasažieru pārvadājumu daļa vilcienu kilometru izteiksmē sasniedza jau 67% no kopējiem vilcienu kilometru rādītājiem dzelzceļa tīklā. (2022.gadā pasažieru pārvadājumu daļa bija 56%.)

Pasažieru un kravu pārvadājumi pa dzelzceļu rada tiešu ekonomisko ietekmi gan uz nozari, gan valsts tautsaimniecību kopumā, taču tā kā citas nozares nedarbojas atrauti viena no otras, vienlaikus tiek radīta arī netieša ekonomiskā ietekme uz citiem tautsaimniecības sektoriem. Ievērojams kravu īpatsvars nonāk Latvijas ostās, kas nozīmē, ka dzelzceļš rada netiešu ekonomisko ietekmi arī ostu un jūras transporta nozarei un VAS “Latvijas dzelzceļš” sadarbība ar trim Latvijas lielākajām ostām ir veidojusies daudzu gadu garumā.

VAS “Latvijas dzelzceļš” visā Latvijā nodarbina vairākus tūkstošus cilvēku, tas nozīmē, ka, nodrošinot regulārus ienākumus ievērojamam iedzīvotāju skaitam, uzņēmums rada netiešu ietekmi gan uz tirdzniecības, gan pakalpojumu sektoru un citām nozarēm, kas saistītas ar patēriņu.

Ar ikgadējām sociālajām iemaksām valsts budžetā tiek radīta netieša ekonomiskā ietekme arī uz tādām nozarēm kā medicīna, izglītība, aizsardzība un citām. No uzņēmumu veiktajām sociālajām iemaksām tiek veidots valstij būtisku nozaru budžets.

Kopumā valsts budžetā nodokļos 2023.gadā VAS "Latvijas dzelzceļš" ir iemaksājis 43,11 miljonus eiro, no tiem 28,76 miljonus eiro sastādīja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, 8,72 miljonus eiro – iedzīvotāju ienākuma nodoklis, 4,47 miljonus eiro – pievienotās vērtības nodoklis un 579 tūkstošus eiro – nekustamā īpašuma nodoklis. (2022.gadā nodokļu kopējā summa bija 45 miljoni eiro).

LDz, reaģējot uz mainīgiem tirgus apstākļiem, jau iepriekšējos gados ir būtiski optimizējis savu darbību, un arī pārskata gadā turpināja īstenot izmaksu samazināšanas pasākumus, lai kļūtu par efektīvāku un konkurētspējīgāku uzņēmumu. Vienlaikus, ņemot vērā jau veikto optimizācijas pasākumus, ir sasniegts minimāli pieļaujama infrastruktūras apsaimniekošanas resursu un ieguldījumu robežlīmenis, lai nodrošinātu esošās infrastruktūras funkcionalitāti un atbilstību TEN (Dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumu) prasībām, tādēļ iespējas vēl vairāk samazināt infrastruktūras uzturēšanas izmaksas nākotnē pastāv, vienīgi pārskatot un samazinot Latvijas dzelzceļa pārvaldībā esošās dzelzceļa infrastruktūras kvantitātes un kvalitātes prasības.

2023.gada pamatdarbības izmaksas (eiro)

	2023	2022	Īpatsvars 2023. gadā %
Pamatdarbības izmaksas kopā	193 738 242	181 274 823	100%
Personāla izmaksas kopā	86 223 787	78 614 069	44,5%
Izmaksas, kas saistītas ar darba samaksu	66 166 385	62 103 071	34,2%
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	15 963 833	14 679 268	8,2%
Citas personāla izmaksas	4 093 569	1 831 730	2,1%
Preču, materiālu un pakalpojumu izmaksas kopā	60 208 675	49 220 893	31,1%
Materiālu izlietojums	5 573 544	4 447 756	2,9%
Degviela, kurināmais	3 119 203	3 095 112	1,6%
Elektroenerģija	24 064 241	15 719 924	12,4%
Pakalpojumu izmaksas	27 451 687	25 958 101	14,2%
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums	45 869 449	51 088 788	23,7%
Pārējās izmaksas	1 436 331	2 351 073	0,7%

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATīvā
Pārvaldība

BŪTISKās ILGTSPēJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIālā
IETEKME

EKONOMISKā
IETEKME

NEATKARīga REVIDENTA
APLIECINājuma
Ziņojums

2023.gada apgrozījums un tā struktūra (eiro)

	2023	2022	Īpatsvars kopējos ieņēmumos 2023.gadā %
NETO apgrozījums kopā	165 409 602	153 158 297	100%
Ieņēmumi no Minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves infrastrukturai, kas savieno infrastruktūru ar apkalpes vietām	43 499 341	50 637 169	26,3%
Valsts dotācija minimālajam piekļuves pakalpojuma kompleksam un piekļuvei infrastrukturai, kas savieno infrastruktūru ar apkalpes vietām tajā skaitā neizmantoto apkalpes vietu uzturēšanai	35 832 255	30 324 873	21,7%
Ieņēmumi par infrastruktūras pārvaldītāja papildpakalpojumiem	19 854 268	21 752 113	12%
Valsts dotācija finanšu līdzsvara nodrošināšanai	32 439 157	24 358 998	19,6%
Pārējie pakalpojumi	33 784 581	26 085 144	20,4%

apgrozījums

165,4 miljoni eiro
2023.gads

153,15 miljoni eiro
2022.gads

nomaksāto nodokļu un
nodevu apjoms

43,11 miljoni eiro
2023.gads

45,06 miljoni eiro
2022.gads

uzņēmuma vērtība

171,26 miljoni eiro
2023.gads

232,9 miljoni eiro
2022.gads

VAS "Latvijas dzelzceļš" darbinieku vidēja bruto darba samaksa 2023.gadā bija 1519,40 eiro mēnesī (2022.gadā tie bija 1430,90 eiro) un tas ir par 17,60 eiro mazāk nekā vidēji valstīkopumā. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem, vidējais mēneša bruto atalgojums Latvijā 2023.gadā bija 1 537,00 eiro. Neto apgrozījums (t.sk. valsts finansējums finanšu līdzsvara nodrošināšanai) uz vienu VAS "Latvijas dzelzceļš" darbinieku 2023.gadā bija 44 717 eiro (2022.gadā tie bija 41 350 eiro).

Finansējuma un investīciju piesaiste darbības attīstībai

3-3; 201-4

Ņemot vērā, ka pēdējo gadu mainīgo tirgus apstākļu ietekmē publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam ir veidojies finanšu līdzekļu deficīts, kas saistīts ar neiegūtajiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem un infrastruktūras nodrošināšanas izmaksu segšanu, tā finanšu līdzsvars tiek nodrošināts no valsts budžeta.

Informācija par saņemto valsts finansējuma apjomu 2023.gadā un finansējuma mērķi

Finansējuma mērķis	Pamatojums	Summa eiro
LDz finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2022.gadu	Ministru kabineta 2023.gada 28.decembra rīkojumu Nr.929 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas 02.00.00 "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" un Satiksmes ministrijas 29.12.2023. rīkojumu Nr. 01-03/226 "Par maksājumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2022. gadu"	10 miljoni
Dotācija VAS "Latvijas dzelzceļš" minimālā piekļuves pakalpojuma kompleksa izmaksu kompensēšanai un apkalpes vietu uzturēšanai pasažieru segmentā	Atbilstoši Satiksmes ministrijas 12.05.2023. rīkojumam Nr. 01-03/87 "Par dotāciju VAS "Latvijas dzelzceļš" minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksam izmaksu kompensēšanai un apkalpes vietu uzturēšanai 2023.gadā"	35,8 miljoni

Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija

LDz-4

Dzelzceļa infrastruktūra sastāv no dažādām komponentēm, tostarp tādiem tehnoloģiskajiem procesiem, kuru uzdevums ir garantēt kvalitatīvu un drošu tās ekspluatāciju. Pēdējo gadu laikā LDz un visā Koncernā, gan lai samazinātu izdevumus, gan stabilizētu finanšu situāciju, pakāpeniski ir samazināts uzņēmumā nodarbināto skaits. Tas bijis iespējams, efektīvizējot darbību un uzlabojot dažādus tehnoloģiskos procesus.

Procesu digitalizēšana un jauno tehnoloģiju iespēju ieviešana ar mērķi pastāvīgi paaugstināt uzņēmuma darbības efektivitāti, notiek lielākajā daļā LDz struktūrvienību. 2023.gadā tika uzsākti vai turpinājās dažādi projekti, kuru mērķis ir inovatīvo tehnoloģiju ieviešana uzņēmumā.

Nozīmīgākie no tiem:

- **Sadarbspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs.** Projekta ietvaros VAS "Latvijas dzelzceļš" sadarbībā ar Igaunijas uzņēmumu AS "Eesti Raudtee" ievieš tehniskos risinājumus, nodrošinot minimālo obligāto informācijas apjomu apmaiņu starp dzelzceļa uzņēmumiem – pārvadātājiem, infrastruktūras pārvaldītājiem, vagonu īpašniekiem
- **Digitālo radiosakaru ieviešana.** Projekts tiek īstenots, lai modernizētu radiosakaru sistēmu, kas nodrošina vilcienu kustību un, ņemot vērā, ka līdz šim lietotajām radiostacijām pakāpeniski beidzas ekspluatācijas atļaujas.
- **SAP funkciju paplašināšana.** Projekta mērķis ir izveidot SAP sistēmā rīku, kas paredz izmaksu, ieņēmumu, investīciju finanšu prognozes sagatavošanu turpmākajiem periodiem sistēmas ietvaros.
- **Digitalizēt dzelzceļa pārbrauktuves.** Projekta ietvaros tiek izstrādāti IT risinājumi, kas ļautu pēc datu atlases kritērijiem iegūt informāciju par videonovērošanas sistēmās fiksētajiem transportlīdzekļiem, kas šķērsojuši LDz dzelzceļa pārbrauktuves.
- **Darba izpildes un mērķu vadības sistēmas (DIMVS) ieviešana.** Tiek izstrādāta mērķu vadības sistēma – automatizēta mērķu definēšana, saskaņošana, izpildes kontrole un atskaišu formēšanas process, nodrošinot datu pieejamību par mērķu izpildes statusu katram darbiniekam, struktūrvienībai un LDz kopumā.

09

NEATKARĪGA REVIDENTA APLIECINĀJUMS

Neatkarīga revidenta ierobežotas pārlicības apliecinājuma ziņojums

VAS “Latvijas Dzelzceļš” Vadībai:

Ievads

Saskaņā ar 2022. gada 30. maijā noslēgto līgumu un 2024. gada 12. februāra vienošanos Nr.2 pie 2022. gada 30. maijā noslēgtā līguma, VAS “Latvijas Dzelzceļš” (“Sabiedrība”) Vadība ir nolīgusi mūs sniegt ierobežotas pārlicības apliecinājumu par Atlasīto informāciju, kas aprakstīta zemāk un ietverta Sabiedrības Ilgtspējas un gada pārskats 2023 par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, no 4. līdz 97. lappusei (“2023. gada Ilgtspējas pārskats”). 2023. gada Ilgtspējas pārskatā ir sniegta ar Sabiedrību saistīta informācija.

Atlasītā informācija un Ziņošanas kritēriji

Mēs izvērtējam kvalitatīvo un kvantitatīvo informāciju, kas atklāta 2023. gada Ilgtspējas pārskatā un uz kuru ir atsauce vai tā ir iekļauta Globālās ziņošanas iniciatīvas (GRI) Satura Indeksā (turpmāk – “Atlasītā informācija”). Atlasītā informācija ir sagatavota saskaņā ar GRI Ilgtspējas ziņošanas standartiem (turpmāk – “GRI standarti”), ko izdevusi Globālā ziņošanas iniciatīva (GRI).

Mūsu ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevuma procedūru apjoms bija ierobežots ar Atlasīto informāciju par 2023. gadu. Mēs neesam veikuši nekādas procedūras attiecībā uz iepriekšējiem periodiem vai citām 2023. gada Ilgtspējas pārskatā iekļautajām pozīcijām, un tāpēc par to neizsakām nekādus secinājumus.

Mēs izvērtējam Atlasīto informāciju, izmantojot atbilstošus kritērijus, tostarp ziņošanas principus un prasības GRI standartos (turpmāk – “Ziņošanas kritēriji”). Mēs uzskatām, ka Ziņošanas kritēriji ir atbilstoši mūsu ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevuma mērķim.

Sabiedrības Vadības atbildība

Sabiedrības Vadība ir atbildīga par:

- iekšējās kontroles izstrādi, ieviešanu un uzturēšanu, kas attiecas uz Atlasītās informācijas sagatavošanu un kurā nav būtisku neatbilstību krāpšanas vai kļūdu dēļ;
- iekšējās metodoloģijas un vadlīniju izveidi Atlasītās informācijas sagatavošanai un ziņošanai saskaņā ar Ziņošanas kritērijiem;

- Atlasītās informācijas sagatavošanu, izvērtēšanu un ziņošanu saskaņā ar Ziņošanas kritērijiem; un
- Atlasītās informācijas precizitāti, pilnīgumu un uzrādīšanu.

Mūsu atbildība

Mēs esam atbildīgi par:

- uzdevuma plānošanu un izpildi, lai iegūtu ierobežotu pārlicību par to, ka Atlasītajā informācijā nav būtisku neatbilstību krāpšanas vai kļūdu dēļ;
- neatkarīga secinājuma sniegšanu, pamatojoties uz mūsu veiktajām procedūrām un iegūtajiem pierādījumiem; un
- mūsu secinājuma paziņošanu Sabiedrības Vadībai.

Mēs veicām ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevumu saskaņā ar Starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu Nr.3000 (Pārskatīts) “Apliecinājuma uzdevumi, kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude”, kurus ir izdevusi Starptautiskā audita un apliecinājuma uzdevumu standartu padome. Šis standarts nosaka, ka mums jāievēro ētikas prasības, kā arī jāplāno un jāveic procedūras, lai iegūtu ierobežotu pārlicību par to, vai Sabiedrības veiktie pasākumi attiecībā uz Atlasīto informāciju, ir atbilstuši Ziņošanas kritērijiem visos būtiskajos aspektos.

Ierobežotas pārlicības uzdevuma ietvaros veikto procedūru apjoms ir ievērojami mazāks kā procedūras, kas tiktu veiktas pietiekamas pārlicības uzdevuma ietvaros, gan attiecībā uz risku novērtēšanu, ietverot izpratnes par iekšējo kontroli iegūšanu, gan procedūrām, kas veiktas attiecībā uz identificētajiem riskiem. Procedūras, kas tiek veiktas ierobežotas pārlicības uzdevumā, atšķiras pēc būtības un laika, un to apjoms ir mazāks nekā pietiekamas pārlicības uzdevumā. Līdz ar to pārlicības līmenis, kas iegūts ierobežotas pārlicības uzdevumā, ir ievērojami zemāks nekā pārlicība, kas būtu iegūta, ja būtu veikts pietiekamas pārlicības uzdevums.

Mūsu neatkarība un kvalitātes kontrole

Mēs esam ievērojuši neatkarības prasības saskaņā Starptautisko Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksu (ieskaitot starptautiskos neatkarības standartus), kuru izdevusi Starptautiskā grāmatvežu ētikas standartu padome (SGESP kodekss) un kura pamatā ir godīguma, objektivitātes, profesionālās kompetences un pienācīgas rūpības principi, konfidencialitāte un profesionāla uzvedība. Mēs esam ievērojuši citus uz mums attiecināmos ētikas pienākumus, kā to nosaka SGESP kodekss.

Mūsu uzņēmums savā darbā piemēro 1. Starptautisko kvalitātes vadības standartu (ISQM) 1, kas nosaka, ka uzņēmumā ir jāizstrādā, jāievieš un jādarbojas kvalitātes vadības sistēmai, tostarp politikām vai procedūrām attiecībā uz atbilstību ētikas prasībām, profesionālajiem standartiem un piemērojamām juridiskajām un normatīvajām prasībām.

Veikto procedūru apkopojums

Mums ir jāplāno un jāveic savs darbs, lai ņemtu vērā risku, ka Atlasītajā informācijā var būt būtiskas neatbilstības. Mēs arī izvērtējam būtiskas aplēses un spriedumus, kurus Vadība izdarīja, sagatavojot 2023. gada Ilgtspējas pārskatu atbilstoši GRI standartiem.

Mēs veicām šādas procedūras:

- intervējam Vadības locekļus, lai izvērtētu GRI standartu piemērošanu un lai iegūtu izpratni par iekšējo kontroļu vidi saistībā ar ilgtspējas informācijas sagatavošanu;
- izvērtējam 2023. gada Ilgtspējas pārskatā iekļautās informācijas iegūšanas, apkopošanas un uzrādīšanas procesus;
- salīdzinām datus no Atlasītās informācijas ar iekšējo dokumentāciju, lai apstiprinātu Vadības apgalvojumus, kurus ieguvām veicot intervijas;
- salīdzinām 2023. gada Ilgtspējas pārskatā ietvertu finanšu informāciju ar Sabiedrības 2023. gada finanšu pārskatiem; un
- izvērtējam 2023. gada Ilgtspējas pārskata vispārējo formātu un saturu, ņemot vērā uzrādītās informācijas atbilstību Ziņošanas kritērijiem.

Ziņošanas un mērījumu metodoloģijas

Saskaņā ar Ziņošanas kritērijiem ir virkne dažādu, bet pieņemamu mērījumu un ziņošanas metožu. Šīs metodes var radīt būtiski atšķirīgus ziņošanas rezultātus, kas var ietekmēt salīdzināmību ar citām organizācijām. Tāpēc Atlasītā informācija ir jālasa, ņemot vērā Vadības izmantoto metodoloģiju, kā aprakstīts 2023. gada Ilgtspējas ziņojumā un par kuru ir pilnībā atbildīga Sabiedrība.

Mūsu secinājums

Pamatojoties uz veiktajām procedūrām un iegūtajiem pierādījumiem, mūsu uzmanības lokā nav nonākuši tādi apstākļi vai fakti, kas mums liktu uzskatīt, ka Atlasītā informācija par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, nav sagatavota, visos būtiskajos aspektos, atbilstoši Ziņošanas kritērijiem.

Lietošanas un izplatīšanas ierobežojums

Šis ziņojums, iekļaujot secinājumu, ir sagatavots tikai un vienīgi Sabiedrības Vadībai saskaņā ar mūsu noslēgto līgumu, lai palīdzētu tai izpildīt ziņošanas pienākumu par Sabiedrības ilgtspējas darbībām un aktivitātēm. Mēs atļaujam šo ziņojumu iekļaut 2023. gada Ilgtspējas pārskatā, kas tiks publicēts Sabiedrības mājaslapā¹, lai palīdzētu Vadībai pildīt savus pārvaldības pienākumus, iegūstot neatkarīgu ierobežotas pārliecības ziņojumu saistībā ar Atlasīto informāciju. Pilnā mērā, kā vien tas pieļaujams saskaņā ar piemērojamajiem normatīvajiem aktiem, mēs nepieņemam un neuzņemamies nekādu atbildību ne pret vienu citu, izņemot Sabiedrības Vadību par mūsu darbu vai šo ziņojumu, izņemot, ja attiecīga vienošanās ir konkrēti saskaņota rakstiski un ir saņemta mūsu iepriekšēja rakstiska piekrišana.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Ilandra Lejiņa
Valdes locekle

Jana Smirnova
Atbildīgā zvērinātā revidente
Sertifikāts Nr. 188

Rīga, Latvija
2024. gada 27. martā

NEATKARĪGA REVIDENTA IEROBEŽOTAS PĀRLIECĪBAS APLIECINĀJUMA ZIŅOJUMS PARAKSTĪTS ELEKTRONISKI AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

¹ Par Sabiedrības mājaslapas uzturēšanu un integritāti atbild Vadība, mūsu veiktais darbs neietver šo jautājumu izskatīšanu, un līdz ar to mēs neuzņemamies nekādu atbildību par izmaiņām, kas varētu būt notikušas ziņotajā Atlasītajā informācijā vai Ziņošanas kritērijos, kad tie tiek ievietoti Sabiedrības mājas lapā.

10

2023.GADA
PĀRSKATS

Saturs

01

VADĪBAS ZIŅOJUMS

Vadības ziņojums

[105](#)

02

FINANŠU PĀRSKATS

- Apvienoto ienākumu pārskats
- [114](#)
- Pārskats par finanšu stāvokli
- [115](#)
- Pašu kapitāla izmaiņu pārskats
- [116](#)
- Naudas plūsmu pārskats
- [117](#)
- Finanšu pārskata pielikums
- [118](#)

03

NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS

Neatkarīga revidenta ziņojums

[150](#)

Vadības ziņojums

Par valsts akciju sabiedrības “Latvijas dzelzceļš” saimniecisko darbību 2023.gadā

1. Valsts akciju sabiedrības “Latvijas dzelzceļš” raksturojums

Valsts akciju sabiedrība “Latvijas dzelzceļš” (turpmāk tekstā – Latvijas dzelzceļš vai Sabiedrība) ir viens no lielākajiem uzņēmumiem Latvijā, kas ar savu saimniecisko darbību dod nozīmīgu ieguldījumu valsts tautsaimniecībā, nodrošinot dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu pasažieru un kravu pārvadājumiem.

Sabiedrības galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. Latvijas dzelzceļa kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja īpašumā uz 31.12.2023. ir sliežu ceļu tīkls ar izvērsto garumu 3 178,16 km, ieskaitot ar tiem tehnoloģiski saistītos staciju ceļus un pievedceļus, kā arī citi infrastruktūras objekti.

Sabiedrība ir “Latvijas dzelzceļš” koncerna (turpmāk tekstā – Koncerns) valdošais uzņēmums. Koncerns sastāv no valdošā uzņēmuma un piecām atkarīgajām sabiedrībām (līdz 12.04.2023. sešām atkarīgajām sabiedrībām), kas visas kopā nodrošina klientus ar daudzpusīgiem dzelzceļa nozares pakalpojumiem.

Latvijas dzelzceļš sniedz Dzelzceļa likuma 12.¹ panta pirmajā daļā minēto publiskās lietošanas dzelzceļa minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu, kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumus, elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus, elektronisko sakaru pakalpojumus, kā arī citus pakalpojumus. Sabiedrībai kā muitas sadarbības partnerim, kas līdzdarbojas muitas risku novēršanā, ir piešķirts atzītā uzņēmēja, atzītā saņēmēja un atzītā nosūtītāja statuss, kā arī Sabiedrība ir saņēmusi vispārējā galvojuma atļauju – atbrīvojumu no vispārējā galvojuma iesniegšanas.

SIA “LDZ CARGO” veic starptautiskos un iekšzemes kravu, t.sk. bīstamo un negabarīta kravu, pārvadājumus, kā arī sniedz citus ar dzelzceļa kravu pārvadājumiem saistītos pakalpojumus. Sabiedrība konteineros un vagonos pārvadā plaša sortimenta kravas, gandrīz visus HKN (Harmonizēta kravu nomenklatūra) minētos kravu veidus. Sabiedrība darbojas SMGS (Nolīgums par starptautisko dzelzceļa kravu satiksmi) un CIM (Vienveida noteikumi attiecībā uz kravu starptautisko dzelzceļa pārvadājumu līgumu (Konvencijas par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (COTIF) B papildinājums) tiesiskajā vidē un kravu pārvadāšanai izmanto Austrumu–Rietumu un Ziemeļu–Dienviņu transporta koridorus. Turpinot komercdarbības attīstību Igaunijā, SIA “LDZ CARGO” šajā valstī ir atvērusi filiāli, – tā reģistrēta Igaunijas Republikas Uzņēmumu reģistrā 2023.gada 19.jūnijā.

SIA “LDZ ritošā sastāva serviss” veic dzelzceļa ritošā sastāva tehnisko apkopi un remontus, lokomotīvu ekipēšanu un modernizāciju, sniedz maģistrālo kravas, manevru dīzeļlokomotīvu un sliežu ceļu mašīnu nomas pakalpojumus, lokomotīvu rezerves bāzes uzturēšanas pakalpojumus un nodarbojas ar degvielas tirdzniecību. Sabiedrība sniedz arī nesagraujošās kontroles laboratorijas pakalpojumus un nodarbojas ar ritošā sastāva rezerves daļu tirdzniecību.

SIA “LDZ Loģistika” darbības virziens ir intermodālu loģistikas piedāvājumu mārketingu un pārdošana, piesaistot Latvijas tranzīta nozarei jaunus klientus un tādā veidā sekmējot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu.

SIA “LDZ apsardze” sniedz dažādu objektu un dzelzceļa kravu fiziskās apsardzes pakalpojumus, projektē un montē dažādas apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmas, kam ekspluatācijas laikā veic tehnisko apkopi un uzturēšanu, kā arī veic saņemto trauksmes signālu monitoringu.

AS “LatRailNet” ir dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja. Šī sabiedrība pieņem lēmumus par dzelzceļa infrastruktūras jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, piekļuves maksas aprēķināšanas sistēmu, maksas noteikšanu, novērtēšanu un iekasēšanu, kā arī sadarbojas ar citiem būtisko funkciju veicējiem starptautisko savienojumu jautājumos.

Līdz 12.04.2023. VAS “Latvijas dzelzceļš” piederēja meitas sabiedrība SIA “LDZ infrastruktūra”. Atbilstoši 2022.gada 12.janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr. 13 “Par valsts akciju sabiedrības “Latvijas dzelzceļš” izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “LDZ infrastruktūra” un valsts akciju sabiedrības “Latvijas dzelzceļš” netiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “Rīgas Vagonbūves Uzņēmums “Baltija”” un sabiedrības ar ierobežotu atbildību “LDZ ritošā sastāva serviss” līdzdalības un tiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “Rīgas Vagonbūves Uzņēmums “Baltija”” 2022.gadā tika sākts SIA “LDZ infrastruktūra” likvidācijas process un 12.04.2023. ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra lēmumu Nr. 6-12/31379 komercsabiedrība izslēgta no komercreģistra.

Lai pilnveidotu labas korporatīvās pārvaldības praksi un attīstītu izpratni par sociālo atbildību Koncernā, kā arī nostiprinātu ilgtspējīgu un vienlaikus inovatīvu domāšanu tradīcijām bagātajā dzelzceļa nozarē, kopš 2016.gada Latvijas dzelzceļš gatavo ilgtspējas pārskatu pēc starptautiski atzītajām Global Reporting Initiative (GRI) vadlīnijām (tagad – GRI standarta).

Tāpat Koncerna sabiedrības to snieguma ilgtspējas jomā novērtēšanai ik gadu piedalās Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētajā Ilgtspējas indeksa novērtējumā. Novērtējot Koncerna sabiedrību sniegumu ilgtspējīgas attīstības un labas pārvaldības jomā, 2023.gada jūnijā Ilgtspējas indeksa novērtējumā Latvijas dzelzceļam piešķirts zelta kategorijas novērtējums, bet tā atkarīgajām sabiedrībām šādi novērtējumi: SIA “LDZ CARGO” – Ilgtspējas indeksa platīna kategorija, SIA “LDZ ritošā sastāva serviss” un SIA “LDZ Loģistika” – zelta kategorija, bet SIA “LDZ apsardze” – sudraba kategorija.

Kopš 2012.gada Sabiedrība bija iekļauta Finanšu ministrijas Padziļinātās sadarbības programmā, kuras mērķi bija veicināt nodokļu maksātāju un nodokļu administrācijas ciešāku un efektīvāku sadarbību un mazināt administratīvo slogu. Latvijas dzelzceļš kā Padziļinātās sadarbības programmas zelta līmeņa dalībnieks saņēma tiesību aktos noteiktos atvieglojumus un priekšrocības. 2023.gada 31.decembrī Padziļinātās sadarbības programma beidza pastāvēt, taču no 2024.gada 1.janvāra Valsts ieņēmumu dienests (VID) nodrošina nodokļu maksātāju reitinga kopējo novērtējumu, pamatojoties uz uzņēmumu nodokļu saistību izpildi un citiem VID rīcībā esošiem datiem. Uz pārskata sagatavošanas brīdi Latvijas dzelzceļam nodokļu maksātāju reitingā ir piešķirts augstākais A līmenis, kas paredz vairāku VID priekšrocību nodokļu un muitas jomā saņemšanu.

2023.gadā vidējais darbinieku skaits ir 3 945 darbinieki, salīdzinājumā ar 2022.gadu tas ir samazinājies par 92 darbiniekiem. Darbinieku skaits ir samazinājies Sabiedrības 2023.gadā mērķtiecīgi īstenoto pasākumu darbinieku skaita un izmaksu optimizācijai rezultātā, veicot funkciju pārskatīšanu un organizatoriskās struktūras izmaiņas.

2023.gadā Koncerna vidējais darbinieku skaits ir 6 219 darbinieki, salīdzinājumā ar 2022.gadu tas ir samazinājies par 263 darbiniekiem.

darbinieki

6 219Koncerna vidējais
darbinieku skaits
2023.gadā

6482

Koncerna vidējais
darbinieku skaits
2022.gadā

2. Saimnieciskās darbības rezultāti

Būtisks Latvijas dzelzceļa darbības rādītājs ir vilcienu nobraukto km skaits, kas ir pamatā infrastruktūras lietošanas maksas aprēķinam un nosaka infrastruktūras nolietojumu.

2023.gadā kopējais vilcienu-km skaits (9 773 tūkst. vilcienu-km, ieskaitot tehnoloģiskos vilcienu-km, bet bez Latvijas dzelzceļa pašu vajadzībām veiktajiem vilcienu-km) salīdzinājumā ar 2022.gadu ir samazinājies par 9,1%, no tiem kravu pārvadājumos par 27,7%, savukārt vilcienu-km skaits pasažieru pārvadājumos ir palielinājies par 4,1%. Pa Latvijas dzelzceļa publiskās lietošanas infrastruktūru 2023. gadā kravu pārvadājumos veikti 3 225 tūkst. vilcienu-km, pasažieru pārvadājumos veikti 6 543 tūkst. vilcienu-km (t.sk. SIA “Gulbenes–Alūksnes bānītis” – 48,4 tūkst. vilcienu-km).

Kravu pārvadājumu apjoms 2023.gadā ir 15 636 tūkst. tonnas, kas ir par 5 952 tūkst. tonnām jeb 27,6% mazāk nekā 2022.gadā, kad tika pārvadātas 21 588 tūkst. tonnas.

Lielākais īpatsvars kravu pārvadājumos ir importa pārvadājumiem, kas veido 61,6% no kopējiem pārvadājumiem. To apjoms 2023.gadā ir 9 633 tūkst. tonnu, salīdzinājumā ar pagājušo gadu tas ir samazinājies par 31,5%.

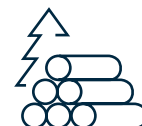
2023.gadā būtiskāko pārvadājumu daļu veido graudi, graudu pārstrādes produkti, sēklas un augļi (36,7%), naftas un naftas produktu pārvadājumi (17,1%) un akmeņogļu pārvadājumi (10,7%). Koksnes un tās izstrādājumu īpatsvars kopējā pārvadājumu apjomā ir 2,7%, minerālmēslu pārvadājumu īpatsvars ir 1,5%, pārējo kravu īpatsvars 31,3%. Kravu kategorijā “Pārējās kravas” raksturīgākās kravas ir rūdas, kas 2023.gadā pārvadātas 1 527 tūkst. tonnas, melnie metāli, kas 2023.gadā pārvadāti 603 tūkst. tonnas un ķīmiskās kravas, kas 2023.gadā pārvadātas 394 tūkst. tonnas.

graudi, graudu pārstrādes produkti,
sēklas un augļi**36,7%****2023.gads**

nafta un naftas produkti

17,1%**2023.gads**

akmeņogles

10,7%**2023.gads**

koksne

2,7%**2023.gads**

minerālmēsli

1,5%**2023.gads**

Platsliežu dzelzceļa līnijās 2023.gadā pārvadāti 17 134 tūkst. pasažieri, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pārvadāto pasažieru skaits ir palielinājies par 9,2%.

2023.gadā Latvijas dzelzceļš turpināja darbu pie iepriekšējos gados izvirzītajām prioritātēm – darbības efektivitātes veicināšanas, pārskatot biznesa, organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, lai palielinātu Koncerna saimnieciskās darbības efektivitāti un samazinātu izmaksas, kā arī Koncerna konkurētspējīgas un ilgtspējīgas darbības nākotnē nodrošināšanas.

Sabiedrībā 2023.gadā ir veikta iekšējo procesu pārskatīšana, tehnoloģisko procesu maiņa ar mērķi panākt izmaksu samazināšanu un efektivitātes paaugstināšanu, kā arī Sabiedrība nodrošina Satiksmes ministrijas 09.12.2022. noteikumu Nr. 01-02/60 "Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara īstenošanas uzraudzības kārtība" izpildi.

Saimniecisko darbību kopš 2022.gada marta ievērojami ir traucējuši ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitiskās situācijas izmaiņām un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju karadarbības Ukrainā rezultātā.

2023.gadā neto apgrozījums ir 165 410 tūkst. EUR, kas ir par 12 251 tūkst. EUR jeb 8% vairāk kā 2022. gadā.

2023.gada saimnieciskās darbības rezultāts ir 0. Latvijas dzelzceļš valsts normatīvajos aktos noteiktos valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara nodrošināšanai nepieciešamos līdzekļus 32 439 tūkst. EUR apmērā ir atzinis 2023.gada ieņēmumos, vadoties pēc Starptautisko finanšu pārskatu standartu vadlīnijām, un pieprasīs tos segt pēc Sabiedrības gada pārskata apstiprināšanas Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā noteiktajā kārtībā. 2022.gadā, pamatojoties uz Daudzgaļu līgumā noteiktajām saistībām un pienākumiem, uz ieņēmumiem attiecināts no valsts budžeta saņemamais finanšu līdzsvara maksājums 24 359 tūkst. EUR apmērā.

Atbilstoši Satiksmes ministrijas 12.05.2023. rīkojumam Nr. 01-03/87 "Par dotāciju VAS "Latvijas dzelzceļš" minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksam izmaksu kompensēšanai un apkalpes vietu uzturēšanai 2023.gadā" minimālajam piekļuves pakalpojuma kompleksam un piekļuvei infrastruktūrai, kas savieno infrastruktūru ar apkalpes vietām, tajā skaitā, pasažieru stacijām, kur pasažieru kustība ir pārtraukta, piešķirts valsts budžeta finansējums 35 634 tūkst. EUR apmērā pasažieru pārvadājumu segmenta finanšu līdzsvara nodrošināšanai publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam un 198 tūkst. EUR par neizmantoto apkalpes vietu uzturēšanu, kopā 2023.gadā iekļauts PZA valsts budžeta finansējums (dotācija) 35 832 tūkst. EUR apmērā.

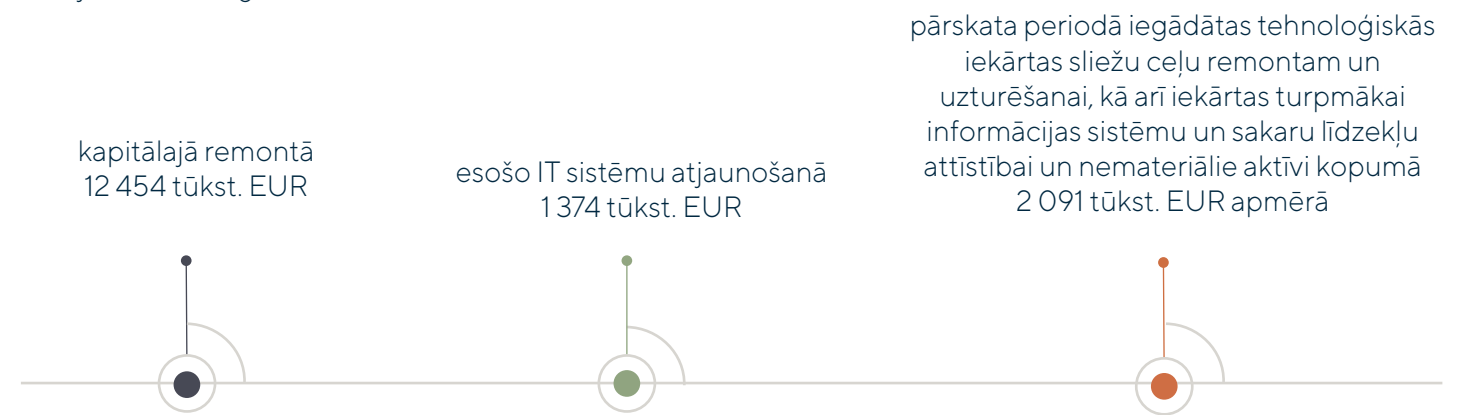
Saskaņā ar Satiksmes ministrijas 29.12.2023. rīkojumu Nr. 01-03/226 "Par maksājumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2022. gadu" 2023.gadā kopā ir piešķirti un ieskaitīti 10 000 tūkst. EUR daļējai finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2022.gadu.

2023.gada 31.decembrī Sabiedrības īstermiņa saistības pārsniedz tās apgrozāmos līdzekļus par 5 620 tūkst. EUR. Kopējās likviditātes rādītājs ir 0,94. Īstermiņa saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi 18 731 tūkst. EUR, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā. Īstermiņa saistībās neiekļaujot nākamo periodu ieņēmumus, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, likviditātes rādītājs sasniedz 1,17. 2023.gada 31.decembrī un 2024.gada sākumā nevienam aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Saistību īpatsvars bilanci (kopējās saistības pret bilances kopsummu) koeficients 31.12.2023. ir 0,55. Saistību apjoma vērtēšanā galvenais kritērijs ir finansiālā riska līmenis. Risku ietekmē aktīvu finansēšanas avoti un veidi: pieaugot aizņemtā kapitāla īpatsvaram bilances pasīvā, pieaug finanšu riska līmenis. Kreditoru saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā. Izslēdzot no kreditoriem ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem saistītos nākamo periodu ieņēmumus, saistību īpatsvars bilanci ir 0,18. Izvērtējot finanšu rādītājus, jāņem vērā, ka no Eiropas Kopienas fondiem un valsts saņemto līdzfinansējumu ES investīciju projektiem norāda bilances pasīvā "Nākamo periodu ieņēmumos" un noraksta atbilstoši izveidoto objektu kārtējā gada nolietojuma norakstījumu summu daļām, kuras attiecas uz saņemto finansiālo atbalstu, Apvienoto ienākumu pārskatā "Pārējos ieņēmumos", bet objektu nolietojumu iekļauj postenī "Nolietojums, amortizācijas un vērtības samazinājums".

Neskatoties uz kravu pārvadājumu apjomu samazināšanos, Sabiedrība turpina nodrošināt infrastruktūras un pakalpojumu sniegšanas kvalitāti un atbilstošo drošības līmeni, un kopējais Latvijas dzelzceļa kapitālieguldījumu apjoms 2023.gadā ir 67 256 tūkst. EUR, no tiem:

- atjaunošanā ieguldīti **15 919 tūkst. EUR**, no tiem

- infrastruktūras attīstībā ieguldīti **51 337 tūkst. EUR**, no tiem

Nepabeigtajā celtniecībā iekļauti investīciju projektiem iegādātie materiāli 156 tūkst. EUR apmērā.

3. Mērķi un turpmākā attīstība

Latvijas dzelzceļa stratēģija un rīcības plāns akceptēts ar 05.07.2021. Latvijas dzelzceļa valdes lēmumu Nr. VL-34/240, un apstiprināts ar Latvijas dzelzceļa padomes 14.07.2021. lēmumu Nr. PA1.2./8-6.

Ar Ministru kabineta 06.06.2021. rīkojumu Nr. 421 Latvijas dzelzceļa vispārējais stratēģiskais mērķis tika apstiprināts sekojošā redakcijā – Nodrošināt efektīvu, drošu un ilgtspējīgu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu, piedāvājot arī konkurētspējīgus loģistikas, dzelzceļa ritošā sastāva remonta un apkopes, stratēģiski svarīgu objektu apsardzes pakalpojumus, sekmējot videi draudzīgu dzelzceļa pārvaldījumu attīstību.

2021.gadā izstrādāta un ar 2021.gada 1.marta valdes lēmumu Nr. VL-9/95 apstiprināta un 18.03.2021. padomes lēmumu Nr. PA1.2.13-13 zināšanai pieņemta “VAS “Latvijas dzelzceļš” koncepcija infrastruktūras attīstībai 2021 – 2035”, kas ietver patreizējo infrastruktūras un ar to saistīto Sabiedrības darbības aspektu aprakstu un ieskicē Latvijas dzelzceļa stratēģiskās attīstības vīziju un tās būtiskākos virzienus, kas tieši atainojas izstrādātajā Latvijas dzelzceļa vidēja termiņa darbības stratēģijā, uz infrastruktūras attīstību un modernizāciju vērstajos projektos u.c. dokumentos.

ES fondu plānošanas perioda 2014.-2020.gadam Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” prioritārā virziena “Ilgtspējīga transporta sistēma” 6.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Nodrošināt konkurētspējīgu un videi draudzīgu TEN-T dzelzceļa tīklu, veicinot tā drošību, kvalitāti un kapacitāti” 6.2.1.2. pasākuma “Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija un izbūve” ietvaros projekts “Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava – Mangaļi – Ziemeļblāzma modernizācija” ir pabeigts pilnā apjomā, sasniedzot projekta sākotnējos mērķus un būvdarbus pabeidzot 15.12.2023.

Ģeopolitiskā situācija, tehnisko risinājumu saskaņošana ar trešajām pusēm, kā arī citi neparedzami apstākļi radīja būtisku ietekmi uz būvniecības termiņu izpildi projektos “Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija” un “Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai”.

Minēto apstākļu dēļ projektu ietvaros noslēgtie līgumi tika pagarināti un projekti tiek posmoti starp diviem ES fondu plānošanas periodiem, t.i. 2014.-2020. gada un 2021.-2027. gada plānošanas periodiem atbilstoši 19.12.2023. pieņemto Grozījumu Ministru kabineta 2016.gada 21. jūnija noteikumos Nr. 404 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” prioritārā virziena “Ilgtspējīga transporta sistēma” 6.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Nodrošināt konkurētspējīgu un videi draudzīgu TEN-T dzelzceļa tīklu, veicinot tā drošību, kvalitāti un kapacitāti” 6.2.1.2. pasākuma “Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija un izbūve” īstenošanas noteikumi” 4.punktam.

22.12.2023. Centrālajā finanšu un līgumu aģentūrā (CFLA) iesniegts pieprasījums veikt grozījumus CFLA līgumā abos projektos saskaņā ar Ministru kabineta 21.06.2016. noteikumu Nr. 404 25.³ punktu, lai pilnībā pabeigtu projektos plānotās aktivitātes un sasniegtu projektos plānotos iznākuma rādītājus.

Projekts “Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos” atbilstoši Latvijas dzelzceļa Valdes 31.10.2023. lēmumam Nr. VL-1.6/347-2023 un Latvijas dzelzceļa Padomes 09.11.2023. lēmumam Nr. PA 1.2/14-10 ir izbeigts un līgums ar būvnieku Latvijas dzelzceļā laužts vienpusējā kārtā, jo uzņēmējs, ar kuru noslēgts līgums par būvdarbu veikšanu, nespēj izpildīt savas saistības un veikt būvdarbus.

Aktīvs darbs noris arī pie projekta “Sadarbspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs” īstenošanas sadarbībā ar Igaunijas uzņēmumu AS Eesti Raudtee. Projekts tiek īstenots ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta līdzfinansējumu un to plānots pabeigt 2024.gadā. Projekta mērķis ir nodrošināt minimālo obligāto informācijas apjomu un apmaiņu starp dzelzceļa uzņēmumiem (pārvaldītājiem, infrastruktūras pārvaldītājiem, vagonu īpašniekiem). Projekta risinājumi paredz: (i) telemātikas aplikāciju pasažieriem un kravām ieviešanas iespēju analīzi (likumdošana; biznesa modelis; procesi; sistēmas arhitektūra); (ii) kopējas sistēmas koncepcijas izstrādi; (iii) reāllaika dzelzceļa transporta pārvaldības sistēmas prototipa ieviešanu; (iv) tehnisko specifikāciju izstrādi un sistēmu iegādi/ieviešanu.

Paveikti vairāki sagatavošanās darbi pie Rīgas pilsētas/ piepilsētas dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācijas projekta sagatavošanas, kuru plānots īstenot Atveseļošanas un noturības instrumenta ietvaros. Projekta ietvaros kopumā paredzēts uzlabot bezemisiju dzelzceļa infrastruktūru Rīgas mezglā un līnijā Rīga – Tukums, kā arī paplašināt elektrificēto zonu Zasulauks – Bolderāja, nomainot un izbūvējot kontakttīklu, tādējādi nodrošinot nākotnē migrāciju uz 25kV elektrifikācijas sistēmu, kas salīdzinājumā ar esošo 3.3 kV sistēmu ir daudz efektīvāka un ilgtspējīgāka.

Atklāta konkursa “Dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācija un attīstība: būvniecība” ietvaros 25.09.2023. tika saņemti finanšu piedāvājumi no trīs pretendentiem. Šobrīd uzsākta pretendentu piedāvājumu vērtēšana.

Projekta iesniegums “Dzelzceļa tīkla modernizācija” iesniegts 30.11.2023. Atveseļošanas mehānisma “1.1.1.1.i specifiskā atbalsta mērķa Konkurētspējīgs dzelzceļa pasažieru transports kopējā Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmā 1.1.1.1.i.2 pasākuma Konkurētspējīgs dzelzceļa pasažieru transports kopējā Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmā” projektu iesniegumu atlasei. Investīcijas izdevumu attiecināmības termiņš ir 2026.gada 31.marts. Investīcijai pieejamais Atveseļošanas fonda finansējums ir 72 700 tūkst. EUR, kas tiek sniegts granta veidā.

Apzinoties turpmāko gadu izaicinājumus kvalificēta darbaspēka piesaistes jomā, Latvijas dzelzceļš ne tikai attīsta Sabiedrības Mācību centra piedāvātās tālākizglītības iespējas, bet arī sadarbojas ar RTU Būvniecības un mašīnzinību fakultātes Transporta institūtu, Rīgas Valsts tehnikumu, Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu dzelzceļa jomas mācību un studiju programmu realizācijā. Mācību un studiju programmu apguve ļaus ne tikai attīstīt tehnoloģisko kapacitāti Sabiedrībā un Koncernā, bet nākotnē nodrošinās Koncernu ar nepieciešamajiem augsti kvalificētiem speciālistiem.

4. Pētniecības darbi un attīstības pasākumi

2023.gadā Sabiedrībā veikti pētniecības un attīstības darbi 5 000 tūkst. EUR apmērā, no tiem iekšējie izdevumi pētniecības un attīstības darbiem ir 4 851 tūkst. EUR, izdevumi par citām iestādēm, uzņēmumiem, organizācijām pasūtītiem pētniecības un attīstības darbiem – 149 tūkst. EUR. 2022.gadā pētniecības un attīstības darbi veikti 1 342 tūkst. EUR apmērā, no tiem iekšējie izdevumi pētniecībai un attīstībai – 1 327 tūkst. EUR, izdevumi par citām iestādēm, uzņēmumiem, organizācijām pasūtītiem pētniecības un attīstības darbiem – 15 tūkst. EUR.

5. Nefinanšu paziņojums

Latvijas dzelzceļš ir viens no valstī lielākajiem darba devējiem, kura darbības nozare un mērogs rada situāciju, kurā Sabiedrība kā tiešā tā arī netiešā veidā ietekmē lielu iedzīvotāju skaitu visā Latvijā. Vispirms, tie ir vidēji 3 945 VAS “Latvijas dzelzceļš” darbinieki, kuri strādā Sabiedrībā un tādējādi spēj uzturēt savas ģimenes, maksāt nodokļus un sniegt cita veida ieguldījumu tautsaimniecībā. Vēl bez lielā darbinieku skaita Latvijas dzelzceļa darbība skar ikvienu iedzīvotāju, kurš izmanto dzelzceļa satiksmi, kā arī tos, kurus dzīvesvieta atrodas dzelzceļa infrastruktūras tuvumā.

Dzelzceļa darbība ir cieši saistīta arī ar vides faktoriem un nozares ietekmi uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Viens no aktuālajiem jautājumiem ir saistīts ar dzelzceļa satiksmes, jo īpaši kravu satiksmes, radīto troksni un tā ietekmi uz tuvumā dzīvojošo cilvēku veselību un labsajūtu. Lai mazinātu trokšņu un vibrāciju radīto ietekmi, ir izstrādāts un tiek īstenots “VAS “Latvijas dzelzceļš” rīcības plāns trokšņa mazināšanai līdz 2023.gadam, kurā ir definēti uzdevumi un mērķi trokšņa mazināšanai dzelzceļa līnijām ar satiksmes intensitāti lielāku par 30 000 vilcieniem gadā. 2023.gadā, balstoties uz 2022.gadā Satiksmes ministrijas apstiprinātajām trokšņa stratēģiskajām kartēm, Sabiedrība izstrādāja Rīcības plānu trokšņu mazināšanai laika periodam no 2024. līdz 2028.gadam.

Latvijas dzelzceļš ir publiskās dzelzceļa infrastruktūras uzturētājs, kura pienākums ir ne vien rūpēties par dzelzceļa kvalitāti, drošību un attīstību, bet arī saglabāt tās dzelzceļa vēstures liecības, kas stāsta par dzelzceļa nozares vēsturi Latvijā no tās pirmsākumiem. Galvenais dzelzceļa nozares mantojuma glabātājs ir Latvijas dzelzceļa vēstures muzejs.

Latvijas dzelzceļš attiecībās ar darbiniekiem vienmēr ievēro vienlīdzības principus – darba tiesiskajās attiecībās priekšroka netiek dota konkrētas rases, ādas krāsas, dzimuma, vecuma, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības pārstāvim vai atkarībā no personas nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem. 2023.gada decembrī Latvijas dzelzceļā bija nodarbinātas 1 363 sievietes jeb 34,8% no darbinieku kopskaita un 2 548 vīrieši jeb 65,2% no kopskaita. Salīdzinoši lielais Sabiedrībā nodarbināto sieviešu skaits nozarē, kas tradicionāli bijusi izteikti vīrišķīga, apliecina, ka Sabiedrība nediskriminē darbiniekus pēc to dzimuma, tādējādi mazina stereotipu par dzelzceļu kā vienīgi vīriešiem raksturīgu nozari.

Darbinieki Latvijas dzelzceļā netiek diskriminēti tautības dēļ. Lai gan Sabiedrībā netiek uzskaitīts konkrēts katrai tautībai piederošo darbinieku skaits, tomēr Sabiedrībā strādā dažādu tautību pārstāvji. Kopā ar latviešu tautības darbiniekiem Sabiedrībā ir nodarbināti arī krievu, baltkrievu, poļu, ukraiņu, lietuviešu un citu tautību pārstāvji.

“Latvijas dzelzceļš” koncernā spēkā ir Personāla vadības un atalgojuma politika, kas ir saistoša arī Koncerna valdošajam uzņēmumam – VAS “Latvijas dzelzceļš”. Politika ir izstrādāta ar mērķi noteikt vienotas personāla vadības, attīstības un atalgojuma vadlīnijas, nostādnes, pamatprincipus, galvenās atbildības un darbības jomas Koncernā. Atalgojuma politikas pamatuzdevums ir sekmēt darbinieku motivāciju sasniegt stratēģiskos mērķus, kā arī veicināt ikviena darbinieka iesaistīšanos darba izpildes kvalitātes uzlabošanā. Vienaļpus politikas mērķis ir nodrošināt darbiniekiem atbilstošu un konkurētspējīgu darba samaksu par viņu darbu un ieguldījumu Koncerna mērķu sasniegšanā un veicināt darbinieku kompetenču attīstību. Koncerna atalgojuma sistēmas pamatprincipi ir: taisnīgums, caurskatāmība, konkurētspēja un atbilstība finanšu iespējām, mērķtiecība, kā arī atbilstība ārējiem tiesību aktiem.

“Latvijas dzelzceļš” koncerna korporatīvās vērtības, kā arī profesionālās rīcības un ētikas principi, nodrošinot, lai tie tiktu vērsti pret korupciju, interešu konflikta situāciju rašanos, prettiesisku iekšējās informācijas izmantošanu un jebkuru citu nelikumīgu un neētisku rīcību, ir noteikti “Latvijas dzelzceļš” koncerna Ētikas kodeksā.

“Latvijas dzelzceļš” koncerna Ētikas kodekss apkopo Koncerna valdošā uzņēmuma VAS “Latvijas dzelzceļš” un atkarīgo sabiedrību ar ierobežotu atbildību komercdarbības labās prakses un darbinieku profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus.

Lai regulētu darbinieku rīcību saskarsmē ar piegādātājiem, sadarbības partneriem, kā arī saistībā ar komandējumu organizēšanu un dāvanu pieņemšanu, kā arī noteiktu darbības, ja radušās aizdomas par iespējami koruptīviem vai krāpšanas gadījumiem, ir spēkā Koncerna Krāpšanas novēršanas politika, kura ir cieši saistīta ar valsts normatīvo regulējumu – Ministru kabineta noteikumiem Nr. 630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” un Trauksmes celšanas likumu.

VAS “Latvijas dzelzceļš” viens no stratēģiskajiem mērķiem ir samazināt sadursmēs ar vilcienu traumēto un bojā gājušo skaitu. Tādējādi Koncerna Satiksmes drošības politika ir viens no uzņēmuma drošības pārvaldības sistēmas pamatelementiem. Politikas mērķis ir noteikt vienotus satiksmes drošības pārvaldības principus un rīcības virzienus, ievērojot satiksmes drošības jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasības, lai nepieļautu nepieņemama riska iestāšanos. Līdzās infrastruktūras drošības uzlabojumiem, viena no iespējām ir sabiedrības informēšana un izglītošana par drošu uzvedību dzelzceļa infrastruktūras tuvumā un sliežu šķērsošānu.

VAS “Latvijas dzelzceļš” ik gadu rīko drošības kampaņas, kuru mērķis ir informēt un izglītēt sabiedrību par drošību dzelzceļa tuvumā. 2023.gadā “Latvijas dzelzceļš” pārstāvji vadīja arī drošības stundas skolās un pirmsskolas mācību iestādēs, kur bērni vecumam atbilstošā veidā tiek apmācīti, kā pareizi un droši uzvesties dzelzceļa tuvumā un vilcienā, kā arī uzzina daudz interesanta par dzelzceļu.

Nav sasniegti nefinanšu mērķi, kas saistīti ar kravu apjomu izpildi, jo dažādu ekonomisku, ģeopolitisku procesu rezultātā 2023.gadā turpinājās iepriekšējos gados sākušās kravu pārvadājumu samazināšanās tendences. Kravu pārvadājumu apjoma samazināšanos būtiski ietekmēja starptautiskās sankcijas, kas tika piemērotas Krievijas un Baltkrievijas uzņēmumiem, personām un precēm pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā.

Informācija par Latvijas dzelzceļa attīstību, darbības rezultātiem un finansiālo stāvokli sniegta iepriekšējos Vadības ziņojuma punktos un gada pārskata pielikumos.

VAS “Latvijas dzelzceļš” 2023.gada budžetā noteikto nefinanšu mērķu izpilde ir šāda:

Stratēģiskie virzieni	Darbības rādītāji	2023.gada plāns	2023.gada izpilde
Pārvaldība	Dzelzceļa infrastruktūras pamatdarbības izmaksas uz galveno sliežu ceļu km, tūkst. EUR	76,1	65,9
	Galveno sliežu ceļu izvērstais garums, km	2 213,1	2 216,5
	Nopietnu negadījumu skaits uz miljonu vkm, skaits	1,1	0,68
Mobilitāte	Pasažieru vilcienu iecirkņa vidējais ātrums, km/h	50,0	55,2
	Dzelzceļa pasažieru pārvadājumu īpatsvars no kopējā sabiedriskā transporta pārvadājumu apjoma, %	9,0%	9,1%
Komerčiālā darbība	LDZ CARGO tirgus daļa Baltijā, %	24,5%	32,7%
	Pārvadātās dzelzceļa kravas, izmantojot LDz infrastruktūras tīklu, milj. t	15,9	15,6
Ilgtspēja un cilvēkkapitāls	Ilgtspējas indekss, līmenis	Zelts	Zelts
	Darbinieku apmierinātības vērtējums, %*	75,0%	74,0%

6. Informācija par galvenajiem ar korporatīvās sociālās atbildības jomām saistītajiem riskiem

Satiksmes drošības riski

VAS "Latvijas dzelzceļš" kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs atbild par dzelzceļa infrastruktūras kontroles un drošības sistēmu vadību un aktīvi vada riskus, kas saistīti ar dzelzceļa satiksmes drošību. VAS "Latvijas dzelzceļš" izveidotā drošības pārvaldības sistēma ir integrēta pārvaldības un pamatdarbības procesos un ietver dzelzceļa infrastruktūras drošas attīstības, uzturēšanas un ekspluatācijas īpašo prasību ievērošanai nepieciešamās procedūras, iekļaujot arī kustības vadības un signalizācijas sistēmas uzturēšanas un ekspluatācijas procedūras, un personāla kompetenču pārvaldību.

Satiksmes drošības stāvokļa uzraudzībai atbilstoši "Latvijas dzelzceļš" koncerna "Satiksmes drošības politikai" ir ieviesta Satiksmes drošības iekšējās uzraudzības sistēma, kas ir periodisks preventīvo pasākumu komplekss. Galvenie sistēmas instrumenti ir satiksmes drošības stāvokļa monitorings, dzelzceļa infrastruktūras apskates, dažādas pārbaudes, tehniskās revīzijas, dzelzceļa speciālistu tehniskās mācības, satiksmes drošības instruktāžas.

Saskaņā ar "Latvijas dzelzceļš" koncerna risku vadības politiku neatkarīgi no atsevišķu risku vērtējumiem un veiktajiem kontroles pasākumiem, lēmumu pieņemšanā Koncernā par prioritāru risku noteikts satiksmes drošības apdraudējums un prioritāri īstenojami satiksmes drošības risku mazināšanas un kontroles pasākumi.

Vides riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības vada riskus, lai nodrošinātu darbības atbilstību ES un nacionālā līmenī pieņemto tiesību aktu prasībām, tajā skaitā, kas attiecas uz klimata kontroli un vidi, un prasību integrēšanu Latvijas dzelzceļa darbībā, kā arī globālo klimata prasību nodrošināšanu. Esošā vides risku pārvaldība ietver ārējā regulējuma pārņemšanu "Latvijas dzelzceļš" koncerna vides un energopārvaldības politikā un no tās izrietošajos noteikumos, Vides un energopārvaldības programmā:

- Koncernā ir ieviesta sertificēta vides un energopārvaldības sistēma (nepārtraukta nozīmīgo energopatēriņa jomu un ietekmes uz vidi analīze), atbilstoši ISO 50 001:2018 un ISO14 001:2015 standartu prasībām.
- Regulāri tiek nodrošināts vides monitorings (grunts un gruntsūdens, notekūdeņi un lietussūdeņi, trokšņa līmenis un piesārņojošo vielu emisijas gaisā), ar naftas produktiem piesārņoto, t.sk., vēsturiski piesārņoto, vietu apsekošana, izpēte, sanācijas pasākumi pieejamo finanšu līdzekļu ietvaros.
- Ir nodrošinātas periodiskas darbinieku apmācības – zināšanu celšanai un pārbaudei, kā arī darbinieku informēšana par uzņēmuma aktualitātēm vides un energopārvaldības jomā.
- Kopīgi ar citiem valsts dienestiem tiek organizētas Civilās aizsardzības un katastrofas novēršanas mācības.
- Koncernā tiek veicināta vidi saudzējoša domāšana darbinieku vidū, tādējādi sniedzot pastarpinātu ieguldījumu vides aizsardzībā, kas neattiecas tikai uz saimniecisko darbību.

Darba vides riski

Koncerna sabiedrību pamatdarbības nodrošināšanai darbs notiek tiešā sliežu ceļu tuvumā, t.i. paaugstinātas bīstamības apstākļos un katram darbiniekam ir stingri jāievēro visas darba aizsardzības prasības, tostarp augstas redzamības aizsargapģērba valkāšana un nepārtraukta modrība par ritošā sastāva pārvietošanos, atrodoties paaugstinātas bīstamības joslā. Risku pārvaldība tiek nodrošināta saskaņā ar "Latvijas dzelzceļš" koncerna Darba

aizsardzības politiku. Koncerna sabiedrības uztur un pilnveido darba aizsardzības sistēmas, tiek veikts regulārs darba vides risku izvērtējums Sabiedrībā esošiem amatiem un visās darba vietās.

Darba aizsardzības nodrošināšanas procesā prioritāte vērsta uz preventīvām darbībām, lai nepieļautu (novērstu) darbinieku drošībai bīstamus un veselībai kaitīgus darba vides riskus. Praktiski, apmācot darbiniekus Latvijas dzelzceļa Mācību centrā pēc apstiprinātām programmām, izstrādājot darba aizsardzības instrukcijas, tiek pielietots "Darba aizsardzības instrukcijas satura un struktūras paraugs" (Ministru kabineta 10.08.2010. noteikumu Nr. 749 2. pielikums), kurš sevī ietver drošu darba veikšanas procesu uzsākot darbu, veicot darbu un beidzot darbu, un darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās.

Krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības savā ikdienas darbā ievēro krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta novēršanas pamatprasības. Koncernā tiek īstenota Krāpšanas novēršanas politika, kas veido iekšējās kontroles vidi, lai nodrošinātu krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu novēršanu, trauksmes celšanas sistēmas darbību un ikdienas rīcības atbilstību tiesību aktiem.

"Latvijas dzelzceļš" koncerna Ētikas kodekss nosaka darbinieku profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus. Koncerna sadarbības partneri, parakstot līgumu, apliecinā, ka ir iepazinušies ar Koncerna mājas lapā www.ldz.lv publicētajiem "Latvijas dzelzceļš" koncerna sadarbības partneru biznesa ētikas pamatprincipiem, atbilst tiem un apņemas arī turpmāk strikti tos ievērot un nodrošināt, ka tos ievēro arī tā darbinieki un ar līguma izpildi saistītie apakšuzņēmēji.

Atbilstības riski

Koncerna sabiedrības vada riskus un veic nepieciešamos pasākumus darbības atbilstības nodrošināšanai. Koncernā tiek īstenota vienota tiesiskā nodrošinājuma politika ar mērķi nodrošināt attiecināmo tiesību normu vienveidīgu un pareizu piemērošanu. Koncerna sabiedrību darbība tiek organizēta ņemot vērā ārējo tiesību aktu, tostarp, starptautisko sankciju regulējuma prasības.

Reputācijas riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības veic pasākumus reputācijas risku novēršanai un mazināšanai gan tīši vai netīši radītu ārēju notikumu rezultātā, gan iekšējās komunikācijas kļūdas vai darbinieku neatbilstošas rīcības dēļ. Riska pārvaldīšanai ikdienas procesos savlaicīgi tiek identificētas potenciālās komunikācijas tēmas un komunikācijas riski, tiek veikts pastāvīgs mediju, publiskās vides un sabiedrības viedokļa monitorings, nodrošināta komunikācija par Koncerna darbību, veicināta sabiedrības informētība un izpratne par Koncerna darbības virzieniem un tā aktualitātēm.

7. Filiāles un pārstāvniecības ārvalstīs

Sabiedrībai nav ārvalstu filiāles un pārstāvniecības ārvalstīs.

2023.gada februārī tika slēgta Latvijas dzelzceļa pārstāvniecība Krievijas galvaspilsētā Maskavā, kas pastāvēja kopš 2012.gada.

2023.gada decembrī tika slēgta Latvijas dzelzceļa pārstāvniecība Baltkrievijas galvaspilsētā Minskā, kas pastāvēja kopš 2017.gada.

8. Ģeopolitiskā situācija un tās ietekme uz sabiedrības spēju turpināt darbību

Ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitisko situāciju, karu Ukrainā un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju, kā arī Krievijas iekļaušana zemu nodokļu vai beznodokļu valstu un teritoriju sarakstā liecina, ka situācija, kas saistīta ar kravu pārvadājumu apjomiem, nākotnē būtiski neuzlabosies. Saskaņā ar Sabiedrības aplēsēm Krievijas graudu importa aizlieguma ietekme uz Sabiedrības ieņēmumiem nebūs būtiska.

Pēc 2022.gada 24. februārī notikušā Krievijas iebrukuma Ukrainā pret Krieviju un Baltkrieviju tiek vērstas plašas ekonomiskās un politiskās sankcijas. Sankcijām bija būtiska ietekme uz Sabiedrības darbību, jo bija nepieciešams pārskatīt iekšējos sankciju pārvaldības procesus, kā arī novirzīt papildus resursus sankciju pārbaudēm, veicot gan sadarbības partneru, gan pārvadāto kravu pārbaudes.

Ņemot vērā Sabiedrības sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas sadarbības partneriem, kā arī tās darbības specifiku, karadarbība Ukrainā neapšaubāmi atstāja un turpinās atstāt iespaidu uz Sabiedrības darbību gan 2024.gadā, gan turpmāk. Spēkā esošie ierobežojumi ir veicinājuši kravu apgrozījuma samazināšanos un ir grūti paredzēt iespējamo papildus sankciju ietekmi uz Sabiedrības darbību nākotnē. Ievērojot ar sankcijām saistītos riskus, ir veikti sekojoši pasākumi:

1. Sabiedrībā ir izveidota atsevišķa par sankciju pārbaudi atbildīga Sankciju daļa un Sankciju komisija, pastiprinot informācijas apmaiņu par sankciju pārbaudēm Koncerna ietvaros.
2. Koncernā ir izstrādāta un ieviesta "Latvijas dzelzceļš" koncerna Sankciju politika, nodrošinot vienādu pieeju sankciju pārbaudēm visā Koncernā.
3. Vērtējot riskus, kas saistīti ar būtiski paplašinātiem sektorālo sankciju sarakstiem, Sabiedrība pastiprināja kravu pārbaudes procedūras, pastiprināti vērtējot kravu veidus un to atbilstību noteiktajām sektorālajām sankcijām.
4. Visas sankciju sarakstos iekļautās personas ir atspoguļotas Sabiedrības uzturētajā informācijas sistēmā (IS) Sankcijas, kas nodrošina visu klientu un sadarbības partneru ikdienas automātisku pārbaudi uz sakrītību ar sankcionēto personu sarakstiem. IS Sankcijas saraksti tiek atjaunoti katru dienu, automātiski sazinoties ar oficiālajām vietnēm, kas uztur ziņas par Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, ANO un OFAC sankcijām.
5. 2024.gadā turpinās darbs pie IS Sankcijas pilnveidošanas, kā arī pie sankciju jomas stiprināšanas Sabiedrībā, veicot virkni tehnisku uzlabojumu.

Sabiedrības vadība apzinās nenoteiktību, kas saistīta ar turpmāku situācijas attīstību, un arī turpmāk ik dienas sekos līdzti notikumu attīstībai, kā arī to iespējamai ietekmei uz Sabiedrības darbību.

Tomēr, neskatoties uz sarežģīto situāciju, Latvijas dzelzceļa vadība ir pārliecināta, ka finanšu pārskatu sagatavošanā ir piemērojams darbības turpināšanas princips, kas pamatots ar uzsākto jaunā Koncerna biznesa modeļa īstenošanu, krīzes plāna izpildi un organizatorisko un tehnoloģisko procesu pārskatīšanu, kas ir rezultējies un arī turpmāk rezultēsies izmaksu samazināšanā, valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu par 2022.gadu Daudzgaļu līguma "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu", kurš bija noslēgts starp VAS "Latvijas dzelzceļš" un Satiksmes ministriju, ietvaros, un nepieciešamā valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu par 2023.gadu atbilstoši Dzelzceļa likuma 9.panta 4.daļai. Turklāt, 2024.gadā turpināsies darbs pie jaunā Koncerna biznesa modeļa un Sabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijas līdz 2025.gadam īstenošanas. Norit darbs ar Satiksmes ministriju pie jauna līguma sagatavošanas Latvijas dzelzceļa finanšu līdzsvara nodrošināšanai, jo 2018.gadā noslēgtais Daudzgaļu līgums zaudēja spēku 2022.gada 31.decembrī.

Sabiedrības galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs.

2023.gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20.SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, ir atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai Sabiedrība saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Dzelzceļa likuma 9.panta 4.daļā noteikto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Ņemot vērā to, ka 2023.gadā Sabiedrība neizpildīja Dzelzceļa likuma 9.panta 4.daļā paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji Dzelzceļa likuma 9.panta 4.daļā paredzēto finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai.

Ar mērķi uzskatāmi parādīt finanšu pārskatā kopējo atzīto finanšu līdzsvara maksājumu Sabiedrības Apvienoto ienākumu pārskatā tiek uzrādīta papildu kolonna "2023.gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem" un kolonna "2022.gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem". Šīs informācijas atklāšanu neparedz Eiropas Savienībā (ES) apstiprināto SFPS Grāmatvedības standartu prasības, tā ir sniegta kā papildu rādītājs ar mērķi atklāt informāciju finanšu pārskatos attiecībā uz Sabiedrības peļņu vai zaudējumiem, lai atbilstoši Dzelzceļa likuma 9.panta 4.daļai zaudējumu kompensēšanai saņemtu valsts finansējumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

Lai arī pastāv pārliecība par finanšu līdzekļu saņemšanu, pastāv nenoteiktība attiecībā uz Sabiedrībai nepieciešamo papildu finanšu līdzekļu saņemšanas laiku. Šī nenoteiktība attiecas gan uz līdzekļiem, lai kompensētu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas pilnā apmērā sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai visa 2024.gada laikā, gan uz līdzekļiem Latvijas dzelzceļa finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

Sabiedrībai 2023.gadā Luminor Bank AS Latvijas filiālē tika piešķirta kredītlīnija īstermiņa naudas plūsmas finansēšanai 5 000 tūkst. EUR apmērā gadījumos, ja kavējas valsts budžeta maksājumi finanšu līdzsvara nodrošināšanai. 2023.gadā nav bijusi nepieciešamība izmantot kredītlīniju.

9. Notikumi pēc 2023. gada pārskata sastādīšanas datuma

Kopš pārskata gada beigām nav bijuši notikumi, kam būtu būtiska ietekme uz 2023.gada finanšu pārskatos uzrādīto informāciju.

10. Finanšu rezultāts

Pārskata perioda peļņa vai zaudējumi – rezultāts ir 0 sakarā ar to, ka Latvijas dzelzceļš ir atzinis valsts finansējumu normatīvajos aktos noteiktā valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

11. Paziņojums par valdes atbildību

Sabiedrības Valde (turpmāk tekstā – Vadība) ir atbildīga par Sabiedrības finanšu pārskata sagatavošanu.

VAS “Latvijas dzelzceļš” finanšu pārskats no 114. līdz 149. lapai ir sagatavots, pamatojoties uz grāmatvedības ierakstiem un attaisnojuma dokumentiem, un sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Sabiedrības finansiālo stāvokli 2023.gada 31.decembrī, tās 2023.gada darbības rezultātiem un naudas plūsmām.

Iepriekš minētais finanšu pārskats ir sagatavots saskaņā ar ES apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem, balstoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. finanšu pārskata sagatavošanas gaitā Vadības pieņemtie lēmumi un izdarītie novērtējumi ir bijuši piesardzīgi un pamatoti.

Sabiedrības Vadība ir atbildīga par atbilstošas uzskaites sistēmas nodrošināšanu, Sabiedrības aktīvu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citu Sabiedrībā izdarītu pārkāpumu atklāšanu un novēršanu. Vadība ir atbildīga par Latvijas Republikas likumdošanas prasību izpildi.

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

R.Ļavnieks
Valdes priekšsēdētājs

V.Balode-Andrūsa
Valdes locekle

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

Finanšu pārskats

Apvienoto ienākumu pārskats par 2023.gadu

(EUR)

	Pielikums	2023.gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem*	2023	2022.gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem*	2022
Ieņēmumi	4	132 970 445	165 409 602	128 799 299	153 158 297
Pārējie ieņēmumi	5	22 833 041	22 833 041	21 907 521	21 907 521
Pamatdarbības ieņēmumi kopā		155 803 486	188 242 643	150 706 820	175 065 818
Preču, materiālu un pakalpojumu izmaksas	6	(60 208 675)	(60 208 675)	(49 220 893)	(49 220 893)
Personāla izmaksas	7	(86 223 787)	(86 223 787)	(78 614 069)	(78 614 069)
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums	8	(45 869 449)	(45 869 449)	(51 088 788)	(51 088 788)
Pārējās izmaksas	9	(1 436 331)	(1 436 331)	(2 351 073)	(2 351 073)
Pamatdarbības izmaksas kopā		(193 738 242)	(193 738 242)	(181 274 823)	(181 274 823)
Pamatdarbības zaudējumi		(37 934 756)	(5 495 599)	(30 568 003)	(6 209 005)
Ieņēmumi no līdzdalības radniecīgo sabiedrību kapitālā	10	9 089 691	9 089 691	4 545 819	4 545 819
Ieņēmumi no ieguldījumu vērtības samazinājuma korekcijas	16	-	-	3 087 425	3 087 425
Finanšu ieņēmumi	11	917 562	917 562	372 852	372 852
Finanšu izmaksas	11	(4 511 654)	(4 511 654)	(1 797 091)	(1 797 091)
Zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		(32 439 157)	-	(24 358 998)	-
Pārskata gada zaudējumi		(32 439 157)	-	(24 358 998)	-
Pārskata gada zaudējumi un apvienotie ienākumi, kas attiecināmi uz akcionāru		(32 439 157)	-	(24 358 998)	-

*Skaidrojums par papildus ne-SFPS rādītāju pievienošanu sniegts 2.15. pielikumā.
Pielikumi no 118. līdz 149. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

R.Ļavnieks
Valdes priekšsēdētājs

V.Balode-Andrūsa
Valdes locekle

T.Labzova-Ceicāne
Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš"
Finanšu direkcija, Finanšu direktora vietniece ekonomikas jautājumos

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

Pārskats par finanšu stāvokli 2023.gada 31.decembrī

(EUR)			
Aktīvi	Pielikums	31.12.2023.	31.12.2022.
Ilgtermiņa ieguldījumi			
Pamatlīdzekļi	12	538 600 782	518 311 358
Tiesības lietot aktīvus	13	3 244 373	5 189 116
Nemateriālie ieguldījumi	14	3 482 898	2 674 717
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		25 854 762	29 782 267
Līdzdalība meitas sabiedrību kapitālā	15, 16, 17	110 816 648	110 816 648
Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	19, 38	11 740 401	17 357 499
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	20	73 982	73 982
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā		693 813 846	684 205 587
Apgrozāmie līdzekļi			
Krājumi	21	4 087 561	3 848 088
Pircēju, pasūtītāju parādi un citi debitori	22	5 826 222	7 046 165
Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	19, 38	4 207 731	4 158 161
Radniecīgo sabiedrību parādi	38	4 396 363	3 857 869
Uzkrātie ieņēmumi	4	46 798 155	24 358 998
Nauda un naudas ekvivalenti	23	25 505 026	59 016 340
Apgrozāmie līdzekļi kopā		90 821 058	102 285 621
Aktīvi kopā		784 634 904	786 491 208

(EUR)			
Pasīvi	Pielikums	31.12.2023.	31.12.2022.
Pašu kapitāls un saistības			
Pašu kapitāls			
Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)	24	327 621 636	327 621 636
Rezerves un nesadalītā peļņa		23 613 416	23 613 416
Pašu kapitāls kopā		351 235 052	351 235 052
Saistības			
Ilgtermiņa saistības			
Uzkrājumi	25	283 212	262 650
Aizņēmumi no kredītiestādēm	26	53 988 276	66 309 363
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem		767 168	1 356 010
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	28	5 081 936	6 824 314
Nomas saistības		1 989 343	3 173 540
Nākamo periodu ieņēmumi	27	274 848 436	265 444 269
Ilgtermiņa saistības kopā		336 958 371	343 370 146
Īstermiņa saistības			
Aizņēmumi no kredītiestādēm	26	32 321 087	24 247 388
Uzkrājumi	25	1 216 805	155 986
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori		23 174 697	26 258 298
Parādi radniecīgām sabiedrībām	38	3 144 355	2 596 083
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	28	16 422 149	16 798 318
Nomas saistības		1 294 912	2 084 739
Nākamo periodu ieņēmumi	27	18 867 476	19 745 198
Īstermiņa saistības kopā		96 441 481	91 886 010
Saistības kopā		433 399 852	435 256 156
Pašu kapitāls un saistības kopā		784 634 904	786 491 208

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Pielikumi no 118. līdz 149. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

R.Pļavnieks
Valdes priekšsēdētājs

V.Balode-Andrūsa
Valdes locekle

T.Labzova-Ceicāne
Gada pārskatu sagatavoja VAS “Latvijas dzelzceļš”
Finanšu direkcija, Finanšu direktora vietniece ekonomikas jautājumos

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

Pašu kapitāla izmaiņu pārskats

	Pamatkapitāls	Rezerves	Nesadalītā peļņa	Pašu kapitāls kopā
(EUR)				
Par 2022. gadu				
01.01.2022.	289 142 391	38 479 245	23 613 416	351 235 052
Pārskata gada zaudējumi un apvienotie ienākumi	-	-	-	-
Pamatkapitāla palielināšana	38 479 245	(38 479 245)	-	-
31.12.2022.	327 621 636	-	23 613 416	351 235 052
Par 2023. gadu				
01.01.2023.	327 621 636	-	23 613 416	351 235 052
Pārskata gada zaudējumi un apvienotie ienākumi	-	-	-	-
31.12.2023.	327 621 636	-	23 613 416	351 235 052

Pielikumi no 118. līdz 149. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

R.Plavnieks
Valdes priekšsēdētājs

V.Balode-Andrūsa
Valdes locekle

T.Labzova-Ceicāne
Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš"
Finanšu direkcija, Finanšu direktora vietniece ekonomikas jautājumos

VADĪBAS
ZIŅOJUMSFINANŠU
PĀRSKATSAPVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATSPĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLIPAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATSNAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATSFINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMSNEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

		(EUR)	
Naudas plūsmu pārskats par 2023.gadu (pēc netiešās metodes)		2023	2022
Pamatdarbības naudas plūsma			
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		-	-
Korekcijas:			
Pamatlīdzekļu nolietojums un citas vērtības samazinājuma korekcijas		26 641 506	32 900 501
Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un citas vērtības samazinājuma korekcijas		14 1 022 377	503 877
Peļņa no ārvalstu valūtas kursu svārstībām		5 (144 555)	(28 278)
Ieņēmumi no līdzdalības radniecīgo sabiedrību pamatkapitālā		10 (9 089 691)	(4 545 819)
Ieņēmumi no ieguldījumu vērtības samazinājuma korekcijas, neto		-	(3 077 299)
Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi		11 (917 562)	(372 852)
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas		11 4 511 654	1 797 091
Peļņa pirms apgrozāmo līdzekļu un īstermiņa kreditoru atlikumu izmaiņu ietekmes korekcijām		22 023 729	27 177 221
Korekcijas:			
Nākamo periodu izdevumu un debitoru parādu atlikumu (pieaugums)/ samazinājums		(21 863 614)	13 587 442
Krājumu atlikumu (pieaugums)/ samazinājums		(209 510)	1 136 586
Piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējiem kreditoriem maksājamo parādu atlikumu (samazinājums)/ pieaugums		(7 080 949)	3 285 264
Bruto pamatdarbības naudas plūsma		(7 130 344)	45 186 513
Izdevumi procentu maksājumiem		(4 376 097)	(1 676 065)
Pamatdarbības neto naudas plūsma		(11 506 441)	43 510 448
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma			
Naudas līdzekļi, kas saņemti radniecīgas sabiedrības likvidācijas rezultātā		-	4 884 491
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde		(60 705 677)	(37 442 007)
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu pārdošanas		687 997	1 650 840
Saņemtās subsīdijas vai dotācijas		27 28 139 831	30 098 034
Ieņēmumi no aizdevumu atmaksas		19 5 718 972	8 026 408
Saņemtie procenti		876 094	301 410
Saņemtās dividendes		10 9 089 691	4 545 819
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma		(16 193 092)	12 064 995
Finansēšanas darbības naudas plūsma			
Saņemtie aizņēmumi		26 20 000 000	-
Izdevumi aizņēmumu atmaksāšanai		26 (24 247 388)	(30 058 772)
Nomas saistību maksājumi		(1 604 886)	(2 647 069)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma		(5 852 274)	(32 705 841)
Valūtas kursu svārstību rezultāts		40 493	48 479
Naudas un tās ekvivalentu izmaiņas pārskata gadā		(33 511 314)	22 918 081
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada sākumā		59 016 340	36 098 259
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada beigās		23 25 505 026	59 016 340

Pielikumi no 118. līdz 149. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

R.Pļavnieks

Valdes priekšsēdētājs

V.Balode-Andrūsa

Valdes locekle

T.Labzova-Ceicāne

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš"
Finanšu direkcija, Finanšu direktora vietniece
ekonomikas jautājumos

Finanšu pārskata pielikums
1. Vispārīgā informācija par sabiedrību

Sabiedrības nosaukums	"Latvijas dzelzceļš"
Sabiedrības juridiskais statuss	Valsts akciju sabiedrība
Adrese	Emīlijas Benjamiņas iela 3, Rīga, LV-1547
Vienotais reģistrācijas numurs	40003032065
Reģistrācijas datums Uzņēmumu reģistrā	01.10.1991.
Reģistrācijas datums Komercreģistrā	10.09.2004.
Reģistrācijas vieta	Rīga
Komersanta reģistrācijas apliecības izdošanas datums	10.09.2004.
Pamatdarbības veids (NACE 2. red.)	42.12 Dzelzceļu un metro būvniecība 52.21 Sauszemes transporta palīgdarbības
Akcionārs	Latvijas Republika (100%)
Kapitāla daļu turētājs	Latvijas Republikas Satiksmes ministrija Emīlijas Benjamiņas iela 3, Rīga, LV-1743
Pārraudzības institūcija	Sabiedrības padome
Padome	Andris LIEPIŅŠ, padomes priekšsēdētāja vietnieks Reinis CEPLIS, padomes loceklis Jānis LANGE, padomes priekšsēdētājs līdz 21.11.2023. Andris MALDUPS, padomes loceklis līdz 13.01.2023. Juris KAĻEŅUKS, padomes loceklis no 02.02.2022. līdz 13.01.2023.
Valde	Rinalds PĻAVNIEKS, valdes priekšsēdētājs no 10.02.2023., valdes loceklis līdz 09.02.2023. Vita BALODE-ANDRŪSA, valdes locekle Māris KLEINBERGS, valdes priekšsēdētājs līdz 09.02.2023.
Revidenta nosaukums, adrese un atbildīgā zvērinātā revidente	SIA "PricewaterhouseCoopers" vienotais reģ. Nr. 40003142793 LZRA komercsabiedrības licence Nr. 5 Kr.Valdemāra iela 21-21 Rīga, LV-1010 Latvija Atbildīgā zvērinātā revidente Jana Smirnova Sertifikāts Nr.188
Pārskata gads	2023.gada 1.janvāris – 2023.gada 31.decembris

2. Grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principi

Finanšu pārskats atspoguļo Latvijas dzelzceļa kā atsevišķa uzņēmuma finanšu stāvokli. Koncerna (valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" un tās meitas sabiedrību) finanšu stāvoklis ir atspoguļots konsolidētajā finanšu pārskatā.

Finanšu pārskats aptver laika periodu no 2023.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim. Finanšu pārskatu apstiprina akcionāru sapulce, kuru sasauca Latvijas dzelzceļa Valde pēc revidenta atzinuma un padomes ziņojuma saņemšanas.

2.1. Grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principi

Šis finanšu pārskats ir sagatavots saskaņā ar ES apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem (SFPS). Ņemot vērā ES apstiprināšanas procedūru, šajā pielikumā ir atspoguļoti arī standarti un interpretācijas, kas nav apstiprināti piemērošanai ES, jo šiem standartiem un interpretācijām var būt ietekme uz Sabiedrības finanšu pārskatiem nākamajos periodos, ja tie tiek apstiprināti.

Finanšu pārskats ir sagatavots, balstoties uz sākotnējo izmaksu uzskaites metodi un uzņēmējdarbības turpināšanas principu.

Starptautiskie finanšu pārskatu standarti prasa Sabiedrības Vadībai piemērot tādus pieņēmumus un spriedumus, sagatavojot finanšu pārskatus, kas ietekmē aktīvu un saistību vērtības, kā arī pārskata datumā atklājamo informāciju, kā arī pārskata periodā atzīto ieņēmumu un izdevumu summas. Faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. Jomas, kas prasa nozīmīgu vai sarežģītu pieņēmumu izdarīšanu, vai jomas, kur izdarītie pieņēmumi un aplēses ir nozīmīgas finanšu pārskatu kontekstā, ir atklātas 3. pielikumā.

Pārskata gadā nav stājušies spēkā ES apstiprināti SFPS Grāmatvedības standarti, to grozījumi un to interpretāciju grozījumi, kuru ieviešanai bija būtiska ietekme uz Sabiedrības darbību.

Ar 2024.gada 1.janvāri vai vēlāk stāsies spēkā sekojoši standartu grozījumi vai interpretācijas, kuri varētu ietekmēt Sabiedrības finanšu pārskatus un kuru ietekmi Sabiedrības Vadība pašlaik novērtē, tomēr sākotnējās aplēses liecina, ka tā nebūs būtiska:

- *Grozījumi 16 SFPS – Noma: Nomā saistības pārdošanas un saņemšanas atpakaļnomā darījumos* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024.gada 1.janvārī vai vēlāk).
- *Saistību klasifikācija kā īstermiņa vai ilgtermiņa – Grozījumi 1. SGS* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024.gada 1.janvārī vai vēlāk).
- *Grozījumi 7.SGS Naudas plūsmas pārskats un 7.SFPS Finanšu instrumenti: Informācijas atklāšana: Piegādātāju finansēšanas vienošanās* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024.gada 1.janvārī vai vēlāk, vēl nav apstiprināti ES).
- *Grozījumi 21.SGS Ārvalstu valūtas kursu izmaiņu ietekme* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024.gada 1.janvārī vai vēlāk, vēl nav apstiprināti ES).

Sabiedrības Vadība papildus jau minētajiem ir veikusi citu standartu un interpretāciju, kas stāsies spēkā, sākot ar 2024.gada 1.janvāri, ietekmes novērtējumu un nesagaida to būtisku ietekmi uz Sabiedrības finanšu pārskatiem.

2.2. Ārvalstu valūtas pārvērtēšana

Uzskaites un pārskatu valūta

Finanšu pārskatu posteņi tiek uzskaitīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā Sabiedrība darbojas (uzskaites valūta). Finanšu pārskatu posteņi ir uzrādīti Latvijas Republikas oficiālajā valūtā euro (EUR), kas ir Sabiedrības pārskatu valūta.

Darījumi un atlikumi ārvalstu valūtās

Visi darījumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti EUR pēc darījuma dienas sākumā spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas publicētā EUR atsauces kursa. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtā pārskata gada pēdējā dienā finanšu pārskatā tiek norādīti, tos pārrēķinot EUR saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu pēc Eiropas Centrālās bankas (ECB) publicētā valūtas kursa, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās dienas beigās. Valūtu kursa starpības, kas rodas no norēķiniem valūtās, tiek atzītas Apvienoto ienākumu pārskatā.

Ārvalstu valūtas kursi

Ārvalstu valūta	Valūtas vienības par 1 EUR EUR 31.12.2023	Valūtas vienības par 1 EUR EUR 31.12.2022
USD	1.10500	1.06660
CHF	0.92600	0.98470

2.3. Nemateriālie ieguldījumi

Nemateriālie ieguldījumi galvenokārt sastāv no programmatūras licencēm. Sākotnēji tos atzīst iegādes izmaksās. Nemateriālajiem ieguldījumiem ir noteikts un ierobežots lietošanas laiks. Turpmāk nemateriālie ieguldījumi tiek uzrādīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un zaudējumus no vērtības samazināšanās.

Turpmākās izmaksas tiek kapitalizētas, palielinot esošā nemateriālā ieguldījuma vērtību, vai atzītas kā atsevišķs nemateriāls ieguldījums tikai tad, ja no tām Sabiedrībai ir sagaidāmi nākotnes ekonomiskie labumi un šīs izmaksas ir iespējams ticami noteikt. Pārējās izmaksas tiek norakstītas Apvienoto ienākumu pārskatā to rašanās brīdī.

Nemateriālajiem ieguldījumiem nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes, lai norakstītu to iegādes vērtību lietderīgās izmantošanas perioda laikā un to iekļauj attiecīgā perioda Apvienoto ienākumu pārskatā. Pamatā nemateriālie ieguldījumi tiek nolietoti 5 gadu laikā.

2.4. Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi tiek atzīti saskaņā ar iegādes izmaksu metodi, kā aprakstīts zemāk, atskaitot uzkrāto nolietojumu un jebkuru uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds ir nepieciešams.

Iegādes izmaksās iekļauj uz pamatlīdzekļa iegādi tieši attiecināmās izmaksas. Pašu izveidoto pamatlīdzekļu vērtība sastāv no materiālu cenas un tiešajām darba izmaksām, kā arī jebkurām citām izmaksām, kas tieši saistāmas ar pamatlīdzekļa nodrošināšanu darba stāvoklī tam paredzētajam mērķim, un pamatlīdzekļu nojaukšanas un aizvešanas izmaksām un vietas, kur pamatlīdzeklim jāatrodas, atjaunošanu. Tādu datorprogrammu iegādes izmaksas, kas ir cieši saistītas ar iekārtas funkcionalitāti un nevar tikt no tās atdalītas, tiek kapitalizētas kā šo iekārtu sastāvdaļa.

Sabiedrība kapitalizē pamatlīdzekļus, kuru vērtība pārsniedz 500 EUR un lietderīgās kalpošanas laiks pārsniedz vienu gadu. Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek kapitalizēti un atspoguļoti kā pamatlīdzekļi.

Ja atsevišķu pamatlīdzekļu sastāvdaļu lietderīgās kalpošanas laiki atšķiras, tie tiek uzskaitīti kā atsevišķas pamatlīdzekļu sastāvdaļas. Pamatlīdzekļu aplēstās atlikušās vērtības un lietderīgās kalpošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katrā pārskata gada datumā.

Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteni saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūdīs Sabiedrībā un šī posteņa izmaksas var ticami noteikt. Pārējās pamatlīdzekļu kārtējā remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas tā perioda Apvienoto ienākumu pārskatā, kurā tās ir radušās.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti attiecīgā perioda Apvienoto ienākumu pārskatā.

Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai (skat. 3. pielikumu).

Nolietojums

Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nolietojums tiek iekļauts Apvienoto ienākumu pārskatā.

Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek nolietoti īsākajā no nomas perioda vai līdzīga pamatlīdzekļa lietderīgās kalpošanas laika pēc likmēm, kas pielietotas kategorijai, kurā ietilpst ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos. Zemei nolietojums netiek aprēķināts.

Sabiedrības pamatlīdzekļiem pārskata perioda nolietojuma summa tiek aprēķināta, piemērojot attiecīgajam pamatlīdzeklim noteikto kalpošanas laiku.

Pamatlīdzekļi	Kalpošanas laiks
Ēkas un būves	10–130 gadi
Sliežu ceļi	10–90 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – vagoni tehnoloģiskām vajadzībām	22–40 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – lokomotīves, dīzeļvilcieni un tehnoloģiskās iekārtas	5–40 gadi
Sliežu ceļu mašīnas	30 gadi
Skaitļošanas iekārtas, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums	3–10 gadi
Pārējie pamatlīdzekļi	5–30 gadi

Nepabeigtā celtniecība

Aktīvi, kuri iegādes brīdī nav gatavi paredzētajam pielietojumam vai ir uzstādīšanas procesā, ir klasificēti kā “Nepabeigtās celtniecības objektu izmaksas”. Nepabeigtās celtniecības objektu sākotnējā vērtība tiek palielināta perioda laikā par aizņēmumu izmaksām un citām tiešajām izmaksām, kas saistītas ar attiecīgo objektu līdz tā nodošanai ekspluatācijā. Attiecīgā pamatlīdzekļa sākotnējā vērtība netiek palielināta par aizņēmumu izmaksām periodos, kad netiek veikti aktīvi nepabeigtās celtniecības objekta attīstības darbi.

Brīdī, kad nepabeigtās celtniecības objekti ir gatavi savam paredzētajam pielietojumam, tie tiek pārklassificēti atbilstošā pamatlīdzekļu kategorijā un tiek uzsākta nolietojuma aprēķināšana. Nepabeigtās celtniecības objekti tiek regulāri novērtēti ar mērķi noteikt, vai tiem nav vērtības samazināšanās pazīmes.

2.5. Mantisko un nemateriālo aktīvu vērtības samazinājums

Visiem Sabiedrības mantiskajiem un nemateriālajiem aktīviem ir noteikts lietderīgās izmantošanas periods (izņemot zemi un muzeja krājumus). Aktīvu, kas tiek pakļauti nolietojumam, vērtība tiek pārskatīta ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti vērtībā, kas ir starpība starp aktīva bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas, un tā lietošanas vērtības. Lai noteiktu vērtības samazinājumu, aktīvi tiek sagrupēti, balstoties uz zemāko līmeni, kuram var identificēt naudas plūsmu (naudu ienesošās vienības). Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā.

Zaudējumi no aktīvu vērtības samazināšanās, kas atzīti iepriekšējos periodos, tiek pārskatīti katrā bilances datumā, lai noteiktu, vai nepastāv pierādījumi tam, ka zaudējumi ir samazinājušies vai vairs nepastāv. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ, ja ir veiktas izmaiņas aplēsēs, kas izmantotas atgūstamās summas noteikšanai. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ vienīgi tādā apmērā, par cik attiecīgā aktīva bilances vērtība nepārsniedz to bilances vērtību, atskaitot nolietojumu, kura tiktu noteikta, ja zaudējumi no vērtības samazināšanās netiktu atzīti.

2.6. Finanšu instrumenti
Finanšu instrumentu klasifikācija

Sabiedrības finanšu instrumenti sastāv no finanšu aktīviem (finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā un finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos) un finanšu saistībām (finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā).

Parāda instrumentu klasifikācija ir atkarīga no Sabiedrības finanšu aktīvu vadības ieviestā biznesa modeļa, kā arī no tā, vai līgumiskās naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem (TPPM). Ja parāda instrumentu tur, lai iekasētu naudas plūsmas, to var uzskaitīt amortizētajā iegādes vērtībā, ja tas atbilst TPPM prasībām. Finanšu aktīvi, kuru naudas plūsmas neatbilst TPPM prasībām, jāvērtē patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos (PVPZA) (piemēram, atvasinātie finanšu instrumenti). Iegultie atvasinātie instrumenti netiek atdalīti no finanšu aktīviem, bet tos iekļaujot finanšu aktīvu sastāvā, tiek izvērtētas TPPM prasības.

Pašu kapitāla instrumentus vienmēr vērtē patiesajā vērtībā. Tomēr Vadībai ir iespēja izdarīt neatsaucamu izvēli uzrādīt patiesās vērtības izmaiņu pārējos apvienotajos ienākumos, ja instrumentu netur tirdzniecības nolūkā. Ja pašu kapitāla instrumentu tur tirdzniecībai, izmaiņas patiesajā vērtībā jāuzrāda peļņā vai zaudējumos.

Atzīšana un atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīvus un saistības atzīst brīdī, kad Sabiedrība ir kļuvusi par līgumslēdzēju pusi un izpildījusi darījuma nosacījumus, t.i. darījuma datumā.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad Sabiedrības līgumsaistības uz finanšu aktīvu radīto naudas plūsmu izbeidzas vai, ja Sabiedrība nodod finanšu aktīvu citai pusei, vai arī nododot būtiskākos aktīva riskus un no aktīva saņemamo atlīdzību. Finanšu aktīvu iegādi un pārdošanu pamatdarbības ietvaros uzskaita tirdzniecības dienā, t.i., datumā, kad Sabiedrība nolemj aktīvu nopirkt vai pārdot.

Finanšu saistību atzīšana tiek pārtraukta, kad saistības pamatā esošs pienākums tiek atsaukts, atcelts vai arī tam beidzas termiņš.

Novērtēšana

Sākotnējā atzīšanas brīdī finanšu instrumentus vērtē to patiesajā vērtībā. Finanšu aktīviem un finanšu saistībām amortizētajā iegādes vērtībā sākotnējās atzīšanas brīdī patieso vērtību koriģē par darījuma izmaksām, kas ir tieši attiecināmas uz šo finanšu instrumentu.

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos

Šajā kategorijā ietilpst Sabiedrības īpašumā esošie pašu kapitāla instrumenti, kas veido Pārējos vērtspapīrus un ieguldījumus. Šie ieguldījumi tiek uzrādīti ilgtermiņa aktīvu sastāvā, ja vien Vadība neplāno tos pārdot 12 mēnešu laikā no pārskata gada dienas. Šo finanšu aktīvu patieso vērtību nosaka, balstoties uz Sabiedrības Vadības izdarītajām aplēsēm, kuru pamatā ir šo ieguldījumu finanšu informācija. Izmaiņas patiesajā vērtībā tiek atspoguļotas peļņā vai zaudējumos.

Dividendes no ieguldījumiem tiek atzītas Apvienoto ienākumu pārskatā brīdī, kad Sabiedrībai rodas likumīgas tiesības uz tām.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ir parāda instrumenti ar fiksētu vai nosakāmu maksājumu grafiku, kuri netiek turēti tirdzniecībai un kuru nākotnes naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ietver pircēju, pasūtītāju parādus un citus debitorus, kā arī radniecīgo sabiedrību parādus un naudu un naudas ekvivalentus. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificēti kā īstermiņa aktīvi, ja maksājuma termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tie tiek uzrādīti kā ilgtermiņa aktīvi. Īstermiņa debitoru parādi netiek diskontēti.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu likmju metodi, atskaitot uzkrājumus vērtības samazinājumam.

Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas kasē, norēķinu kontu atlikumiem un īstermiņa augsti likvīdiem ieguldījumiem, kurus nepieciešamības gadījumā var viegli pārvērst naudā un kas nav pakļauti būtiskam vērtību izmaiņu riskam.

Vērtības samazinājums finanšu aktīviem amortizētajā iegādes vērtībā

Vērtības samazinājums tiek atzīts atbilstoši sagaidāmo kredītaudējumu (SKZ, expected credit loss) modelim. Modelim ir trīs pakāpju pieeja, kas balstās uz izmaiņām finanšu aktīva kredītkvalitātē, salīdzinot ar sākotnējo atzīšanu. Sabiedrība finanšu aktīva sākotnējās atzīšanas brīdī atzīst tūlītējos zaudējumus, kas ir vienādi ar 12 mēnešu SKZ, arī tad, ja finanšu aktīvi ir bez vērtības samazināšanās pazīmēm (pircēju un pasūtītāju parādiem atzīst to mūža SKZ). Notiekot būtiskam kredītriska pieaugumam, vērtības samazinājumu mēra, izmantojot aktīva mūža SKZ, nevis 12 mēnešu SKZ.

Sabiedrība ir piemērojusi 9. SFPS pieļautos operacionālos atvieglojumus attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādu vērtēšanu – pircēju un pasūtītāju parādus grupē pēc to kredītkvalitātes un kavējuma dienām, piemērojot sagaidāmo kredītaudējumu procentu katrai attiecīgajai grupai. SKZ likmes ir aplēstas, ņemot vērā pēdējo trīs gadu maksājumu vēsturi, koriģējot šo rādītāju ar mērķi ņemt vērā informāciju par tagadni un nākotnes prognozēm.

Saistīto pušu parādi, kā arī saistītajām pusēm izsniegtie aizdevumi tiek izdalīti atsevišķā grupā, kuras SKZ rēķina, ņemot vērā ne tikai pagātnes pieredzi, bet arī to galējā īpašnieka – Latvijas Republikas – kredītreitingu un nākotnes attīstības prognozes. Aizdevumi, kas izsniegti meitas sabiedrībām, tiek uzskatīti par aktīviem ar tādu kredītrisku, kas nav būtiski palielināties kopš sākotnējās atzīšanas brīža, līdz ar to SKZ aprēķinā iekļauj nākamo 12 mēnešu laikā sagaidāmos kredītaudējumus.

Uzkrājums vērtības samazinājumam tiek iekļauts atsevišķā uzkrājumu kontā un zaudējumi tiek atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā. Ja nākamajā periodā pēc vērtības samazināšanās atzīšanas zaudējumu summa samazinās un šis samazinājums var būt objektīvi saistīts ar notikumu pēc vērtības samazināšanās atzīšanas (piemēram, uzlabojas debitora kredītreitings), tad iepriekš atzīto zaudējumu no vērtības samazināšanās apvērse tiek atzīta Apvienoto ienākumu pārskatā.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu saistību amortizētajā iegādes vērtībā sastāvā tiek uzrādīti aizņēmumi no kredītiestādēm, citi aizņēmumi, parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem un pārējie kreditori, kā arī parādi radniecīgajām sabiedrībām.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji atzīst to patiesajā vērtībā. Turpmākajos periodos finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificētas kā īstermiņa saistības, ja maksājums termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tās tiek uzrādītas kā ilgtermiņa saistības.

Aizņēmumi

Sākotnēji aizņēmumi tiek atzīti patiesajā vērtībā, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Starpība starp saņemto naudas līdzekļu apjomu, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas un aizņēmuma dzēšanas vērtību, tiek pakāpeniski ietverta Apvienoto ienākumu pārskatā, izmantojot aizņēmuma efektīvo procentu likmi. Šī starpība tiek atzīta finanšu izmaksu sastāvā.

Aizņēmumi tiek klasificēti kā īstermiņa saistības, izņemot gadījumus, kad Sabiedrībai ir neatsaucamas tiesības atlikt saistību nokārtošanu uz vismaz 12 mēnešiem pēc bilances datuma.

Finanšu aktīvu un saistību savstarpējais ieskaits

Finanšu aktīvi un saistības tiek savstarpēji ieskaitīti un uzrādīti bilanci neto vērtībās, ja pastāv juridiskas tiesības šādu ieskaitu veikt, kā arī plānots veikt norēķinu pēc neto vērtībām vai arī nodot aktīvu un norēķināties par saistību vienlaicīgi.

2.7. Krājumi

Krājumi tiek uzskaitīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtību veido normālas Sabiedrības darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot krājumu pabeigšanas un pārdošanas izmaksas. Iegādes vērtība tiek noteikta, izmantojot vidējo svērto krājumu novērtēšanas metodi kurināmajam un degvielai un FIFO (pirmais iekšā, pirmais ārā) metodi pārējām krājumu sastāvdaļām.

Nepieciešamības gadījumā novecojušo, lēna apgrozījuma vai bojāto krājumu vērtības samazinājumam tiek izveidoti uzkrājumi vērtības samazinājumam. Krājumiem, kas nav izmantoti ilgāk par gadu, tiek veidoti uzkrājumi 100% apjomā. Uzkrājumu summa tiek iekļauta Apvienoto ienākumu pārskatā.

2.8. Akciju kapitāls un maksājumi par valsts kapitāla daļu izmantošanu (dividendes)

Sabiedrības akciju kapitālu veido parastās vārda akcijas. Visas Sabiedrības akcijas ir dematerializētas akcijas. Katras akcijas nominālvērtība ir viens euro.

Sabiedrības akcionāram izmaksājamās dividendes jeb maksājumi par valsts kapitāla daļu izmantošanu tiek atspoguļotas kā saistības finanšu pārskatos periodā, kurā Sabiedrības akcionārs apstiprina dividenžu apmēru.

2.9. Pārējās rezerves

Daļu no Sabiedrības peļņas pēc nodokļu nomaksas, pamatojoties uz Sabiedrības akcionāru sapulces lēmumu, var ieskaitīt rezerves kapitālā. Šim nolūkam pašu kapitāla sastāvā ir izveidotas "Pārējās rezerves". Pārējo rezervju izmantošana un sadalīšana ir akcionāru sapulces kompetencē.

2.10. Uzkrātās neizmantoto atvaļinājumu izmaksas

Uzkrātās neizmantoto atvaļinājumu izmaksas tiek aprēķinātas katram darbiniekam, reizinot neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu uz pārskata gada beigām ar dienas vidējo darba samaksu pārskata gada pēdējos sešos mēnešos un pieskaitot darba devēja daļu par sociālās apdrošināšanas iemaksām.

2.11. Uzkrājumi

Uzkrājumi tiek atzīti, kad Sabiedrībai pagātnes notikumu rezultātā ir radušās juridiskas vai prakses radītas saistības, un ir paredzams, ka šo saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšana no Sabiedrības, un saistību apjomu iespējams pietiekami ticami novērtēt.

Ja Sabiedrība paredz, ka uzkrājumu izveidošanai nepieciešamie izdevumi tiks daļēji vai pilnībā atmaksāti, šo izdevumu atmaksa tiek atzīta kā atsevišķs aktīvs tikai un vienīgi tad, kad ir praktiski skaidrs, ka šie izdevumi patiešām tiks atmaksāti. Ar jebkādu uzkrājumu saistītās izmaksas Apvienoto ienākumu pārskatā tiek atspoguļotas, atskaitot summas, kas ir atgūtas.

2.12. Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts saskaņā ar tiesību aktiem, kas ir spēkā pārskata perioda beigās. Spēkā esošie tiesību akti nosaka 20 procentu nodokļa likmi no aprēķinātās ar nodokli apliekamās bāzes, kura pirms nodokļa likmes piemērošanas dalīta ar koeficientu 0,8. Uzņēmumu ienākuma nodoklis, kas aprēķināts no peļņas sadales dividendēs, tiek uzrādīts Apvienoto ienākumu pārskatā atsevišķi, bet pārējos gadījumos – pie pārējās saimnieciskās darbības izmaksām. Atliktā nodokļa aktīvi vai saistības neveidojas, jo nav atšķirības starp aktīvu un saistību bilances vērtībām un to nodokļu bāzi.

2.13. Ieņēmumu atzīšana

Ieņēmumi ir atlīdzība, kuru saņem pamatdarbības veikšanas rezultātā. Ieņēmumus mēra līgumā noteiktās darījuma cenas apmērā. Darījuma cena ir summa, kuru Sabiedrība sagaida saņemt pēc kontroles nodošanas par precēm vai pakalpojumiem, izņemot trešo pušu vārdā iekasētās summas (piemēram, pievienotās vērtības nodokli). Darījuma cena tiek samazināta par piešķirtajām atlaidēm vai cita veida labumiem, kuri tiek piešķirti pircējam. Specifiski kritēriji Sabiedrības ieņēmumu atzīšanai katram no ieņēmumu veidiem minēti zemāk.

Sabiedrībai nav tādu līgumu ar klientu, kuru ietvaros būtu paredzēts norēķinu periods vairāk kā viens gads, līdz ar to Sabiedrība neveic korekcijas, lai atspoguļotu naudas vērtības izmaiņas laika gaitā. Turklāt, norēķinos nav paredzēta mainīgā atlīdzība.

Ieņēmumi no preču pārdošanas tiek atzīti kontroles nodošanas brīdī, t.i., brīdī, kad Sabiedrība attiecīgo precis ir piegādājusi klientam un tas ir precis akceptējis, kā arī ir ticams, ka debitora parāds ir atgūstams.

Ieņēmumi no pakalpojumu sniegšanas tiek atzīti tajā finanšu periodā, kad pakalpojumi tika sniegti, ņemot vērā kopējo sniegtā pakalpojuma attiecību pret kopējo līgumā noteikto pakalpojumu, ja piemērojams.

Sabiedrība sniedz šādus pakalpojumus (tiek atzīti saskaņā ar 15. SFPS):

Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumi – nodrošina piekļuvi dzelzceļa infrastruktūrai un to infrastruktūras pārvaldītājs bez diskriminācijas sniedz visiem pārvadātājiem. Latvijas dzelzceļš sniedz publiskās lietošanas minimālā piekļuves pakalpojuma kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu (minimālais piekļuves pakalpojumu komplekss).

Sabiedrībai ir piešķirta valsts budžeta dotācija pasažieru segmenta izmaksu segšanai līdz pilnajām izmaksām un dotācija pasažieru stacijām līnijās, kur pasažieru kustība pārtraukta. Par saņemtās dotācijas apmēru (neieskaitot PVN) ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā saskaņā ar 20.SGS.

Apkalpes vietu uzturēšanas pakalpojumi – pasažieru staciju un pieturas punktu izmantošanas pakalpojumi. Sabiedrība sniedz sekojošus apkalpes vietas pakalpojumus pasažieru stacijās: biļešu pārdošanas vietu, pasažieru apziņošanas sistēmu un pasažieriem paredzēto telpu lietošana. Ieņēmumi (neieskaitot PVN) tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā saskaņā ar 20.SGS.

Infrastruktūras pārvaldītāja papildpakalpojumi, t.sk. apkalpes vietu pakalpojumi – kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumi (kravas vagonu apstrāde, veicot vai neveicot vilcienu formēšanu), vagonu tehniskā apkope un apskate, tekošais atkabes remonts, vagonu glabājuma pakalpojumi u.c. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumi – Sabiedrība sniedz elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus fiziskajām un juridiskajām personām, t.sk. atkarīgajām sabiedrībām. Elektroenerģijas sadales (vilces apakšstaciju un kontakttīklu) izmaksas pasažieru vilcienu vilces vajadzībām ir iekļautas maksā par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pārvadājumu izmantošanu un šajā pakalpojumā neietilpst. Elektroenerģijas patērētājiem Latvijas dzelzceļš sniedz elektroenerģijas realizācijas pakalpojumus, pildot saistības, ko nosaka “Elektroenerģijas tirgus likums”, likums “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” un Ministru kabineta noteikumi Nr. 50 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (no 10.11.2023.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 635). Latvijas dzelzceļš darbojas kā primārais pakalpojumu sniedzējs, tādējādi ieņēmumi un izmaksas tiek atzīti bruto vērtībā. Ieņēmumi tiek aprēķināti, reizinot tarifu ar patērēto kilovatstundu skaitu, un tiek atzīti periodā, kad patērētais veikts.

Principāla pakalpojumi ietver ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas iesniegšanu, muitas procedūras – tranzīta noformēšanu, pagaidu uzglabāšanu. Atbilstoši līgumam starp Latvijas dzelzceļu un SIA “LDZ CARGO” Sabiedrība kā tranzīta procedūras izmantošanas atļaujas turētājs iesniedz tranzīta procedūras deklarācijas un noformē preču pagaidu uzglabāšanas deklarācijas, kā arī veic citas muitas procedūras – tranzīts ieviešanas nodrošināšanas darbības. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Elektronisko sakaru pakalpojumi – datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumi, nomāto līniju pakalpojumi, piekļuves elektronisko sakaru tīkla infrastruktūrai pakalpojumi. Ieņēmumi tiek atzīti pēc faktiskās tīkla izmantošanas attiecīgajā pārskata periodā.

Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi – ietver pakalpojumus, kas saistīti ar kravu un pasažieru pārvadājumu informācijas sistēmām, vilcienu kustību, kā arī biznesa atbalsta, kontroles un vadības informācijas sistēmām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Būvniecības pakalpojumi – ietver pašu spēkiem veiktos būvdarbus dzelzceļa infrastruktūras objektos. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Citi pakalpojumi – šajos pakalpojumos ietilpst vadības pakalpojumi atkarīgajām sabiedrībām, infrastruktūras pārvaldītāja specifiskie pakalpojumi un dažādi citi neliela apjoma pakalpojumi juridiskām un fiziskām personām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Sabiedrība sniedz šādus pakalpojumus (tiek atzīti saskaņā ar 16. SFPS):

Nomas pakalpojumi – Sabiedrība ēkas, būves, zemi un pārējos pamatlīdzekļus, kuri nav nepieciešami saimnieciskās darbības nodrošināšanai, pirmkārt, iznomā pārvadātājiem un citām ar dzelzceļa sistēmas darbību saistītajām uzņēmēj-sabiedrībām un iestādēm. Neizmantoto platību, kas atrodas dzelzceļa infrastruktūras objektos, iznomāšana ārējiem klientiem samazina pamatpakalpojuma pašizmaksu. Rezultātā palielinās pamatpakalpojuma konkurētspēja, kā arī paaugstinās objektu izmantošanas efektivitāte. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Procentu ienākumi (tiek atzīti saskaņā ar 9. SFPS):

Procentu ienākumi tiek atzīti pēc uzkrājumu metodes, pielietojot efektīvo procentu likmi (saskaņā ar 9. SFPS). Procentu ienākumi no naudas un naudas ekvivalentiem tiek klasificēti kā finanšu ienākumi.

Ienākumi no soda naudām

Ievērojot piesardzības principu, līgumsodus, t.sk. nokavējuma naudu par kavētiem norēķiniem, ieņēmumos atzīst tikai pēc to saņemšanas.

Ienākumi no dividendēm

Ienākumi no dividendēm tiek atzīti, kad rodas likumīgas tiesības uz tām.

2.14. Nomas līgumi

Klasifikācija

Līguma noslēgšanas brīdī Sabiedrība izvērtē, vai līgums ir noma vai ietver nomu. Līgums ir noma vai ietver nomu, ja līgums piešķir tiesības kontrolēt identificējama aktīva izmantošanu noteiktu laika periodu apmaiņā pret atlīdzību.

Lai izvērtētu, vai līgums ir noma vai ietver nomu, Sabiedrība izvērtē, vai:

- Līgums paredz identificējamā aktīva izmantošanu – aktīvs var tikt norādīts tieši vai netieši un tam ir jābūt fiziski nošķiramam vai jāatspoguļo visu aktīva kapacitāti no fiziski nošķirama aktīva. Ja piegādātājam ir nozīmīgas tiesības aizstāt aktīvu, aktīvs nav identificējams;
- Sabiedrībai ir tiesības gūt visus saimnieciskos labumus no identificējamā aktīva izmantošanas visā tā lietošanas periodā;
- Sabiedrībai ir tiesības noteikt identificējamā aktīva izmantošanas veidu. Sabiedrībai ir tiesības noteikt izmantošanas veidu, kad tā var pieņemt lēmumu par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots. Gadījumos, kad attiecīgi lēmumi par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiek izmantots, ir iepriekš noteikti, Sabiedrībai ir jāvērtē, vai tai ir tiesības darboties ar aktīvu vai norīkot darbošanos ar aktīvu noteiktā veidā, vai Sabiedrība ir paredzējusi aktīva lietošanu tādā veidā, kas iepriekš nosaka to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots.

Līguma, kas ietver nomas sastāvdaļu vai vairākas nomas sastāvdaļas, sākotnējā novērtēšanā vai atkārtotas novērtēšanas gadījumā Sabiedrība attiecina uz katru nomas sastāvdaļu to relatīvo atsevišķo cenu.

Nomnieks

Noma tiek atzīta kā tiesības izmantot aktīvu un tam atbilstošās nomas saistības datumā, kad nomātais aktīvs ir pieejams Sabiedrībai lietošanā. Tiesību izmantot aktīvu izmaksas veido:

- nomas saistību sākotnējā novērtējuma summas;
- jebkuri nomas maksājumi, kas izdarīti sākuma datumā vai pirms tā, atskaitot saņemtos nomas veicināšanas maksājumus;
- jebkuras sākotnējās tiešās izmaksas.

Nolietojums tiek rēķināts pēc lineārās metodes no nomas sākuma datuma līdz nomas termiņa beigām, ja vien nav plānots aktīvu izpirkt. Tiesības izmantot aktīvu periodiski tiek samazinātas par zaudējumiem no vērtības samazināšanās, ja tādi ir, un koriģētas, ņemot vērā nomas saistību pārvērtēšanu.

Aktīvi un saistības, kas izriet no nomas, to sākotnējās piemērošanas datumā tiek novērtēti atlikušo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā, kas diskontēta, izmantojot Sabiedrības salīdzināmo procentu likmi. Nomas saistībās iekļauj šādu nomas maksājumu patreizējo vērtību:

- fiksēti nomas maksājumi (ieskaitot pēc būtības fiksētos nomas maksājumus), atskaitot nomas veicināšanas maksājumus;
- mainīgie nomas maksājumi, kas ir atkarīgi no indeksa vai likmes;
- maksājumi, kas jāveic nomniekam saskaņā ar atlikušās vērtības garantijām;
- pirkšanas iespējas izmantošanas cena, ja ir pietiekams pamats uzskatīt, ka nomnieks izmantos šo iespēju,
- soda naudas maksājumi par nomas izbeigšanu, ja nomas termiņš atspoguļo to, ka nomnieks izmanto iespēju izbeigt nomu.

Nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, ja mainās nākotnes nomas maksājumi, jo ir mainījies indekss vai likme, ko lieto šo maksājumu noteikšanai, ja mainās Sabiedrības aplēse par paredzamo maksājumu apmēru, vai, ja Sabiedrība maina savu izvērtējumu par pirkšanas iespējas izmantošanu, nomas termiņa pagarināšanu vai izbeigšanu.

Kad nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, attiecīga korekcija tiek veikta lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtībā vai atzīta Apvienoto ienākumu pārskatā, ja lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtība samazinās līdz nullei.

Katrs nomas maksājums tiek sadalīts starp nomas saistībām un procentu izdevumiem par nomas saistībām. Nomas saistību procentu izdevumi tiek atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā nomas periodā, lai veidotu konstantu periodisku procentu likmi atlikušajai nomas saistībai katrā periodā.

Īstermiņa noma un noma, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību

Nomas maksājumi, kas saistīti ar īstermiņa nomu vai nomu, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību, tiek atzīti kā izdevumi pēc lineārās metodes Apvienoto ienākumu pārskatā. Īstermiņa noma ir noma, kuras nomas termiņš sākuma datumā ir 12 mēneši vai mazāk.

Iznomātāja uzskaitē

Nomas darījumus, kuri pēc savas būtības nodod nomas ņēmējam visus riskus un atlīdzību, kas raksturīgi īpašumtiesībām uz aktīvu objektu, klasificē kā finanšu nomas darījumus. Nomas darījumi, kurā iznomātājs patur nozīmīgu daļu no īpašumtiesībām raksturīgā riska un atlīdzības, tiek klasificēti kā operatīvā noma.

Aktīvi, kas tiek iznomāti operatīvajā nomā, tiek uzrādīti pamatlīdzekļu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu. Nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nomas ieņēmumi no operatīvās nomas un no klientiem saņemtas priekšapmaksas tiek iekļauti atbilstošā nomas perioda Apvienoto ienākumu pārskatā.

Apakšnomas darījumu uzskaitē (Sabiedrība ir iznomātājs)

Gadījumā, ja saskaņā ar līgumu Sabiedrība ir iznomātājs, bet daļa no nomas objektiem tiek nodota tālāk nomā, veidojas apakšnomas darījums. Katrs apakšnomas darījums tiek izvērtēts pēc tā atbilstības finanšu vai operatīvās nomas definīcijai, izvērtējumu veicot attiecībā uz tiesībām lietot aktīvu. Uzskaitē tiek veikta atbilstoši noteiktajam apakšnomas veidam – Sabiedrība ir iznomātājs uz operatīvās nomas nosacījumiem vai Sabiedrība ir iznomātājs uz finanšu nomas nosacījumiem. Gadījumā, ja apakšnoma ir finanšu noma, tā tiek uzskaitīta atsevišķi kā nomas debitors. Neto ieskaits ar saistību netiek veikts.

Apakšnomas darījumu uzskaitē:

- Sabiedrība kā starpposma iznomātājs samazina “tiesības lietot aktīvu”, veidojot “finanšu nomas debitora parādu” par šo daļu, neatzīstot nomas ieņēmumus no apakšnomas, bet aprēķina procentu ieņēmumus no “finanšu nomas debitora parāda”;
- Apakšnomas termiņa laikā Sabiedrība kā starpposma iznomātājs atzīst nolietojuma izmaksas “tiesībām lietot aktīvu” tiktāl, cik attiecas uz to “tiesību lietot aktīvu” daļu, kas nav nodota apakšnomā, bet atzīst procentu izmaksas par nomas saistībām pilnā apmērā.

2.15. Valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi

Valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek atzīti to patiesajā vērtībā brīdī, kad ir pietiekama pārlicība par to saņemšanu un var ticami apgalvot, ka Sabiedrība būs spējīga pildīt visus ar šo līdzekļu saņemšanu saistītos noteikumus.

Uz aktīviem (pamatlīdzekļiem) attiecināmais valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek uzrādīti bilances postenī "Nākamo periodu ieņēmumi" un periodiski atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā proporcionāli attiecīgo aktīvu (pamatlīdzekļu) nolietojumam to lietderīgās izmantošanas laikā.

Ņemot vērā Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļu (2023. gadā) un 10.1 panta 2. daļā paredzēto daudzgadu līgumu (2022. gadā), Sabiedrība ir uzrādījusi Apvienoto ienākumu pārskatā kolonnu "2023. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem" un "2022. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem". Lai arī šādu rādītāja uzrādīšanu neparedz SFPS, ne-SFPS rādītājs uzrādīts finanšu pārskatā, lai nodrošinātu lasītājiem skaidru priekšstatu par Sabiedrības finansiālo stāvokli bez finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanas.

2.16. Saistītās puses

Par saistītajām pusēm tiek uzskatīti valsts, Sabiedrības meitas sabiedrības, Sabiedrības Padomes un Valdes locekļi, viņu tuvi ģimenes locekļi un sabiedrības, kurās minētajām personām ir kontrole vai būtiska ietekme.

2.17. Notikumi pēc bilances datuma

Finanšu pārskatā tiek atspoguļoti tādi notikumi pēc pārskata gada beigām, kas sniedz papildu informāciju par Sabiedrības finansiālo stāvokli bilances sagatavošanas datumā (korigējošie notikumi). Ja notikumi pēc pārskata gada beigām nav korigējoši, tie tiek atspoguļoti finanšu pārskata pielikumos tikai tad, ja tie ir būtiski.

2.18. Darbinieku labumi

Sociālās apdrošināšanas un pensiju plāna iemaksas

Sabiedrība veic sociālās apdrošināšanas maksājumus valsts pensiju apdrošināšanai valsts fondēto pensiju shēmā saskaņā ar Latvijas tiesību aktiem. Valsts fondēto pensiju shēma ir fiksētu iemaksu pensiju plāns, saskaņā ar kuru Sabiedrībai jāveic likumā noteikta apjoma maksājumi. Sabiedrībai nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja valsts fondēto pensiju shēma nevar nokārtot savas saistības pret darbiniekiem. Sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek atzītas kā izmaksas, izmantojot uzkrājumu principu, un ir iekļautas darbinieku izmaksās. Saskaņā ar Ministru kabineta 17.12.2020. noteikumiem Nr. 786 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem" no 2021. gada 70,14% valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām tiek iemaksātas, lai finansētu valsts noteikto iemaksu pensiju sistēmu.

2.19. Ieguldījumi meitas sabiedrību kapitālos

Ieguldījumi meitas sabiedrību kapitālos tiek uzskaitīti to iegādes vērtībā, no kuras atskaitīti zaudējumi no vērtības samazināšanās.

Sabiedrība atzīst ienākumus tikai tad, ja tā no savas meitas sabiedrības saņem pēc iegādes datuma radušās peļņas daļu. Saņemtās summas, kas pārsniedz šo peļņu, uzskata par ieguldījuma atgūšanu un grāmato kā ieguldījuma iegādes vērtības samazinājumu.

Ja pastāv objektīvi pierādījumi tam, ka ieguldījuma meitas sabiedrības bilances vērtība ir samazinājusies, tad zaudējumus no vērtības samazināšanās aprēķina kā starpību starp ieguldījuma bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Zaudējumi no ieguldījuma vērtības samazināšanās var tikt apvērsti, ja pēc tam, kad pēdējo reizi tika atzīti zaudējumi no vērtības samazināšanās, ir mainījušās aplēses, kas tika izmantotas vērtības samazinājuma noteikšanai.

2.20. Salīdzinošie rādītāji un izšķirošās ietekmes izbeigšanas uzskaitē

Atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr. 13 2022. gadā tika uzsākts SIA "LDZ infrastruktūra" likvidācijas process.

2022. gada 31. decembrī ieraksts Komercreģistrā par sabiedrības likvidāciju vēl nebija veikts, jo norisinājās nodotās mantas īpašnieka maiņa valsts reģistros. Komerccabiedrība izslēgta no komercreģistra 12.04.2023.

Sīkāku informāciju par aktīvu pārņemšanu skatīt 16. pielikumā.

3. Būtiski pieņēmumi un spriedumi

Lai sagatavotu finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, nepieciešams izdarīt būtiskus pieņēmumus. Tāpat, sagatavojot pārskatus, Vadībai ir nepieciešams izdarīt pieņēmumus un spriedumus, piemērojot Sabiedrības izvēlēto uzskaites politiku.

Finanšu pārskatu sagatavošana, izmantojot SFPS, prasa izmantot aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un saistību vērtības un pielikumos sniegto informāciju finanšu pārskatu datumā, kā arī pārskata periodā atzītos ieņēmumus un izdevumus. Faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. Jomas, kuras vairāk var ietekmēt pieņēmumi, ir Vadības pieņēmumi un aprēķini, nosakot aktīvu atgūstamo vērtību un uzkrājumu lielumu, kā aprakstīts zemāk. Izņemot zemāk minētās, nav citu jomu, kas prasītu nozīmīgu vai sarežģītu pieņēmumu izdarīšanu, vai jomu, kur izdarītie pieņēmumi un aplēses būtu nozīmīgas finanšu pārskatu kontekstā.

Pamatlīdzekļu lietderīgās kalpošanas periods

Katrā pārskata perioda beigu datumā Sabiedrība izvērtē tās pamatlīdzekļu atlikušo lietderīgās kalpošanas periodu. Balstoties uz pēdējiem Sabiedrības Finanšu direkcijas veiktiem novērtējumiem, esošais lietderīgās kalpošanas laiks ir atbilstošs Sabiedrības pamatlīdzekļu faktiskās izmantošanas laikam.

Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums

Iepriekšējos gados pamatlīdzekļu vērtības samazinājums atzīts saimnieciskajā darbībā neizmantotiem pamatlīdzekļiem, kā arī tādiem aktīviem, kuriem nākotnes sagaidāmie saimnieciskie labumi ir būtiski zemāki nekā to bilances vērtība. Nozīmīgākā vērtības samazinājuma summa atzīta attiecībā uz ēkām, būvēm un sliežu ceļiem, pamatojoties uz nākotnes naudas plūsmām no šo pamatlīdzekļu izmantošanas pakalpojumu sniegšanā.

Veicot vērtības samazinājuma pārbaudi, visi Sabiedrības aktīvi sadalīti naudu ienesošajās vienībās – ģeogrāfiskajos sliežu ceļu iecirkņos. Katram iecirknim vērtētas vērtības samazināšanās pazīmes un iecirkņiem ar vērtības samazināšanās pazīmēm, veikta vērtības samazināšanās pārbaude. Galvenie vērtības samazināšanās indikatori bija pasažieru pārvadājumu neesamība vai samazinājums konkrētajā iecirknī, kā arī kravu pārvadājumu apjomu būtisks samazinājums. 2023.gadā kravu pārvadājumu apjomi nav būtiski samazinājušies un apjomu samazinājumu izdevies kompensēt vienlaicīgi saglabājot ieņēmumus plānotajā līmenī un samazinot izmaksas. Atkārtoti tika izvērtētas naudas plūsmas, ko paredzēts iegūt no aktīva iecirkņos, kuros iepriekš samazināta pamatlīdzekļu vērtība. Veicot aprēķinus tika ņemts vērā, ka Satiksmes ministrija atbilstoši Eiropas Savienības direktīvām, lai padarītu dzelzceļu par satiksmes mugurkaulu, paredz nodrošināt vilcienu satiksmi starp visām lielākajām Latvijas pilsētām kā primāro transporta veidu un piešķirt līdzekļus infrastruktūrai, kas nepieciešama pasažieru pārvadājumiem. Bez tam Latvijas dzelzceļš plāno optimizēt kravu apstrādes procesu un attiecīgi samazināt infrastruktūras, kas nepieciešama kravu pārvadājumiem, izmaksas. Rezultātā secināts, ka aktīvi uzskaitīti patiesā vērtībā.

Ņemot vērā, ka 2023.gadā nav notikušas būtiskas vērtības samazinājuma pamatā esošo apstākļu izmaiņas, 2023.gadā papildus vērtības samazinājums nav identificēts.

Nākotnes paredzamās naudas plūsmas noteiktas, balstoties uz 2023.gada faktiskajiem rādītājiem un 2024. gada budžetu, ekstrapolējot tos uz nākošajiem 10 gadiem. 10 gadu aprēķina periods ņemts infrastruktūras pārvaldītāja aktīvu specifikas dēļ – tie ir ilgtermiņa aktīvi, kuri atdevi sniedz ilgstošā laika periodā. Diskontējot nākotnes plānotās naudas plūsmas, piemērota 6,28% vidēji svērtā kapitāla cena (WACC), kas noteikta kā infrastruktūras pārvaldītājam atbilstoša vidēji svērtā kapitāla cena. WACC ir būtiskākais rādītājs, kas ietekmē vērtības samazinājuma aplēsi. WACC sasniedzot 7,28% (pieaugot par 1%), būtu atzīstams vērtības samazinājums 5 miljonu EUR apmērā.

Papildus izvērtējumam naudu ienesošo vienību līmenī veikts arī kopējais vērtības samazinājuma izvērtējums, nosakot Sabiedrības kopējo lietošanas vērtību. Šī izvērtējuma rezultātā nav identificēta nepieciešamība atzīt papildus vērtības samazinājumu 2023. un 2022.gadā. Nākotnes paredzamās naudas plūsmas noteiktas, balstoties uz 2023.gada faktiskajiem rādītājiem un 2024.gada budžetu, ekstrapolējot tos uz nākošajiem 10 gadiem. 10 gadu aprēķina periods ņemts infrastruktūras pārvaldītāja aktīvu specifikas dēļ – tie ir ilgtermiņa aktīvi, kuri atdevi sniedz ilgstošā laika periodā. 2023.gadā kopējā vērtības samazinājuma aprēķinā piemērotā diskonta likme (WACC) sastādīja 6,28%.

Arī šajā aprēķinā WACC ir būtiskākais rādītājs, kas ietekmē vērtības samazinājuma aplēsi. WACC sasniedzot 7,28% (pieaugot par 1%), būtu atzīstams vērtības samazinājums 29 miljonu EUR apmērā.

Finanšu līdzsvara maksājums

Sabiedrības galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. Šī uzdevuma nodrošināšanai zaudējumu kompensēšanai atbilstoši Dzelzceļa likuma 9.panta 4.daļai paredzēts saņemt valsts finansējumu VAS “Latvijas dzelzceļš” finanšu līdzsvara nodrošināšanai, tā kā valstij ir jānodrošina, ka valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja peļņas un zaudējumu pārskatā ieņēmumi no infrastruktūras maksām, peļņa no citas komercdarbības, neatmaksājamie ieņēmumi no privātiem avotiem, kā arī valsts finansējums (attiecīgajā gadījumā iekļaujot arī no valsts saņemtos avansa maksājumus) ir vismaz līdzsvarā ar infrastruktūras izdevumiem.

Pārskata gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts cita veida ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20.SGS “Valsts atbalsts” minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, būtu atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Daudzgaļu līgums, kas tika noslēgts 2018.gadā, bija spēkā līdz 2022.gada 31.decembrim, pašlaik noris darbs pie jauna līguma noslēgšanas turpmākajiem periodiem.

4. Ieņēmumi

Darbības veidi	2023	(EUR) 2022
Ieņēmumi no klientu līgumiem (15. SFPS):		
Ieņēmumi atzīti perioda laikā:		
Maksa par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu	43 499 341	50 637 169
Infrastruktūras pārvaldītāja papildpakalpojumi	19 854 268	21 752 113
Specifiskie pakalpojumi, kas saistīti ar infrastruktūras apkalpošanu un remontu	1 278 043	852 821
Pakalpojumi pasažieru stacijās	1 163 780	1 059 279
Būvniecības pakalpojumi	634 922	36 420
Principāla pakalpojumi	397 221	638 407
Citi pakalpojumi	3 549 684	3 076 757
<i>Kopā atzīti perioda laikā</i>	<i>70 377 259</i>	<i>78 052 966</i>
<i>Ieņēmumi atzīti noteiktā brīdī</i>		
Elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumi	17 412 074	11 168 661
Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi	4 002 900	4 060 272
Elektronisko sakaru pakalpojumi	760 112	725 987
Kopā atzīti noteiktā brīdī	22 175 086	15 954 920
Kopā ieņēmumi no klientu līgumiem (15. SFPS)	92 552 345	94 007 886
Cita veida ieņēmumi (16. SFPS):		
Nomas pakalpojumi	4 585 845	4 466 540
Cita veida ieņēmumi (20. SGS)		
Ieņēmumi par dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanu (valsts budžeta finansējums)	35 634 257	30 113 757
Ieņēmumi finanšu līdzsvara nodrošināšanai*	32 439 157	24 358 998
Ieņēmumi par apkalpes vietu uzturēšanu (valsts budžeta finansējums)	197 998	211 116
Kopā cita veida ieņēmumi (20. SGS)	68 271 412	54 683 871
Kopā	165 409 602	153 158 297

*Pārskata gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts cita veida ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20.SGS “Valsts atbalsts” minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, būtu atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai Sabiedrība saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā paredzēto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Ņemot vērā to, ka 2023.gadā Sabiedrība neizpildīja paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai Dzelzceļā likumā noteiktajā kārtībā. Finanšu līdzsvara maksājumi atzīti kā 2023.gada ieņēmumi.

Nepieciešamais finanšu līdzsvara maksājums 32 439 157 EUR apmērā, kas saņemams nākotnē, atzīts finanšu stāvokļa pārskatā kā “Uzkrātie ieņēmumi”, pamatojoties uz Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā noteiktajām saistībām un pienākumiem. 2023.gadā finanšu līdzsvara nodrošināšanai Latvijas dzelzceļš saņēma 10 milj. EUR (daļēju maksājumu par 2022.gadu).

Ar mērķi uzskatāmi parādīt finanšu pārskatā kopējo atzīto finanšu līdzsvara maksājumu Sabiedrības Apvienoto ienākumu pārskatā tiek uzrādīta papildu kolonna “2023.gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem” vai attiecīgi “2022.gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem”. Šīs informācijas atklāšanu neparedz SFPS prasības, tā ir sniegta kā papildu rādītājs ar mērķi atklāt informāciju finanšu pārskatos attiecībā uz Sabiedrības peļņu vai zaudējumiem, lai atbilstoši Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļai zaudējumu kompensēšanai saņemtu valsts finansējumu VAS “Latvijas dzelzceļš” finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

5. Pārējie ieņēmumi

	2023	(EUR) 2022
Nākamo periodu ieņēmumu pakāpeniska atzīšana	19 347 902	17 814 164
Peļņa no krājumu pārdošanas	1 864 235	80 843
Peļņa no pamatlīdzekļu pārdošanas	351 748	1 566 001
Soda un kavējuma nauda	271 257	144 788
Pārējo uzkrājumu korekcija (skat. 19. pielikumu)	151 444	199 073
Valūtas kursu svārstības	144 555	28 278
Finansējums darba vidē balstītu mācību īstenošanas projektam	25 091	4 380
Uzkrājumu nedrošiem parādiem korekcija	4 106	-
Būvprojekta "Gājēju tunelis Ogrē" ieņēmumi	-	1 471 542
Citi ieņēmumi	672 703	598 452
Kopā	22 833 041	21 907 521

7. Personāla izmaksas

	2023	(EUR) 2022
Darba samaksa	66 166 385	62 103 071
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	15 963 833	14 679 268
Pārējās sociālās apdrošināšanas izmaksas	1 901 442	1 652 823
Atlaišanas pabalsti	1 454 339	210 441
Uzkrātās saistības atvaļinājumiem izmaiņas	339 018	(428 984)
Darbinieku papildpensiju apdrošināšana	294 568	288 469
Citas personāla izmaksas	104 202	108 981
Kopā	86 223 787	78 614 069
no tā atlīdzība Sabiedrības valdes un padomes locekļiem	422 716	586 556
t.sk. atlīdzība par darbu	342 031	474 598
valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	80 685	111 958

6. Preču, materiālu un pakalpojumu izmaksas

	2023	(EUR) 2022
Elektroenerģija	24 064 241	15 719 924
Materiālu izmaksas	5 573 544	4 447 756
Apsardzes pakalpojumu un apsardzes iekārtu tehniskās apkopes izmaksas	4 556 614	3 759 361
Nomas maksas, komunālie pakalpojumi, katlumājas uzturēšana	3 740 845	3 507 925
Maksa par manevru darbu	3 679 528	3 954 695
Pamatlīdzekļu kārtējā remonta izmaksas, pārējās remontu izmaksas	3 455 162	3 365 882
Kurināmais, degviela	3 119 203	3 095 112
Informatīvo programmatūru apkalpošana, licences maksājumi	2 705 623	2 529 259
Dzelzceļa nozares administrēšanas institūciju izmaksas	2 292 589	2 292 589
Maksa par lokomotīvu un brigāžu darbu saimnieciskajā kustībā	1 443 804	1 403 099
Izmaksas, kas ir saistītas ar telekomunikāciju pakalpojumiem	745 098	615 890
Autotransporta uzturēšanas, reģistrācijas, tehniskās apskates izmaksas	728 985	709 554
Nekustamā īpašuma nodoklis	578 967	589 229
Civiltiesiskās apdrošināšanas izmaksas	449 715	432 255
Biedru nauda starpvalstu organizācijām	328 576	311 452
Pārējās izmaksas*	2 746 181	2 486 911
Kopā	60 208 675	49 220 893

*Pārējo izmaksu sastāvā ir samaksa par zvērinātu revidentu komercsabiedrības SIA "PricewaterhouseCoopers" sniegtajiem pakalpojumiem:

par finanšu pārskatu revīziju

51 610
2023.gads

51 287
2022.gads

par citu lietpratēja
uzdevumu veikšanu

10 900
2023.gads

10 900
2022.gads

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

8. Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums

	2023	(EUR) 2022
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu nolietojums	44 423 115	44 012 698
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu vērtības samazinājums	-	4 874 177
Nolietojums tiesībām lietot aktīvus	1 563 392	2 525 693
Uzkrājumu novecojušiem materiāliem izmaiņas (sk. 21. pielikumu)	(117 058)	(323 780)
Kopā	45 869 449	51 088 788

9. Pārējās izmaksas

	2023	(EUR) 2022
Zaudējumi no pamatlīdzekļu likvidācijas un nepabeigtās celtniecības izslēgšanas	647 019	129 293
"Latvijas dzelzceļš" koncerna koplīgumā paredzētās izmaksas	382 984	290 889
Pārējo uzkrājumu korekcija	20 562	29 709
Uzņēmumu ienākuma nodoklis par nosacīti sadalīto peļņu	19 396	114
Valūtas konvertācija	15 156	10 762
Soda un kavējuma nauda	5 354	1 438
Sociālās infrastruktūras uzturēšanas izmaksas	107	2 229
Citas izmaksas	345 753	317 337
Uzkrājumu nedrošiem parādiem korekcija	-	97 760
Būvprojekta "Gājēju tunelis Ogrē" izmaksas	-	1 471 542
Kopā	1 436 331	2 351 073

10. Ieņēmumi no līdzdalības meitas sabiedrību kapitālos

	2023	(EUR) 2022
Saņemtās dividendes no Latvijas dzelzceļa meitas sabiedrībām:	9 089 691	4 545 819
SIA "LDZ CARGO"	8 158 549	4 000 000
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	376 252	376 253
SIA "LDZ Loģistika"	396 636	40 642
SIA "LDZ apsardze"	116 330	100 000
AS "LatRailNet"	41 924	28 924

11. Finanšu ieņēmumi un izmaksas, neto

	2023	(EUR) 2022
Finanšu ieņēmumi	917 562	372 852
Citi procentu ieņēmumi	917 562	372 852
Finanšu izmaksas	(4 511 654)	(1 797 091)
Procentu maksājumi par aizņēmumiem	(4 055 550)	(1 670 625)
Procentu izmaksas nomas darījumos	(52 282)	(81 818)
Kavējuma naudas par nodokļu samaksas termiņa pagarināšanu	(403 822)	(44 648)
Finanšu izmaksas, neto	(3 594 092)	(1 424 239)

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

12. Pamatlīdzekļi

									(EUR)
	Zemes gabali	Ēkas, būves un ilggadīgie stādījumi	Sliežu ceļi	Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	Skaitļošanas iekārtas un to aprīkojums, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums	Pārējie pamatlīdzekļi	Nepabeigtās celtniecības objektu izmaksas	Kopā
Sākotnējā vērtība 01.01.2023.	851 290	205 337 694	858 955 739	105 292	319 480 577	39 783 473	32 368 060	11 757 601	1 468 639 726
Pamatlīdzekļu iegāde un pabeigšana	120	3 852 290	7 398 330	-	4 992 886	2 770 791	1 766 945	45 046 704	65 828 066
Pārklasificēts (skat. 14. pielikumu)	-	(190)	-	-	(41 717)	(4 840 528)	190	(86 806)	(4 969 051)
Pamatlīdzekļu norakstīšana	-	(2 657 548)	(1 540 468)	-	(640 459)	(1 183 118)	(318 041)	(478 855)	(6 818 489)
Sākotnējā vērtība 31.12.2023.	851 410	206 532 246	864 813 601	105 292	323 791 287	36 530 618	33 817 154	56 238 644	1 522 680 252
Uzkrātais nolietojums 01.01.2023	-	125 866 180	556 373 136	81 881	183 448 467	31 293 174	25 425 805	-	922 488 643
Aprēķinātais nolietojums	-	4 045 872	24 036 459	7 804	11 424 446	3 212 334	1 140 971	-	43 867 886
Pārklasificēts (skat. 14. pielikumu)	-	(181)	-	-	(10 928)	(4 528 608)	181	-	(4 539 536)
Nolietojuma norakstīšana	-	(2 182 449)	(1 235 031)	-	(534 751)	(1 129 484)	(301 685)	-	(5 383 400)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2023.	-	127 729 422	579 174 564	89 685	194 327 234	28 847 416	26 265 272	-	956 433 593
Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums 01.01.2023.	37 801	3 767 694	22 811 564	-	589 337	483 681	149 648	-	27 839 725
Vērtības samazinājuma korekcija norakstītajiem pamatlīdzekļiem	-	(117 875)	(13 415)	-	(51 985)	(80)	(10 493)	-	(193 848)
Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums 31.12.2023.	37 801	3 649 819	22 798 149	-	537 352	483 601	139 155	-	27 645 877
Atlikusī vērtība 01.01.2023.	813 489	75 703 820	279 771 039	23 411	135 442 773	8 006 618	6 792 607	11 757 601	518 311 358
Atlikusī vērtība 31.12.2023.	813 609	75 153 005	262 840 888	15 607	128 926 701	7 199 601	7 412 727	56 238 644	538 600 782

2023.gadā pamatlīdzekļu izveidošanas izmaksās iekļauta kapitalizētā darba samaksas daļa 1 347 214 EUR apmērā un sociālās apdrošināšanas izmaksas 316 336 EUR apmērā (2022.gadā darba samaksas daļa – 1 216 452 EUR un sociālās apdrošināšanas izmaksas – 285 698 EUR). Pamatlīdzekļu atjaunošanā, modernizācijā un iegādē, nemateriālajos ieguldījumos, kā arī jaunu objektu būvniecībā 2023.gadā izlietoti naudas līdzekļi 60 705 677 EUR (2022.gadā – 37 442 007 EUR).

Visā pārskata periodā un salīdzinošajos periodos Latvijas dzelzceļam lietošanā bija nodota uz Satiksmes ministrijas vārda reģistrēta zeme 15 tūkst. hektāru platībā (pārsvarā tā ir dzelzceļa zemes nodalījuma josla, kas ir dzelzceļa publiskās lietošanas infrastruktūras sastāvdaļa un paredzēta dzelzceļa infrastruktūras objektu izvietojumam, lai nodrošinātu dzelzceļa infrastruktūras attīstību un drošu ekspluatāciju).

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

									(EUR)
	Zemes gabali	Ēkas, būves un ilggadīgie stādījumi	Sliežu ceļi	Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	Skaitļošanas iekārtas un to aprīkojums, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums	Pārējie pamatlīdzekļi	Nepabeigtās celtniecības objektu izmaksas	Kopā
Sākotnējā vērtība 01.01.2022.	851 290	205 891 459	855 906 440	105 292	308 202 008	38 844 682	31 433 582	3 751 041	1 444 985 794
Pamatlīdzekļu iegāde un pabeigšana	-	810 178	4 949 411	-	3 043 044	1 031 078	518 316	8 052 728	18 404 755
Pamatlīdzekļu saņemšana no likvidējamās meitas sabiedrības (skat. 16. pielikumu)	-	36 661	103 405	-	7 979 642	4 955	993 528	42 167	9 160 358
Pamatlīdzekļu saņemšana no Satiksmes ministrijas (Rail Baltica projekta ietvaros)	-	587 565	-	-	969 073	4 523 383	3 756	-	6 083 777
Pārklasificēts (skat. 14. pielikumu)	-	(10 648)	14 387	-	34 737	(4 020 720)	-	(38 476)	(4 020 720)
Pamatlīdzekļu norakstīšana	-	(1 977 521)	(2 017 904)	-	(747 927)	(599 905)	(581 122)	(49 859)	(5 974 238)
Sākotnējā vērtība 31.12.2022.	851 290	205 337 694	858 955 739	105 292	319 480 577	39 783 473	32 368 060	11 757 601	1 468 639 726
Uzkrātais nolietojums 01.01.2022.	-	123 982 808	531 744 329	74 078	174 086 767	32 169 346	24 965 712	-	887 023 040
Aprēķinātais nolietojums	-	3 795 919	26 552 569	7 803	10 096 791	2 106 793	1 026 303	-	43 586 178
Pārklasificēts (skat. 14. pielikumu)	-	(90)	90	-	-	(2 383 186)	-	-	(2 383 186)
Nolietojuma norakstīšana	-	(1 912 457)	(1 923 852)	-	(735 091)	(599 779)	(566 210)	-	(5 737 389)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2022.	-	125 866 180	556 373 136	81 881	183 448 467	31 293 174	25 425 805	-	922 488 643
Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums 01.01.2022.	37 801	3 751 960	16 910 628	-	586 471	483 681	149 648	-	21 920 189
Vērtības samazinājums pārskata gada laikā*	-	15 734	5 900 936	-	2 866	-	-	-	5 919 536
Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums 31.12.2022.	37 801	3 767 694	22 811 564	-	589 337	483 681	149 648	-	27 839 725
Atlikusī vērtība 01.01.2022.	813 489	78 156 691	307 251 483	31 214	133 528 770	6 191 655	6 318 222	3 751 041	536 042 565
Atlikusī vērtība 31.12.2022.	813 489	75 703 820	279 771 039	23 411	135 442 773	8 006 618	6 792 607	11 757 601	518 311 358

*2022.gadā atzīts pamatlīdzekļu vērtības samazinājums par 5 919 536 EUR. Tajā skaitā vērtības samazinājums 5 843 220 EUR apmērā atzīts pamatlīdzekļiem četros dzelzceļa iecirkņos (Čiekurkalns – Krasta, Daugavpils–Indra, Kārsava–Kleperova un Rēzekne –Daugavpils), kuros būtiski samazinājies kravu pārvadājumu apjoms, un 76 316 EUR apmērā atzīts attiecībā uz 7 individuāliem aktīviem, kas netiek izmantoti saimnieciskā darbībā un paredzamā nākotnē nav paredzēta aktīvu pārdošana.

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

13. Tiesības lietot aktīvus

	(EUR)						
	Tiesības lietot zemes gabalus	Tiesības lietot ēkas un būves	Tiesības lietot sliežu ceļus	Tiesības lietot tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	Tiesības lietot skaitļošanas iekārtas un to aprīkojumu, sakarū līdzekļus, kopētājus un to aprīkojumu	Tiesības lietot pārējos pamatlīdzekļus	Kopā
Sākotnējā vērtība 01.01.2023.	473 818	4 708 574	2 497 592	629 805	1 019 409	4 017 770	13 346 968
Jaunie nomas līgumi	-	-	-	-	-	108 488	108 488
Grozījumi līgumos un līgumu izbeigšana	22 811	(227 329)	(2 497 592)	(628 298)	(1 019 409)	(184 500)	(4 534 317)
Sākotnējā vērtība 31.12.2023.	496 629	4 481 245	-	1 507	-	3 941 758	8 921 139
Uzkrātais nolietojums 01.01.2023.	247 432	2 079 252	2 004 510	505 775	970 224	2 350 659	8 157 852
Aprēķinātais nolietojums	69 867	496 265	74 759	18 731	49 185	855 730	1 564 537
Nolietojuma norakstīšana	(7 086)	(199 936)	(2 079 269)	(522 999)	(1 019 409)	(216 924)	(4 045 623)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2023.	310 213	2 375 581	-	1 507	-	2 989 465	5 676 766
Atlikusī vērtība 01.01.2023.	226 386	2 629 322	493 082	124 030	49 185	1 667 111	5 189 116
Atlikusī vērtība 31.12.2023.	186 416	2 105 664	-	-	-	952 293	3 244 373
Sākotnējā vērtība 01.01.2022.	472 674	4 758 365	2 523 747	1 313 733	1 019 409	4 299 398	14 387 326
Jaunie nomas līgumi	30 878	-	-	-	-	106 296	137 174
Grozījumi līgumos un līgumu izbeigšana	(29 734)	(49 791)	(26 155)	(683 928)	-	(387 924)	(1 177 532)
Sākotnējā vērtība 31.12.2022.	473 818	4 708 574	2 497 592	629 805	1 019 409	4 017 770	13 346 968
Uzkrātais nolietojums 01.01.2022.	195 930	1 537 280	1 523 494	1 062 130	727 668	1 843 158	6 889 660
Aprēķinātais nolietojums	71 870	541 972	512 400	326 029	242 556	931 567	2 626 394
Nolietojuma norakstīšana	(20 368)	-	(31 384)	(882 384)	-	(424 066)	(1 358 202)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2022.	247 432	2 079 252	2 004 510	505 775	970 224	2 350 659	8 157 852
Atlikusī vērtība 01.01.2022.	276 744	3 221 085	1 000 253	251 603	291 741	2 456 240	7 497 666
Atlikusī vērtība 31.12.2022.	226 386	2 629 322	493 082	124 030	49 185	1 667 111	5 189 116

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

14. Nemateriālie ieguldījumi

(EUR)		
Licences un tiesības	2023	2022
Sākotnējā vērtība uz gada sākumu	13 954 861	9 386 912
Iegādāts	883 823	578 472
Pārklasificēts no pamatlīdzekļiem (skat.12. pielikumu)	4 882 245	4 020 720
Izslēgts	(2 401 209)	(31 243)
Sākotnējā vērtība uz gada beigām	17 319 720	13 954 861
Uzkrātais nolietojums uz gada sākumu	11 263 830	8 408 010
Aprēķinātais nolietojums	1 022 377	503 877
Pārklasificēts no pamatlīdzekļiem (skat.12. pielikumu)	4 539 536	2 383 186
Izslēgts	(2 401 209)	(31 243)
Uzkrātais nolietojums uz gada beigām	14 424 534	11 263 830
Vērtības samazinājums	16 314	16 314
Atlikusī vērtība uz gada sākumu	2 674 717	962 588
Atlikusī vērtība uz gada beigām	2 878 872	2 674 717
Nemateriālie ieguldījumi nepabeigtos objektos*	604 026	-
Nemateriālie ieguldījumi	3 482 898	2 674 717

*31.12.2023. nemateriālo ieguldījumu summa nepabeigtajos objektos ir 604 026 EUR, t.sk. 86 806 EUR pārklasificēts (skat.12. pielikumu) no nepabeigtās celtniecības izmaksām pamatlīdzekļos par iepriekšējos gados veiktajiem, bet vēl nepabeigtajiem darbiem. Kopējā nemateriālo ieguldījumu summa (ieskaitot nepabeigto darbu izmaksas) 31.12.2023. ir 3 482 898 EUR.

15. Līdzdalība meitas sabiedrību kapitālā Meitas sabiedrības

SIA "LDZ CARGO"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788421
Adrese	Dzirnavu iela 147, k-1, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2023. - 31.12.2023.
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788351
Adrese	Vilhelma Purvīša iela 21, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2023. - 31.12.2023.
SIA "LDZ apsardze"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003620112
Adrese	Zasas iela 5-3, Rīga, LV-1057
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2023. - 31.12.2023.
SIA "LDZ Loģistika"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003988480
Adrese	Dzirnavu iela 147, k-2, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2023. - 31.12.2023.
AS "LatRailNet"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40103361063
Adrese	Pērses iela 8, Rīga, LV-1011
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2023. - 31.12.2023.
SIA "LDZ infrastruktūra" (likvidēta 12.04.2023.)	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788258
Adrese	Gogoļa 3, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2023.-12.04.2023.

16. Izšķirošās ietekmes izbeigšana meitas sabiedrībā

2023.gadā tika pabeigta SIA “LDZ infrastruktūra” likvidācija, kas uzsākta 2022.gadā.

Likvidējot meitas sabiedrību, 2022.gada decembrī tika veikta meitas sabiedrības SIA “LDZ infrastruktūra” mantas sadale. Atbilstoši mantas sadales plānam 2022.gada 2.decembrī Sabiedrība kā likvidācijas kvotu saņēma visus likvidējamās meitas sabiedrības aktīvus. Ņemot vērā, ka SIA “LDZ infrastruktūra” bija pilnībā sadalījusi visu tās īpašumā esošo mantu un norēķinājusies par likvidācijas kvotu, 2022.gadā tika pilnībā norakstīts ieguldījums šajā meitas sabiedrībā. Ieguldījuma norakstīšanas rezultātā tika atzīta 3 miljonu EUR peļņa no iepriekš atzītā vērtības samazinājuma korekcijas.

SIA “LDZ infrastruktūra” likvidācija 2022.gada 31.decembrī nebija reģistrēta Uzņēmumu reģistrā, jo turpinājās decembrī nodotās mantas pārreģistrācija valsts reģistros. Komerksabiedrība tika izslēgta no komercreģistra 12.04.2023. Likvidētās meitas sabiedrības aktīvu pārņemšana 2022.gadā radīja sekojošu ietekmi uz Sabiedrības aktīviem:

	(EUR)
Pārņemtie aktīvi	
Zemes gabali, ēkas un inženierbūves	140 066
Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	7 979 642
Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs	998 483
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	42 167
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	107 209
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	9 267 567
Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli	101 437
Nauda	4 884 491
Apgrozāmie līdzekļi kopā	4 985 928
Aktīvi kopā	14 253 495
Ieguldījuma meitas sabiedrībā norakstīšana pie likvidācijas	11 166 070
Iepriekš atzītā ieguldījuma meitas sabiedrībā vērtības samazinājuma korekcija (likvidācijas rezultāts Apvienoto ienākumu pārskatā)	3 087 425

17. Līdzdalība meitas sabiedrību kapitālos uzskaites vērtība

Meitas sabiedrība	LDz daļas, %	(EUR)	
		31.12.2023.	31.12.2022.
SIA “LDZ CARGO”	100	80 492 369	80 492 369
SIA “LDZ ritošā sastāva serviss”	100	29 351 905	29 351 905
SIA “LDZ apsardze”	100	298 803	298 803
AS “LatRailNet”	100	35 571	35 571
SIA “LDZ Loģistika”	100	638 000	638 000
Kopā	X	110 816 648	110 816 648

Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi meitas sabiedrību kapitālos Latvijas dzelzceļa grāmatvedības uzskaitē ir novērtēti pēc to sākotnējām iegādes izmaksām, atskaitot uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds tiek identificēts.

18. Meitas sabiedrību 2023.gada rādītāji

(EUR)					
Meitas sabiedrība	LDz daļas, %	2023.gada peļņa	31.12.2022.	Pašu kapitāls	
				31.12.2023.	31.12.2022.
SIA "LDZ CARGO"	100	3 068 112	5 104 139	117 765 964	122 856 401
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	100	1 233 832	(325 226)	37 213 927	36 356 347
SIA "LDZ apsardze"	100	242 431	193 367	862 222	736 121
AS "LatRailNet"	100	64 990	37 569	162 777	139 711
SIA "LDZ Loģistika"	100	264 373	711 989	1 869 407	2 001 670
SIA "LDZ infrastruktūra"	100	-	1 661 575	-	-
Kopā	X	4 873 738	7 383 413	157 874 297	162 090 250

"Latvijas dzelzceļš" koncerns pārvalda publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru, sniedz dzelzceļa transporta pakalpojumus un ar tiem saistītus pakalpojumus. Koncernā ietilpst: Koncerna valdošais uzņēmums – valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš" un Koncerna meitas sabiedrības SIA "LDZ CARGO", SIA "LDZ ritošā sastāva serviss", SIA "LDZ apsardze", SIA "LDZ Loģistika", AS "LatRailNet". Līdz 12.04.2023. Latvijas dzelzceļam piederēja meitas sabiedrība SIA "LDZ infrastruktūra".

Ir izstrādāta vienota Koncerna stratēģija un mērķi, nodrošinot optimālu ražošanas un investīciju resursu sadalījumu starp biznesa virzieniem un Koncerna sabiedrībām, lēmumu pieņemšanas koordināciju un efektīvu to īstenošanas kontroli. Latvijas dzelzceļš pārstāv Koncerna intereses starptautiskā līmenī.

Latvijas dzelzceļš sniedz Dzelzceļa likuma 12.1 panta pirmajā daļā minēto publiskās lietošanas dzelzceļa minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu, kravas vagonu apstrādes, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumus, elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus, elektronisko sakaru pakalpojumus, kā arī citus pakalpojumus.

SIA "LDZ CARGO" veic vietējos un starptautiskos dzelzceļa kravu pārvadājumus, kā arī sniedz citus ar dzelzceļa kravu pārvadājumiem saistītus pakalpojumus.

SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" veic dzelzceļa ritošā sastāva tehnisko apkopi un remontu, lokomotīvu ekipēšanu un modernizāciju, sniedz lokomotīvu, kā arī sliežu ceļu mašīnu un mehānismu nomas pakalpojumus.

SIA "LDZ Loģistika" sniedz kravu intermodālus ekspedīcijas un loģistikas pakalpojumus, kā arī nodarbojas ar jaunu kravu plūsmu piesaisti un organizē dzelzceļa kravu pārvadājumus starp Eiropas un Āzijas valstīm.

SIA "LDZ apsardze" sniedz dažādu objektu un dzelzceļa kravu fiziskās apsardzes pakalpojumus, projektē un montē dažādas apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmas, kam ekspluatācijas laikā veic tehnisko apkopi un uzturēšanu, kā arī veic saņemto trauksmes signālu monitoringu.

AS "LatRailNet" ir dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja. Šī sabiedrība pieņem lēmumus par dzelzceļa infrastruktūras jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, piekļuves maksas aprēķināšanas sistēmu, maksas noteikšanu, novērtēšanu un iekasēšanu, kā arī sadarbojas ar citiem būtisko funkciju veicējiem starptautisko savienojumu jautājumos.

19. Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām

SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" izsniegtā aizdevuma atlikums dīzeļlokomotīvu modernizācijas finansēšanai **31.12.2023. ir 15 948 132 EUR.**

Aizdevuma atlikumu kustība ir atspoguļota nākamajā tabulā:

Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	Atlikums 01.01.2023. (bruto uzskaites vērtība)	Pārklasificēts atbilstoši apmaksas termiņiem	Saņemta aizdevumu atmaksa	Atlikums 31.12.2023.	(EUR)	
					Uzkrājumi paredzamajiem kredītzaudējumiem*	Atlikums 31.12.2023. (neto bilances vērtība)
Ilgtermiņa daļa	17 478 721	(5 718 972)	-	11 759 749	(19 348)	11 740 401
Īstermiņa daļa	4 218 971	5 718 972	(5 718 972)	4 218 971	(11 240)	4 207 731
Kopā	21 697 692	-	(5 718 972)	15 978 720	(30 588)	15 948 132

Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	Atlikums 01.01.2022. (bruto uzskaites vērtība)	Pārklasificēts atbilstoši apmaksas termiņiem	Saņemta aizdevumu atmaksa	Atlikums 31.12.2023.	(EUR)	
					Uzkrājumi paredzamajiem kredītzaudējumiem*	Atlikums 31.12.2022. (neto bilances vērtība)
Ilgtermiņa daļa	24 094 897	(6 616 176)	-	17 478 721	(121 222)	17 357 499
Īstermiņa daļa	5 629 203	6 616 176	(8 026 408)	4 218 971	(60 810)	4 158 161
Kopā	29 724 100	-	(8 026 408)	21 697 692	(182 032)	21 515 660

*2023.gadā uzkrājumi paredzamajiem kredītzaudējumiem tika pārskatīti un samazināti par 151 444 EUR.
Uzkrājumu samazinājumu galvenokārt ietekmēja aizdevuma atlikuma samazinājums.

20. Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

Sabiedrības nosaukums	Daļas, %	(EUR)	
		Uzskaites vērtība 31.12.2023.	31.12.2022.
Baltkrievijas – Latvijas kopuzņēmums "MIRIGO"	3.0	10 126	10 126
SIA "STREK"	5.84	73 982	73 982
Bruto uzskaites vērtība	X	84 108	84 108
Finanšu ieguldījumu vērtības samazinājums		(10 126)	(10 126)
Neto bilances vērtība		73 982	73 982

21. Krājumi

	(EUR)	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Ceļa virsbūves materiāli	4 247 009	4 047 789
Citi materiāli	1 664 358	1 619 980
Rezerves daļas	234 185	315 111
Kurināmais un degviela	272 521	311 643
Pārējie krājumi un nepabeigtie ražojumi	3 625	4 760
Bruto uzskaites vērtība	6 421 698	6 299 283
Uzkrājumi novecojušiem materiāliem	(2 334 137)	(2 451 195)
Neto bilances vērtība	4 087 561	3 848 088

22. Pircēju un pasūtītāju parādi un citi debitori

	(EUR)	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Pircēju un pasūtītāju parādi	4 079 144	5 545 839
Nedrošie debitoru parādi	799 439	822 796
Pārējie debitori	1 747 078	1 500 326
Bruto uzskaites vērtība	6 625 661	7 868 961
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(799 439)	(822 796)
Neto bilances vērtība	5 826 222	7 046 165

Lai veiktu sagaidāmo vērtības samazinājuma aplēsi, debitoru parādi tika sagrupēti pēc to riska pazīmēm un kavējuma dienām (detalizēta informācija sniegta arī 29. pielikumā). Sagaidāmo zaudējumu likmes balstās uz vēsturiskajiem atmaksas rādītājiem, kas noteikti kā zaudēto parādu attiecība pret atbilstošajiem ieņēmumiem pēdējo 36 mēnešu laikā (skaitot attiecīgi no 2023.gada 31.decembra vai 2023.gada 1.janvāra). Vēsturiskie zaudējumu rādītāji tika koriģēti, lai atspoguļotu tekošo un prognozēto informāciju par makroekonomiskajiem faktoriem, kas ietekmē pircēju spēju norēķināties ar Sabiedrību. Par nozīmīgāko faktoru tiek uzskatītas IKP prognozes, jo tās vistiešākā veidā ietekmē slikto debitoru parādu izmaiņas.

Veicot šos aprēķinus 2023.gada 31.decembrī un 2023.gada 1.janvārī, uzkrājumi tādiem pircēju un pasūtītāju parādiem, kas nav kavējuši apmaksas termiņus vai arī kavējuši mazāk kā 6 mēnešus, ir bijuši nebūtiski, līdz ar to finanšu pārskatos atzīti nulles apmērā.

Līdzīgi aprēķini veikti arī saistīto pušu parādiem, saistītajām pusēm izsniegtajiem kredītiem, citiem debitoriem, kā arī naudai un naudas ekvivalentiem, tikai šo aprēķinu pamatā bija nevis vēsturiskā pieredze, bet gan ārējo kredītreitingu aģentūru defolta likmes līdzīgiem aizņēmējiem vai aizņēmēju grupām. Šāda pieeja izvēlēta, jo Sabiedrībai nav vēsturisko datu attiecībā uz zaudējumiem šīm finanšu aktīvu grupām. Aprēķinu rezultātā 2022.gada 31. decembrī tika secināts, ka minēto aktīvu kredītkvalitāte nebija laba, tāpēc tika atzīti sagaidāmie kredītzaudējumi 182 tūkst. EUR apmērā. Savukārt, 2023.gada 31.decembrī novērtējot meitas sabiedrību kredītkvalitāti un kopējo aizdevumu atlikumu, atzīto kredītzaudējumu apmērs tika samazināts līdz 31 tūkst. EUR.

Saskaņā ar Sabiedrības grāmatvedības politiku pircēju un pasūtītāju parādiem, kas kavē vairāk par 6 mēnešiem, parasti tiek izveidoti uzkrājumi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem 100% apmērā, veicot korekcijas tikai, lai atspoguļotu iespējamo šādu parādu atgūstamību.

	(EUR)	
Uzkrājumu sagaidāmiem kredītzaudējumiem kustība	31.12.2023.	31.12.2022.
Uzkrājumi sagaidāmiem kredītzaudējumiem uz gada sākumu	822 796	766 149
Uzkrājumu samazinājums sakarā ar parādu atgūšanu	(120 549)	(21 549)
Uzkrājumu samazinājums sakarā ar parādu norakstīšanu	(19 251)	(41 112)
Izveidoti papildu uzkrājumi	116 443	119 308
Uzkrājumi sagaidāmiem kredītzaudējumiem uz gada beigām	799 439	822 796

23. Nauda un naudas ekvivalenti

	(EUR)	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Nauda bankā	25 502 240	59 014 126
Nauda kasē	2 786	2 214
Kopā	25 505 026	59 016 340

24. Pamatkapitāls

Sabiedrības reģistrētais un apmaksātais akciju kapitāls

Latvijas dzelzceļa pamatkapitāls ir 327 621 636 EUR, ko veido trīs simti divdesmit septiņi miljoni seši simti divdesmit viens tūkstotis seši simti trīsdesmit sešas akcijas, ar vienas akcijas nominālvērtību 1,00 EUR (viens EUR).

Visu akciju īpašnieks ir Latvijas Republika, un tās ir pilnībā apmaksātas. Valsts kapitāla daļas turētājs akciju sabiedrībā ir Satiksmes ministrija. Visām Sabiedrības akcijām ir vienādas tiesības uz dividenžu saņemšanu, likvidācijas kvotas saņemšanu un balsstiesībām akcionāru sapulcē.

25. Uzkrājumi

	31.12.2023.	31.12.2022.
Citi uzkrājumi	283 212	262 650
Kopā ilgtermiņa daļa	283 212	262 650
Uzkrājumi atlaišanas pabalstiem	1 205 716	144 897
Citi uzkrājumi	11 089	11 089
Kopā īstermiņa daļa	1 216 805	155 986
Kopā	1 500 017	418 636

26. Aizņēmumi no kredītiestādēm

	31.12.2023	31.12.2022.
Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	53 988 276	66 309 363
Īstermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	32 321 087	24 247 388
Kopā aizņēmumi no kredītiestādēm	86 309 363	90 556 751

Aizņēmumi izmantoti no “Swedbank” AS, “SEB banka” AS, Ziemeļu Investīciju bankas, OP Corporate Bank filiāles Latvijā un no Luminor Bank AS Latvijas filiāles. Pārskata periodā tika saņemti aizņēmumi par kopējo summu 20 000 000 EUR un atmaksāti 24 247 388 EUR apmērā.

Sabiedrībai noslēgtajos kredīta līgumos ar bankām ir noteikti atbilstoši VAS “Latvijas dzelzceļš” vai Konsolidētā finanšu pārskata finanšu rādītāji, kuri ir jāievēro kredīta līguma darbības laikā. 2022.gada 31.decembrī, 2023.gada 31.decembrī un 2024.gada sākumā nevienam aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Latvijas dzelzceļš, saņemot aizņēmumus, nav iekļājis savus īpašumus.

Uzkrājumu kustība pa uzkrājumu veidiem 2023.gadā

	01.01.2023.	Uzkrājumu palielinājums, NETO	31.12.2023.
Uzkrājumi atlaišanas pabalstiem	144 897	1 060 819	1 205 716
Citi uzkrājumi	273 739	20 562	294 301
Kopā	418 636	1 081 381	1 500 017

Uzkrājumu kustība pa uzkrājumu veidiem 2022.gadā

	01.01.2022.	Uzkrājumu (samazinājums)/ palielinājums, NETO	31.12.2022.
Uzkrājumi atlaišanas pabalstiem	773 397	(628 500)	144 897
Citi uzkrājumi	254 156	19 583	273 739
Kopā	1 027 553	(608 917)	418 636

Aizņēmumu atmaksājamā summa un procentu likmes 2023.gada 31.decembrī:

Aizņēmuma valūta	Aizņēmums, EUR	Procentu likme
EUR	69 871 854	3M EURIBOR + 0,77% līdz 3,5%
	16 437 509	6M EURIBOR + 0,75% līdz 1,1%
Kopā	86 309 363	

Aizņēmumu atmaksājamā summa un procentu likmes 2022.gada 31.decembrī:

Aizņēmuma valūta	Aizņēmums, EUR	Procentu likme
EUR	67 419 632	3M EURIBOR + 0,77% līdz 3,5%
	23 137 119	6M EURIBOR + 0,75% līdz 1,1%
Kopā	90 556 751	

VADĪBAS
ZIŅOJUMSFINANŠU
PĀRSKATSAPVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATSPĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLIPAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATSNAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATSFINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMSNEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

Aizņēmumu un aprēķināto procentu atlikumu kustības tabula

	(EUR)	
	2023	2022
Aizņēmumu un aprēķināto procentu atlikums pārskata perioda sākumā	90 761 044	120 698 790
Aizņēmumu saņemšana pārskata periodā	20 000 000	-
Aprēķinātie procenti pārskata periodā	4 055 550	1 670 625
Aizņēmumu atmaksāšana pārskata periodā	(24 247 388)	(30 058 772)
Samaksātie procenti pārskata periodā	(3 919 993)	(1 549 599)
Aizņēmumu un aprēķināto procentu atlikums pārskata perioda beigās	86 649 213	90 761 044

27. Nākamo periodu ieņēmumi

	(EUR)	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Nākamo periodu ieņēmumu ilgtermiņa daļa (ES fondu līdzekļi un valsts budžeta līdzekļi)	274 799 062	265 378 437
Citi nākamo periodu ieņēmumi	49 374	65 832
Kopā ilgtermiņa daļa	274 848 436	265 444 269
Nākamo periodu ieņēmumu īstermiņa daļa (ES fondu līdzekļi un valsts budžeta līdzekļi)	18 731 370	19 360 066
Citi nākamo periodu ieņēmumi	136 106	385 132
Kopā īstermiņa daļa	18 867 476	19 745 198
Kopā nākamo periodu ieņēmumi	293 715 912	285 189 467

Nākamo periodu ieņēmumos lielākā daļa ir ES fondu un valsts budžeta līdzekļi, kas saņemti dzelzceļa infrastruktūras attīstībai.

ES un valsts budžeta projektu līdzekļu kustība 2023.gadā

	(EUR)					
Nākamo periodu ieņēmumi	Atlikums 01.01.2023.	Pārklasificēts (pārvietots)	Saņemti Līdzekļi	Naudas līdzekļu pārskaitīšana partnerim	Samazinājums pamatlīdzekļu nolietojuma apmērā	Atlikums 31.12.2023.
Ilgtermiņa daļa	265 378 437	(18 719 206)	28 203 600	(63 769)	-	274 799 062
Īstermiņa daļa	19 360 066	18 719 206	-	-	(19 347 902)	18 731 370
Kopā	284 738 503	-	28 203 600	(63 769)	(19 347 902)	293 530 432

2023.gadā saņemti maksājumi no ES fondu līdzekļiem:

- 7 656 908 EUR projektam “Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija”,
- 20 052 778 EUR projektam “Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai”,
- 355 136 EUR projektam “Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos” un
- 138 778 EUR projektam “Sadarbībspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs”.

Projekta “Sadarbībspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs” ietvaros 63 769 EUR Latvijas dzelzceļš kā finansējuma saņēmējs pārskaitīja AS “Eesti Raudtee” atbilstoši noslēgtajam sadarbības līgumam.

ES un valsts budžeta projektu līdzekļu kustība 2022.gadā

	(EUR)					
Nākamo periodu ieņēmumi	Atlikums 01.01.2022.	Pārklasificēts (pārvietots)	Saņemti Līdzekļi	Naudas līdzekļu pārskaitīšana partnerim	Samazinājums pamatlīdzekļu nolietojuma apmērā	Atlikums 31.12.2022.
Ilgtermiņa daļa	250 141 983	(20 945 357)	36 263 967	(82 156)	-	265 378 437
Īstermiņa daļa	19 054 798	20 945 357	-	-	(20 640 089)	19 360 066
Kopā	269 196 781	-	36 263 967	(82 156)	(20 640 089)	284 738 503

28. Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Nodokļa veids	(EUR)	
	Nodokļu saistības 31.12.2023.	Nodokļu saistības 31.12.2022.
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	7 993 205	13 605 754
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	7 815 498	5 544 638
Pievienotās vērtības nodoklis	5 683 613	4 459 415
Dabas resursu nodoklis	9 143	10 905
Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva	1 414	1 432
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	1 167	38
Par numerācijas lietošanas tiesībām	45	45
Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis	-	248
Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis	-	157
Kopā	21 504 085*	23 622 632

* 2023. gada 31. decembrī ilgtermiņa saistības 5 081 936 EUR, īstermiņa saistības – 16 422 149 EUR.

Latvijas dzelzceļam 31.12.2023. nav kavētu maksājumu budžetā.

Ilgtermiņa saistībās saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta 20.12.2022. lēmumu "Par samaksas termiņu pagarināšanu" iegrāmatotas iedzīvotāju ienākuma nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa summas, kurām samaksas termiņš ir garāks par vienu gadu. Nodokļu samaksas termiņa pagarinājums uz vēl pieciem gadiem atkārtoti piešķirts par nodokļu summām, kas radās COVID-19 ārkārtas situācijā.

29. Finanšu risku vadība

Sabiedrības nozīmīgākie finanšu instrumenti ir aizņēmumi no bankām, citi aizņēmumi, nauda, kā arī debitoru un kreditoru parādi. Šo finanšu instrumentu galvenais uzdevums ir nodrošināt Sabiedrības saimnieciskās darbības finansējumu. Sabiedrībai ir arī vairāki citi finanšu aktīvi un saistības, piemēram, pircēju un pasūtītāju parādi un parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem, kas izriet tieši no Sabiedrības saimnieciskās darbības.

Sabiedrība ir pakļauta tirgus, kredīta un likviditātes riskiem saistībā ar tās finanšu instrumentiem. Finanšu risku pārvaldību nodrošina Latvijas dzelzceļa Finanšu direkcija un Finanšu komiteja.

Sabiedrības finanšu instrumenti tiek iedalīti šādās kategorijās:

	(EUR)	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā		
Pircēju, pasūtītāju parādi un pārējie debitori, izņemot avansus	71 221 794	55 278 366
Nauda un naudas ekvivalenti	25 505 026	59 016 340
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos		
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	73 982	73 982
Kopā finanšu aktīvi	96 800 802	114 368 688
Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā		
Aizņēmumi no kredītiestādēm	86 309 363	90 556 751
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori, ieskaitot nomas saistības, izņemot avansus (ieskaitot ilgtermiņa daļu)	30 312 512	35 362 152
Kopā finanšu saistības	116 621 875	125 918 903

Tirgus risks

Tirgus risks ir risks, ka tirgus faktoru izmaiņas, piemēram, ārvalstu valūtas kursu, procentu likmju un preču cenu izmaiņas ietekmēs Sabiedrības ieņēmumus vai tai piederošo finanšu instrumentu vērtību. Tirgus risks ietver valūtas risku un procentu likmju risku.

Procentu likmju risks

Procentu likmju risks ir risks ciest zaudējumus saistībā ar Sabiedrības aktīvu un saistību procentu likmju izmaiņām. Sabiedrība ir pakļauta tirgus procentu likmju izmaiņu riskam saistībā ar tās ilgtermiņa saistībām, kurām piemērota mainīga procentu likme.

Visi Sabiedrības aizņēmumi ir ar mainīgām procentu likmēm. Detalizētu aprakstu aizņēmumu procentu likmēm skatīt 26. pielikumā. Sabiedrība pārvalda procentu likmju izmaiņu risku, regulāri izvērtējot tirgū pieejamās aizņēmumu procentu likmes. Ja ir pieejamas zemākas procentu likmes par esošajām, Sabiedrība izvērtē pārkreditēšanas finansiālo izdevīgumu.

Sabiedrība neizmanto atvasinātos finanšu instrumentus procentu likmju risku pārvaldībai.

Procentu likmju jutīgums

Nākamajā tabulā atspoguļots Sabiedrības peļņas pirms nodokļiem jutīgums pret pamatoti iespējamām procentu likmju izmaiņām katra uzrādītā pārskata perioda beigās, ja visi pārējie mainīgie lielumi nemainās. Sabiedrības pašu kapitāls, izņemot pārskata gada rezultātu, netiek ietekmēts.

(EUR)				
2023			2022	
	Bāzes likmes pieaugums/ samazinājums (bāzes punkti)	Ietekme uz peļņu pirms nodokļiem (EUR)	Bāzes likmes pieaugums/ samazinājums (bāzes punkti)	Ietekme uz peļņu pirms nodokļiem (EUR)
EURIBOR	(+100)	(39 624)	(+100)	(16 706)
	(-100)	39 624	(-100)	16 706

Valūtas risks

Valūtas risks ir risks ciest zaudējumus nelabvēlīgu valūtas kursu izmaiņas rezultātā saistībā ar aktīviem un saistībām ārvalstu valūtās. Valūtas risks, kuram Sabiedrība ir pakļauta, galvenokārt izriet no tās saimnieciskās darbības – ieņēmumi un izmaksas ir denominēti atšķirīgās valūtās. Sabiedrības pircēju un pasūtītāju parādu saistības pārsvarā ir euro valūtā. Detalizēts finanšu instrumentu sadalījums pa valūtām sniegts 32. pielikumā.

Galvenais valūtas riska pārvaldības instruments, kuru izmanto Sabiedrība, ir valūtas līdzekļu apzināšana un izmantošana saistību segšanai ārvalstu valūtās.

Sabiedrības Vadība ir nolēmusi neizmantojot atvasinātos finanšu instrumentus valūtas risku pārvaldībai.

Valūtas jutīgums

Sabiedrībai pārskata gadā nebija būtisku ārvalstu valūtu atlikumu, līdz ar to valūtu kursu svārstību iespējamā ietekme bija nebūtiska.

Kredītrisks

Kredītrisks ir risks, ka darījumu partneris varētu nepildīt savas saistības pret Sabiedrību, radot tai ievērojamus finansiālus zaudējumus. Sabiedrība ir pakļauta kredītriskam, kas izriet tieši no tās saimnieciskās darbības – galvenokārt pircēju un pasūtītāju parādiem, un kredītriskam saistībā ar Sabiedrības finansēšanas darbībām – galvenokārt naudas depozītiem bankās.

Pircēju un pasūtītāju parādi

Sabiedrība pārvalda pircēju un pasūtītāju parādu kredītrisku saskaņā ar Koncerna politikām. Pirms līgumu slēgšanas tiek izvērtēta pircēju un pasūtītāju maksātspēja. Sabiedrība nodrošinās pret kredītrisku, saņemot priekšapmaksu no saviem klientiem.

Sabiedrība nepārtraukti uzrauga debitoru parādu atlikumus, lai mazinātu neatgūstamo parādu rašanās iespēju. Iespējamais pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājums tiek pastāvīgi analizēts.

Sabiedrība nav saņēmusi ķīlas kā nodrošinājumu pircēju un pasūtītāju parādiem.

2023.gada 31.decembrī Sabiedrībai bija 3 klienti (2022.gadā 4 klienti), kuri katrs bija parādā Sabiedrībai vairāk nekā 700 tūkst. EUR un veidoja 94,4% (2022.gadā 93,8%) no kopējā debitoru parāda. Neņemot vērā meitas sabiedrību parādus, kam 2023.gada 31.decembrī vēl nav iestājies samaksas termiņš, vairāk par 700 tūkst. EUR parāds bija diviem klientiem, kas veidoja 87,2% no kopējā debitoru parāda.

Sabiedrībai nav izstrādāta iekšējā kredītreitingu sistēma pircēju un pasūtītāju parādu izvērtēšanai.

2023.gada laikā nav notikušas būtiskas izmaiņas sagaidāmajos kredītzaudējumos attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādiem.

Pircēju un pasūtītāju parādu norakstīšana notiek tikai tad, ja nav sagaidāma to atgūšana. Indikatori, kas liecina par neiespējamību atgūt, iekļauj, cita starpā, debitora nespēju vienoties par atmaksas grafiku, kuru papildina debitora maksātnespēja, bankrots vai likvidācija.

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

Sabiedrība ir pakļauta maksimālajam kredītriskam, kā tas atspoguļots nākamajā tabulā:

	31.12.2023.	31.12.2022
Nauda un naudas ekvivalenti	25 505 026	59 016 340
Pircēju, pasūtītāju parādi un pārējie parādi (bruto summa), izņemot avansus un priekšapmaksas	72 051 821	56 283 194
Kopā	97 556 847	115 299 534

Sagaidāmie kredītzaudējumi 2023.gada 31.decembrī noteikti, pielietojot šādas sagaidāmo kredītzaudējumu likmes:

	Nav kavēti	Kavēti vairāk kā 30 dienas	Kavēti vairāk kā 90 dienas	Kavēti vairāk kā 120 dienas	(EUR) Kopā
Sagaidāmo kredītzaudējumu likme	0,10%	1,50%	8,00%	76,52%	-
Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	15 978 720	-	-	-	15 978 720
Pircēju un pasūtītāju parādi un pārējie parādi (bruto summa)	54 660 218	288 303	153 981	970 599	56 073 101
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(70 639)	(4 325)	(12 318)	(742 745)	(830 027)

Naudas depozīti

Kredītrisku, kas izriet no Sabiedrības naudas depozītiem bankās, pārvalda Sabiedrības Finanšu direkcija saskaņā ar Koncerna Finanšu vadības politiku. Saskaņā ar šo politiku Sabiedrības brīvos resursus pieļaujams ieguldīt tikai depozītos vai naudas tirgus fondos. Pirms naudas līdzekļu izvietojšanas bankās (depozītos vai norēķinu kontos) Sabiedrības Finanšu direkcija izvērtē banku kredītreitingus un piedāvātās procentu likmes.

Sabiedrības naudas līdzekļu atlikumi bankās atbilstoši aģentūras Moody's piešķirtajiem banku kredītreitingiem:

Sagaidāmie kredītzaudējumi 2022.gada 31.decembrī noteikti, pielietojot šādas sagaidāmo kredītzaudējumu likmes:

	Nav kavēti	Kavēti vairāk kā 30 dienas	Kavēti vairāk kā 90 dienas	Kavēti vairāk kā 120 dienas	(EUR) Kopā
Sagaidāmo kredītzaudējumu likme	0,38%	2,00%	11,00%	96,00%	-
Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	21 697 692	-	-	-	21 697 692
Pircēju un pasūtītāju parādi un pārējie parādi (bruto summa)	33 710 974	43 939	2 939	827 650	34 585 502
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(209 082)	(879)	(323)	(794 544)	(1 004 828)

Kredītreitings	31.12.2023.	(EUR) 31.12.2022
Aa3	14 408	312 219
A3	25 480 241	58 384 864
Bez reitinga	7 591	317 042
Kopā	25 502 240	59 014 125

Likviditātes risks

Likviditātes risks ir risks, ka Sabiedrība nespēs pildīt savas finanšu saistības noteiktajā termiņā.

Sabiedrības Finanšu direkcija pārvalda likviditātes risku, uzturot atbilstošas naudas rezerves un nodrošinot pietiekamu finansējumu, izmantojot piešķirtos kredītus, kredītlīnijas, finanšu nomu utt., kā arī pastāvīgi uzraugot prognozētās un faktiskās naudas plūsmas un saskaņojot finanšu aktīvu un saistību termiņstruktūru.

Sabiedrība sagatavo ilgtermiņa naudas plūsmas prognozi gadam un operatīvo naudas plūsmas prognozi četrām nedēļām, lai nodrošinātu, ka Sabiedrības rīcībā ir pietiekami daudz naudas līdzekļu, lai finansētu gaidāmās saimnieciskās darbības izmaksas, izpildītu finanšu saistības un veiktu nepieciešamās investīcijas.

2023.gada saimnieciskās darbības rezultāts ir O sakarā ar to, ka Latvijas dzelzceļam ir tiesības saņemt finansējumu normatīvajos aktos noteiktā valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

2023.gada 31.decembrī Sabiedrības īstermiņa saistības pārsniedz tās apgrozāmos līdzekļus par 5 620 tūkst. EUR. Kopējās likviditātes rādītājs ir 0,94. Īstermiņa saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi 18 731 tūkst. EUR, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā. Īstermiņa saistībās neiekļaujot nākamo periodu ieņēmumus, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, likviditātes rādītājs sasniedz 1,17. Sabiedrībai 2023.gadā Luminor Bank AS Latvijas filiālē tika piešķirta kredītlīnija īstermiņa naudas plūsmas finansēšanai 5 000 tūkst. EUR apmērā gadījumos, ja kavējas valsts budžeta maksājumi finanšu līdzsvara nodrošināšanai. 2023.gadā nav bijusi nepieciešamība izmantot kredītlīniju.

Ievērojot iepriekš minētos apstākļus, uzskatām, ka Sabiedrība ir finansiāli stabila un spēj segt savus kārtējos maksājumus.

Noslēgtajos kredītīgumos ar bankām ir noteikti finanšu rādītāji, kurus Latvijas dzelzceļam jāievēro līguma darbības laikā. 2022.gada 31.decembrī, 2023.gada 31.decembrī un 2024.gada sākumā nevienam aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Nākamajās tabulās sniegta informācija par Sabiedrības finanšu saistībām pēc to atmaksas termiņiem, pamatojoties uz līgumos noteiktajām nediskontētajām finanšu saistību summām, ieskaitot procentu maksājumus:

2023.gada 31.decembrī	līdz 3 mēnešiem	3 līdz 12 mēneši	1 līdz 5 gadi	vairāk kā 5 gadi	(EUR) Kopā
Aizņēmumi no kredītiestādēm	8 564 160	28 064 803	56 345 343	2 055 189	95 029 495
Pārējās saistības (iekļaujot pārējos aizņēmumus, parādus piegādātājiem un darbuzņēmējiem un citus kreditorus)	16 701 105	10 544 946	1 676 884	1 157 213	30 080 148
Kopā	25 265 265	38 609 749	58 022 227	3 212 402	125 109 643

2022.gada 31.decembrī	līdz 3 mēnešiem	3 līdz 12 mēneši	1 līdz 5 gadi	vairāk kā 5 gadi	(EUR) Kopā
Aizņēmumi no kredītiestādēm	6 895 246	20 204 096	67 969 056	2 027 189	97 095 587
Pārējās saistības (iekļaujot pārējos aizņēmumus, parādus piegādātājiem un darbuzņēmējiem un citus kreditorus)	22 363 834	8 315 239	3 345 481	1 285 578	35 310 132
Kopā	29 259 080	28 519 335	71 314 537	3 312 767	132 405 719

30. Patiesās vērtības apsvērumi

13. SFPS nosaka vērtēšanas tehniku hierarhiju, pamatojoties uz to, vai vērtēšanas tehnikā tiek izmantoti novērojami tirgus dati, vai arī tirgus dati nav novērojami. Novērojami tirgus dati ir iegūti no neatkarīgiem avotiem. Ja tirgus dati nav novērojami, vērtēšanas tehnika atspoguļo Sabiedrības pieņēmumus par tirgus situāciju.

Šī hierarhija nosaka, ka ir jālieto novērojami tirgus dati, ja vien tie ir pieejami. Veicot pārvērtēšanu, Sabiedrība ņem vērā atbilstošas novērojamas tirgus cenas, ja tas ir iespējams.

Patiesā vērtība – summa, kādu saņemtu, pārdodot aktīvu, vai maksātu, izpildot saistības parastā darījumā starp tirgus dalībniekiem minētā aktīva vai saistību novērtēšanas datumā.

Patiesās vērtības noteikšanas mērķis, pat ja tirgus nav aktīvs, ir noteikt darījuma cenu, pie kuras tirgus dalībnieki būtu ar mieru pārdot aktīvu vai uzņemties saistības konkrētā vērtēšanas datumā pašreizējos tirgus apstākļos.

Lai noteiktu finanšu instrumenta patieso vērtību, izmanto vairākas metodes: kotētās cenas vai vērtēšanas tehniku, kas iekļauj novērojamus tirgus datus un ir balstīta uz iekšējiem modeļiem. Balstoties uz patiesās vērtības hierarhiju, visas vērtēšanas tehnikas ir sadalītas 1. līmenī, 2. līmenī un 3. līmenī.

Finanšu instrumenta patiesās vērtības hierarhijas līmenim ir jābūt noteiktam kā zemākajam līmenim, ja to vērtības būtisko daļu sastāda zemāka līmeņa dati.

Finanšu instrumenta klasificēšana patiesās vērtības hierarhijā notiek divos posmos:

1. Klasificēt katra līmeņa datus, lai noteiktu patiesās vērtības hierarhiju;
2. Klasificēt pašu finanšu instrumentu, balstoties uz zemāko līmeni, ja to vērtības būtisko daļu sastāda zemāka līmeņa dati.

Kotētas tirgus cenas – 1. līmenis

Vērtēšanas tehnikā 1. līmenī tiek izmantotas aktīvā tirgū nekorģētas kotācijas cenas identiskiem aktīviem vai saistībām, kad kotācijas cenas ir viegli pieejamas un cena reprezentē faktisko tirgus situāciju darījumiem godīgas konkurences apstākļos. Sabiedrībai nav 1. līmenī vērtētu finanšu instrumentu.

Vērtēšanas tehnika, kad tiek izmantoti tirgus dati – 2. līmenis

Vērtēšanas tehnikā 2. līmenī izmantotajos modeļos visi būtiskākie dati, tieši vai netieši, ir novērojami no aktīvu vai saistību puses. Modelī izmantoti tirgus dati, kas nav 1. līmenī iekļautās kotētās cenas, bet kas ir novērojami tieši (t.i., cena), vai netieši (t.i., tiek iegūti no cenas).

2. līmeņa patiesās vērtības hierarhijai atbilst Sabiedrības nauda un naudas ekvivalenti.

Vērtēšanas tehnika, kad tiek izmantoti tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem – 3. līmenis

Vērtēšanas tehnikā, kad tiek izmantoti tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (nenovērojamie tirgus dati) ir klasificēti 3. līmenī. Par nenovērojamiem tirgus datiem tiek uzskatīti tādi dati, kas nav viegli pieejami aktīvā tirgū, nelikvida tirgus vai finanšu instrumenta sarežģītības dēļ. 3. līmeņa datus pārsvarā nosaka, balstoties uz līdzīga rakstura novērojamiem tirgus datiem, vēsturiskiem novērojumiem vai izmantojot analītiskas pieejas.

Visi Sabiedrības finanšu instrumenti, izņemot naudu un naudas ekvivalentus, atbilst 3. līmeņa vērtēšanas teknikai.

Aktīvi un saistības, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta

Likvidu un īstermiņa (atmaksas termiņš nepārsniedz trīs mēnešus) finanšu instrumentu, piemēram, naudas un naudas ekvivalentu, īstermiņa depozītu, īstermiņa pircēju un pasūtītāju un parādu piegādātājiem un darbuzņēmējiem, uzskaites vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

Aizņēmumu no kredītiestādēm, finanšu nomas saistību un citu ilgtermiņa saistību patiesā vērtība tiek novērtēta, diskontējot nākotnes naudas plūsmas, piemērojot tirgus procentu likmes. Tā kā procentu likmes, kuras tiek piemērotas aizņēmumiem no kredītiestādēm, finanšu nomas saistībām un citām ilgtermiņa saistībām, pārsvarā ir mainīgas un būtiski neatšķiras no tirgus procentu likmēm, kā arī Sabiedrībai piemērojamais riska uzcenojums nav būtiski mainījies, ilgtermiņa saistību patiesā vērtība aptuveni atbilst to uzskaites vērtībai.

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

31. Kapitāla pārvaldība

Latvijas Republikai pieder 100% VAS “Latvijas dzelzceļš” akciju.

Sabiedrības mērķi attiecībā uz kapitāla pārvaldīšanu ir nodrošināt Sabiedrības spēju turpināt tās darbību un dot akcionāru sapulces noteikto kapitāla atdevi. Latvijas valstij kā vienīgajam Sabiedrības kapitāla īpašniekam ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistīti ar Sabiedrības kapitāla palielināšanu, samazināšanu, dividendu izmaksu vai novirzīšanu Sabiedrības attīstībai.

Kapitāla pārvaldības kontekstā Sabiedrība izvērtē aizņemtā kapitāla attiecību pret kopējo kapitālu. Sabiedrības finanšu risku pārvaldības politika nenosaka minimālo vai maksimālo apmēru šim rādītājam. Noslēgtajos kredītlīgumos ar bankām ir noteikti finanšu rādītāji, kurus Sabiedrībai jāievēro līguma darbības laikā, ja rādītāji netiek izpildīti, tad, gatavojot gada pārskatu, tiek saņemtas vēstules no bankām, ka aizdevējs neprasīs atmaksāt naudas līdzekļus ātrākā periodā. Sastādot īstermiņa un ilgtermiņa finanšu plānu un budžetu, Sabiedrība ņem vērā banku izvirzītos finanšu nosacījumus attiecībā uz aizņemtā kapitāla attiecību pret kopējo kapitālu.

32. Finanšu aktīvu un saistību analīze sadalījumā pa valūtām

Nākamā tabula atspoguļo Sabiedrības finanšu instrumentus pa valūtām:

(EUR)				
2023.gada 31.decembrī	EUR	USD EUR	CHF un citas valūtas EUR	Kopā EUR
Pircēju, pasūtītāju parādi un pārējie debitori, izņemot avansus	71 186 056	-	35 738	71 221 794
Nauda un naudas ekvivalenti	24 467 739	5 264	1 032 023	25 505 026
Kopā finanšu aktīvi	95 653 795	5 264	1 067 761	96 726 820
Aizņēmumi no kredītiestādēm	86 309 363	-	-	86 309 363
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori, izņemot avansus	29 122 852	-	1 189 660	30 312 512
Kopā finanšu saistības	115 432 215	-	1 189 660	116 621 875

(EUR)		
	31.12.2023.	31.12.2022.
Aizņēmumi no kredītiestādēm un citi aizņēmumi	86 309 363	90 556 751
Kreditoru parādi (ieskaitot nodokļus)	51 874 560	59 091 302
Pārējās saistības	295 215 929	285 608 103
Kopējās saistības	433 399 852	435 256 156
Pašu kapitāls	351 235 052	351 235 052
Kopā saistības un pašu kapitāls	784 634 904	786 491 208
Aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu	55%	55%
Pašu kapitāla attiecība pret kopējām saistībām	81%	81%

(EUR)				
2022.gada 31.decembrī	EUR	USD EUR	CHF un citas valūtas EUR	Kopā EUR
Pircēju, pasūtītāju parādi un pārējie debitori, izņemot avansus	54 403 660	-	874 706	55 278 366
Nauda un naudas ekvivalenti	58 067 216	3 657	945 467	59 016 340
Kopā finanšu aktīvi	112 470 876	3 657	1 820 173	114 294 706
Aizņēmumi no kredītiestādēm	90 556 751	-	-	90 556 751
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori, izņemot avansus	32 469 346	-	2 892 806	35 362 152
Kopā finanšu saistības	123 026 097	-	2 892 806	125 918 903

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA REVIDENTA
ZIŅOJUMS

33. Kapitālieguldījumu saistības

Sabiedrība plāno arī nākamajā pārskata gadā veikt kapitālieguldījumus pamatlīdzekļos un nemateriālajos ieguldījumos, no tiem būtiskākie noslēgtie, bet vēl nepabeigtie līgumi:

Darījumu partnera nosaukums, līguma priekšmets	Līguma datums	Līguma izpildes termiņš	Līguma summa EUR
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Rīga –Jelgava	29.07.2021.	06.08.2024.	6 916 649
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Dobeles stacijas centralizācijas sistēmas modernizācija	28.04.2023.	28.12.2024.	3 692 812
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Rīga –Krustpils	29.07.2021.	16.03.2024.	10 752 404
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Rīga –Tukums II	29.07.2021.	15.08.2024.	6 162 830
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Zemitāni –Skulte	30.07.2021.	16.03.2024.	8 228 290
Pilnsabiedrība Fima Group: Vienotās informatīvās apziņošanas un videonovērošanas sistēmu ieviešana	12.05.2022.	15.08.2024.	5 512 291
PA BMGS–FiMA–ASTOM: Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai: būvniecība	15.09.2022.	17.05.2024.	57 938 490

Pārskata gadā nav būtisku apstiprinātu darījumu, par kuriem nav noslēgti līgumi.

34. Pētniecības darbi un attīstības pasākumi

Izmaksas	2023	(EUR) 2022
Iekšējie izdevumi Sabiedrībā veiktajiem pētniecības un attīstības darbiem*	4 851 320	1 327 327
Ārējie izdevumi pētniecības un attīstības darbiem, kas pasūtīti citās iestādēs, uzņēmumos, organizācijās	148 517	15 247
Kopā	4 999 837	1 342 574

*no tiem 2023.gadā izdevumi par pamatlīdzekļiem attīstības projektiem ir 4 741 300 EUR.

2023.gadā pētniecībā un attīstībā bija nodarbināti 9 darbinieki, viņiem aprēķināta atlīdzība 87 186 EUR.

Nepabeigtās celtniecības objektu nosaukums	Nepabeigtās celtniecības objektu atlikums 31.12.2023.	Plānotās izmaksas 2024.gadā	Plānots nodot ekspluatācijā (EUR)
Rīgas dz. mezgla posma Sarkandaugava–Mangaļi–Ziemeļblāzma modernizācija	23 318 523	-	2024. gads
Digitālo radiosakaru ieviešana	3 520 352	1 816 763	2024. gads
Dzelzceļa staciju, tehnoloģisko ēku un ārējo inženiertīklu kapitālais remonts, apkures sistēmu maiņa	383 083	1 220 000	2024. gads
Inženiertehnisko būvju kapitālais remonts	103 019	380 000	2024. gads
IT tehnoloģiju attīstība	197 377	233 730	2024. gads
Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija	27 760 538	90 520 653	2024. gads
(CINEA) APOVS nomaiņa un OPVS izveide	1 219 693	1 425 770	2024. gads
Pārējie projekti	183 804	153 000	2024.– 2025. gads
Kopā	56 686 389	95 749 916	x

Nepabeigtajā celtniecībā iekļauti investīciju projektiem iegādātie materiāli 156 281 EUR apmērā.

35. Nodokļu iespējamās saistības

Nodokļu institūcijas var jebkurā brīdī veikt grāmatvedības uzskaites revīziju trīs gadu laikā pēc taksācijas gada un papildus aprēķināt nodokļu saistības un soda naudas. Sabiedrības Vadībai nav zināmi apstākļi, kas varētu radīt iespējamās būtiskas saistības nākotnē.

36. Nākotnes nomas ieņēmumi

Operatīvās nomas ieņēmumi 2023.gadā ir 3 239 059 EUR. Operatīvās nomas ieņēmumus laika periodā no 1 līdz 5 gadiem plānots saņemt 2023.gada apjomā.

37. Sabiedrībā nodarbināto personu skaits

Vidējais Sabiedrībā nodarbināto personu skaits 2023.gadā ir 3 945 (2022.gadā – 4 037).

38. Darījumi ar saistītām personām

Sabiedrība piemēro 24.SGS atvieglojumus un atspoguļo tikai būtiskus darījumus ar valsti saistītām pusēm. Sabiedrībai ir darījumi ar Satiksmes ministriju (Sabiedrības 100% akciju turētājs) un citām komercsabiedrībām, kuru akcijas pieder valstij. Lielākie darījumi ir ar AS "Pasažieru vilciens" (maksa par minimālo piekļuves pakalpojumu kompleksu, elektroenerģijas sadale un tirdzniecība, telpu noma, abonentu biļešu iegāde) par 24 454 tūkst. EUR (2022.gadā – 17 614 tūkst. EUR) un AS "Latvenergo" (elektroenerģijas iegāde) par 39 354 tūkst. EUR (2022.gadā – 20 029 tūkst. EUR). Savstarpējie darījumi ir saistīti ar attiecīgo pušu pamatdarbībām.

Saistītā puse	(EUR)	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Parādi AS "Pasažieru vilciens"	1 391 972	1 882 123
Parādi AS "Latvenergo"	2 611 764	2 706 860

Radniecīgo sabiedrību parādi:

Meitas sabiedrība	(EUR)	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Īstermiņa parādi		
SIA "LDZ CARGO"	3 960 489	3 354 366
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	359 071	423 584
SIA "LDZ apsardze"	34 464	42 152
AS "LatRailNet"	6 543	8 556
SIA "LDZ Loģistika"	35 796	29 211
Kopā*	4 396 363	3 797 059
<i>no tiem izveidojušies pārskata gada decembrī</i>	4 396 363	3 797 059
Īstermiņa aizdevumi		
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	4 207 731	4 158 161
Ilgtermiņa aizdevumi		
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	11 740 401	17 357 499

Darījumi ar meitas sabiedrībām:

Darījuma partneris	2023		2022	
	Preces/pakalpojumi		Preces/pakalpojumi	
	Pārdotas/sniegti	Pirkta/saņemti	Pārdotas/sniegti	Pirkta/saņemti
SIA "LDZ CARGO"	57 921 656	5 403 220	67 789 862	8 088 983
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	2 745 105	5 384 340	2 636 568	4 996 369
SIA "LDZ apsardze"	372 266	4 903 518	381 610	4 079 650
AS "LatRailNet"	81 298	4 745	115 862	1 387
SIA "LDZ Loģistika"	289 259	-	315 024	26 110
SIA "LDZ infrastruktūra"	-	-	122 914	402 605
SIA "Rīgas Vagonbūves uzņēmums "Baltija""	-	-	3 136	-
Kopā	61 409 584	15 695 823	71 364 976	17 595 104

Parādi radniecīgajām sabiedrībām:

Meitas sabiedrība	(EUR)	
	31.12.2023.	31.12.2022.
SIA "LDZ CARGO"	1 195 491	1 391 752
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	1 477 825	683 894
SIA "LDZ apsardze"	469 959	536 875
AS "LatRailNet"	1 080	-
Kopā*	3 144 355	2 612 521
<i>no tiem izveidojušies pārskata gada decembrī</i>	2 242 623	1 853 792
*t.sk. īstermiņa nomas saistības radniecīgām sabiedrībām	-	16 438

39. Darbības turpināšana

Ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitisko situāciju, karu Ukrainā un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju, liecina, ka situācija, kas saistīta ar kravu pārvadājumu apjomu, nākotnē būtiski neuzlabosies. Saskaņā ar Sabiedrības aplēsēm Krievijas graudu importa aizlieguma ietekme uz Sabiedrības ieņēmumiem nebūs būtiska.

2023.gada 31.decembrī Sabiedrības īstermiņa saistības pārsniedz tās apgrozāmos līdzekļus par 5 620 tūkst. EUR. Kopējās likviditātes rādītājs ir 0,94. Īstermiņa saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi 18 731 tūkst. EUR, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā. Īstermiņa saistībās neiekļaujot nākamo periodu ieņēmumus, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, likviditātes rādītājs sasniedz 1,17. Sabiedrībai 2023.gadā Luminor Bank AS Latvijas filiālē tika piešķirta kredītlīnija īstermiņa naudas plūsmas finansēšanai 5 000 tūkst. EUR apmērā gadījumos, ja kavējas valsts budžeta maksājumi finanšu līdzsvara nodrošināšanai. 2023.gadā nav bijusi nepieciešamība izmantot kredītlīniju.

Pēc 2022.gada 24.februārī notikušā Krievijas iebrukuma Ukrainā pret Krieviju un Baltkrieviju tiek vērstas plašas ekonomiskās un politiskās sankcijas. Sankcijām bija būtiska ietekme uz Sabiedrības darbību, jo bija nepieciešams pārskatīt iekšējos sankciju pārvaldības procesus, kā arī novirzīt papildus resursus sankciju pārbaudēm, veicot gan sadarbības partneru, gan pārvadāto kravu pārbaudes.

Ņemot vērā Sabiedrības sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas sadarbības partneriem, kā arī tā darbības specifiku, karadarbība Ukrainā neapšaubāmi atstāja un turpinās atstāt iespaidu uz Sabiedrības darbību gan 2024.gadā, gan turpmāk. Līdz šim spēkā esošie ierobežojumi ir radījuši kravu apjoma samazināšanos, un ir grūti paredzēt iespējamo papildu sankciju ietekmi uz Sabiedrības darbību nākotnē. Ievērojot ar sankcijām saistītos riskus, ir veikti sekojoši pasākumi:

1. Sabiedrībā ir izveidota atsevišķa par sankciju pārbaudi atbildīga Sankciju daļa un Sankciju komisija, pastiprinot informācijas apmaiņu par sankciju pārbaudēm Koncerna ietvaros.
2. Koncernā ir izstrādāta un ieviesta "Latvijas dzelzceļš" koncerna Sankciju politika, nodrošinot vienādu pieeju sankciju pārbaudēm visā Koncernā.
3. Vērtējot riskus, kas saistīti ar būtiski paplašinātiem sektorālo sankciju sarakstiem, Sabiedrība pastiprināja kravu pārbaudes procedūras, pastiprināti vērtējot kravu veidus un to atbilstību noteiktajām sektorālajām sankcijām.
4. Visas sankciju sarakstos iekļautās personas ir atspoguļotas Sabiedrības uzturētajā informācijas sistēmā (IS) Sankcijas, kas nodrošina visu klientu un sadarbības partneru ikdienas automātisku pārbaudi uz sakritību ar sankcionēto personu sarakstiem. IS Sankcijas saraksti tiek atjaunoti katru dienu, automātiski sazinoties ar oficiālajām vietnēm, kas uztur ziņas par Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, ANO un OFAC sankcijām.
5. 2024.gadā turpinās darbs pie IS Sankcijas pilnveidošanas, kā arī pie sankciju jomas stiprināšanas Sabiedrībā, veicot virkni tehnisku uzlabojumu.

Sabiedrības Vadība apzinās nenoteiktību, kas saistīta ar turpmāku situācijas attīstību, un arī turpmāk ik dienas sekos līdzi notikumu attīstībai, kā arī to iespējamai ietekmei uz Sabiedrības darbību.

Tomēr, neskatoties uz sarežģīto situāciju, Latvijas dzelzceļa Vadība ir pārliecināta, ka finanšu pārskatu sagatavošanā ir piemērojams darbības turpināšanas princips, kas pamatots ar uzsākto jaunā Koncerna biznesa modeļa īstenošanu, krīzes plāna izpildi un organizatorisko un tehnoloģisko procesu pārskatīšanu, kas ir rezultējies un arī turpmāk rezultēsies izmaksu samazināšanā, valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu par 2022.gadu Daudz gadu līguma "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu", kurš ir noslēgts starp VAS "Latvijas dzelzceļš" un Satiksmes ministriju, ietvaros, un nepieciešamā valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu par 2023.gadu atbilstoši Dzelzceļa likuma 9.panta 4.daļai. Turklāt, 2024.gadā turpināsies darbs pie jaunā Koncerna biznesa modeļa un Sabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijas līdz 2025.gadam īstenošanas. Norit darbs ar Satiksmes ministriju pie jauna līguma sagatavošanas VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai, jo 2018.gadā noslēgtais Daudz gadu līgums zaudēja spēku 2022.gada 31.decembrī.

Sabiedrības galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs.

2023.gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20.SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, ir atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai Sabiedrība saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā noteikto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Ņemot vērā to, ka 2023. gadā Sabiedrība neizpildīja Dzelzceļa likuma 9.panta 4.daļā paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji Dzelzceļa likuma 9.panta 4.daļā paredzēto finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai.

Ar mērķi uzskatāmi parādīt finanšu pārskatā kopējo atzīto finanšu līdzsvara maksājumu Sabiedrības Apvienoto ienākumu pārskatā tiek uzrādīta papildu kolonna "2023.gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem" un kolonna "2022.gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem". Šīs informācijas atklāšanu neparedz Starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) prasības, un tā sniegta kā papildu rādītājs ar mērķi atklāt informāciju finanšu pārskatos attiecībā uz Sabiedrības peļņu vai zaudējumiem, lai atbilstoši Dzelzceļa likuma 9.panta 4.daļai zaudējumu kompensēšanai saņemtu valsts finansējumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

Lai arī pastāv pārlicība par finanšu līdzekļu saņemšanu, pastāv nenoteiktība attiecībā uz Sabiedrībai nepieciešamo papildu finanšu līdzekļu saņemšanas laiku. Šī nenoteiktība attiecas gan uz līdzekļiem, lai kompensētu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas pilnā apmērā sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai visa 2024.gada laikā, gan uz līdzekļiem Latvijas dzelzceļa finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

Neskatoties uz šo nenoteiktību, Latvijas dzelzceļa Vadība uzskata, ka finanšu pārskatu sagatavošanā ir piemērojams darbības turpināšanas princips, kas pamatots Latvijas dzelzceļa stratēģijas un rīcības plāna apstiprināšanu, ar jaunā Koncerna biznesa modeļa īstenošanu, un organizatorisko un tehnoloģisko procesu pārskatīšanu, kas rezultēsies izmaksu samazināšanā nākotnē. Latvijas dzelzceļa galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus valsts, sabiedrības un Latvijas tautsaimniecības interesēs, līdz ar to uzskatām, ka Dzelzceļa likuma 9.panta 4.daļā noteikto nosacījumu izpilde netiks kavēta. Līdz ar to finanšu pārskati ir sagatavoti, piemērojot darbības turpināšanas principu, un tajos nav veikti labojumi, tai skaitā aktīvu un saistību pārvērtēšana, kas varētu būt nepieciešami, ja pārskatu sagatavošanā netiktu piemērots darbības turpināšanas princips.

40. Notikumi pēc pārskata gada beigām

Kopš pārskata gada beigām nav bijuši notikumi, kam būtu būtiska ietekme uz 2023.gada finanšu pārskatos uzrādīto informāciju.

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

R.Plavnieks
Valdes priekšsēdētājs

V.Balode-Andrūsa
Valdes locekle

T.Labzova-Ceicāne
Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš"
Finanšu direkcija, Finanšu direktora vietniece ekonomikas jautājumos

An aerial photograph of a railway yard. In the foreground and middle ground, there are numerous long, parallel stacks of steel rails, some bundled together. To the right, a rail wagon is loaded with a complex arrangement of rails and wooden sleepers, possibly for a track switch or a section of track. The ground is paved with large concrete slabs. The text "NEATKARĪGA REVIDENTA APLIECINĀJUMS" is overlaid in white, bold, sans-serif font on the left side of the image.

NEATKARĪGA REVIDENTA APLIECINĀJUMS

Neatkarīga revidenta ziņojums

Valsts akciju sabiedrības “Latvijas dzelzceļš” akcionāram

Mūsu atzinums

Mūsaprāt, finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par VAS “Latvijas dzelzceļš” (“Sabiedrība”) finanšu stāvokli 2023. gada 31. decembrī un Sabiedrības darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, saskaņā ar Eiropas Savienībā (ES) apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem.

Ko mēs esam revidējuši

Sabiedrības finanšu pārskati ietver:

- apvienoto ienākumu pārskatu par 2023. gadu,
- pārskatu par finanšu stāvokli 2023. gada 31. decembrī,
- pašu kapitāla izmaiņu pārskatu par 2023. gadu,
- naudas plūsmu pārskatu par 2023. gadu, kā arī
- finanšu pārskatu pielikumu, kas ietver informāciju par būtiskām grāmatvedības politikām un citu paskaidrojošu informāciju.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Neatkarība

Mēs esam neatkarīgi no Sabiedrības saskaņā ar Starptautisko Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksu (ieskaitot starptautiskos neatkarības standartus), kuru izdevusi Starptautiskā grāmatvežu ētikas standartu padome (SGĒSP kodekss), un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām ētikas prasībām, kas ir spēkā attiecībā uz mūsu veikto finanšu pārskatu revīziju Latvijas Republikā. Mēs esam izpildījuši mūsu citus ētikas pienākumus saskaņā ar SGĒSP kodeksu un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautās ētikas prasības.

PricewaterhouseCoopers SIA
Kr. Valdemāra iela 21-21, Rīga, LV-1010, Latvia, LV40003142793
T: +371 6709 4400, F: +371 6783 0055, www.pwc.lv

Ziņošana par citu informāciju, tai skaitā Vadības ziņojumu

Vadība ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver Vadības ziņojumu, kas sniegts Ilgtspējas un gada pārskatā 2023 no 105. līdz 113. lappusei, bet tā neietver finanšu pārskatus un mūsu revidenta ziņojumu par to.

Mūsu atzinums par finanšu pārskatiem neattiecas uz Ilgtspējas un gada pārskatā 2023 ietverto citu informāciju. Tomēr, par informāciju, kas sniegta pievienotajā Ilgtspējas un gada pārskatā 2023 no 4. līdz 97. lappusei, mēs esam atsevišķi sniegusi ierobežotas pārlicības ziņojumu, kurš sniegts no 99. līdz 102. lappusei.

Saistībā ar finanšu pārskatu revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar augstāk norādīto citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskatu informācijas vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Attiecībā uz Vadības ziņojumu mēs arī veicām procedūras atbilstoši Revīzijas pakalpojumu likuma prasībām. Šīs procedūras ietver izvērtējumu par to, vai Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām.

Pamatojoties uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt, visos būtiskajos aspektos:

- Vadības ziņojumā sniegtā informācija par pārskata gadu, par kuru ir sagatavoti finanšu pārskati, atbilst finanšu pārskatiem, un
- Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām.

Papildus tam, ņemot vērā revīzijas laikā gūtās ziņas un izpratni par Sabiedrību un tās darbības vidi, mums ir pienākums ziņot, ja mēs esam konstatējuši būtiskas neatbilstības citā informācijā. Mūsu uzmanības lokā nav nonācis nekas, par ko šai sakarā būtu jāziņo.

Vadības un personu, kurām uzticēta Sabiedrības pārvaldība, atbildība par finanšu pārskatiem

Vadība ir atbildīga par šo finanšu pārskatu, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar ES apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem, sagatavošanu un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.

Sagatavojot finanšu pārskatus, vadības pienākums ir izvērtēt Sabiedrības spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības atbilstoši skaidrot apstākļus saistībā ar Sabiedrības spēju turpināt darbību un piemērot darbības turpināšanas principu, ja vien vadība neplāno likvidēt Sabiedrību vai pārtraukt tās darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas Sabiedrības likvidēšanai vai darbības pārtraukšanai.

Personas, kurām uzticēta Sabiedrības pārvaldība, ir atbildīgas par Sabiedrības finanšu pārskatu sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārlicību par to, ka finanšu pārskati kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un izsniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārlicība ir augsta līmeņa pārlicība, bet tā negarantē, ka, revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti paredzēt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šiem finanšu pārskatiem.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- Identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatos varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas krāpšanas rezultātā radušās būtiskas neatbilstības, ir augstāks, nekā kļūdu izraisītām būtiskām neatbilstībām, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, nepatiesi uzrādītu informāciju vai iekšējās kontroles pārkāpumus.
- Iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Sabiedrības iekšējās kontroles efektivitāti.
- Izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību.
- Izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Sabiedrības spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidenta ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatos sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidenta ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Sabiedrība savu darbību var pārtraukt.
- Izvērtējam vispārēju finanšu pārskatu izklāstu, struktūru un saturu, ieskaitot pielikumā atklāto informāciju, un to, vai finanšu pārskati patiesi atspoguļo finanšu pārskatu pamatā esošos darījumus un notikumus.

VADĪBAS
ZIŅOJUMS

FINANŠU
PĀRSKATS

APVIENOTO
IENĀKUMU
PĀRSKATS

PĀRSKATS PAR
FINANŠU STĀVOKLI

PAŠU KAPITĀLA
IZMAIŅU PĀRSKATS

NAUDAS PLŪSMU
PĀRSKATS

FINANŠU PĀRSKATA
PIELIKUMS

NEATKARĪGA
REVIDENTA ZIŅOJUMS

Mēs ziņojam personām, kurām uzticēta Sabiedrības pārvaldība, tostarp par plānoto revīzijas apjomu un laiku un par svarīgiem revīzijas novērojumiem, ieskaitot būtiskus iekšējās kontroles trūkumus, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Jana Smirnova
Valdes locekle
Atbildīgā zvērinātā revidente
Sertifikāts Nr. 188

Rīga, Latvija
2024. gada 27. martā

Neatkarīga revidenta ziņojums parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.